

EDITURA UNIVERS

267

GLOBUS

A DOUA VICTORIE

A DOUA VICTORIE prezintă cititorilor români una dintre personalităţile de seamă ale literaturii contemporane australiene, Morris West (n. 1916). Romanul, scris într-un stil alert şi atrăgător, se dovedeşte a fi o excelentă analiză asupra efectelor psihologice produse de al doilea război mondial.

Lei 8,25

17

MORRIS WEST

A DOUA VICTORIE

1975

MORRIS WEST

A DOUA VICTORIE

Colecţia GLOBUS / Editura Univers

GLOBUS

MORRIS WEST

A DOUA VICTORIE

Traducere de
Ion Tamiş

EDITURA UNIVERS
Bucureşti
1975

Coperta colecției : *Ion State*
Ilustrația : *Măriuca Brîncoveanu*

CAPITOLUL 1

LĂSASERĂ în urmă văile și cîmpiile și acum se cățărau fără șovăială pe drumul îngust ce se încolăcea periculos pe coasta înaltă a muntelui. Dedesubt, stăvilit de povîrnișul abrupt, rîul își rostogolea vuind vijelios apele pe sub draperia de gheață și crengile golașe ale arinilor. Deasupra se înălța muntele cu perdeaua sa de pini, dincolo de care mantia de zăpadă se întindea nestăvilită către vîrf, spre seninul cerului de amiază.

Jeepul derapă brusc pe crusta de gheață a drumului, gata să se răstoarne și sergentul Willis se luptă din răsputeri să-l scoată din groapa în care intrase. Opriră, se dădură jos și înălțară roțile cu cricul ca să le pună lanțurile. În timp ce Willis le potrivea mormăind și blestemînd frigul, maiorul Mark Hanlon păși în mijlocul drumului și privi în sus, spre munte.

Drept în fața lui pădurea se deschidea larg, făcînd loc unui luminiș întins. De o parte și de alta, trunchiurile înnegrite ale copacilor se înălțau ca niște colonade dintr-un naos antic. Profilele lor se micșorau treptat în depărtare,

purtîndu-i privirile înainte, tot mai sus, către linia îngustă unde cerul și curmătura muntelui se întîlneau.

Sub copaci zăpada era pătată de cafeniul acelor de pin scuturate, dar dincolo de ei era de un alb strălucitor, întinat doar pe alocuri de cenușiul stîncilor care răzbeau la suprafață și de orga bisericii Grauglockner care se zărea în depărtare.

Atunci îl văzu pe schior. Se afla chiar pe muchia crestei. Părea o marionetă neagră, cu capul profilat pe cerul albastru și cu picioarele afundate în zăpada albă. Hanlon scoase binoclul din tocul ce-i atîrna la gît și-l îndreptă spre silueta încremenită a schiorului.

O clipă mai tîrziu, marioneta se puse în mișcare, la început mai lent, făcîndu-și vînt cu bețele, prinzînd apoi viteză pe măsură ce panta devenea mai abruptă. În fața primului obstacol răsărit în cale, frînă brusc și-l ocoli razant, ceea ce îl făcu pe Hanlon să scoată un fluierat admirativ. Prin binoclu se distingea învolburarea sălbatică a zăpezii și înclinarea periculoasă a schiorului. Apoi se redresă și o porni la vale într-un *schuss* lung, în diagonală, drept înspre luminișul dintre pini, în dreptul căruia să tot fi atins 120 de kilometri pe oră.

Exclamația de surpriză a lui Hanlon îl făcuse pe Willis să vină în fugă lîngă el, și acum urmăreau împreună plonjonul amețitor în josul pantei orbitor de sclipitoare. Fără să se oprească sau să mai ocolească denivelările, schiorul trecea peste ele zburînd ca o pasăre deșirată, cu bețele întinse în lături ca niște aripi, pentru a-l ține în echilibru la contactul cu zăpada.

Cei doi îl urmăreau cu răsuflarea tăiată, așteptîndu-se să-l vadă prăvălindu-se de-a berbeleacu în josul pantei. Dar nu căzu. Se apropia din ce în ce mai repede pînă ce putură să distingă culoarea cenușie a uniformei și epoleții verzi ai regimentului Alpenjäger, pușca săltîndu-i pe spate și strălucirea curelei lustruite a pistolului.

Pentru o clipă, Hanlon lăsă binoclul în jos și-l privi surprins pe Willis. Trecuseră deja luni de zile de cînd războiul se terminase. Se anunțase că toate unitățile militare austriece fuseseră dezarmate și desființate. În toate colțurile țării fusese impusă autoritatea forțelor de ocupație. Atunci ce făcea ăsta, cutreierînd nesăbuit munții, înarmat și în uniformă de luptă ?

Hanlon ridică din nou binoclul. Schiorul se apropia de capătul cursei. Zbura ca vîntul și-și dădură seama că va trece dincolo de luminiș și-și va găsi sfîrșitul în spatele barierei de pini. O clipă mai tîrziu îl pierdură din vedere și rămaseră nemișcați, privind atenți printre copaci, așteptînd să audă căzătura și strigătele de durere. Dar, în afară de vuietul rîului și murmurul slab al vîntului prin ramuri, nu se auzea nici un alt zgomot.

Trecură, probabil, aproape treizeci de secunde înainte ca schiorul să-și facă din nou apariția lunecînd ușor și piezis pe panta din spatele crîngului. Într-o mînă ducea bețele,

iar cu cealaltă îşi ţinea puşca în cumpănă. Se opri în punctul central al perspectivei prelungi a imaginii formată de copaci, înfipse beţele în pămînt şi rămase nemişcat, uitîndu-se atent la ele. O rază de soare îi căzu pe chip, dezvăluindu-le faţa suptă, cu bărbia căzută, înnegrită de barba nerasă de zile în şir şi de o cicatrice stacojie, închisă de puţină vreme, care se întindea pe obrazul drept, de la ochi pînă la bărbie.

Hanlon îi făcu un semn cu mîna şi strigă în germană :

— Grüss Gott[1] ! Vino aici puţin ! Vrem să vorbim cu tine.

Înainte să fi terminat de rostit aceste vorbe îl văzu cum saltă arma, aşa cum numai un vînător o face, rapid, luînd linia de ochire şi ţintind dintr-o singură mişcare continuă. Dădu un ţipăt şi se repezi la Willis să-l împingă în lături, dar înainte să se lase la pămînt răsună împuşcătura şi, în timp ce se rostogolea la adăpost în spatele jeepului, Hanlon văzu mai multe gloanţe muşcînd gheaţa din faţa sa şi auzi ecoul frenetic al împuşcăturilor bubuind în vale.

Smulse pistolul din toc şi se strecură prudent înapoi la adăpostul maşinii.

Ecoul împuşcăturilor mai dăinuia încă prin munţi, dar luminişul era pustiu iar sergentul Willis zăcea la pămînt cu un glonte în cap. Cînd Hanlon se aplecă asupra lui văzu

[1] Formulă de salut în limba germană.

că era mort, pe obraz şi pe gheaţa de sub el sîngele fiind deja îngheţat.

După un timp se ridică, termină de potrivit lanţurile, demontă cricul şi cără trupul lui Willis în maşină. Se instală în scaunul şoferului, porni motorul şi o luă încet în sus, pe drumul de munte care ducea spre Bad Quellenberg.

*

Potrivit legendei, Bad Quellenberg a fost întemeiat de către un pustnic sfînt, pe nume St. Iulian, care îşi ducea viaţa prin munţi întovărăşit doar de căprioare, urşi, vulturi şi fazani aurii. Era un om blînd, pare-se un fel de St. Francis gotic, a cărui viaţă era un protest împotriva violenţei din vremea sa. O dată un cerb fu sfîşiat de lupi şi atunci Iulian a lovit în stîncă şi din ea a ţîşnit un izvor de apă caldă, tămăduitoare, veşnică alinare pentru oameni şi animale.

Dar farmecul legendei este întrucîtva umbrit de către istorici. Oamenii îşi făcuseră sălaş acolo încă din epoca bronzului. Romanii făceau comerţ cu sarea pe care o aduceau de la Salzburg pe drumurile de munte şi extrăgeau aur în trecătorile înalte de la Naasfeld. Pe acolo s-au perindat goţii, vandalii şi avarii şi cu toţii, din motive de sănătate, confort sau chiar curăţenie, s-au îmbăiat în apele calde ale rîului, de unde şi numele oraşului — Muntele Izvoarelor.

Şi Martin Luther a venit aici, dar nu există indicii că s-ar fi scăldat în apele tămăduitoare ale rîului. Pare-se că şi-a petrecut cea mai mare parte din timp ascunzîndu-se prin casele din bîrne ale fermierilor, cocoţate sus pe coastele munţilor, unde doar caprele negre veneau să pască în timpul vremii aspre de iarnă.

Chiar în gura trecătorii, un localnic întreprinzător înălţase un han şi un pavilion de poştă, unde călătorii care veneau din Carinthia puteau să-şi schimbe caii, să mănînce o friptură bună de căprioară şi să le ciupească de rotunjimi pe fetele de ţărani, înainte de a străbate zbuciumatul ţinut al Salzburgului, unde Wolf Dietrich trona în fortăreaţa-i de piatră, cu cîrja episcopală într-o mînă şi sabia trasă în cealaltă.

Mai tîrziu, mult mai tîrziu, aici au fost înălţate o biserică şi un seminar teologic şi pe malurile acelui torent care ţîşnea din munte şi-şi rostogolea vijelios apele către şes, prin defileuri din ce în ce mai largi, începu să se dezvolte un adevărat oraş. Hanul se transformă în hotel, vienezi şi salzburghezi întreprinzători se mutară aici şi ridicară vile, magazine, grădini în terase şi pavilioane de băi alimentate de apele calde ale izvoarelor minerale din inima muntelui.

Clădirile se desfăşurau pe un amfiteatru uriaş, dispuse în şiruri în jurul gurii văii, dominate de turlele bisericilor Grauglockner şi Gamsberg.

Într-un tîrziu au construit un tunel prin munte pentru calea ferată care lega oraşul de Klagenfurt, Villach, Triest, Belgrad şi Atena. Odată cu calea ferată apărură agenţiile de voiaj ale lui Thomas Cook şi Baedeker, astfel că, puţin după aceea, Bad Quellenberg înflori sub ploaia de aur a turismului ca un strat de genţiană.

Vara, turiştii veneau aici să facă cure de ape minerale, să stea pe terase şi să sporovăiască, să se plimbe pe sub pinii de pe promenadă, să flirteze seara, în timp ce orchestrele cîntau valsuri de Strauss iar localnicii jucau *Schuhplatler* şi cîntau la ţiteră, împrumutînd astfel oraşului o puternică culoare locală. Iarna veneau să schieze şi, în răstimpuri, să vîneze, încît hotelierii se îngrăşau, ţăranii se îmbogăţeau, iar tăietorii de lemne abia prididеau să alimenteze joagărele cu buşteni ca să ţină pasul cu ritmul construcţiilor.

Pentru iluminarea oraşului şi electrificarea căii ferate, sus în munţi s-a construit o centrală electrică. După ce Austria a fost anexată şi încorporată în Marea Germanie, mărimile partidului nazist veneau aici să-şi petreacă vacanţele, prin văi mărşăluiau cîntînd detaşamente de tineri şi însuşi Reichsmarchallul Göring îşi făcu apariţia, strălucitor ca un păun, ca să facă băi de soare şi să urmeze cura de ape.

Apoi veni războiul, mai întîi cu Anglia, şi după aceea cu Uniunea Sovietică, tinerii din Quellenberg fură încorporaţi în regimentele Alpenjäger şi trimişi pe frontul de est. Odată cu scurgerea anilor creştea fără întrerupere şi mica pădure de cruci din cimitirul St. Iulian.

Hotelurile fură transformate în spitale pentru răniţi şi unul cîte unul se închideau şi magazinele, căci nu mai era nimic de vînzare, după cum nu mai existau nici bani cu care să cumperi.

Trenurile circulau anapoda, deoarece Villach fusese bombardat, aşa cum fuseseră bombardate şi Klagenfurt şi nodurile de cale ferată de la Salzburg şi Schwarzach.

Atunci cînd totuşi mergeau, vagoanele erau înţesate de oameni cu feţe palide şi crispate, evacuaţi de la Udine şi din Grecia. Platformele erau încărcate de-a valma cu vehicule şi armament, inutile acum, căci nu mai exista carburant să le pună în mişcare şi nici muniţii pentru încărcătoare.

În cele din urmă sosi şi ziua cînd auziră la radio că Germania a capitulat. Locuitorii Quellenbergului umplură străzile, răniţii se ridicară în paturile lor din marile hoteluri şi pe buzele fiecăruia stăruia aceeaşi întrebare încărcată de temeri : Ce se va întîmpla acum ?

Dar nimeni nu se grăbea să le răspundă, Bad Quellenberg fiind o localitate neînsemnată, o staţiune balneoclimaterică, lipsită de importanţă militară sau economică. Aşa că nu le rămăsese decît să aştepte neliniştiţi şi plini de teamă o lună, două, pînă cînd, în cele din urmă, sosi o companie trimisă de Comandamentul forţelor de ocupaţie din Klagenfurt. Căpitanul care o comanda era un tînăr cu capul acoperit de o chică stufoasă, împodobit cu o mustaţă ţepoasă şi cu ochi reci. Se prezentă la primar şi-i aduse la cunoştinţă dispoziţiile

ce trebuiau îndeplinite. Hotelul Sonnblick, cel mai mare din Quellenberg, trebuia să fie evacuat de urgenţă şi amenajat ca reşedinţă a Comandantului forţelor de ocupaţie din zona Quellenberg. Comandantul însuşi urma să sosească peste patruzeci şi opt de ore. Primarul trebuia să aibă grijă ca toate pregătirile necesare să fie terminate în acest termen.

Cameristele care mai rămăseseră fură zorite să părăsească coridoarele, iar afară, la intrare, fu instalată prima gardă, în timp ce maiorul Mark Hanlon înainta cu maşina prin trecătoarea din munţi, ducînd cu sine un mort.

*

Primarul Max Holzinger stătea în picioare la fereastra salonului şi privea în jos, peste vîrfurile pinilor, la valea înzăpezită. Era o privelişte care, de cele mai multe ori, îl umplea de încîntare : păşunile întinse de o parte şi de alta a rîului care se încolăcea ca un şarpe negru printre arinii desfrunziţi, şoproanele de bîrne strivite parcă sub povara acoperişurilor înzăpezite, liniile subţiri ale zaplazurilor, satul ţărănesc îngrămădit în jurul turnului ascuţit al vechii biserici, pinii ca nişte lăncieri în marş de-a lungul coastelor muntelui, crestele înalte aidoma unor metereze ridicate în calea lumii din afară, defileele măturate de vînturi şi învăluite de ceţuri înşelătoare. Vulturii cuibăriţi pe colţurile de stînci nu mai fuseseră tulburaţi de nici o împuşcătură. Bărbaţii pieriseră fără urmă prin Rusia, România, Ungaria şi Creta. Odată cu ei murise şi

propriul său fiu. Dar acum moartea lor părea un fapt petrecut de mult, tragedia ei fiind redusă la proporţii neînsemnate de măreţia falnică a munţilor.

Şefii partidului nazist veneau aici pentru a se relaxa şi pentru amuzament. Aici erau trimişi răniţii să se refacă sau să uite, dacă mai puteau. Reichministrul Göbbels ţinuse sub control, pînă în ultimul moment, presa şi radioul, astfel încît pogromurile, camerele de tortură şi lagărele de concentrare căpătaseră iz de legendă, iar ştirile despre pierderi, înfrîngeri sau oraşe transformate în ruine ajungeau aici doar ca frînturi de poveşti, înfiorătoare, e drept, dar totuşi atît de îndepărtate.

În vale viaţa îşi urmase cursul obişnuit, vechi de cînd lumea. Odată cu trecerea iernii, păşunile înverzeau din nou şi vitele cu păr lucios şi neted păşteau sus pe munte pînă la jumătatea drumului spre vîrfuri. Ţăranii încă mai veneau la piaţă cu lapte, carne şi ouă. Convalescenţii se plimbau pe aleile scăldate în lumina soarelui şi se sărutau în iarbă cu fete înfometate. Dinspre exploatările forestiere răsuna vesel zgomotul făcut de topoare, bătînd tactul la melodia murmurată de apele curgătoare.

La sfîrşitul verii venea cositul, cînd femei în fuste largi, viu colorate, adunau iarba în snopi, pe care îi atîrnau apoi pe ţăruşi, la uscat, răspîndind o mireasmă de floare de măr. Iar cînd peste coline se lăsa din nou primul val de frig, vitele erau coborîte în vale, împodobite cu ghirlande de flori, iar printre

ele, cea mai bună vacă de lapte purta pe cap o boneţică de flori şi îşi zăngănea triumfătoare clopoţeii.

O, clopotele! Erau şi ele o părticică din viaţa văii — un amănunt care-i sporea tihna: tălăngile vacilor zăngănind molcom, dar melodios, dinspre păşunile înalte, clopoţeii sãniilor iarna, dangătul de clopot plutind dinspre turnul bisericii însoţind rugăciunile sacre rostite dimineaţa, la amiază şi seara, clopoţeii de argint de pe crucea cu trupul lui Cristos purtată de părintele Albertus cînd ieşea să binecuvînteze recoltele, vuietul monoton, prevestitor de rele, al dangătului funebru, din ce în ce mai des, pe măsură ce sfîrşitul războiului se apropia. Munţii îmbrăţişau sunetele lor armonioase şi le purtau de colo-colo, ţesînd din ele o melodie consacrată, mulată pe tiparul vechii credinţe, familiară, monotonă, cînd ameninţătoare, cînd mîngîietoare, ignorată adesea, dar niciodată uitată de-a binelea.

La un moment dat sosiseră ordine ca clopotele să fie reduse la tăcere, adunate şi trimise plocon armurierilor, dar el se împotrivise aşa cum mai făcuse şi în cazul altor dispoziţii pentru ca în cele din urmă să învingă. Victoria lui era măruntă, mai ales atunci cînd o comparai cu compromisul de proporţii în care se lăsase antrenat el şi ceilalţi. Totuşi, el era fericit că o cîştigase, căci clopotele îl ajutaseră să păstreze în vale, aproape pînă la sfîrşit, vaga iluzie a păcii.

Dar acum se spulberaseră pînă şi iluziile. Meterezele fuseseră sfărîmate, iar cuceritorii

năvăleau în cetate. În hotelul în care fusese găzduit Reichsmarschallul Göring se instalase un tînăr blond cu o mînă de soldaţi, iar un necunoscut, al cărui rang era plin de prevestiri rele, urca cu maşina în susul drumului spre a deveni noul cîrmuitor în munţi.

Primarul Max Holzinger se întreba cum să-l întîmpine şi în ce fel va fi tratat el însuşi. De un singur lucru era convins însă : trebuia să-şi păstreze demnitatea, ea fiind ultimul bun de preţ al celor cuceriţi.

Se mai aflase o dată în postura de cucerit şi ştia prea bine cît de important este acest lucru.

În primul război mondial luptase într-un regiment de cavalerie din Carinthia şi avea încă un mers ţeapăn de pe urma glonţului care-i zdrobise atunci genunchiul. Ştia ce voia să însemne atunci cînd cineva nu poate să vorbească de nimic altceva decît de bătălii pierdute şi de supravieţuitori acoperiţi de ruşinea înfrîngerii. *Vae Victis*[1] ! Istoria nu-i iartă decît pe învingători.

Ştia mai bine decît oricare altul că de data aceasta va fi mai rău decît ultima dată. Acum pînă şi fantomele celor dispăruţi se ridicau să acuze. Cei vii ieşeau tîrîş de prin pivniţe şi din lagărele de concentrare. Judecătorii, doar piele şi os, dar neiertători, începeau deja să se adune. Oameni ca el, care închiseseră prea mult timp ochii, nutrind speranţe, urmau să

[1] Vai de cei învinşi (lat.).

fie acuzaţi de complicitate. Se înfruptaseră din roadele cuceririlor, dar acum trebuiau să soarbă pînă la fund cupa amară a înfrîngerii.

Privi încordat în josul văii acoperită de zăpadă şi-şi dori să treacă odată şi ziua asta. Era un om de statură mijlocie, cu părul negru, în ciuda celor cincizeci de ani ai săi, cu o faţă slabă, inteligentă, o înfăţişare de ungur moştenită de la mama sa, descendentă a unei familii din Buda, pe nume Harsanyi, înainte de a se fi măritat cu Gerhardt Holzinger din St. Veit am Glan. La rîndul său, se căsătorise cu o fată din Hamburg, înaltă, blondă, cu suflet ales, dar fiul pe care i-l dăruise a murit în cursul primei debarcări pe insula Creta. Îi mai dăruise şi o fată, oacheşă, zveltă şi plină de viaţă. O botezaseră Irmtraud, pe atunci fiind la modă Valkiriile, dar numele suna cam ciudat, judecînd după înfăţişarea ei de ţigancă frumoasă şi neastîmpărată. Avea douăzeci şi şase de ani, tocmai bună de măritat, dar toţi bărbaţii cu care s-ar fi putut căsători erau morţi sau prizonieri, ori rătăceau prin ţară la întîmplare şi fără căpătîi.

Se întoarse de la fereastră şi le văzu pe amîndouă aşezate în fotolii, urmărindu-l din priviri.

Soţia sa îşi vedea liniştită de broderia la care lucra, dar mîinile îi erau nesigure, privirile-i îngrijorate treceau de la lucrul de mînă la el. Părul îi era încărunţit iar talia îngroşată dar era încă în putere şi avea trupul rezistent, în ciuda anilor şi a noianului de necazuri.

Amintindu-şi brusc de tinereţea lor trăită împreună, în el se stîrni o dorinţă nelămurită, împovărată de regrete, şi se întrebă ce le rezervă viitorul.

Irmtraud şedea tolănită într-un fotoliu adînc şi fuma o ţigară. Era îmbrăcată într-un costum de schi care îi scotea în relief picioarele lungi şi zvelte, pîntecul neted şi sînii tineri, avîntaţi înainte. Gura ei plină se crispă într-un zîmbet maliţios iar ochii negri căpătară o expresie amuzată, dar ostilă.

Holzinger se întrebă cum ar putea cineva să le explice tinerilor sensul acestor lucruri — înfrîngere, disperare, trădare şi deziluzie!

Se opri chiar în faţa lor, cu picioarele puţin îndepărtate să-şi elibereze piciorul ţeapăn de povara corpului. Vorbi calm, compunîndu-şi frazele cu grijă, temîndu-se parcă să nu li se piardă înţelesul.

— Cred că ar trebui să înţelegeţi în ce situaţie ne aflăm.

— Sigur că înţelegem, Max, îl linişti vocea profundă şi blîndă a soţiei sale.

Max dădu din cap.

— Mi-e teamă că-i mai proastă decît crezi, Liesl.

— Cum adică? Fiica sa se ridică brusc, iar vocea îi era aţîţată de curiozitate.

— Mai mult ca sigur că-mi voi pierde postul, fiind membru al partidului. Banii şi averea noastră pot fi supuse confiscării.

— Doamne Dumnezeule! Lieslei îi tremurau buzele şi se aplecă înfrigurată asupra broderiei să-şi ascundă lacrimile.

— Dar nu pot să facă una ca asta! Vocea lui Traudl era fermă dar furioasă.

— Pot să facă orice doresc, copila mea, îi spuse el pe un ton reţinut. Sper că englezii respectă legea şi drepturile supuşilor. Poate chiar mai mult decît noi. Totuşi... (îşi schimbă poziţia corpului greoi) am încercat să iau unele măsuri de precauţie. L-am rugat pe Kunzli să întocmească un act de donaţie pe numele tău, Liesl, antedatat la 1938, în virtutea căruia devii proprietara casei. Sper că va rezista unei verificări mai atente, doar dacă Kunzli nu şi-ar pune în gînd să mă şantajeze, după cum prea bine ar putea să o facă. În ce priveşte restul, mi-e teamă că n-avem ce face dacă vor pretinde ceva.

— Şi ce se va întîmpla cu noi? întrebă Liesl calmă, de parcă totul s-ar fi redus la un simplu amănunt gospodăresc.

— Vom supravieţui, draga mea. Îi zîmbi uşor ironic. Orice s-ar întîmpla, nu vom muri de foame. La urma urmei, mai pot găsi o slujbă, chiar de-ar fi să mătur zăpada în jurul hotelurilor sau să împrăştii pietriş pe alei. Ne vom călca mîndria în picioare şi...

Telefonul sună brusc, ascuţit, şi Holzinger se precipită spre măsuţă să ridice receptorul. Cele două femei îl priviră încordate, cu ochii larg deschişi.

— Da, Holzinger... Ce?

Faţa îi deveni palidă, înspăimîntată, în timp ce vocea de la celălalt capăt turuia în receptor; femeile se întinseră încordate să prindă cuvintele, dar nu înţeleseră nimic.

— Cînd ? Unde ?... Doamne, Dumnezeule ! Da, da, voi veni numaidecît... *Auf Wiedersehn.*

Puse receptorul jos și se întoarse către ele. Privirea îi era speriată, iar pe tîmple îi răsăriseră broboane de sudoare. Liesl dădu să se ridice din fotoliu, să vină înspre el, dar cu un gest el o făcu să se așeze la loc.

— Ce este, Max ? Ce s-a întîmplat ?

— Tot ce se putea mai rău, Liesl, nici că se putea mai rău. Își trecu obosit mîna pe frunte. A sosit Comandantul forțelor de ocupație. Șoferul său a fost împușcat mortal pe drum de un schior îmbrăcat în uniformă militară austriacă. Am primit ordin să mă prezint fără întîrziere la el.

Fără a mai adăuga vreun cuvînt, se întoarse și părăsi încăperea. Cele două femei îl urmăriră cu ochii larg deschiși, îngroziți. Cînd ușa se închise se uitară una la alta, iar Liesl Holzinger își îngropă fața în palme și plînse. Fiica ei veni și îngenunche în fața ei, mîngîindu-i părul și liniștind-o cu cuvinte blînde, mîngîietoare — amintiri dintr-o copilărie de mult uitată.

După puțin timp Liesl se opri din plîns și-și înălță capul. Fata îi șterse lacrimile de pe față cu o batistă de dantelă ; mama întinse apoi mîinile tremurînde și o cuprinse înfrigurată pe după umeri. Vocea îi era slabă și încărcată de amărăciune, iar ochii aveau o privire ciudată.

— De două ori am trecut prin aceste nenorociri, Traudl. De două ori pînă acum bărbații acestei țări, care este și a mea, au pornit războiul și l-au pierdut. Ne-au luat soții, frații și fiii și i-au lăsat să moară pe țărmurile mării și în largul stepelor. Cei care au mai rămas s-au întors acasă schilozi, ca tatăl tău, să zămislească din nou fii pentru alte jertfe. Ne-am construit case doar ca să fie din nou distruse. Am sădit grădini doar ca să le vedem călcate în picioare de armate străine. Și acum am ajuns prea bătrîni ca să mai facem copii și cred că prea obosiți ca să mai putem clădi din nou.

— Nu, *Mutti !* Se desprinse din strînsoarea înfrigurată a mîinilor ei și se dădu înapoi.

— Ba da ! Liesl devenise pătimașă și înverșunată. Da ! Ei, bărbații, fac toată dezordinea și așteaptă ca noi să le punem pe toate la loc. Ei dărîmă și așteaptă ca noi să cîrpim totul. Dar cînd e vorba de hotărîri, pe noi nu ne lasă să ne spunem cuvîntul. Lumea asta aparține doar bărbaților, atîta timp cît există victorii. Dar după înfrîngeri ea rămîne în grija femeilor, căci toată floarea bărbaților a pierit.

Buzele pe care ar fi trebuit să le săruți sînt reci. Brațele care ar fi trebuit să te îmbrățișeze sînt îngropate sub zăpadă. Trupurile care ar fi trebuit să-ți dea căldură sînt sfîșiate de lupi. Au dispărut cei puternici, singurii în stare să trateze cu cuceritorii. La fel și cei înțelepți, care i-ar fi putut convinge de buna noastră credință. N-ai mai rămas decît tu și alte milioane de femei ca tine... Nu te sperii, Traudl ?

— Nicidecum. Buzele cărnoase ale fetei se arcuiră într-un zîmbet ironic. Nu mă înfricoșezi. Toți bărbații doresc același lucru. Depinde doar de femeie să poată obține cel mai bun preț posibil. Voi face și eu ceea ce fac mai toate fetele.

Pentru o clipă, Liesl o privi uimită. Apoi zîmbi și ea, înclinîndu-și încet capul în semn de încuviințare.

— Mă bucur. Așa îți va veni mai ușor — chiar și nouă. Cu un gest neobișnuit și sfios întinse mîinile și atinse pentru o clipă umerii fetei. Femeile sînt acelea care înving pînă la urmă, căci ele au cea mai puternică armă. Cuceritorii vin în chip de regi și sfîrșesc în brațele voastre, ca niște copii. Sînt tineri, lipsiți de mîngîiere și înfricoșați de gîndul că sînt doar niște străini pe aceste meleaguri, departe de casă. Fărîma de viață pe care o împart cu voi este furată de la propriile lor femei — și asta este răzbunarea voastră împotriva lor, pentru tot ceea ce ați pierdut, împotriva prostiei propriilor voștri bărbați plecați după sunetul amăgitor al trompetelor, în timp ce voi plîngeați părăsite. Înțelegi oare ?

Cu ochii larg deschiși, uimită de elocința neobișnuită a mamei, fata încuviință din cap.

— Da, înțeleg. Dar... bine...

— Dar ce, fetița mea ?

— Cum de știi toate astea ? Cum de le simți ?

O umbră de zîmbet lumină fața suptă a lui Liesl Holzinger. Ochii ei păreau să privească dincolo de fiică, peste vale și crestele

munților, înspre o epocă de mult apusă, spre o țară îndepărtată. O trase pe fiică aproape de ea, strîngînd-o la piept. Apoi, simplu și fără ocolișuri, îi răspunse.

*

Cînd Holzinger urcă scările de la intrarea hotelului Sonnblick, două santinele pășiră spre el, barîndu-i calea cu baionetele încrucișate. Soldații erau înfofoliți pînă peste cap în mantăi, mănuși și hanorace, dar fețele erau ciupite de ger, iar ochii lipsiți de expresivitate. Chiar și atunci cînd se legitimă, într-o engleză concisă dar nesigură, îl lăsară să aștepte afară, în vînt, în timp ce unul din ei se duse să-l aducă pe șeful gărzii.

Sergentul îl supuse unui interogatoriu amănunțit și, în cele din urmă, îl lăsă să intre. Trecînd prin hol spre lift îl văzu pe Franz Mayer, administratorul, și pe bătrînul Wilhelm, portarul, scrutîndu-l din spatele palmierilor decorativi. Îi salută cu o ușoară înclinare a capului și-i văzu pe amîndoi reîntorcîndu-se grăbiți în ascunzișul lor precum iepurii. Zîmbi întristat spinărilor lor aflate în retragere.

Helmut, băiețașul de la lift, îl salută sfios și Holzinger îi ciufuli părul cu afecțiune, în timp ce urcau la etajul cinci unde, își aminti iritat, se aflau apartamentele rezervate întotdeauna demnitarilor aflați în vizită.

În ciuda lipsei de combustibil, aici încălzirea centrală funcționa la maximum și uriașele vaze de piatră erau pline cu flori de

seră. Mayer era un hotelier priceput, cunoștea rafinamentele serviciului.

Sergentul îl conduse zorit pe coridorul acoperit de covoare și se opri în fața apartamentului care cu abia un an în urmă fusese ocupat de Reichsmarshallul Göring. Apăsă pe butonul soneriei și o voce înăbușită le strigă să intre. Sergentul deschise ușa și se dădu la o parte, lăsîndu-l să intre. Apoi închise ușa, luă poziția de drepți și-l anunță pe vizitator.

— Primarul, domnule maior. Spune că a fost chemat de dumneavoastră.

— Mulțumesc, Jennings. Poți pleca.

— Am înțeles, domnule maior.

Încă un salut, ușa se deschise și se închise din nou și iată-l pe primarul Max Holzinger față în față cu forța de ocupație.

Mark Hanlon ședea la un birou masiv, cu încrustații ornamentale, cu spatele la fereastră, astfel că umbrele îi îngroșau rețeaua de riduri din jurul ochilor căprui și cutele de la colțurile gurii mari, marcată de o expresie întrebătoare. Avea o frunte înaltă, nas pronunțat, iar în părul rebel se distingeau șuvițe cărunte. În ciuda părului încărunțit și a ridurilor, Holzinger nu-i dădea mai mult de treizeci de ani.

Purta o uniformă de campanie nouă, cămașa era scrobită și avea fața proaspăt bărbierită. Însemnele gradului de maior de pe umeri străluceau și mîinile sale lungi, expresive, se odihneau pe dosarul cu coperți de pînză din fața sa.

În picioare, lîngă el, venit cu detașamentul de avangardă, stătea căpitanul Johnson, cu capul acoperit de o chică încîlcită. Holzinger pocni din călcîie, se înclină ceremonios dar țeapăn, așteptînd ca Hanlon să înceapă să vorbească.

— Mă numesc Hanlon și sînt Comandantul forțelor de ocupație din această zonă. Dumneavoastră, după cîte am înțeles, sînteți primarul Max Holzinger. Luați loc, vă rog.

Vocea îi era aspră și autoritară. Vorbea germana ușor și fluent, cu un perfect accent vienez. Deși surprins, Holzinger își compuse o mină indiferentă și se așeză. Își puse mănușile și pălăria pe colțul biroului și așteptă. Hanlon deschise dosarul cu coperți de pînză din fața sa și-l răsfoi. Îl întrebă apoi pe un ton oficial :

— Ați luat cunoștință de condițiile armistițiului și de statutul forțelor de ocupație ?

— Nu am fost încă informat asupra lor.

— Bine. În primul rînd : Austria se află sub ocupația celor patru armate aliate : britanică, franceză, americană și rusă. Bad Quellenberg cade în zona de ocupație britanică.

— Prea bine, murmură sec Holzinger.

Hanlon nu luă în seamă remarca și continuă pe același ton degajat.

— Încartiruirea, aprovizionarea cu alimente, transportul și întreținerea generală a forțelor de ocupație cad în sarcina guvernului austriac, reprezentat de autoritățile locale. Forțele de ocupație au dreptul, prin împuternicitul lor, să rechiziționeze orice proprietate sau stocuri,

ori de cîte ori consideră a fi oportun și necesar.

Reprezentantul forțelor de ocupație poate recruta forță de muncă locală, stabilind salarii echitabile. Autoritățile locale și unitățile de poliție trebuie să coopereze cu acesta la menținerea ordinei și la cercetarea sau urmărirea prezumtivilor criminali de război. Am fost clar ?

— Desigur. Vorbiți excelent germana.

— Mulțumesc. Hanlon nu schiță nici un zîmbet. Privirea îi era rece, iar tonul impersonal. În ceea ce-l privește, reprezentantul forțelor de ocupație va face tot posibilul pentru restabilirea și menținerea ordinei, va sprijini refacerea industriilor locale, repatrierea și încadrarea în muncă a militarilor demobilizați, exceptînd criminalii de război prezumtivi, care vor fi tratați potrivit instrucțiunilor transmise periodic de către Comandamentul militar general al zonei de ocupație. Închise dosarul și se aplecă peste birou, scrutînd cu ochii-i căprui chipul impasibil al primarului. Vă voi trimite o copie după aceste documente. Ca să le citiți în întregime v-ar trebui cîteva ore, dar tot ce este scris aici se reduce la un singur lucru : este vorba de o chestiune care interesează ambele părți : ori colaborați cinstit cu noi, și veți avea de cîștigat, ori ne puneți bețe în roate, și atunci veți avea de suferit.

— Ați omis un lucru, domnule maior. Holzinger rostea cuvintele încet, dar deslușit, foarte grijuliu cu propria-i demnitate, dar acordînd tot respectul cuvenit noilor stăpîni ai ținutului.

— Ce anume ?

— Am auzit că foștii membri ai partidului nazist nu sînt eligibili pentru funcțiile publice și urmează să fie imediat destituiți și înlocuiți cu personal fără trecut nazist. În ceea ce mă privește, am fost vreme îndelungată membru al partidului și consider că trebuie să vă înaintez demisia mea.

Un surîs glacial încreți colțurile gurii lui Hanlon și în ochii săi căprui apăru o licărire. Spuse binevoitor :

— În această privință, comandantul local poate, deocamdată, să decidă singur. Vă propun să vă exercitați atribuțiile și vă cer să vă continuați, deocamdată, activitatea.

— Și dacă refuz ?

— Veți face un deserviciu atît populației, cît și dumneavoastră personal.

— În acest caz nu-mi lăsați decît alternativa de a accepta.

— Nu mă îndoiam că veți înțelege acest lucru, spuse Hanlon domol, și acum... închise dosarul și se lăsă pe spate în fotoliu. Ochii căpătară din nou o expresie aspră, iar gura i se strînse ca o capcană. Vocea îi era încărcată de mînie și de o amărăciune înăbușită... Colaborarea noastră începe cu un asasinat.

Holzinger îl aprobă grav.

— Am aflat și vă rog să mă credeți că-mi este rușine și sînt profund mîhnit.

— Vă cred, i-o tăie scurt Hanlon. De aceea consider că pot conta pe deplina dumneavoas-

tră cooperare în vederea capturării și judecării persoanei în cauză.

— Sigur că puteți conta. Dacă îmi veți descrie amănunțit persoana și locul exact al crimei, voi lua imediat legătura cu poliția pentru a organiza cercetarea orașului, a cătunelor și fermelor din munți.

— Perfect ! Hanlon aprobă brusc înviorat, și continuă precipitat. Căpitanul Johnson, aici de față, vă va înmina o descriere completă pe care tocmai i-am dictat-o. Punctul de pe șosea este marcat clar pe harta pe care, de asemenea, o veți primi. Am telefonat deja la poliție, cerîndu-le să întreprindă imediat cercetarea zonei. De atunci nu a mai nins și urmele schiurilor se vor distinge clar. Persoana în cauză este din Quellenberg, așa că depistarea ei nu va fi o chestiune prea dificilă. Fața îi este brăzdată în mod izbitor de o cicatrice, ceea ce îl va face ușor de remarcat.

— De unde știți că este din Quellenberg ? Holzinger își înălță capul, evident surprins.

— Am remarcat însemnele de pe uniformă. Corespund celor ale regimentului Quellenberg care, potrivit comunicatului, a fost aproape complet distrus în Ucraina. Este un schior desăvîrșit și a coborît panta aceea de parcă ar fi cunoscut-o din copilărie. Nu încape nici o îndoială că este de prin părțile astea.

— Sînteți foarte perspicace, rosti Holzinger cu o admirație seacă.

— Mă bucur că ați înțeles. Sper că îi veți face și pe polițiști să înțeleagă. Doresc să-mi înaintați zilnic două rapoarte, însoțite de date

cartografice detaliate. Dacă va fi necesar, vînătorii și tăietorii de lemne din regiune vor fi mobilizați și trimiși să sprijine cercetările. Vreau ca acest om să fie prins neapărat și pentru aceasta vă acord patruzeci și opt de ore.

— Îmi voi da toată silința.

— Vă veți prezenta personal la mine în fiecare dimineață, la ora 9,30 pentru a discuta problemele privind orașul și planificarea măsurilor de reconstrucție.

— Mai doriți ceva ?

— Da. Aș vrea ca preotul parohiei să treacă pe la mine în după-amiaza aceasta, cînd va putea.

— Cum, preotul ? Oricît ar fi încercat să-și învingă curiozitatea, nu se putu abține să nu-l întrebe.

Hanlon încuviință din cap.

— Exact. Sergentul Willis a fost catolic. Noi nu avem preot. Aș dori ca înmormîntarea lui să se facă potrivit ritualurilor bisericii... Ar mai fi ceva... Se opri brusc, părînd să ezite înainte de a formula următoarea dispoziție.

Holzinger îl încurajă, cu tact :

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, domnule maior.

— Ne trebuie un coșciug, spuse Hanlon pe un ton rece, hotărît. Trebuie să fie trimis la hotel pînă la ora opt, în seara aceasta. Vor fi necesare cîteva persoane care să poarte coșciugul, șase la număr, alese dintre cei mai de vază cetățeni ai orașului Quellenberg. Mîine, toate magazinele vor fi închise și orice acti-

vitate întreruptă, toţi cetăţenii vor fi invitaţi să se înşiruie de-a lungul străzilor care duc de la hotel la biserică. Cortegiul funerar va porni de la hotel la ora nouă, coşciugul va fi purtat la biserică pentru oficierea slujbei religioase, după care va avea loc înmormîntarea, în cimitirul St. Iulian. Vă veţi îngriji ca un gropar să fie disponibil pentru ceremonia finală. Deocamdată asta este tot.

Fiecare cuvînt era ca o palmă peste obraz, iar concedierea fu expresia celui mai profund dispreţ. Holzinger se ridică în picioare şi privi în faţă forţa de ocupaţie. Oricît s-ar fi străduit, nu-şi putu stăpîni tremurul din voce.

— Vom fi acolo, domnule maior, aşa cum ordonaţi. Dar şi fără să ne fi cerut am fi venit negreşit. Sînteţi nou aici şi nimeni nu se aşteaptă să ştiţi că funeraliile unui soldat reprezintă un eveniment rar pe la noi. Cei mai mulţi dintre băieţii noştri au murit departe de casă, nici nu ştim unde au fost înmormîntaţi sau dacă cel puţin au fost îngropaţi. Noi îi deplîngem pe soldaţi fără deosebire — nişte suflete chinuite — şi ne-ar consola să ştim că zac într-un pămînt prietenos, ocrotiţi de dangătul clopotelor. Vom fi acolo, domnule maior. Toţi, pînă la unul.

Se înclină şi se-ntoarse. Mark Hanlon îl urmări din priviri cum se îndreaptă spre uşă şchiopătînd, ţeapăn şi cu spatele drept. Trînti apoi cu pumnul în masă şi înjură cu înverşunare.

— La dracu cu el! La dracu cu toţi!

Căpitanul blond îl urmărea uşor amuzat. Nu avea decît douăzeci şi trei de ani — prea tînăr ca să poată urî şi încă necopt pentru milă sau lacrimi.

CAPITOLUL 2

KARL ADALBERT FISCHER, şeful poliţiei din Bad Quellenberg, era un bărbat mătăhălos cu un cap mic, contrastînd cu trupul umflat ca un butoi. Avea picioare scurte, gît lung, iar ochii strălucitori, veşnic iscoditori, erau ca de pasăre. Cînd mergea pe stradă, înfăşurat în pelerina lungă şi pe cap cu cascheta în patru colţuri, arăta ca o raţă plină de bunăvoinţă.

Era un tip vesel, cu predilecţie pentru schnappsuri şi ţărăncuţe zglobii. Îşi îndeplinea atribuţiile cu o genială lipsă de eficienţă, lucru care stîrnea simpatie şi-l înălţa în ochii cetăţenilor Quellenbergului, menţinîndu-se astfel de cincisprezece ani în funcţie, fără să întîmpine nici cel mai mic necaz. Supravieţuise la vreo zece epurări în timpul „măreţei administraţii germane" şi se bizuia încă pe şiretenia şi experienţa sa ca să se menţină invulnerabil pînă la pensionare. De data aceasta însă nu prea mai era la fel de sigur.

Cînd Max Holzinger intră în biroul său, Fischer tocmai îşi încălzea spatele de sobă, sorbind un schnapps şi înfulecînd o tartă cu

unt. Schiţă cu mîna un gest de salut şi murmură :

— Bună ziua, domnule primar. Toarnă-ţi un pahar şi vino de te încălzeşte.

Holzinger îşi aruncă pălăria pe masa încărcată cu fel şi fel de resturi şi-şi scoase mănuşile. Îşi turnă un pahar dintr-o băutură albă şi tare şi-l dădu pe gît dintr-o sorbitură. Poliţistul bondoc îl urmări cu priviri iscoditoare, cîntărindu-l. Zîmbi forţat şi spuse :

— Eşti cam tulburat, prietene. Pariez că te-ai văzut cu englezul, nu ?

— Da, m-am văzut, răspunse scurt Holzinger. Mi-a spus că a luat legătura cu tine.

— O, da ! A luat legătura. Chicoti şi-şi văzu mai departe de băutură. La început am crezut că-i vorba doar de o glumă. Vorbeşte ca un vienez get-beget.

— Nu-i nici o glumă. Este pus serios pe treabă.

— Ştiu. L-am asigurat de colaborarea noastră deplină şi de dorinţa noastră fierbinte de a-l sprijini.

Holzinger înălţă capul şi-l privi pătrunzător.

— Nu-l subestima, Karl. Este şiret şi perspicace. Ştie ce vrea şi nu se va da în lături de la nimic pentru a-şi atinge scopul. Ah, şi crima asta, este un început atît de prost pentru noi...

— Foarte prost. Fischer puse paharul jos şi-şi şterse gura cu dosul palmei. I-am trimis pe băieţi pe munte să cerceteze urmele. Sper că vor ajunge acolo înainte de căderea întunericului.

— Cum adică, înainte de căderea întunericului ? Holzinger se holbă la el, mirat. Sîntem abia la amiază, iar locul se află nici la 16 kilometri de aici.

— Am o maşină veche, spuse Fischer îngîndurat. Cauciucurile sînt uzate, bara de direcţie defectă iar drumurile sînt acoperite de gheaţă. În caz că survine vreo pană, băieţii vor trebui să meargă pe jos şi atunci autorităţile de ocupaţie ne vor înzestra cu o maşină nouă. Ce mai tura-vura, ne-ar prinde bine una ! Îşi clătină capul nostim şi adulmecă aerul. Probabil că va ninge după-amiază. Dacă ar începe să ningă mai repede, atunci nu va mai rămîne nici un fel de urmă.

— Ce-ţi veni ? Holzinger îl privi nedumerit, neştiind dacă să se supere sau să rîdă. Este ceva serios, Karl, nu-i de glumit.

— Nici gînd să glumesc, spuse Karl Adalbert Fischer.

— Atunci cum vine asta ? E vorba doar de un asasinat. Amîndoi sîntem răspunzători în faţa Comandantului forţelor de ocupaţie.

Fischer luă îngîndurat o ţigară dintr-un port-ţigaret de piele şi o bătu uşor de unghia degetului mare. Ochii îi erau goliţi de orice expresie şi-şi ascundea privirea.

Îi răspunse pe un ton sumbru :

— În ultimii zece ani, Max, s-au petrecut o groază de asasinate. Aş putea spune că şi pentru ele sîntem răspunzători. Nu înţeleg de ce un biet nebun trebuie să fie spînzurat acum pentru toate.

— A ucis un englez.

— Pînă acum două luni era plătit să o facă și de n-ar fi făcut-o sfîrșea în fața plutonului de execuție. Poate că nu știe că războiul s-a terminat...

— Tribunalul va lua în considerație...

— Care tribunal ? Capul său mic zvîcni în sus, tremurînd de mînie, pe gîtul lung. Vrei să spui, curtea marțială ! Acolo unde judecătorii simt în nări duhoarea lagărelor de concentrare și mirosul crematoriilor și ne aruncă pe toți de-a valma în aceeași oală, luîndu-ne drept călăi și sadici. Nu-i învinuiesc pentru asta, dar nici nu am de gînd să le aduc pe tavă capul acestui băiat. Privește... se întoarse spre peretele din fund pe care încă atîrna o hartă a Europei împunsă de stegulețe colorate, marcînd fronturile de luptă. Stegulețele atîrnau gata să cadă, iar harta era pătată de stropi de vin și zaț de cafea de la ultimul chef înverșunat dinainte de armistițiu.

Că nu-i trecuse prin gînd să o dea jos era ceva tipic pentru Fischer. Acum stătea în picioare lîngă ea urmărind liniile cu degetul său bont, în timp ce primarul îl privea cu o uimire crescîndă.

— Îți voi arăta de unde a venit și ce i s-a întîmplat pe drum. A pornit de aici, din Ucraina, de la Mukacevo, unde se găsea spitalul de campanie al soldaților din Quellenberg. Știi, tînărul era medic, nu prea experimentat. Dar pe atunci nici unul din băieții noștri nu era prea în vîrstă, nu-i așa ? Curînd dobîndi toată experiența care-i lipsea. Învăță

ce să facă în caz de amputări, răni la abdomen, degerături, tifos și toate celelalte nenorociri care începură să curgă cu duiumul cînd rușii se porniră să ne dea peste cap de-a lungul întregului front. Cînd regimentul a fost izolat complet de restul trupelor a muncit zi și noapte, pînă la epuizare, fără medicamente, fără anestezice, ca în cele din urmă să se prăbușească cu fața în sîngele unui cadavru. Dar poate că tocmai asta l-a salvat de la moarte. Așa s-a ales cu cicatricea de pe față. Dacă ar fi fost treaz, s-ar fi ales cu o împușcătură în burtă. Cînd și-a venit în fire, zăcea întins la pămînt înconjurat de morți și cînd a strigat nu l-a auzit nimeni, iar zăpada se cernea întruna și vîntul o spulbera peste stepă. Obrazul îi era despicat, dar frigul oprise sîngerarea. A scotocit prin învălmășeala de lucruri să găsească o oglindă și ace pentru a-și coase rana. A căutat prin buzunarele morților, doar o găsi resturi de hrană și țigări. I-a dezbrăcat pe cei care aveau îmbrăcăminte de lînă și s-a înfășurat cît mai bine în veșmintele scorojite de sînge. Apoi a cules de pe jos o pușcă cu baionetă, a luat pistolul de la un mort și a pornit să găsească drumul spre casă. Știi cît timp i-a trebuit ? Mîna lui Fischer ținti acuzator spre prietenul său. Un an întreg ! De două ori a fost prins, dar a scăpat. Drumul de la Mukacevo la Budapesta l-a făcut pe jos, ceea ce înseamnă că a străbătut jumătate din Ungaria. De acolo a luat-o înspre răsărit. Apoi a luat-o spre nord, pe drumul care duce spre Carinthia. A omorît

trei oameni. Își căuta hrană așa cum își vînează un animal prada. Dormea cu prostituatele și cucerea fete de țărani ca să-l hrănească și să-l ascundă. În Iugoslavia a fost rănit încît niciodată nu va mai putea fi bărbat. A scăpat prin nu știu ce minune, rănile i s-au vindecat, dar fața brăzdată de cicatrice arată ca o mască de Krampus. Mai apoi, așa cum se întîmplă cu toți cei hăituiți și înfometați, s-a scrîntit puțin. În spatele fiecărui copac vedea un dușman. Nu visa decît monștri și-i visează și acum deși se află de o lună întreagă acasă. Noaptea se trezește din somn țipînd disperat. Casa îi pare o închisoare și uneori pleacă, luîndu-și pușca și pistolul și cutreieră munții. Au încercat să-l dezarmeze dar se zburlește ca un lup încolțit. Într-un tîrziu au crezut că și-a revenit. Coșmarurile nu se mai repetau atît de des. Peregrinările se răriseră... ca apoi, deodată, să se întîmple asta.

— Vorbești, spuse încet Holzinger, de parcă l-ai cunoaște bine de tot.

— Așa și e, spuse Karl Adalbert Fischer, este fiul surorii mele.

— Doamne Dumnezeule!

— Acum înțelegeți de ce nu-i pot lăsa să pună mîna pe el?

— Da, sigur că înțeleg. Dar nu văd cum vei reuși să-l ferești de toate astea. Ocupația poate să dureze ani în șir.

Încuviință îndîrjit, înclinîndu-și capul comic.

— Îl voi feri. Îl voi purta dintr-o vale în alta, de la o fermă la alta, îl voi face pe englez să scotocească toți munții, numai în locul care

trebuie nu. Dacă va fi necesar, îl voi ascunde și zece ani, fără ca Hanlon să se poată apropia de el nici măcar la o bătaie de pușcă.

— Dar, Karl, nu vei putea păstra o veșnicie un secret ca ăsta. Lumea vorbește, pe aici chiar mai mult decît în alte părți. Și din vorbă în vorbă va auzi și Hanlon, și atunci tu vei fi acela pe care îl va aresta.

Fața polițistului se destinse din nou într-un zîmbet de satisfacție. Își mai turnă un schnapps și-l savură pe îndelete. Apoi se îndreptă spre un dulap metalic din colțul încăperii și scoase dinăuntru un registru voluminos, legat în piele. Cînd începu să-l răsfoiască, Holzinger văzu să fiecare pagină era acoperită cu un scris mărunt, cu caractere gotice.

— Ce-i asta?

— Asta? spuse Fischer zîmbind forțat. Este tocmai motivul pentru care un terchea-berchea ca mine s-a putut menține timp de cincisprezece ani în slujba asta, fără ca măcar o dată cineva să aibă ceva de spus împotriva mea. Lucrările de birou nu sînt rezolvate de șase luni, în schimb pe acesta l-am completat seară de seară, pînă la ultimul rînd.

— Și ce-i asta? insistă deconcertat Holzinger.

— Un dosar, domnule primar! Evidența mea personală despre fiecare bărbat, femeie, copil din Quellenberg sau din valea asta. Fapte, bîrfă, suspiciuni, presupuneri. Destăinuiri pe care le-am auzit în pat. Șoapte surprinse pe la înmormîntări. Totul este trecut aici, și-mi aparține. Încă nu m-am folosit de

aproape nimic din ceea ce am notat. Dar şi cînd va veni vremea, găsesc aici tot ce-mi trebuie.

— Sînt şi eu trecut în el ? rîse Holzinger încurcat.

Fischer îl aprobă din cap.

— Tu, nevasta şi fiică-ta. Şi fiul, Dumnezeu să-l odihnească în pace. Te afli într-o companie aleasă. Îţi este rezervată pagina următoare aceleia a părintelui Albertus.

— Dar Kunzli ?

— Kunzli ! Scuipă dispreţuitor în coşul de hîrtii. Lui i-am dedicat un capitol întreg. De ce întrebi ?

— S-ar putea să te rog cîndva să faci uz de el, spuse Holzinger domol.

Fischer făcu un gest de refuz categoric.

— Nici măcar pentru dumneata, domnule primar. În registrul ăsta e munca mea de o viaţă întreagă. Niciodată nu m-am folosit de el pentru şantaj şi sper că nu o voi face. Dar am de gînd să trag un folos de pe urma lui, într-un fel sau altul.

— Păi ai deja un folos, Karl.

— Care ? Îşi înălţă capul ca o pasăre neliniştită, gata să-şi ia zborul la cel mai mic semn de primejdie

— Vezi, am şi uitat totul despre nepotul tău. Din cîte ştiu a pierit undeva prin Rusia.

— Bun ! Cuvîntul fu rostit cu un oftat prelung, plin de satisfacţie, în timp ce Fischer se aplecă peste masă să umple două pahare cu schnapps.

— Eram sigur că vei înţelege, Max. Cît despre Kunzli, dacă te supără cumva, spune-mi.

— Am să-ţi spun, răspunse Holzinger liniştit.

— *Prosit !*

— *Prosit !*

Înălţară paharele şi băură stînd în picioare în faţa hărţii pătată de muşte şi împroşcată cu vin roşu, ca sîngele, şi pe care stegüleţele atîrnau pierdute ca după o înfrîngere copleşitoare.

— O merităm, reflectă cu amărăciune Holzinger. Merităm tot ceea ce ni se întîmplă — conducătorii care ne cîrmuiesc, fiii pierduţi, trădarea femeilor noastre. Am pierdut războiul. Jugul apasă din nou pe grumazurile noastre, iar noi încă mai uneltim unul împotriva celuilalt. Ne pedepseşte Dumnezeu pentru sufletele noastre vrednice de dispreţ.

Goli paharul, îşi luă pălăria şi mănuşile şi plecă să discute pregătirile de înmormîntare cu părintele Albertus.

▪

Uşa casei parohiale fu deschisă de o văduvă cu obraji rumeni ca mărul şi cu o limbă ascuţită. Îi spuse că părintele nu era acasă. Era în curtea bisericii unde arunca zăpada cu lopata ca un lucrător oarecare. Şi înainte de a apuca s-o oprească se lansă într-o sporovăială în dialect, deplîngînd nebuniile preoţilor şi poverile pe care le îngrămădeau pe umerii ei robuşti.

— A, se omoară singur, cum altfel ! Ar trebui s-o ştie mai bine, că-i destul de bătrîn. Dacă o face pneumonie cine o să-l doftori-

cească ? Apăi tot eu ! E greu să-l dădăceşti cînd e sănătos... dar altfel... Dumnezeu mai ştie.

Din mîncare ciuguleşte cît o vrabie, vinul şi-l îndoaie cu apă pînă se face zeamă chioară, noaptea dacă doarme două ore. De m-ar lăsa cel puţin pe mine să dorm, n-aş zice nimic. Am camera cu două caturi mai jos, dar tot îl aud cînd umblă de colo-colo, bolborosind şi rugîndu-se. Nu-ţi trebuie decît să te uiţi la el ca să...

— Bine, bine. Nu e treaba mea. Holzinger începu să-şi piardă şi picul de răbdare care-i mai rămăsese. Avea şi aşa destule necazuri ca să mai ia aminte la pălăvrăgeala ţărăncii despre ciudăţeniile de ascet ale bătrînului preot. Îi întoarse brusc spatele, iar menajera închise uşa cu un pocnet şi o porni înapoi spre bucătărie, îndrugînd supărată ceva la adresa mai marilor care nu-şi mai încap în ei şi ale căror neveste, vezi bine, nu erau mai bune decît se cuvine să fie.

Localnicilor nu le-a fost niciodată pe plac blonda cu voce profundă venită din Hamburg, iar escapadele fiicei alimentau copios bîrfelile la gura sobei.

Holzinger îşi ridică gulerul de blană să-şi acopere urechile, îşi îndesă mîinile în buzunare şi o porni înainte cu capul plecat şi ochii aţintiţi la gheaţa groasă de pe drum. Concetăţeni care treceau pe acolo îşi scoteau pălăriile şi-l salutau, dar el nu-i vedea şi nici nu-i auzea, iar ei se întorceau intrigaţi, căci

de fapt era politicos şi niciodată nu omitea să răspundă la salut.

Cînd ajunse în dreptul zidului care ascundea cimitirul bisericii St. Iulian o fată blondă, măruntică, îi întinse un buchet de frezii şi-l rugă cu voce piţigăiată :

— Frezii, domnule primar ! Pentru săraci !

Apariţia ei bruscă îl făcu să tresară, dar faţa mică şi îmbujorată trăda atîta inocenţă încît îşi compuse un zîmbet şi se scormoni prin buzunar după mărunţiş.

Fata făcu o reverenţă şi-i mulţumi cu drăgălăşenie, îi strecură apoi freziile în mînă şi o porni la vale ţopăind. Holzinger se uită nedumerit la florile mici şi albe, cu frunze moi ca ceara, neştiind ce naiba să facă cu ele.

Cînd intră în cimitir, observă vechiul crucifix din lemn răsărind din pădurea de pietre funerare. Mînat de un impuls neaşteptat depuse florile la picioarele crucifixului, se închină cu stîngăcie şi se întoarse, încercînd un vag sentiment de vinovăţie, ca un băiat surprins la borcanul cu dulceaţă.

Atunci îl văzu pe părintele Albertus. Curăţa gheaţa de pe treptele de piatră albicioasă ale scării de la intrare, şi o azvîrlea cu lopata, îngrămădind-o într-un morman în spatele unui parapet.

Pletele albe şi umerii încovoiaţi, pelerina jerpelită şi cizmele grele îl făceau să arate ca un ţăran oarecare, mai în vîrstă, de la munte. Dar cînd, la auzul paşilor, îşi îndreptă spatele şi se întoarse să-l salute pe Holzinger deveni brusc un om cu totul diferit.

Primul lucru care îţi reţinea atenţia era transparenţa neobişnuită a feţei sale, ca şi cum undeva în spate ardea un foc care se hrănea domol din fiinţa lui, pînă ce îi lăsase doar oasele subţiri şi curbate, învăluite în pielea bătrînă dar diafană. Privirile îţi erau apoi atrase de ochii de culoarea albăstrelelor, nevinovaţi ca ochii unui copil, străluminaţi de o sensibilitate vie, ca ai unui adolescent nerăbdător să împărtăşească cuiva drag o taină doar de el ştiută. Gura avea o expresie fermă, dar zîmbetul care o anima îi îndulcea cutele săpate adînc în obraji de suferinţele îndurate. Glasul care răzbea din ea era profund ca dangătul de clopot.

Şi abia după aceea îţi aminteai de mîinile lui. Erau noduroase şi încovoiate ca ghearele de uliu, cu încheieturile umflate şi anchilozate, doar degetele mari şi arătătoarele putînd să se mai mişte.

La puţină vreme după Anschluss[1], cînd era rector al colegiului iezuit din Gratz, a fost dus la Mauthausen şi supus la o cură de „educaţie corectivă". Printre temniceri se afla şi un fost elev de-al său care concepuse un mod subtil de a se răzbuna, zdrobindu-i în fiecare săptămînă cîte un deget şi chinuindu-l astfel cu gîndul că în cele din urmă va veni şi rîndul degetelor folosite la ritual, încît nu va mai fi niciodată în stare să oficieze liturghia.

[1] Operaţiune prin care Germania hitleristă a anexat Austria în anul 1938.

Părintele Albertus era un om care credea în rugăciuni şi la Mauthausen nu-ţi mai rămînea altceva decît să te rogi. Dar pînă să treacă şase săptămîni, cardinalul din Viena îi obţinu eliberarea şi cu mult tact îi oferi, prin intermediul superiorilor săi, să aleagă între expulzarea din Austria sau acceptarea unei parohii dintr-un sat de munte.

Aşa se făcea că acum se afla în curtea bisericii St. Iulian, sprijinindu-se în lopată ca un adevărat ţăran şi ascultînd relatarea plîngăreaţă a lui Holzinger despre întrevederea cu Mark Hanlon.

Îl ascultă în linişte pînă la capăt, apoi privirea i se întunecă de o undă de regret şi spuse încet :

— Trebuie să înţelegi, Max, că oricăruia dintre noi îi vine greu să se comporte bine într-o asemenea împrejurare.

Asta era o altă trăsătură a bătrînului. Niciodată nu spunea lucrul pe care-l aşteptai. Niciodată nu făcea risipă de cuvinte pentru introduceri curtenitoare şi de data aceasta nu avea timp pentru nimic altceva decît pentru adevăr.

— Nouă ne vine mai greu decît lui, spuse Holzinger posac.

— Ba nu. Puterea este ca hainele noi ale împăratului — o iluzie care-l expune pe om zeflemelelor şi înţepăturilor.

— Te vei duce să-l vezi ?

— Da.

— Încearcă să-l faci să înţeleagă că dacă pot să le recomand oamenilor să vină la înmormîntare, nu pot să garantez şi o partici-

pare deplină și nici nu-mi pot obliga colegii să devină ciocli.

— Lasă la o parte vanitatea, domnule primar. Zîmbetul bătrînului era ușor ironic. Uită că este vorba de un ordin venit din partea forței de ocupație și consideră-l drept o rugăminte personală adresată de tine însuți, o sugestie insuflată de bunul simț și de generozitate. De cele mai multe ori oamenii noștri înțeleg asemenea lucruri.

— Ar fi o victorie prea ușoară pentru Hanlon.

— Hanlon... ? Atenția îi fu reținută brusc de nume. Nu-i un nume englezesc, nu-i așa ?

— Nu știu. Nu sînt familiarizat cu limba. De ce ?

Părintele Albertus ridică din umeri.

— Un gînd trecător. O amintire vagă. Nu contează.

— Apropo. Holzinger privi de jur-împrejur prin cimitir la pietrele funerare învechite ale mormintelor familiei, la puzderia de plăcuțe din lemn de pin puse în amintirea regimentului neîngropat. Unde îl înmormîntăm pe omul acela ?

— Acolo. Părintele Albertus arătă în direcția crucifixului masiv care se înălța printre celelalte pietre funerare. La picioarele crucifixului.

— Cum, printre băieții noștri ? se alarmă Holzinger. Oamenilor nu le va fi pe plac acest lucru.

— Sîntem cu toții o singură familie, de cînd ne naștem și pînă murim, îl dojeni pe un

ton grav bătrînul. Cu cît vor înțelege mai curînd oamenii acest lucru cu atît mai repede vor ajunge să trăiască în pace.

Holzinger privi la mîinile noduroase și zdrobite ale preotului și-și dădu seama că nu putea să-l contrazică.

*

Maiorul Mark Hanlon se afla în salonul cel mare de la ultimul etaj al hotelului Sonnblick și discuta cu căpitanul Johnson despre viitor. Un chelner îmbrăcat în alb tocmai strînsese resturile prînzului pe care îl serviseră. Acum ședeau confortabil în fotoliile masive, bînd cafea și sorbind un lichior austriac, dulceag și tare. Masa și vinul îi relaxaseră, sentimentul inițial că sînt doar niște străini aici se destrămase și începeau să se simtă la largul lor.

Johnson scoase tabachera, îi oferi o țigară lui Hanlon și aprinse pentru amîndoi. Cîteva clipe fumară tăcuți, urmărind rotocoalele albăstrii plutind alene înspre tavanul în formă de fagure. Johnson zîmbi ca un copil și murmură :

— Asta-i viața, Mark ; trebuie să mă bucur de ea.

— Te vei bucura, Johnny, spuse Hanlon cu un umor rece dar îngăduitor. Vom rămîne aici mult timp. Băieții au fost instalați ?

— Da. I-am cazat la etajele unu și doi, iar pe subofițeri la parter. Vor lua masa în salonul cel mare. Subofițerii vor avea acces la barul de zi. Salonul de dans îl vom transforma

în teatru, holul și celelalte saloane vor rămîne așa cum sînt. Sper că ești satisfăcut de ceea ce avem aici — e loc destul chiar pentru un regiment întreg.

Hanlon încuviință dus pe gînduri și trase din țigară.

— În cel mult o săptămînă băieții vor începe să se plictisească. Trebuie să le oferim o distracție. Vezi dacă Mayer poate să încropească o mică orchestră pentru noi. Voi scrie la Klagenfurt să le cer un aparat de proiecție și să ne trimită în mod regulat filme. Pentru amatorii de schi vei putea găsi, probabil, un instructor. Am face bine să închidem barurile la ora unsprezece, iar la douăsprezece stingerea, cînd toți soldații vor trebui să fie înapoi la cazarmă.

— Cum rămîne cu ordinul privind abținerea de la fraternizare cu populația?

— Nu va avea efect, Johnny. Mai devreme sau mai tîrziu, îl vor contramanda negreșit. Probabil foarte curînd. Pînă atunci...

Se întrerupse și privi atent în sus, la încrustațiile aurii ale tavanului. Johnson îl îndemnă curios:

— Pînă atunci?

— N-ar fi de dorit să ne trezim într-o zi cu toate fetele de serviciu de aici borțoase. În consecință, ne vom face propriile noastre reguli. Soldații nu vor avea acces la nici un bar sau cîrciumă din oraș. Dacă vor dori să iasă la plimbare sau la schi cu fetele, n-am nimic împotrivă. La fel și în ceea ce privește petrecerile în case particulare. În incinta hotelului nu se admite nici un fel de fraternizare, nu va intra nici o femeie, doar dacă nu vom organiza, eventual, vreo formă oficială de distracție, ceea ce nu cred că o vom face prea curînd.

— Nu crezi că mergi prea departe, Mark? N-aș vrea să mă înțelegi greșit, se corectă, grăbit, Johnson. Cred că procedezi bine, dar ce va spune Comandamentul despre asta?

— N-am de gînd să-l informez, spuse Hanlon fără ocolișuri. Las pe seama ta și a subofițerilor să-i faceți pe soldați să înțeleagă și să aveți grijă să nu se abuzeze de îngăduința mea — sau de fete. Dacă va surveni vreo tulburare voi tăia în carne vie fără milă.

— Mai corect nici că se poate, dădu din cap în semn de aprobare Johnson. O săptămînă sau două îi voi ține mai din scurt și apoi voi slăbi treptat chinga. Cred că este calea cea mai bună.

— Totul depinde de tine, Johnny. Eu sînt ocupat pînă peste cap. Ochii i se întunecară și gura i se strînse într-un rictus neîndurător.

Johnny îl privi oarecum stînjenit.

— Ți-ai pus ceva în gînd, Mark? Hanlon se ridică brusc din fotoliu și se îndreptă spre fereastră. Rămase în picioare, urmărind norii cenușii rostogolindu-se dinspre defileu, peste turlele albe ale bisericii Grauglockner. Spuse îngîndurat:

— Curînd va începe să ningă.

— Cu asta nu-mi răspunzi la întrebare.

— Ba da, știi doar. Hanlon se răsuci cu fața spre el. În douăzeci de minute toate ur-

mele vor fi șterse. Polițiștii se vor întoarce și vor spune că nu au putut găsi nici o urmă a celui care l-a ucis pe Willis.

— Te așteptai la asta, nu ?

— Da, și nu-i un motiv să mă bucur.

— De acum e mort, spuse Johnson cu cruzimea inconștientă a tinereții. Nu-l mai poți învia. A fost omorît după semnalul de încetare, ceea ce transformă un simplu act de război într-o crimă. Ai pus în mișcare un întreg mecanism de prindere a criminalului. Nu văd de ce trebuie să te omori atîta cu firea. Nu-i decît o parte neînsemnată din sarcina noastră. Pe Willis îl îngropăm cum se cuvine și-l dăm uitării — fiindcă nu putem să ne amintim de el mai mult decît de celelalte milioane de morți din ultimii cîțiva ani. Hai, mai ia un pahar.

Împinse spre Hanlon sticla și paharul pe masa lustruită. Fu surprins o clipă cînd Hanlon se întoarse de la fereastră și-și turnă o cantitate dublă. Se uită la subalternul său pieziș, ridică paharul și toastă pe un ton puțin ironic :

— Pentru Noua Ordine ! *Prosit !*

— Nu mai există nici o Ordine Nouă, spuse Johnson înviorat, fiindcă bărbații rămîn mereu aceiași iar fetele sînt mereu diferite. Dar asta nu-i un motiv să irosim băutura. *Prosit !*

Atunci sună telefonul și cînd Hanlon îl ridică, șeful gărzii îl înștiință că părintele Albertus așteaptă să-l primească.

— Reține-l trei minute și adu-l apoi sus.

— Da, dom'le.

Puse jos receptorul și se întoarse vioi spre Johnson.

— Avem musafiri, Johnny ! Ne vizitează preotul. Să strîngem ce a mai rămas și să ne aranjăm puțin, să arătăm respectabil.

— Oare tipii ăștia nu pot vedea dincolo de aparențe ?

Johnson era ghiftuit de mîncare și vin și se simțea ceva mai mult decît la largul său. Hanlon îi aruncă o privire scurtă și-i răspunse acru :

— Dacă reușesc, e numai din vina noastră, fir-ar'a naibii. Hai, dă-i bătaie, Johnny ! Golește scrumierele și ia băutura de aici.

Se agitau prin încăpere ca două servitoare, iar atunci cînd, cîteva minute mai tîrziu, părintele Albertus fu introdus, Hanlon ședea în spatele biroului cu încrustații, iar Johnson lîngă el, în picioare, întruchipare în carne și oase a forței de ocupație.

Sergentul se dădu la o parte și bătrînul preot păși încet pe covorul mare pînă în fața biroului și rămase în picioare. Întinse mîna și spuse :

— *Grüss Gott,* domnule maior !

Johnson tresări la auzul tonului profund, ca de clopot, al vocii lui.

Hanlon îl privi surprins, cu ochii larg deschiși și gura căscată de parcă ar fi văzut o arătare. Nu făcu nici un gest să apuce mîna întinsă, ci se ridică încet de pe scaun cu ochii ațintiți asupra chipului uscățiv și translucid, la părul alb, mătăsos, care îl încadra. Vocea îi era o șoaptă de uimire.

— Doamne Dumnezeule, nu!

Johnson şi sergentul se holbară la el, iar Hanlon se întoarse către ei şi le spuse cu un gest poruncitor:

— Lăsaţi-ne singuri, vă rog. Amîndoi!

Ezitară o clipă, apoi salutară scurt şi părăsiră camera. Numai după ce uşa se închise în urma lor apucă mîna bătrînului. Cînd simţi degetele ţepene, zdrobite, se uită la ele zguduit de surpriză, apoi din nou la ochii zîmbitori.

— Numele nu mi-a spus nimic cînd l-am auzit, părinte. Încă nu-mi vine să cred că eşti dumneata.

— Frate Mark! Leul neastîmpărat. Mi-am amintit numele cînd l-a rostit Holzinger. Te-ai schimbat, fiul meu.

— Şi dumneata, părinte. Dar ia loc. Ieşi din spatele biroului şi aduse un scaun pentru bătrîn. Îi oferi o ţigară şi băutură, dar părintele le refuză pe amîndouă. Hanlon mai trase un scaun şi se aşeză în faţa lui, de parcă i-ar fi fost ruşine să stea în prezenţa bătrînului dascăl pe locul rezervat celor puternici.

— Domnul ne călăuzeşte paşii pe căi ciudate, fiul meu. Ochii săi blînzi îi cercetau fiecare cută a feţei. Am venit să îngenunchez la picioarele Cezarului şi cînd colo îl întîlnesc pe fostul meu novice.

— Mă simţeam mai bine în biblioteca ta, spuse Hanlon rece.

Bătrînul preot zîmbi şi clătină din cap.

— Nici pe atunci nu-ţi găseai locul. Deprinderile religiei apăsau prea greu pe umerii tăi. Îşi ridică privirile spre însemnele strălucitoare

de pe epoleţii lui. Dar astea, te incomodează mai puţin?

— Mi se potrivesc mai bine, părinte. N-am avut niciodată chemare pentru călugărie.

— M-am întrebat adesea. Cînd ne-ai părăsit erai nefericit. Acum eşti fericit?

— Sînt mai bătrîn, ocoli Hanlon, cu grijă, răspunsul. Oricum, acum nu sînt nefericit. Îşi coborî privirile spre mîinile deformate, încleştate ca nişte gheare pe braţele scaunului. Povesteşte-mi despre tine, părinte. Ce s-a întîmplat cu mîinile tale?

— Mauthausen, răspunse scurt părintele Albertus. Un nefericit care se amăgea că prin schingiuirea mea ar putea să se elibereze de supliciile la care îl supunea propria-i conştiinţă. Se numărase cîndva printre elevii mei, înainte să fiu numit rector al seminarului. Trebuie să-l fi dezamăgit amarnic şi asta, cred, e un fel de ispăşire.

— A fost un adevărat balamuc! Vocea lui Hanlon era melodioasă dar surprinzător de tăioasă. Ce a putut să se întîmple cu oamenii aceştia că sînt în stare să schingiuiască cu rafinament şi să asasineze cu premeditare? În trecut, cînd eram la Gratz, cu dumneata, nu erau aşa. Erau binecrescuţi, *gemütlich* [1], plini de *Schmalz* [2] ca un pudding gustos. Ce s-a întîmplat?

— Nimic, spuse grav părintele Albertus. Nimic altceva decît că răul care deja se cui-

---

[1] Decent (lb. germană).
[2] Untură (lb. germană).

băirise în inimile noastre a dat în floare. Nimic din ceea ce nu ţi s-ar putea întîmpla şi ţie, fiul meu.

— Nu te înţeleg. Capul lui Hanlon zvîcni revoltat.

— Ba cred că da. Ai trăit mult timp printre noi. Ne-ai iubit destul de mult ca să ne înveţi limba, asemenea propriilor noştri copii. Dacă nu mă înşel, de asta ai şi venit înapoi — fiindcă ai vrut să ne revezi, poate chiar să ne ajuţi. Adevărat ?

— Nici nu ştii cît de adevărat este. Mi-au trebuit şase luni de zile să pregătesc terenul pentru numirea mea în acest post. După toate ororile sîngeroase ale războiului îmi părea o şansă nesperată de a clădi în loc de a distruge. Zîmbi cu amărăciune şi-şi depărtă mîinile în semn de dezaprobare ironică. M-ai instruit mai bine decît crezi, părinte Rector. Datorită ţie multe sărutări le-am găsit searbăde, pînă şi cel mai bun vin îşi pierdea aroma. În schimb mi-ai lăsat o dorinţă nepotolită de a îndrepta lumea — niciodată însă şi arta de a vieţui împăcat cu ea. A trebuit să învăţ singur lucrul acesta. Dar... ai dreptate. Da, am vrut să vin înapoi. Am ţinut să dau o mînă de ajutor, fiindcă i-am iubit sincer pe aceşti oameni.

— Pînă cînd unul din ei ţi-a ucis prietenul.

— Adevărat.

— Dar unul nu înseamnă toţi.

— În schimb toţi se vor strădui să-l ascundă, nu-i aşa ?

— Nu-i învinui prea mult pentru asta. Cei mai mulţi tineri ai lor au pierit. Aici vor fi

multe fete care nu vor avea niciodată un soţ. Îi mai poţi certa pentru că vor să-l salveze — fie el şi un biet schilod ?

— Nu în acest fel îl vor salva. Oare nu înţeleg ? Să nu uităm că există şi legea...

— De mult timp legea nu mai e decît o batjocură în Europa, Mark. Ar trebui să înţelegi asta.

— Dar acum există o lege nouă.

Bătrînul zîmbi cu o ironie blîndă şi clătină din cap.

— Legea impusă de învingător. Te îndoieşti de ea chiar de la început.

— Ştiu asta la fel de bine ca şi dumneata. Dar nu vezi că trebuie să li se administreze o lecţie ? Altminteri orice speranţă pentru un început nou e pierdută. Dumneata, mai mult decît toţi ceilalţi, părinte, ar trebui să ai respect faţă de lege.

— Şi am, fiul meu, dar niciodată n-am fost de părere că cel mai bun interpret al ei este tocmai călăul.

— Pentru Dumnezeu ! Nici vorbă să fiu călău ! Din cauza mîniei, vocea lui Hanlon devenise aspră. Mă aflu aici să veghez la înfăptuirea dreptăţii. Şi-s multe amintirile din timpul petrecut în Austria care mă fac să o administrez cu indulgenţă.

— Nu poţi garanta nici dreptatea şi nici mila, spuse părintele Albertus. Eşti un om supus autorităţii superioare, la fel ca un centurion. Pe băiat îl poţi aresta. Îl poţi trimite în judecată. Dar nu-i poţi pleda nici cauza, nici să schimbi codul după care va fi judecat.

— Scutește-mă de dialectică, părinte! izbucni Hanlon nerăbdător. Lucrurile trebuiesc privite în mod realist. S-a comis un asasinat. Dacă oamenii nu cooperează la aducerea vinovatului în fața tribunalului, atunci vor fi socotiți complici. Astfel se vor afla în conflict cu singura autoritate în stare să-i ajute să revină la o viață normală. Nu va fi liniște pentru ei pînă cînd omul acela nu va fi prins.

— Și asta este iubirea pe care ne-o aduci, Mark ? Prin ce se face simțită ?

— Ne putem lipsi de ea, spuse Hanlon categoric. Fiindcă iubirea neîmpărtășită este searbădă și are gust amar. Administrăm doar dreptatea și cîrmuim potrivit instrucțiunilor. Probabil că este mai bine așa.

— Ești sigur că te poți lipsi de ea ?

— Sînt sigur, părinte. Și trebuie să fiu.

Bătrînul preot se ridică în picioare și-și adună pelerina pe el. Ochii i se întunecară, iar focul care-l anima părea să se fi potolit un pic dincolo de chipul său tras. Spuse domol :

— Primarul mi-a comunicat ce dorești. Am pregătit totul pentru recviem și înmormîntare. Mă întrebam dacă ți-ar surîde să mă asiști la liturghie. Ar fi, da, ar fi ca pe timpuri.

Răceala din ochii lui Mark Hanlon se mai topi puțin în timp ce-l privea pe mentorul său cu părul alb acum și văzu cît de bătrîn și obosit și firav era. Ezită o clipă, apoi îi spuse îmbunat :

— Mai bine nu, părinte. Nu am participat de mult timp la aceste lucruri. În plus, apare și un aspect politic. În Bad Quellenberg sînt și luterani și catolici. Autoritățile de ocupație nu-și pot îngădui să se apropie mai mult decît trebuie de nici unii. Voi fi prezent la liturghie și la înmormîntare. Este tot ceea ce pot să fac.

Bătrînul preot îl privi fix cîtva timp apoi se îndreptă și spuse cu vocea lui profundă, fermă :

— M-ai întrebat, fiul meu, cum de ne-am transformat într-un balamuc. Răspunsul l-ai dat singur. Prea multă politică și prea puțină iubire.

De data asta nu-i mai întinse mîna, ci se înclină țeapăn și se întoarse să plece.

— *Servus,* domnule maior.

— *Auf Wiedersehen,* părinte, spuse Mark Hanlon glacial.

CAPITOLUL 3

ÎN CEL MAI ÎNALT punct al aleii pitorești care înconjura Bad Quellenbergul fusese construită o casă. Pe o întindere de un hectar pădurea de pini a fost tăiată, trunchiurile transformate în cherestea, la joagăr și în spatele scutului protector format de stînca muntelui terenul a fost nivelat, iar pe vastul platou artificial astfel creat a fost înălțată casa, o construcție din piatră și bîrne cu trei etaje,

ale cărei ferestre dominau orașul și toată întinderea văii.

O perdea de pini o ferea de privirile trecătorilor și poarta zăbrelită, prevăzută cu un mecanism electric de închidere, o proteja de eventualii vizitatori. Dincolo de perdeaua de pini se întindea o peluză vastă care în timpul primăverii strălucea de flori și arbuști în floare. Mai fusese amenajată și o terasă pavată, scăldată de soare, fie vară, fie iarnă, și apărată de munți împotriva vînturilor care răscoleau trecătorile.

Așezarea a fost botezată cu un nume destul de banal: Walhalla; dar localnicii i-au găsit alt nume — *das Spinnenhaus, Casa Păianjenului*. O plăcuță de alamă bătută pe stîlpul porții îl indica pe proprietar: *Doctor Sepp Kunzli, avocat*. La prima vedere, nimeni altul nu semăna mai puțin cu un păianjen decît acest om spilcuit și plin de energie. Părul său închis la culoare, neted și lucios, pielea măslinie, toate reaminteau de romanii care cu secole în urmă își stabiliseră garnizoanele pe Dunăre. Deplinul control al mișcărilor sale elegante îl făcea să arate mai tînăr decît cei patruzeci și cinci de ani pe care îi avea. Ceea ce îl trăda erau ochii. Închiși la culoare și lipsiți de viață, ca ai unei insecte, puteau privi în toate părțile, printr-o multitudine de fațete. Dar în ei nu licărea nici o lumină, nici cel mai slab indiciu despre gîndurile ce se înlănțuiau dincolo de el. Erau aidoma ochilor de păianjen — calculați, urmărindu-și prada fără milă.

Adevărul despre Sepp Kunzli era simplu dar te înfiora: încetase de mult timp să mai trăiască.

Cei mai mulți oameni mor încetul cu încetul sub ploaia loviturilor mărunte la care existența îi expune zilnic. În cele din urmă își află resemnarea, nu fără recunoștință, în bătrînețe și uitare — declinul final rezervat vieții. O parte din ei, cei mai norocoși, pe măsură ce existența lor fizică se ofilește, realizează o înflorire mai deplină a spiritului. Pe Sepp Kunzli moartea l-a surprins năprasnic, într-o zi de vară însorită, lipsindu-l de orice speranță; iar omul care a continuat să pășească atunci în aceiași pantofi, nu era decît o fantomă insensibilă cu o inteligență superioară și o bucată de gheață în locul în care ar fi trebuit să se afle inima.

Cam prin 1935 se afla la Viena, tînăr avocat în plină ascensiune. După absolvirea universității a preluat o parte din clientela tatălui său, a cărui veche firmă aparținea prin tradiție familiei, cu legături în Bavaria, Ungaria, Elveția și în toate provinciile Austriei. Tot mai des pămîntul trecea dintr-o mînă în alta, oameni prevăzători își lichidau averile și făceau plasamente în valută străină, încît tot mai mulți clienți se îndreptau către biroul sobru, în stil baroc, de lîngă Ringstrasse.

A cunoscut o tînără evreică, fiica unui negustor mărunt, dar care prin căsătorie i-a adus o zestre frumușică. Nu au avut copii, dar în primăvara aceea dinaintea Anschlussului au fost extraordinar de fericiți.

La o săptămînă după ce primele unități germane s-au rostogolit ca un tăvălug prin Viena, întorcîndu-se acasă, Sepp Kunzli își găsi soția cu capul vîrît în cuptorul aragazului deschis și ținînd strîns în mînă un mesaj patetic :

Te-am iubit prea mult ca să devin o povară pentru tine acum. Iartă-mă.

Un altul în locul lui s-ar fi împușcat, și-ar fi ieșit din minți sau s-ar fi lansat într-o campanie disperată de ură și răzbunare. Kunzli nu a făcut nimic din toate astea. Și-a înmormîntat fără zarvă nevasta, a vîndut casa, stabilindu-se într-o locuință de burlac într-un alt cartier și și-a văzut de afaceri cu o rigurozitate calculată, ceea ce șocă familia și-i îndepărtă pe prieteni.

A lichidat afacerile vechilor clienți și a început să țeasă altele pentru funcționarii înalți ai partidului nazist, membrii ai noii administrații sau acționari importanți din Germania. Cumpăra și vindea proprietăți în beneficiul lor. Le dădea sfaturi cum să-și investească banii la ei în țară sau le găsea portițe prin care să-și extindă afacerile în străinătate. A devenit confidentul secretelor lor matrimoniale și le-a mediat divorțurile puse la cale cu multă diplomație. Cînd l-au îndemnat, insistent, să intre în partidul lor s-a eschivat, explicîndu-le că le-ar putea servi mai bine dacă ar rămîne pe de lături. În schimb, a contribuit din plin la fondurile partidului și avea

dreptul să călătorească liber în străinătate în baza unui pașaport prevăzut cu viză specială.

În cele din urmă s-a izolat și de firma tatălui său, luîndu-i toți clienții. A părăsit Viena și s-a stabilit în Bad Quellenberg, unde au venit și clienții lui, după ce le-a arătat avantajele de a fi reprezentați în apropierea granițelor Italiei, Iugoslaviei și Elveției, atît de departe de intrigile încîlcite din capitală.

Ceea ce nu le-a spus a fost că acela era ultimul pas prin care ieșea din lumea pe care o ura, prima mișcare din contextul unei operațiuni plănuită la rece, de exploatare a oamenilor care îi uciseseră soția, stingînd ultima licărire de iubire din el.

Nu găsea nici o bucurie în asta. Era pur și simplu incapabil să simtă vreo bucurie. Tot ceea ce îi mai rămăsese era doar pasiunea calculată a jucătorului de șah, de a mătura pionii de pe tablă, înaintînd implacabil spre șah-matul final, lipsit însă de orice satisfacție.

Pentru mijlocirea afacerilor clienților săi în Elveția le percepea onorarii exorbitante. Atunci cînd Berlinul a emis instrucțiuni noi de îngrădire a afacerilor puse la cale în afara granițelor, le-a deschis conturi secrete pe numele său, dar se folosea de titlurile lor de proprietate pentru a-și garanta propriile-i afaceri și invoca influența funcționarilor superiori pentru a-și conserva imunitatea personală. Pe cei slabi de înger îi șantaja cu finețe. Celor mai temerari le încuraja excesele, punîndu-i tot mai mult la cheremul lui. Era întotdeauna dispus să garanteze o ipotecă sau

să accepte o cambie. O soție risipitoare putea oricînd să se bizuie pe un împrumut din partea lui, iar în ceea ce-l privea, niciodată nu se arăta prea nerăbdător să-l ceară înapoi.

Cînd tipii sus-puși veneau la Bad Quellenberg, îi găzduia cu mult fast. Cînd erau chemați la datorie, le seducea nevestele, fiicele sau amantele cu o pasiune deliberată, lucru care, la început, le lua răsuflarea, ca apoi să le inspire o teamă nelămurită.

În Bad Quellenberg făcea același joc, cu naturalețe și discreție. Deținea drepturi de sechestrare asupra celor mai avantajos plasate terenuri de construcții și ipoteci asupra celor mai mari hoteluri. Antreprenorii se aflau la cheremul lui, iar consilierii municipali urmau politica indicată de el.

Pînza de păianjen țesută în Spinnenhaus se îndesea și se întindea tot mai mult odată cu scurgerea anilor, firele ei se fixau în cele mai neașteptate cotloane. La Zürich se afla un anume John Winter cu care s-a străduit să facă cunoștință prin intermediul unui bancher elvețian învățat să-și țină gura. Ori de cîte ori ajungea în Elveția se întîlneau, potrivit înțelegerii, în biroul personal al bancherului, unde Kunzli îi transmitea informații variate, de la mișcările de trupe pe linia Tauern pînă la indiscrețiile vreunei neveste de ministru al Reichului. De fiecare dată refuza să primească bani pentru informațiile furnizate, explicînd că nu este decît un patriot care prețuiește interesele țării sale. Cele mai meticuloase verificări întreprinse de Londra

nu au reușit să depisteze nici un punct nevralgic informațiilor sau vreun indiciu că furnizorul lor face un joc dublu. Kunzli a fost înregistrat ca un agent de încredere, un om care nu va fi dat uitării în vremurile ce vor urma.

A fost cel mai rafinat joc al său, dar fără el nu putea fi vorba de nici un triumf. Era însă lipsit de orice noimă să ajuți la doborîrea unui dușman și să te lași antrenat de căderea lui. Se pare că, în sfîrșit, jocul îl răsplătea din plin. Aliații cîștigaseră războiul. Oamenii care îi uciseseră soția își găseau rînd pe rînd sfîrșitul meritat. De pe urma fricii și lăcomiei lor nepotolite își agonisise o adevărată avere. În sfîrșit, musculițele se zbăteau în plasă în timp ce păianjenul își îngăduia să zîmbească și să le devoreze în tihnă...

Așa se face că în acea după-amiază de iarnă, în timp ce prima ninsoare se așternea peste munți și peste pinii negri, Kunzli ședea la biroul său și cugeta la modalitatea de realizare a unei apropieri cît mai diplomatice de autoritățile de ocupație.

Zîmbi plictisit cînd se gîndi că Holzinger fusese convocat ca un sol oarecare iar Fischer fusese și el pus în mișcare și chiar biserica fusese obligată să respecte rigorile disciplinei.

Mayer îi telefonase de la Sonnblick prezentîndu-i o serie de comentarii despre sosirile și plecările lor. Un tip folositor, acest Mayer, admirabil plasat pentru a-i da informații confidențiale despre cursul pieții. Mayer fusese angajatul său personal și-și meritase înzecit

salariul pentru şoaptele de alcov şi indiscreţiile din sălile de conferinţă pe care i le procura.

Noul comandant era în felul său o enigmă. Vorbea germana la perfecţie. Acţiona ca un om care ştie ce vrea. Deci va trebui să fie atent cum îl ia. Cooperare, dar de pe poziţii de egalitate ; ăsta trebuie să fie firul călăuzitor. Ocazia se va înfăţişa singură destul de curînd.

Crima ajunsese deja să fie subiect de discuţie în tot oraşul. Holzinger şi Fischer se găseau într-o dilemă fără ieşire. Dacă l-ar fi prins pe băiat, şi-ar fi ridicat în cap toată populaţia. Dacă nu, cădeau în dizgraţia noilor autorităţi. Era interesant de ştiut dacă englezii doreau să fie prins sau dacă ar fi dispuşi să uite întreaga afacere după o perioadă de timp rezonabilă. Era un popor rafinat, nutrind un respect profund pentru lege şi cu un talent aparte de a o interpreta în aşa fel încît să le servească cît mai bine interesele.

Nu ştia dacă numele ucigaşului devenise cunoscut, dacă era de prin munţi sau chiar din oraş. Aceste lucruri erau de asemenea importante. Căci dacă aparţinea vreunei vechi familii, ţăranii îl vor ascunde ani în şir, făcînd inutile orice investigaţii printr-o încăpăţînare neclintită, de catîr. De-ar fi din oraş, provenind din vreo familie venită din Salzburg, Viena sau Graz, ar fi fost bucuroşi să-l lase să se ducă, pentru a-i scuti de necazuri. Instinctul de clan era încă puternic în ţinuturile de munte.

Un lucru era cert. Orice s-ar fi întîmplat, Sepp Kunzli va trage un folos. Ambele părţi vor avea nevoie de un mediator şi fiecare din ele va plăti, cu moneda de care dispune, pentru serviciile sale calificate.

Mai era încă răscolit de gîndul acesta ademenitor, cînd uşa se deschise şi în cameră intră nepoata sa.

Era îmbrăcată în ţinută de munte, cu pantaloni de schi şi bocanci uşori, iar pe deasupra purta un palton lung cu guler de blană. Părul blond era împletit şi strîns într-un coc prins cu o agrafă ; iar pălăriuţa tiroleză de culoare verde din creştet stătea aplecată ştrengăreşte peste chipul ei strălucitor ca al unei figurine de porţelan.

Străbătu încăperea grăbită şi-şi sărută uşor unchiul pe frunte. El nu reacţionă în nici un fel la acest gest dar o întrebă calm :

— Te duci în oraş ?

— Da. Mai întîi la spital. Cei care au suferit amputări au oră de tratament.

— Cum se simt ?

Nu-l interesa cîtuşi de puţin răspunsul, dar îi adresă întrebarea în mod automat, cu o curtoazie formală, pare-se indispensabilă menţinerii unui climat normal în relaţiile dintre ei.

— Unii, foarte bine. Tînărul Dietrich începe azi să se ajute cu cîrjele, iar Heinzi Reitlinger a ajuns să-şi aprindă ţigara cu proteza de la mînă. Sînt foarte mîndră de ei.

— Mă bucur.

— Ştii, unchiule, mă întrebam dacă... Ezită şi se întrerupse.

— Ce anume, Anna?

— Te superi dacă aş invita într-o seară pe cîţiva din ei acasă. I-ar aduce ambulanţa şi...

— Îmi pare rău, draga mea. Am cheltuit o groază de bani pentru a se crea diferite mijloace de recreere în oraş. Nu cred să existe vreun motiv ca liniştea mea să fie tulburată.

— Fie aşa cum spui tu, unchiule. Chiar dacă era dezamăgită nu lăsă în nici un fel să se vadă. Vocea îi era tot atît de calmă ca a lui, dar caldă şi mai ales prietenoasă. A, să nu uit. N-am să fiu aici la ora ceaiului.

— De ce nu?

— A telefonat părintele Albertus. Ne-a rugat să mergem diseară să repetăm la cor. Mîine va fi înmormîntat soldatul englez. Noi o să cîntăm recviemul.

Pentru prima dată puteai să observi o licărire de interes în ochii întunecaţi şi stinşi ai lui Kunzli. Spuse cu un sarcasm reţinut.

— Pentru copiii noştri nu avem parte de recviemuri. De ce oare?

— Poate fiindcă sînt prea mulţi.

Îşi înălţă brusc privirea, dar pe chipul ei nu se putea citi decît acea inocenţă sinceră, deconcertantă, care intră odată cu ea la el în casă şi în faţa căreia spiritul său ironic se simţea dezarmat. La început aceasta îl iritase, o considera un fel de obrăznicie pe care copiii o manifestă făţiş mai ales în prezenţa oamenilor care le displac. Încercase insistent să o debaraseze de ea pînă cînd într-o zi, şcolăriţa

sfioasă, cu picioare lungi şi subţiri, îl înfruntă, spunîndu-i pe un ton blînd:

— Nu fi crud cu mine, unchiule. Nu-ţi faci decît rău iar pe mine mă faci nefericită. Aşa nu vom putea trăi împreună, nu-i aşa?

Atunci a cedat pentru prima oară în faţa unei inocenţe în care nu credea. Cedă şi acum. Înălţă din umeri şi spuse:

— Să nu întîrzii la cină.

— Bine, unchiule. *Auf Wiedersehen.*

— *Wiedersehen,* Anna.

Îşi petrecu uşor mîna prin păr şi plecă. Pentru a nu ştiu cîta oară Sepp Kunzli se întrebă ce nebunie îl făcuse să o lase să pătrundă în viaţa lui.

Era fata fratelui său, dar după ce plecase din Viena nu a mai văzut-o şi nici n-a mai auzit de ea pînă într-o zi, cînd ea s-a ivit în pragul casei sale, înspăimîntată şi cu ochii înroşiţi de plîns, însoţită de un zdrahon de femeie, o ţărancă din Burgenland.

Femeia bătuse atîta cale avînd o părere proastă despre Sepp, dar hotărîtă să-şi vadă protejata pusă în drepturi. În dialectul ei încîlcit şi grosolan îi spuse că tatăl Annei murise, doborît deasupra Angliei, iar maică-sa îşi dădea sufletul într-un sanatoriu din Viena şi probabil că în cîteva săptămîni va muri şi ea. Bunicii erau morţi, iar Sepp era singura rudă în viaţă. Avea de gînd să-şi facă datoria sau nu? Cum de putea, pentru Dumnezeu, să trăiască singur în ditamai casa în timp ce rudele lui de sînge se aflau pe drumuri? Ei nu-i pasă, ar fi luat bucuroasă copilul să-l crească

în Burgenland. Acolo, cel puţin, s-ar simţi probabil mai bine în prejma unei familii cu frică de Dumnezeu. Dar, la urma urmei, avea şi copilul unele drepturi, nu-i aşa? Iar dacă *feine Mann*[1] nu vrea să-i poarte de grijă, apoi să-i fie ruşine.

Şi tot turuindu-i aşa zece minute, Sepp Kunzli se dădu bătut. Luă fata — o copilă sfioasă de cincisprezece ani — în casă la el, o încredinţă menajerei şi încercă să o uite. Atît menajera cît şi Anna părură bucuroase să-l ajute să uite. Cînd îi muri mama, menajera fu aceea care îi alină durerea, în timp ce Kunzli plecă în Elveţia, fără să o bage în seamă pe adolescenta însingurată, rătăcind tristă şi descurajată prin casa aceea mare.

Tot femeia din casă îi cumpără haine şi o încurajă să lege cunoştinţă cu alte fete, iar pe părintele Albertus îl convinse să o primească în cor, în comitetele de ajutor ale bisericii şi în corpul de deservire al spitalului.

Într-una din zile Kunzli constată, cu vie surprindere, că în casă se găsea o femeie tînără şi frumoasă, avînd pentru el o afecţiune ciudată şi îngăduitoare, şi privind cu un ochi critic extravaganţele lui calculate.

Nu mai putea continua s-o ignore şi nici să se lipsească de ea nu mai voia. Îi devenise la fel de familiară ca o mobilă veche şi nestînjenitoare.

Cînd ea îi sugeră fără ocoluri să-i aloce o sumă neînsemnată de bani pentru îmbrăcăminte şi alte accesorii femeieşti, cruţînd-o astfel să vină periodic cu asemenea cereri, acceptă fără rezervă şi dublă ceea ce propusese ea. Era gata chiar să-i aprecieze bunul simţ. De ziua lui sau de sărbători îi cumpăra mici cadouri iar el, la rîndul său, se vedea obligat să răspundă la politeţe. Niciodată nu o strînsese afectuos în braţe şi nici nu o sărutase; dar ea nu arăta nici un resentiment pentru lipsa lui de iubire. Umorul său usturător o lăsa indiferentă. Dacă îi dezaproba cuceririle galante nu reacţiona şi rămînea inaccesibilă la avansurile impertinente ale bărbaţilor aflaţi în vizită la el. Într-o lume cuprinsă de nebunie, ea părea că păstrase cumpătarea primăvăratică din Eden. Dar Edenul lui Sepp Kunzli pierise de mult, lui lipsindu-i înţelepciunea de a o recunoaşte.

Fata rămăsese acolo. Probabil că va rămîne pînă cînd cineva îi va cere mîna şi cu cît mai repede cu atît mai bine. Pînă atunci prezenţa ei îi reamintea că fetiţele cresc pe cînd bogaţii îmbătrînesc şi că răzbunarea şi banii sînt cele mai deşarte triumfuri.

Ţîrîitul neaşteptat al telefonului de pe birou puse capăt reflecţiilor sale. Ridică receptorul şi auzi o voce de vienez, necunoscută.

— Doctor Kunzli?

— Exact. Ce doriţi?

— Sînt Mark Hanlon, Comandantul forţelor de ocupaţie.

Kunzli deveni brusc amabil.

— Prea stimate domnule maior! Ce amabil din partea dumneavoastră să mă sunaţi! Aş-

[1] Stimatul domn (germ.).

teptam să vă fi aranjat înainte de a veni să vă prezint omagiile mele. Ştiam că veţi avea multe de făcut, iar eu...

— Am fost informat despre dumneavoastră de la Klagenfurt, interveni prompt Hanlon. Aş vrea să vă văd cît mai curînd posibil.

— Desigur, domnule maior. Probabil că veţi binevoi să serviţi cina cu mine diseară Aş putea trimite o maşină...

— Regret. Nu-i posibil. Aş dori să veniţi la mine la birou azi după-amiază, pe la cinci. Vă convine ?

— Ştiu eu... cam neaşteptată invitaţia, dar...

— Mulţumesc, doctore. Vă voi aştepta. *Auf Wiedersehen.*

— *Auf Wiedersehen,* domnule maior, răspunse Sepp Kunzli, dar telefonul amuţise deja. Puse încet telefonul în furcă şi se lăsă în fotoliu, sprijinindu-şi bărbia în podul palmei şi privind în gol afară, la fulgii de zăpadă care se rostogoleau domol şi la ceaţa cenuşie ce se-ngrămădea în vale.

*

Pe măsură ce întîia zi de exercitare a funcţiei de comandant se apropia de sfîrşit, Hanlon cădea din ce în ce pradă unei dispoziţii sumbre. Vizita părintelui Albertus n-a făcut decît să-i răscolească amintiri pe care prefera să le lase îngropate, şi să-i dezvăluie implicaţii, atît de ordin personal cît şi de serviciu, care promiteau să ridice noi probleme în calea misiunii sale, destul de complicată şi aşa. Atitudinea autorităţilor locale începuse să capete deja aspectul unei rezistenţe pasive, iar cît despre căpitanul Johnson el se dovedea a fi un cinic plin de îngăduinţă, destul de bun ca ofiţer, dar prea tînăr ca să-i poată acorda şefului său ierarhic sprijinul moral scontat sau vreun sfat folositor.

Mai repede decît îşi închipuise, Mark Hanlon ajunsese la concluzia că amintirea sentimentelor trecute este întotdeauna o greşeală, că vechile iubiri, asemenea sărutărilor primei iubiri, trebuiesc lăsate să se stingă treptat în carapacea memoriei. Iubirea se cere împărtăşită. Ea implică mărturisirea năzuinţelor comune şi împlinire de ambele părţi. Cînd numai unul sărută iar celălalt întinde obrazul, iubirea se stinge repede, lipsită de hrană. Adevărul acesta i-l dezvăluise însăşi viaţa sa intimă. Acum se izbea de el pînă şi în relaţiile cu ceilalţi. Dacă voia să doarmă fără grijă, trebuia să doarmă de unul singur, cu uşa dormitorului vegheată de baionete, şi veşnic gata să facă uz de autoritatea funcţiei.

Iar dacă apăreau propovăduitorii iubirii faţă de om şi-i ofereau ceva mai mult decît moneda rece a tributului pe care i-l datorau, nu trebuia să le acorde încredere. Dacă era să facă comerţ cu ei atunci asta nu se putea face decît aidoma tranzacţiilor din casele de toleranţă — capeţi atîta cît plăteşti. Şi pe deasupra o boală ruşinoasă, acelora care şi-au ales partenera fără să ia aminte !

Aşa se explică de ce, cînd veni să-i prezinte primul raport lui Hanlon, Karl Adalbert Fi-

scher avu parte de o primire rece și de vorbe aspre. Hanlon îl ținu în picioare în fața biroului, ca pe un inferior, și-i adresă cu răceală întrebări precise.

— Și spui că mașina s-a stricat ?

— Întocmai, domnule maior. Drumurile sînt acoperite de gheață, știți și dumneavoastră. Cauciucurile sînt tocite iar bara de direcție se defecta mereu. A plesnit un cauciuc și mașina a derapat răsturnîndu-se peste rambleu. Oamenii mei au avut noroc că nu au fost omorîți.

— Ciudat că a trebuit să se întîmple tocmai la cinci mile de oraș.

Fischer înălță din umeri și-și desfăcu brațele a neputință.

— Cine poate spune unde poate surveni un accident ? Oamenii mei s-au comportat exemplar. Unul din ei s-a întors să-mi raporteze cum stau lucrurile. Ceilalți doi au pornit pe jos spre locul crimei. Pînă au ajuns ei acolo ninsoarea deja se întețise. Toate urmele au fost acoperite. Întrebările puse oamenilor de la fermele din apropiere nu au scos nimic la iveală.

— Foarte plauzibil.

— Dacă domnul maior insinuează că... Fischer roși și-și clătină caraghios capul în semn de indignare.

— Scutește-mă ! Hanlon i-o reteză scurt. Cum crezi că puteți acționa fără mașină ?

— Nu putem.

— Atunci utilizează-ți mașina personală. Plătești benzina și întreținerea iar eu îți voi da un om de-al meu să o conducă. Vorbește germana și te poate ajuta să-ți efectuezi cercetările.

Fischer înghiți în sec și îngăimă stîngaci :

— Orice sprijin ne dați va fi bine venit.

— Sînt convins. Vei trimite zilnic patrule de schiori în împrejurimi să-i chestioneze pe fermierii mai izolați. Printre soldații mei se află patru schiori buni. Cu fiecare patrulă va merge unul din ei.

— Patrule de schiori ? Fischer își holbă ochii surprins. Știți oare, domnule maior, cîți oameni am în total ? Șase ! În plus trebuie să mențin ordinea în oraș, iar dumneavoastră îmi cereți să scotocesc munții și văile cu patrule de schiori !

— Există patru ghizi alpini și cel puțin zece pădurari care nu au nimic de făcut iarna. Îi folosești pe toți la alcătuirea patrulelor. În fiecare dimineață se vor prezenta aici pentru a primi instrucțiuni. Mi-ar displace să ajung să presupun că zonele supuse cercetării au fost în prealabil avertizate.

— Domnule maior nu am venit aici ca să fiu insultat ! Sînt nevoit să vă cer să...

Hanlon continuă pe același ton de ironie reținută.

— Trebuie să se găsească prin registrele de evidență a populației o listă nominală a membrilor regimentului Quellenberg. De asemenea trebuie să aveți și o evidență a pierderilor, din care să rezulte morții și dispăruții precum

și cei care s-au întors în patrie. Lăsînd la o parte morții — care constituie majoritatea — obținem o primă listă a familiilor care ar putea să știe ceva despre soldatul cu cicatrice. Îți este clar, Fischer ?

— Nu ! ripostă micuțul polițist, brusc aprins de mînie. Nu pot munci cu un om care nu are încredere în mine.

Hanlon se lăsă pe spate în fotoliu și-l examină, zîmbind ironic.

— Te înșeli, prietene. Dimpotrivă, am multă încredere în dumneata — pentru efectuarea pe orice cale posibilă a acestei cercetări ! Dar, totodată, nu sînt convins că nu-ți pot găsi nici o vină. În locul tău aș proceda probabil la fel. Sper să te conving că faci o greșeală. Se întoarse la loc și deschise dosarul care se afla în fața lui, pe birou. Tonul său era decepționant de blînd. Ține de competența mea dacă să te concediez sau nu, Fischer ; motive sînt destule : apartenență la partid, incompetență sau refuz de a colabora. Aș putea chiar să inventez un caz pentru care să te închid și să te dau pe mîna agenților însărcinați cu cercetarea crimelor de război. Nu vei mai primi salariu și-ți vei pierde toate drepturile de pensie. Numele îți va figura pe lista neagră care circulă la toate autoritățile de ocupație. Va fi dificil să-ți găsești o altă slujbă, fie chiar ca măturător de zăpadă.

— Atunci de ce vreți să mă păstrați ?

— Sînt un tip practic. Hanlon îi zîmbi binevoitor. Sînt de părere că un oraș funcționează mai bine sub administratorii săi obișnuiți. Acest oraș are o reputație nepătată. Dacă o păstrăm așa, atunci fiecare ar avea de cîștigat. Șansele de a obține alocații de alimente și cote de cărbune și penicilină pentru spital ar spori. Am avea astfel un motiv întemeiat de a propune la Klagenfurt ca zona să fie transformată într-un loc de recreere pentru trupele de ocupație, ceea ce ar aduce venituri orașului și ar constitui un început bun pentru reluarea vechilor tradiții turistice. Am putea face din el o vitrină, Fischer, un model pentru tot restul Austriei, dacă, bineînțeles, vom înțelege că trebuie să cooperăm.

— Vreți să spuneți, dacă vă voi preda un soldat austriac pentru a fi spînzurat.

— Dacă-ți convine, poți să te exprimi și așa.

— Cum aș putea altfel, domnule maior ?

— Există două modalități, spuse Hanlon cu hotărîre. Îi poți spune recunoaștere a ordinei de drept, admiterea faptului că asasinatul este o crimă care trebuie să fie pedepsită pentru a proteja comunitatea. Nu poți schimba acest principiu pentru că victima poartă o uniformă britanică. Și dacă nu-ți convine acest fel de a defini problema, încearcă și alternativa aceasta. Și-i cită din biblie, în germana veche : „Este mai nimerit ca un om să moară dacă interesul poporului o cere".

— Au murit deja prea mulți „pentru popor", spuse Fischer cu o amărăciune surprinzătoare. Poporul ! Națiunea ! Germania Mare ! Au murit milioane pentru toate astea și totuși, dumneavoastră mai cereți o victimă.

— Eu nu vreau victime, spuse Hanlon liniştit. Încerc să-ţi explic că nu se poate trăi în acelaşi timp în două lumi. Dacă vrei să trăieşti după legi atunci trebuie să le accepţi. Dacă vrei să trăieşti în junglă n-ai decît, dar la alt preţ. Depinde de dumneata.

— Aţi omorît vreodată un om, domnule maior ?

Întrebarea îl luă prin surprindere. Se uită fix la poliţistul care stătea în picioare, ţeapăn şi impasibil, într-o atitudine demnă, nouă şi ciudată.

Ezită o clipă, apoi îi răspunse :

— Da. În cinci ani de război am omorît mai mulţi.

— Atunci de ce vorbiţi ca Dumnezeu Atotputernicul în ziua judecăţii de apoi ?

Hanlon lovi puternic cu pumnul în birou încît călimara săltă iar hîrtiile zburară de-a valma pe podea.

— Fiindcă aşa trebuie ! Fiindcă cineva trebuie să joace rolul lui Dumnezeu şi să introneze ordinea în acest haos însîngerat.

— Daţi-ne posibilitatea şi o vom face singuri. Un zîmbet vag se ivi pe faţa minusculă, ca de pasăre a poliţistului. La urma urmei, maiorul era om. Se adunaseră multe lucruri care l-ar fi putut mînia iar oamenii furioşi sînt capabili de fapte necugetate. De aceea fu surprins cînd Hanlon îi zîmbi şi el şi-i acceptă argumentul.

— Sînt sigur că aţi putea să vă organizaţi şi singuri, Fischer, dar nu pot să-mi pun capul pe butuc pentru greşelile voastre. Aşa că, sau

muncim împreună sau vei fi trimis sub escortă la Klagenfurt cu trenul de diseară. Ce preferi ?

— Voi coopera, spuse Karl Adalbert Fischer. Gîtul său lung se aplecă, umerii se încovoiară şi stătea în picioare cu privirea lăsată în jos ca un om care tocmai renunţase la ultimele fărîme de onoare. În realitate de abia îşi putea ascunde satisfacţia. Englezul era înspăimîntat. Toată afacerea îl depăşea. Va accepta un compromis, chiar dacă nu era dispus să-l recunoască deschis. Dar cuvintele care urmară, adresate de Hanlon fără nici un menajament, îi spulberă iluzia de care se lăsase purtat pentru o clipă.

— Bun ! Şi acum spune-mi cum îl cheamă pe individ ? Şi unde locuieşte ?

Capul caraghios al poliţistului zvîcni înapoi iar gura i se căscă.

— Nu... nu înţeleg.

— Ba cred că da. Nu ţi-ai fi pus în pericol slujba pentru cineva pe care nu l-ai cunoaşte. Hai, dă-i drumul Fischer, cum îl cheamă ?

— Vă înşelaţi, domnule maior, spuse Fischer cu demnitate jignită. Nu-l cunosc pe individ. Dacă aşa ar fi stat lucrurile, l-aţi fi avut pînă acum.

— De asta te cred pe cuvînt, spuse Hanlon prietenos. Dar dacă te prind cu minciuna te voi acuza de complicitate. Şi acum, să ne apucăm de treabă.

În următoarele treizeci de minute îl iniţie pe poliţist în detaliile principiilor de urmărire strategică în munţi. Cînd termină, Fischer era

lac de transpirație sub guler și se întreba dacă acum capul nepotului sau chiar al său se găsea în primejdie mai mare.

După aceea Hanlon îl concedie și telefonă la Casa Păianjenului să-l convoace pe Sepp Kunzli.

Acesta veni, ca un om cu dare de mînă, cu propria-i mașină condusă de un șofer în uniformă. Accesul său la cartierul general fu aranjat cu o oarecare grijă, șoferul coborî și tratã cu santinela încît atunci cînd Herr Doktor coborî nu fu lăsat să aștepte în frig ca ceilalți, ci introdus cu tot ceremonialul și condus imediat la etaj.

Soldații care se aflau acolo se uitau curioși la figura lui spilcuită, la pălăria neagră și sobră, la paltonul cu guler înalt de astrahan, la mănușile din piele de porc care țineau un baston elegant. Cînt trecu, Mayer și portarul se înclinară ceremonios dar el le răspunse numai cu o ușoară înclinare a capului.

Spre surprinderea lui Johnson și a sergentului, Hanlon se ridică să-l întîmpine, îi întinse mîna, poftindu-l să ia loc și-i oferi țigări. Kunzli acceptă amabilitățile cu distincție și cu o mulțumire lăuntrică caldă. Temerile de la început se pare că fuseseră neîntemeiate. Convorbirea telefonică pe ton categoric, nu a însemnat nimic mai mult decît bruschețea caracteristică omului hărțuit de treburi. Hanlon avea farmec și inteligență. Nu-i va fi deci greu să găsească o cale de înțelegere.

Discuția începu destul de încurajator. Hanlon deschise un dosar din care scoase o scrisoare pe care o desfăcu și o depuse pe birou în fața lui. Spuse prietenos :

— Am primit o scrisoare de la Klagenfurt, Herr Doktor. Vine de la Zürich prin Londra.

— Ar fi interesant să-i cunosc conținutul.

— Este foarte concis : *„Doctorul Sepp Kunzli, din Bad Quellenberg, este cunoscut de noi, din anul 1943, ca un agent demn de încredere. Vă recomandăm să-i acordați imunitatea obișnuită ce se acordă în asemenea cazuri și sîntem de părere că serviciile sale pot fi deosebit de folositoare comandantului zonei respective“*. Este semnată de locotenent-colonel John Winter, atașat militar britanic, Geneva, Elveția.

— Mă simt flatat. Dar și recunoscător, deopotrivă. Englezii sînt oameni de cuvînt.

— Ne face plăcere să ne amintim de prieteni, spuse în treacăt Hanlon. În prezent avem nevoie de o mînă de ajutor. Aș dori să știu dacă sînteți dispus să colaborați în continuare ?

— Desigur, domnule maior. Cu orice îmi stă în putință. Sînt vremuri grele, pentru noi toți.

Buzele se destinseră într-un zîmbet, dar ochii săi cenușii ca ardezia erau goliți de orice expresie. Mîinile îi atîrnau inerte, lipsite de viață, pe brațele fotoliului.

— Bun. Spuneți-mi, Herr Doktor, cum apreciați puterea și importanța politică a partidului nazist în Bad Quellenberg ?

— Puternic, dacă avem în vedere numărul, dar absolut fără nici o importanță, nici atunci și nici acum. Răspunsul veni ușor și convin-

gător. Aici veneau oameni cu greutate, se discutau probleme importante, dar organizaţia locală a partidului era compusă din funcţionari mărunţi, gauleiteri, poliţişti, învăţători a căror promovare era condiţionată de o bună activitate în partid. Cît despre rest... Kunzli înălţă din umeri semnificativ... ştiţi doar ce fel de oameni sînt muntenii aceştia — iredentişti, izolaţionişti, intoleranţi faţă de străini precum şi faţă de oficialităţi. Partidul nu a pătruns niciodată mai jos de suprafaţa vieţilor lor.

Hanlon încuviinţă mulţumit. Răspunsul fusese concis şi inteligent. Se potrivea cu informaţiile pe care le deţinea precum şi cu propria-i experienţă din tinereţe.

— Evreii şi elementele din opoziţie au fost persecutaţi în vreun fel oarecare ?

Kunzli clătină din cap.

— Nimic din ceea ce, în mod curent, face parte din cercetările dumneavoastră. Nu s-au petrecut acte de violenţă, nu au avut loc arestări în miez de noapte. Provincia aceasta este preponderent catolică iar partidul a condus-o cu mai mult tact decît se obişnuia. Fără discuţie că a existat şi discriminare. În primele zile s-a produs un adevărat exod al evreilor. Dar violenţa şi teroarea nu au reprezentat în valea aceasta nimic mai mult decît o legendă.

— Pentru un om cu trecut tragic sînteţi foarte corect, Herr Doktor.

Kunzli înălţă din umeri şi-şi ţuguie trist gura.

— Cei morţi nu mai pot fi înviaţi cu minciuni noi. Alte persecuţii nu vor şterge amintirile lăsate de cele vechi. Şi apoi, locuitorii de aici — ce sînt ei în definitiv ? Nişte oameni dintr-un fund de ţară, preocupaţi de ei înşişi şi de problemele lor mărunte. Ne putem permite *să fim* generoşi cu ei, domnule maior.

Pluralul fusese folosit cu grijă, exact la momentul potrivit. Sugera astfel o identitate de interese fără însă a-şi permite să o afirme deschis.

Englezul avea preferinţă şi talent pentru asemenea subtilităţi. Hanlon zîmbi absent şi trecu la următoarea întrebare.

— Dumneavoastră, desigur, n-aţi fost niciodată membru al partidului...

— Niciodată.

— Dar aţi perfectat unele afaceri de proporţii cu membrii ai săi, sau în numele lor ?

Kunzli simţi o teamă uşoară, nelămurită, de parcă i s-ar fi răsucit un cuţit în inimă, dar ochii rămaseră inexpresivi iar înfăţişarea calmă. Îi răspunse fără să şovăie :

— Exercit doar o profesie, domnule maior. De-ar fi fost să-mi desfăşor munca pornind de la principii de religie sau politică aş fi murit de mult de foame, aşa cum i s-ar întîmpla oricărui om de afaceri în lumea asta.

— Mă refeream la altceva, murmură Hanlon pe ton de scuză. La scrisoarea din Elveţia se găseşte anexată o notă prin care se menţionează sfera problemelor de care vă ocupaţi, îndeosebi în materie de negocieri de pro-

prietăţi şi creanţe în numele membrilor proeminenţi ai partidului.

— Asta reprezintă doar pîinea şi untul fiecărui avocat.

— Se dă de înţeles că ar fi fost vorba şi de dulceaţă, chiar foarte multă.

— Incontestabil, am realizat profituri considerabile. Dacă puteam, aş fi realizat chiar mai mult. Făcea parte din răzbunarea mea împotriva acestor oameni, pentru ceea ce au făcut din viaţa mea.

— Succesele prietenilor noştri ne bucură. Hanlon zîmbi dezarmat. Dar se ridică, totuşi, o problemă : în ce proporţie aceste averi au fost expropriate — de exemplu, de la victimele lagărelor de concentrare, şi cam cît din ele ar putea fi depistate şi înapoiate acestora sau moştenitorilor lor ?

Deci asta era ! Lama cuţitului muşca mai adînc acum. Iar în spatele ochilor de păianjen un creier ordonat lucra ca o maşină de calculat, cumpănind şansele de succes, cîntărind riscurile faţă de cîştiguri.

Ezită un moment, apoi răspunse cu o sinceritate firească :

— Pot să vă spun că multe din averile expropriate au trecut prin mîinile mele într-o etapă sau alta. Cît de multe, n-aş putea preciza. Multe au ajuns la mine la a treia sau a patra mînă. Mi-ar trebui luni, poate ani de cercetare ca să întocmesc o listă exactă.

— Credem însă că sînteţi dispus să ne acordaţi sprijinul dumneavoastră într-o asemenea cercetare.

— Natural.

— Ne veţi pune la dispoziţie şi evidenţele personale ?

— Desigur.

— Inclusiv cele păstrate în băncile elveţiene ?

— Bineînţeles. Dar pentru asta va trebui să merg personal acolo să le retrag din depozitele diferite şi sigure în care se găsesc. Sînt depuse pe nume diferite, iar procedura este întrucîtva complicată pentru a putea fi rezolvată doar prin corespondenţă.

— Mă voi îngriji eu de documentele dumneavoastră de călătorie, spuse Hanlon oarecum recunoscător. Iar cît timp sînteţi plecat, fără îndoială că experţii noştri vor putea începe să lucreze la documentele pe care le aveţi aici, nu ?

— Mă îndoiesc că vor înţelege ceva din ele. O enervare uşoară se făcea simţită în vocea lui. Vă amintiţi cu siguranţă, domnule maior, că eram angajat într-o afacere riscantă şi asemenea amuzantului dumneavoastră domn *Pepys* [1] multe din însemnări sînt codificate, descifrabile doar de mine însumi.

— În acest caz voi dispune ca documentele dumneavoastră de călătorie să fie valabile

[1] *Samuel Pepys* (1633—1703), ocupă un loc însemnat în literatura vremii prin jurnalul său intim (1660—1669) scris cu o perfectă sinceritate, în care oferă o oglindă fidelă a celor mai diferite aspecte ale vieţii sociale din perioada Restauraţiei. Jurnalul, scris într-un fel de stenogramă, a fost descifrat abia în anul 1825.

doar șapte zile. Cu siguranță că doriți să vă întoarceți cît mai curînd posibil.

— Fără îndoială.

— Cît de repede puteți pleca ?

— Depinde de dumneavoastră, domnule maior, ripostă Kunzli sarcastic. Voi avea nevoie, firește, de o notă explicativă specială pe care va trebui să o confrunt cu datele din dosarele pe care le am aici, stabilind astfel ce material suplimentar ar trebui adus din Elveția.

— Vă voi trimite nota mîine, spuse Hanlon. Atunci, am putea spune de mîine într-o săptămînă ?

Răsfoi filele calendarului de birou și rămase în expectativă, cu creionul pregătit, să noteze confirmarea.

— O săptămînă va fi destul.

— Bun. Însemnă repede pe calendar. Documentele de călătorie vor fi gata cu o zi înainte de plecare. Voi aranja să vă fie transmise.

— Cum vă convine, domnule maior.

— În cazul acesta nu aș vrea să vă mai rețin, Herr Doktor. Vă mulțumesc foarte mult pentru că ați venit. *Auf Wiedersehen.*

Se ridică în picioare și-i întinse mîna. Kunzli o strînse fără vlagă și se întoarse. Se ținea drept iar chipul îi era calm, dar în spatele ochilor metalici își făcea loc un gînd amar. Pentru prima dată, după ani mulți și lungi, se înșelase asupra pieții. Nu era decît o chestiune de timp pînă ce totul se va nărui complet. Ar face mai bine să înceapă să vîndă și încă repede de tot !

CAPITOLUL 4

DUPĂ CE SEPP KUNZLI plecă, Hanlon se schimbă în costumul de schi și ieși afară de unul singur, să arunce o privire prin oraș. Prima zi pe care o petrecea în Bad Quellenberg se apropia de sfîrșit și avea nevoie de timp și singurătate pentru ca să poată reflecta în liniște asupra celor întîmplate.

Zăpada continua încă să cadă puternic, umplînd atmosfera cu fulgi albi spulberați parcă dintr-o pernă, îndulcind asprimea contururilor, poleind cu gheață copacii desfrunziți, înveșmîntînd orașul de la străzi pînă la vîrfurile acoperișurilor, înăbușind zgomotul pașilor orășenilor în drum spre casă. Munții erau ascunși de ceața ce se învolbura dinspre defileele din sud și se rostogolea în șuvoaie zdrențuite pe deasupra pinilor. Lumini galbene licăreau împrejurul amfiteatrului de clădiri iar amurgul dispărea în întunericul nopții.

De la intrarea în hotelul Sonnblick drumul șerpuia în jos, printre clădiri din ce în ce mai modeste, înspre centrul vechiului oraș, unde apele rîului curgeau pe dedesubtul drumului, acum doar un torent mut, încătușat de gheață, încolăcindu-se fantastic pe după colțurile de stîncă abrupte, spre patul văii.

Cînd Hanlon ieși din cadrul luminat al ușii, frigul îl împunse ca un cuțit făcîndu-l să-și ridice gluga hanoracului și păși vioi în josul pantei. În spatele său se auzi clinchetul cristalin al clopoțeilor și se trase în lături ca să

urmărească trecerea unei sănii de ţară, încărcată vîrf cu lemne de foc şi condusă de un bătrîn cu favoriţi à la Bismarck şi pălărie înaltă, verde.

Calul îşi mişca picioarele greoi, stînjenit de încălţările de zăpadă înalte ce se formaseră împrejurul copitelor, iar răsuflarea lui forma rotocoale mici de aburi în vîrtejul fulgilor de zăpadă. Hanlon o apucă în josul drumului, după muzica vioaie a clopoţeilor calului.

Primele clădiri pe lîngă care trecu erau înalte şi întunecoase, ferestrele închise cu obloane iar balcoanele acoperite cu plăci de lemn pentru a le feri de zăpadă. Uşile erau zăvorîte, iar zăpada troienise treptele pustii.

Acestea erau, de fapt, marile hoteluri, mîndria oraşului, sursă a veniturilor în vremurile de prosperitate. Acum erau ca nişte urşi care se hrăneau din propria osînză, dobînzile îngrămădindu-se peste ipoteci, zăpada deteriorînd acoperişurile, apa îngheţînd în conducte şi frigul umed al iernii pătrunzînd prin coridoare.

Şi uite aşa, reflectă posac Hanlon, decad oraşele, aidoma imperiilor. Nu prin cataclisme izolate — războaie, cutremure, incendii, inundaţii — ci prin retragerea lentă a vieţii din membre către inima micuţă care continuă să pulseze şi ale cărei ventricule sînt piaţa, magazinele, berăria, biserica. După o vreme se opreşte şi inima căci atunci cînd membrele au murit, corpul devine inert şi inutil, iar viaţa nu este decît un ecou steril al bătăilor pulsului — energie irosită, mişcare ce nu mai duce nicăieri !

Brusc, îşi aminti că tocmai de aceea venise aici, să insufle o viaţă nouă inimii neputincioase, să pună din nou sîngele în mişcare către extremităţile răcite, să le dea căldură şi mobilitate precum şi un ţel nou. În schimb, irosise o zi întreagă pe o manifestare cinică de forţă, de parcă ar fi fost posibil să-l sileşti pe un muribund să revină la viaţă altfel decît convingîndu-l cu blîndeţe să-şi dorească mai întîi aceasta şi după aceea să lupte.

Gîndindu-se la moarte îşi aminti de sergentul Willis, care zăcea acum în cutiuţa sa din lemn de pin, aşteptînd să fie îngropat mîine în cimitirul St. Iulian. Un om lipsit de importanţă cît a fost viu, şi pe care acum moartea îl făcuse important în ochii multor oameni. Burlac, fără rude, ar fi putut să moară de ocluziune coronariană şi astfel să fie eliminat din cronica vremii fără să lase cea mai vagă amintire. Dar fiindcă fusese ucis la scurt timp după sezonul legal, un întreg oraş era paralizat de ameninţarea unei excomunicări la fel de înfiorătoare ca acelea pe care vechii papi le aruncau asupra oraşelor eretice. Iar el, Mark Hanlon, care pe cînd era doar un novice stătuse la picioarele părintelui Albertus, era acum Eminenţa Sinistră care putea bate pe uşile zăvorîte ale bisericii însemnele excomunicării şi să instaureze o justiţie aspră în locul toleranţei dătătoare de viaţă.

Dar excomunicările nu mai erau la modă. Chiar şi biserica renunţase de mult la ele. Indiferent cîtă cenuşă ai turna pe capul unui om, nu poţi să-i îndrepţi voinţa spre căinţă.

Locuitorii Bad Quellenbergului regretau crima, lucru de care nimeni nu se îndoia. Dar nu erau dispuşi să preia asupra lor vina criminalului şi nici răspunderea de a-l prinde, şi de aici toată încurcătura. Din punct de vedere moral, Mark Hanlon avea o judecată exigentă şi le dădea dreptate. Omul poate fi tras la răspundere pentru propriile-i păcate, dar nu şi pentru ale vecinului.

Raţionamentul îl făcuse să guste fructul acru al realităţii. Renunţase la sutană mult timp în urmă. Mîinile nu-i fuseseră niciodată destinate pentru absolvirea păcatelor în tribunalul sufletelor. Acum purta o uniformă diferită.

Era însărcinat să administreze o legalitate nouă şi sumbră : vinovăţia colectivă.

„Nu există doar un singur criminal", spun juriştii Noii Ordini, „ci mai mulţi. Nu există numai omul din spatele puştii, ci toţi aceia care l-au precedat şi l-au urmat : tatăl care l-a creat, mama care l-a alăptat, femeia care i-a fost soţie, preotul care l-a botezat. Toţi au contribuit la formarea lui, toţi trebuie să-i împărtăşească vinovăţia şi pedeapsa."

Astfel maiorul Hanlon ajunse dintr-un salt în pragul frustrării absolute şi totodată în faţa intrării iluminate a ultimului din marile hoteluri de pe promenadă.

Spre deosebire de vecinii lui din deal, acesta era retras de la stradă şi se ajungea la el pe o alee şerpuită, acoperită cu pietriş. Lîngă el se găsea un teren de parcare unde zăceau trei ambulanţe hodorogite, cenuşii şi jalnice, cu

zăpada îngrămădită pe radiatoare şi acoperiş, cu butucii roţilor troieniţi.

Tencuiala faţadei se cojea iar firma semeaţă, în stil gotic, — *Hotel Keiserhof* — era pe jumătate acoperită de o placă albă din lemn de pin cu inscripţia *121 Allgemeines Feldlazarett.* Din spatele uşilor de sticlă răzbea o lumină galbenă, pală, şi Hanlon zări în spatele biroului de recepţie un caporal în vîrstă, cu vestonul descheiat, care se scobea în dinţi.

Dincolo de el era un grup răzleţit : un infirmier împingînd un cărucior cu mîncare, o soră într-o uniformă ponosită, un convalescent care îşi tîrşîia picioarele, îmbrăcat cu o tunică militară petrecută peste pantalonii de pijama vărgaţi, o femeie cu o figură apatică într-o haină verde, lungă, însoţită de o fetiţă cu cosiţe.

Îşi aminti, uşor surprins, că şi acest lăcaş, cu toţi locatarii lui, constituia o părticică a răspunderii sale. Răspunderea aceasta, ca şi denumirea locului, avea o rezonanţă funestă. Spital : adăpost pentru cerşetori, locuinţă a schilozilor şi a celor înfrînţi, sălaş al bieţilor nenorociţi care au luptat pentru cauze pierdute şi crezuri fără speranţă, nevoiţi acum să-şi tîrîie durerea la uşile Noilor Prinţi.

Trebuia să-i viziteze, să vadă cum sînt cazaţi, să examineze problemele privind întoarcerea lor la viaţa normală. Se vedea trecînd pe lîngă şirurile de paturi, în uniforma învingătorului, şi i se făcu pielea ca de găină la gîndul ruşinii pe care o vor resimţi ei şi el însuşi. Ce vor gîndi ? Ce vor simţi ? Ce cu-

vinte ar trebui să găsească pentru a le reda cît de cît demnitatea zdrobită ?

Fiecărui luptător ar trebui să-i rămînă cel puţin acest drept, căci de îndată ce a fost îmbrăcat într-o uniformă este deposedat de toate celelalte, chiar şi de dreptul de a pune la îndoială cauza pentru care este chemat să-şi dea viaţa. Dar cum să-l faci să simtă că l-ai înţeles şi îl respecţi cînd treci prin faţa lui înzorzonat, cu nasturii lustruiţi, în timp ce el stă imobilizat în pat cu plosca sub el, sau zace cu tuburile împlîntate în abdomen, sau cînd acolo unde ar trebui să fie mîna nu-i decît un ciot nevindecat ?

Îşi dădu seama că, de fapt, nu era îmbrăcat în uniformă, ci, ca oricare alt locuitor de la munte, în haine de schi şi hanorac cu glugă. Acum era timpul să sfîrşească şi cu treaba asta. Deschise hotărît uşa şi păşi în holul de la intrare.

Caporalul cel vîrstnic înălţă privirile şi-l chestionă cu o indiferenţă ostilă.

— Ei, cine eşti ? Ce vrei ?

Hanlon îşi înăbuşi iritarea şi-i răspunse destul de blînd :

— Aş dori să-l văd pe medicul şef.

— Ai fost chemat ?

— Nu-i nevoie.

— Cum te cheamă ?

— Dacă ţi-aş spune, tot n-ai putea să-mi scrii numele. Hanlon îi adresă un zîmbet ironic. Şi acum fii băiat de treabă şi spune-mi unde-l pot găsi.

Caporalul clătină din cap îndîrjit.

— Instrucţiunile, prietene ! Trecem în condică toate sosirile şi plecările vizitatorilor. Nu deranjăm personalul medical decît dacă e ceva urgent. Şi aşa zic ei că sînt încărcaţi peste măsură. Şi acum, spune-mi numele.

— Hanlon, H-A-N-L-O-N, silabisi el rar, după regula germană, în timp ce furierul înmuia pe limbă ciotul de creion şi transcria încet pe un formular tipărit.

— Cu treburi ?

— Ceva personal.

Creionul rămase suspendat în aer şi caporalul izbucni exasperat :

— O, nu ! Aşa nu mai merge ! Vine aici cine vrea şi cine nu vrea şi la orice oră. Vor să ştie cum o mai duce Heinzi al lor cu durerile de burtă sau dacă Gerhardt o să-i mai fie nevesti-mi bun la ceva cînd o să iasă de aici. Ai face bine să nu vii cu de-astea. Ia stai, spune-mi de ce vrei să-l vezi pe şef ?

„Du-te la naiba, îşi spuse Hanlon în gînd, enervat. Încerc să te tratez cu amabilitate, iar tu mă pui să sar prin cercuri ca o maimuţă acrobat". Apoi rosti apăsat :

— Am o chestiune personală cu medicul şef. Asta nu are nici o legătură cu vreunul din pacienţi. Te rog, telefonează-i şi spune-i că vreau să-l văd.

— Regret, prietene. Astea sînt regulile. De-aia mă aflu aici, să veghez la respectarea lor. Spune-mi ce treabă ai, iar eu voi vedea ce pot face.

— Ai aflat numele meu, izbucni Hanlon. Am grad de maior. Sînt Comandantul forţelor

de ocupaţie britanice din zona Quellenberg. Şi acum pot să-l văd sau nu pe medicul şef ?.

Caporalul zvîcni în sus, de parcă ar fi fost înţepat cu un ac. Înlemni în poziţia de drepţi şi îngăimă nişte scuze. Hanlon îi curmă nerăbdător vorbele.

— Unde îl pot găsi ?

— La etaj, domnule maior. Etajul unu, camera 20. Vă conduc eu pînă sus. Îşi încheie în grabă nasturii de la veston şi ieşi din spatele pupitrului. Hanlon îl urmă sus, pe scările lipsite de covor, la camera 20.

Omul care se ridică să-l salute era o apariţie surprinzătoare în felul ei. Era mai înalt de un metru optzeci, robust ca un trunchi de copac, avea păr blond, obrajii roşii de sănătate, ochi albaştri şi pumni mari. Pe faţă îi flutura un zîmbet binevoitor şi avea o voce profundă ce mai păstra încă un uşor accent tirolez. Îl chema, îi spuse el lui Hanlon, Reinhardt Huber. Avea grad de colonel şi-şi luase doctoratul la Viena şi Padua.

Pentru starea sufletească abătută a lui Hanlon, buna dispoziţie neostentativă şi spiritul subtil de ţăran al lui Huber aveau un efect tonic. După ce se salutară, doctorul intră direct în subiect.

— Deci amîndoi avem probleme, domnule maior. Dumneata mă ajuţi să le rezolv pe ale mele, iar eu, la rîndul meu, poate reuşesc să-ţi sugerez unele soluţii.

— Să le auzim mai întîi pe ale dumitale, doctore.

— Ţi le voi prezenta îndată, prietene. Am aici patru sute de oameni, din care două sute, cazuri foarte grave, de la amputări la paraplegie. Cum să-i vindec cu raţii de înfometare, aparatură proastă, lipsit de medicamente şi dispunînd doar de cîţiva litri de anestezice ? Vindecare prin credinţă ? Dar nici măcar aceasta nu mai e bună la nimic, din moment ce şi-au pierdut credinţa în trecut şi nu întrezăresc nici o speranţă în viitor.

— Cred că raţiile pot să le îmbunătăţesc, spuse Hanlon impasibil. Putem îmbina aprovizionarea locală cu livrările din alte regiuni. Putem organiza piaţa în aşa fel încît să capeţi o cantitate mai substanţială pentru bolnavi. Medicamente ? Mă îndoiesc. Toate rezervele disponibile au fost dirijate urgent spre victimele lagărelor de concentrare. Nu pot obţine nimic din acestea. Am putea avea mai mult succes cu anestezicele pentru chirurgie. Oricum, voi încerca.

Chipul lui Huber se întunecă. Privi în jos la mîinile mari, late ca lopata.

— Vremea hecatombelor ! Ziua genocidului. Omenirea îşi va aminti o mie de ani.

— Mă îndoiesc, spuse Hanlon pe un ton sec. Moartea unui om constituie o tragedie, în timp ce un milion de cadavre devin un simplu morman de bălegar. Plantează cimitirele cu pini şi vor dispare în douăzeci de ani. Pune-i pe ziarişti să se dedice aceluiaşi scop în acelaşi interval de timp şi-ţi vor îngropa adevărul sub un munte de cuvinte. Iată de ce nimeni nu învaţă din lecţiile istoriei. De fapt

nu ne rămîne nici o istorie, doar stîlpi aruncați la pămînt și cioburi împrăștiate. Restul nu-i decît comentariu și opinie părtinitoare.

Huber își înălță privirile, cercetînd pătrunzător fața celtică și sarcastică, să vadă dacă nu cumva vorbește doar în batjocură. Apoi, pe neașteptate, chicoti ușor.

— Doamne, Dumnezeule ! În sfîrșit avem parte de cineva așa cum ne trebuie — un om cinstit, cu simțul măsurii. Deci, nici un medicament, posibil ceva anestezice, mîncare mai bună. E, totuși, un început.

— Ce ți-ar mai trebui ?

— Îmbrăcăminte, așternuturi de pat și instrumentar chirurgical.

Hanlon clătină din cap.

— Nu e nici o șansă pînă ce nu se satisfac nevoile de primă urgență, ceea ce nu va dura, totuși, mult timp. Ce altceva ?

— Unele informații. Ce se întîmplă cu băieții cărora le fac ieșirea din spital ?

— Îi trimiți la mine. Vor primi foi de drum, permise de liberă trecere prin zonele de ocupație și hrană pentru a putea ajunge acasă. Odată ajunși la destinație, trec sub jurisdicția autorităților locale. Dacă ai cazuri deosebit de grele, comunică-mi și voi căuta să le rezolv cît se poate mai bine.

Spătosul tirolez încuviință din cap. Se lăsă pe spate în fotoliu, își întinse picioarele lungi și-și împreună mîinile pe după cap.

— Nu încape vorbă, ești mai generos decît mă așteptam, domnule maior. Îți sînt recunoscător. Și acum, spune-mi, pot să te ajut și eu cu ceva ?

— Ai putea să-mi dai niște sfaturi, spuse Hanlon liniștit.

Huber își aruncă capul pe spate și izbucni într-un hohot de rîs. Hanlon îl privi ușor contrariat.

— Ceva amuzant, doctore ?

— O, nu, nu ! Ceva cu totul neașteptat, aș spune chiar impresionant. Un om care se află în poziția dumitale și cere sfaturi de la învinși. Cel mai bun lucru pe care ți-l pot promite e un răspuns sincer.

— Asta-i tot ce doresc.

Apoi, fără să știe prea bine de ce — în afară de cazul că era vorba de acel act de credință neașteptat care îl face pe un om să aibă încredere în altul — îi spuse tot ce se întîmplase de cînd sosise la Quellenberg, precum și toate problemele cu care-și frămîntase mintea.

Huber îl ascultă cu o seriozitate crescîndă pînă la sfîrșit și cînd relatarea se încheie, se aplecă peste birou, gesticulînd cu mîinile sale mari și puternice.

— În primul rînd, e vorba de dumneata. Nu văd să fi putut adopta alt punct de vedere sau să fi întreprins alte măsuri decît cele luate. Este vorba de o crimă, deci trebuie urmărită și judecată în instanță. Ești absolut îndreptățit să insiști ca autoritățile locale să coopereze fără rezerve. Dacă nu-ți acordă tot sprijinul vor suporta consecințele. Dar mai sînt și alte aspecte de care trebuie să ții seama.

Aş vrea să mă înţelegi! Şi dădu din mînă dezaprobator. Nu mă leagă nimic de acest loc şi nici măcar nu sînt de aici. Sînt chirurg, calitatea îţi conferă o oarecare capacitate de a te detaşa şi îţi impune respect pentru bisturiu. Mai întîi trebuie să te gîndeşti la ucigaşul însuşi şi la motivul acestui asasinat, aparent fără noimă.

— Aici e buba. Hanlon se apecă în faţă cu gravitate. De ce? De ce?

— Încerc să ghicesc, spuse Huber cu vocea sa profundă, serioasă. Dar nu e decît o presupunere, bazată pe experienţa mea de zi cu zi pe aceste meleaguri. Există o limită pînă la care corpul şi mintea omului poate ajunge. Unul poate muri de pe urma şocului operatoriu. Altul poate să-şi piardă minţile de groază sau suferinţă, sau pur şi simplu de pe urma impactului brutal exercitat de ororile vieţii. Acestea sînt situaţii extreme. Dar mai există o mie de alte trepte care te coboară în valea morţii sau în abisul nebuniei. Cea mai neînsemnată rană lasă o cicatrice în ţesut. Cel mai mic şoc afectează funcţia memoriei. Uneori, facultăţile mintale sînt supuse permanent degradării. Pot cîrpi un schilod, dar nu-l pot face să şi umble drept. Cu atît mai puţin aş putea face ca un schilod mintal să gîndească normal. Ai fost soldat. Ştii ce poate face războiul din oamenii cei mai normali. La bubuiturile canonadei, unul poate să o rupă la fugă urlînd iar altul să rămînă încremenit şi mut ca un cataleptic. Pe unul îl apucă toate pandaliile, ca fiara ce simte miros de sînge, iar

altul asudă de groază deşi se află într-un car blindat.

Hanlon îl aproba, dînd din cap îngîndurat. Era un gînd nou, oarecum liniştitor.

Huber continuă:

— Din ceea ce îmi spui despre această crimă, violenţa cu care s-a comis, lipsită total de orice sens, presupun că a fost actul unei persoane dezechilibrate, temporar sau permanent.

— Cu atît mai mult trebuie făcută inofensivă, spuse Hanlon tăios, înainte de a se mai întîmpla din nou ceva.

— De acord cu dumneata.

— Atunci, cum se explică această împotrivire îndîrjită? De ce toată această încercare de a face din mine un călău, iar din celălalt un erou prigonit?

— Asta-i o chestiune cu totul aparte. Huber zîmbi şi se relaxă din nou. Dacă... dacă ar fi să-mi oferi o ţigară, nu aş refuza-o.

— Desigur. Scuză-mă. Scoase tabachera şi apoi aprinse pentru amîndoi.

Doctorul se lăsă pe spate în fotoliu şi trase fumul cu nesaţ, satisfăcut. Apoi reluă firul argumentării sale:

— Trebuie, în primul rînd, să încerci să-i înţelegi pe aceşti oameni, felul lor de viaţă, cum gîndesc.

— Credeam că i-am înţeles, spuse Hanlon cu o grimasă. Am trăit printre ei destul de mult timp.

— Unde, cînd?

— Cu ani în urmă, înainte de război. Am fost elev la seminarul iezuit din Graz. Timp de patru ani.

— Deci, asta-i explicația.

— A cui ?

— Accentul perfect. Faptul că ești mai *sympathisch* și mai generos decît mă așteptam.

— Pentru dumneata, dar nu și pentru ceilalți.

— Îngăduie-le un răgaz, prietene, nu le trebuie decît puțin timp. Și ei suferă de pe urma șocului. Își săltă corpul masiv din fotoliu și începu să meargă cu pași mărunți, în sus și în jos, formulîndu-și ideile, mai greoi la început, apoi cu o elocință tot mai convingătoare. Pe acești oameni, ca și pe ai mei din Tirol, îi despart secole de cei din cîmpie sau din orașe. Munții sînt cauza, știi ? Munții reprezintă o barieră în calea schimbărilor, sînt ca un scut, în spatele căruia se conservă cele mai bune dar și cele mai rele din vechile obiceiuri. Treci de partea celuilalt versant al muntelui și va trebui să-nveți o nouă limbă. Îndreaptă-ți pașii spre văile mai retrase și vei avea impresia că te afli printre triburi de celți, alemani, cimbrieni, goți și vandali. Cercetează-le credința și vei găsi că îl preamăresc pe Cristos, dar în umbra vechilor zei. Sînt posaci și suspicioși. Un locuitor al văii învecinate le este străin, iar un *ausländer*[1] ca dumneata este o ființă

[1] Persoană de altă naționalitate (germ.).

de pe o altă planetă. Pot să rămîn eu aici, în Quellenberg, pînă la sfîrșitul zilelor mele căci tot venetic mă vor numi, așa cum dealtfel îi consideră pe hotelieri și pe negustori. Privește atent în jur și vei afla ceva în plus despre ei, poate lucrul cel mai important dintre toate. Pășunile, mici și răzlețe, care se cațără pe povîrnișurile abrupte ale munților, rămîn toată vara verzi. Din ultimul cosit trebuie să asigure hrană vitelor pentru toată iarna. Așa se face că animalele sînt puține și fiecare exemplar este prețios. Dacă doboară prea mulți pini atunci se pornesc avalanșele care mătură totul în calea lor. Tăierea unui porc este un eveniment rar, așa că își țin zilele cu pîine neagră și carne sărată și cu laptele de la o vacă. Dacă secătuiesc peștele din rîuri nu ar mai avea ce mînca vinerea. Moartea unui fiu înseamnă un braț mai puțin la mînuitul toporului și la cosit. Cînd se naște un copil se mai adaugă o gură de hrănit, dar în același timp se asigură continuitatea lor în timp. Viața pe care o duc e aspră, lipsită de siguranță și de aceea o ocrotesc cu grijă în toate formele ei — fiul puternic, juncana înțărcată, femeia care face copii ușor și dă lapte sănătos. În Carinthia și Tirol, potrivit unei zicale vechi, fetele nu știu să spună nu și jumătate din copii sînt născuți din flori. Și totuși, chiar și acest lucru este un fel de omagiu adus vieții. O fată stearpă este o povară pentru bărbatul ei. O pereche fără copii va flămînzi la bătrî-

7 — A doua victorie — c. 1357

neţe şi decît să se întîmple asta, încep să toarne copii înainte de căsătorie.

Se întrerupse brusc şi se uită la Hanlon zîmbind stînjenit, vrînd parcă să se scuze.

— Nu ştiu în ce măsură poţi înţelege toate astea, dar...

— Înţeleg. Deşi nu-mi uşurează cu nimic sarcina.

— Adevărat, dar îţi poate cruţa, în parte, nervii.

Hanlon se ridică şi-i întinse mîna.

— Nu voi uita, doctore, şi-ţi mulţumesc.

Palma lată a lui Huber o cuprinse pe a lui.

— Nu ai pentru ce. Sper că te va ajuta cît de cît. În ceea ce te priveşte, mă ajuţi deja foarte mult. Ai vrea să vezi şi restul spitalului ?

— Nu, mulţumesc. Altă dată. Azi am avut o zi încărcată.

— Te conduc.

Tocmai cînd ieşeau pe uşă, Hanlon se ciocni de o fată care trecea grăbită pe coridor. Murmură o scuză şi-i făcu loc, dar Huber o prinse de braţ şi o trase înapoi.

— Nu te grăbi, Fräulein. Iată, e cineva aici pe care ar trebui să-l cunoşti. Făcu prezentările gesticulînd comic : Fräulein Anna Kunzli, maiorul Hanlon, Comandantul forţelor de ocupaţie britanice. Fräulein Kunzli este una din asistentele noastre voluntare. Îi ajută pe cei care au suferit amputări să se deprindă cu noile membre.

— Încîntat să vă cunosc, Fräulein. Ai spus, Kunzli ?

— Exact. Hubert îi aruncă o privire scurtă, cu subînţeles. Herr Doktor Kunzli este unul din cetăţenii de vază ai oraşului.

— L-am cunoscut azi după-amiază, spuse Hanlon prudent.

— Domnişoara este nepoata lui.

— Da ?

Huber se grăbi să nu lase conversaţia să lîncezească.

— Cum s-au simţit pacienţii tăi azi, Anna ?

— Bine, foarte bine. Au nevoie doar de puţină încurajare ca să-şi dea silinţa. Dar obosesc atît de repede !

— Mulţumită domnului maior vom putea curînd să-i hrănim mai bine. Atunci nu vor mai obosi atît de uşor.

— Ar fi minunat, cu adevărat minunat.

Încîntarea ei era atît de naturală, zîmbetul atît de sincer, încît Hanlon o privi puţin surprins. Era destul de matur ca să posede un oarecare cinism îngăduitor faţă de femei şi cu atît mai mult îl înfioră inocenţa neafectată a fetei. Zîmbi blînd şi spuse :

— Va lua puţin timp, dar ceva tot vom întreprinde.

— Încotro mergi acum, Anna ?

— Spre biserică. Repetăm pentru recviemul de mîine. A fost îngrozitor ce s-a întîmplat, domnule maior. Am fost cu toţii foarte afectaţi de asta. De aceea facem un efort deosebit. Întreg corul va fi acolo, şi...

— Aş putea, eventual, să vă însoţesc. Merg în aceeaşi direcţie. Rosti cuvintele spontan şi precipitat ca şi cum s-ar fi jenat de ele, dar fata acceptă cu simplitate.

— Mulţumesc. Mi-ar face plăcere.

Îşi luară la revedere, iar Huber rămase în cadrul uşii, privindu-i cum merg unul lîngă celălalt pe coridor. Se întrebă, într-o doară, ce legătură putea să existe între Hanlon şi Sepp Kunzli şi ce ar putea ieşi din această întîlnire întîmplătoare cu nepoata lui. Fata îşi purta inocenţa ca pe o armură, iar Hanlon era preocupat de complicata mînuire a puterii. Dar, mai devreme sau mai tîrziu, amîndoi vor ajunge cu siguranţă la pat dacă împreună sau cu altcineva conta prea puţin, atîta timp cît în ţinutul acesta străvechi a pătruns sînge proaspăt iar propriii săi flăcăi fuseseră omorîţi sau zăceau neliniştiţi şi bolnavi în fiecare din camerele spitalului.

Cît despre gîndurile intime ale lui Hanlon ele nu fuseseră niciodată mai îndepărtate ca acum de alcov sau de preocuparea de a procrea noi quellenberghezi.

În timp ce păşea afară din spital cu fata lîngă el, îl cuprinse brusc un val de mînie faţă de sine. Curtoazia sa ieftină, de adolescent, a fost o eroare diplomatică. Prin ea se stabilea un element de ordin personal în ansamblul unor relaţii care, pentru a da rezultate pozitive, trebuiau să rămînă impersonale. Fata constituia o punte, indiferent cît de fragilă, între el şi Sepp Kunzli. Prin ea ar

putea fi determinat la concesii mărunte, făcute din simplă politeţe.

Inocenţa ei ar putea stabili nişte limite în raporturile sale cu un om care, asemenea lui, era departe de a fi un naiv. Putea, desigur, să nu ţină seama de politeţe şi să înlăture orice oprelişti, dar aşa ceva ar declanşa un anumit sentiment de vinovăţie, pe care, în nici un caz, nu era dispus să o suporte.

Îşi trase gluga mai strîns în jurul feţei şi nădăjdui că nimeni nu-l va recunoaşte trecînd împreună cu fata pe lîngă vitrinele luminoase ale magazinelor din josul drumului. Asta ar fi stîrnit bîrfa în tot oraşul şi l-ar fi plasat în tabăra veneticilor şi a exploatatorilor, lucru care nu i-ar conveni deloc.

Începu să se grăbească involuntar, iar fata trebui să-şi iuţească pasul pentru a se ţine după el. Nu se plînse, dar după cîteva clipe alunecă pe o bucată de gheaţă desprinsă şi ar fi căzut negreşit dacă el nu ar fi întins braţul s-o sprijine. În frîntura de timp cît o ţinu lîngă el şi-i simţi căldura tinerească, realiză că-şi face griji degeaba. În definitiv nu era decît un bărbat care trata curtenitor o fată cu zece ani mai tînără. La naiba cu bîrfa. La naiba cu subtilităţile diplomatice. Îi adresă scuze cu toată sinceritatea.

— Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că mergeam prea repede. Vrei să mă ţii de braţ ?

— Mulţumesc.

Îşi potriviră pasul şi merseră agale de-a lungul colonadei arcuite, cu firmele stranii ale

magazinelor și cu ferestrele urîte și fără perdele. De mult timp nu mai sosiseră la Bad Quellenberg mărfuri noi și negustorii doseau sub tejghele ultimele lor stocuri. Trecură pe lîngă un bărbat care trăgea obloanele, pe lîngă o femeie albită și gîrbovită, trăgînd după ea un cățeluș lipăind cu piciorușele lui scurte, legat cu o zgardă roasă. Doi țărani discutau într-un ungher întunecos. Nimeni nu le acordă nici o atenție. După un timp, fata i se adresă cu vocea ei limpede și cristalină :

— E trist orașul acum.

— Războiul e o afacere tristă, spuse Mark Hanlon.

— De fapt nu războiul. Sfîrșitul lui. Totul îți apare, dintr-o dată, fără sens.

— Și dumneavoastră ?

— O, nu, mie nu.

— Care-i deosebirea ? Sinceritatea ei îl dezarmă și-i ațîță curiozitatea.

— Probabil prin faptul că nu mai am nimic de pierdut. Spuse totul cu atîta simplitate încît îi tăie răsuflarea. Tata a fost ucis în timpul unui raid deasupra Angliei. Mama a murit la Viena. Așa se face că am venit să locuiesc la unchiul Sepp. Îl iubesc, dar despre el nu pot spune că ar ține prea mult la mine. Deci nu mi-e teamă că-l pierd. Sînt tînără și totuși nu par să doresc prea multe, motiv să mă consider norocoasă, nu ?

— Mai norocoasă decît îți închipui. Dar în sinea lui se întreba cît va dura norocul ăsta și ce se va întîmpla cînd dorința se trezește

și pofta pentru ceea ce nu poate fi căpătat este răscolită adînc.

Întrebarea care urmă îl lăsă pe moment fără grai.

— Sînteți catolic, domnule maior ?

— Mmm... da. De ce întrebi ?

— Părintele Albertus spunea că am fi foarte norocoși dacă ar veni aici un catolic. Zicea că toți catolicii din lume nutresc aceeași credință, sînt mai înclinați să se înțeleagă unul pe celălalt și să se arate buni unii față de alții.

Se bucura că fața îi era acoperită de glugă încît nu putea să-i surprindă ironia din zîmbetul său. Spuse amabil :

— Nu întotdeauna. Una este să crezi și cu totul altceva să transpui credința în practică. Catolicii pot fi unii față de alții la fel de brutali ca budiștii sau luteranii. Pot să mintă și să înșele la fel de bine ca și ceilalți de alte credințe. Tocmai un catolic a fost acela care i-a zdrobit mîinile părintelui Albertus.

— N-am putut înțelege niciodată acest lucru.

— Îți trebuie mult timp, spuse Hanlon încet.

Parcurseră restul drumului în tăcere și cînd au ajuns lîngă poarta bisericii s-au oprit. După o clipă de ezitare, fata îi întinse mîna și-i mulțumi.

— Sper că ne veți vizita într-o zi, domnule maior. Știu că unchiul meu se va bucura să vă vadă.

— Poate mai tîrziu. Cînd vom intra cu toții pe un făgaș normal.

— *Auf Wiedersehen*, domnule maior.

— *Auf Wiedersehen, Fräulein.*

O urmări cum coboară pe poteca ce străbătea pădurea tăcută de plăcuțe funerare și cîteva clipe mai tîrziu auzi primele acorduri sobre ale orgii și intonațiile vocilor tinere, limpezi ca dangătul de clopot în aerul de munte. Rămase așa, îndelung, ascultînd, în timp ce fulgii de zăpadă i se așterneau pe cap și pe umeri, iar frigul îi pătrundea lent în sînge ca o moarte care vine pe nesimțite.

CAPITOLUL 5

DUPĂ CE MENAJERA strînse de pe masă ultimele farfurii de la cină, primarul Max Holzinger izbucni într-un acces de mînie disperată.

— Tipul este un intrigant lipsit de scrupule — cea mai rea alegere posibilă pentru noi. Are un farmec ce te ispitește să ai încredere în el, ca apoi, în ultima clipă, să-ți zîmbească rece și să-ți împlînte cuțitul în coaste. N-am fost niciodată atît de dezamăgit, sau chiar umilit !

Soția și fiica îl urmăreau cum se agita de colo-colo, măsurînd cu pasul covorul, împărtășindu-le plin de enervare rușinea și surpriza trăite la prima sa întîlnire cu forța de

ocupație. Se întorsese acasă tăcut și deprimat. Gustă abătut din cină, și bău de două ori mai mult vin decît altă dată. Pe slujnică o repezise și cum se termină cina o zori să-i lase singuri, făcînd-o să izbucnească în plîns. Apoi, aflat în sfîrșit numai cu ai lui, dar și puțin amețit, dădu frîu liber furiei sale neputincioase.

— ...Atitudinea lui față de ceremonia funerară denotă o indiferență totală, un spectacol care nu-l onorează pe mort, dar care-i acoperă de rușine pe oameni și-i face să resimtă prezența noii cîrmuiri în ținut. Auzi, să pună la cale urmărirea unui om. De parcă în ultimii ani am fi dus lipsă de așa ceva. Mă mir că nu apelează și la cîini polițiști. Am avut o discuție lungă cu Fischer și sîntem amîndoi ferm hotărîți să nu-i acordăm sprijinul nostru. O să-i dăm o lecție...

— Ești un prost, Max ! interveni Liesl Holzinger și veninul din glasul ei îl opri ca și cum ar fi fost lovit de un glonț. Se holbă la ea.

— Ce... ce-ai spus ?

— Ești un prost că te înhăitezi cu Fischer, și încă unul mare dacă te pui cu englezul ! Te poate strivi ca pe o muscă !

Începu să fie vag înfricoșat de femeia cu totul transformată care i se dezvăluia în privirea și în vorbele ei atît de răspicate. Ca toți cei de la țară era obișnuit ca femeile să fie supuse și să asiste în tăcere la izbucnirile lui. Îi răspunse tăios.

— Tu nu înţelegi, Liesl. Aici e vorba de politică, treabă de bărbaţi. Dacă nu începem cu forţa ne vom trezi cu un jug şi mai greu pe grumaz. Ţi-o spun eu, Liesl...

— Ba eu ţi-o spun, Max ! Se ridică în picioare, cu ochii scăpărînd, gura încleştată de mînie, înfruntîndu-l. Fata observă uimită cum silueta ei mare şi plină îl făcu pe soţul ei să pară mărunt şi lipsit de siguranţă în faţa atacului ei. Pe timpuri puteai să hotărăşti care era treaba mea şi care nu. Acum lucrurile s-au schimbat. E rîndul meu să ţi-o spun ! De ce ? Fiindcă sînt în joc vieţile noastre, a mea şi a lui Traudl, ale tuturor femeilor în situaţia noastră. Dacă te împotriveşti acestui om te va distruge şi odată cu tine şi pe noi. Ai mai făcut-o şi înainte, tu şi visătorii tăi. Mi-aţi omorît băiatul...

— Liesl, te rog...

— Nu, Max ! Acum e prea tîrziu. Războiul s-a terminat şi l-aţi pierdut. Acum am obţinut pacea şi nu avem de gînd să vă lăsăm s-o pierdeţi şi pe ea.

— Tu nu înţelegi, Liesl, ce ne cere. Vrea să i-l predăm pe băiat ca nişte informatori de rînd... ca... nişte...

— Şi ce mai staţi, predaţi-l ! se răsti ea la el. Daţi-i-l şi lăsaţi-ne să avem puţină linişte în viaţă. Pe băiatul nostru de ce l-ai predat ? Nu ai mai tras sforile cu Fischer ca să-l ţii departe de armată. Pentru asta de ce o faci ?

— Fiindcă... se înecă şi se bîlbîi, conştient fiind că la mijloc era vorba de multă mîndrie

rănită şi puţine, prea puţine argumente raţionale. E greu să-ţi explic, dar...

— Atunci să-ţi explic eu ceva, Max. Vocea îi devenise calmă, dar glacială, lipsită de patimă. Dacă o ţii tot aşa, te vom părăsi. Amîndouă. Ne ducem la englez şi-i spunem ce credem. Îi vom spune despre aranjamentul tău cu casa. Că nu vrem să fim amestecate în comploturi şi politică — nu vrem decît să fim lăsate în pace să ne refacem viaţa. Cred că ne va asculta. Nu cred că ne va lăsa să murim de foame.

— N-o să-ndrăzneşti una ca asta !

— Şi încă cum, chiar şi Traudl !

Holzinger se uită la fiica lui, ce stătea lăfăindu-se în fotoliu ca-ntotdeauna, fumînd liniştită şi privindu-i cu o ironie rece, proprie tineretului dezamăgit.

— E adevărat, Traudl ?

— Foarte adevărat, tată ! Zîmbi cînd spuse asta. Mult timp viaţa nu a fost decît o afacere unilaterală. Sînt de acord cu tine, mamă. E timpul să o schimbăm.

Fusese înfrînt, o ştia bine. Poţi lupta cu toţi duşmanii din lume dar nu cu cel din propria-ţi casă. Îşi preumblă privirea îndelung de la una la cealaltă, apoi trăsăturile feţei i se posomorîră, umerii îi căzură încît arăta ca un om brusc îmbătrînit. Apoi se întoarse, se duse la fereastră şi rămase acolo, cu mîinile încleştate la spate, frămîntîndu-şi nervos degetele. Cînd li se adresă din nou, vocea îi devenise gravă şi şovăielnică :

— Nu ştiu, nu înţeleg ce aşteptaţi de la mine.

Îi izbi răspunsul fiicei sale, spus cu o voce fermă, lipsită de milă :

— Împrieteneşte-te cu el, tată. Cooperează. Poţi să joci cărţi cu Fischer, dacă vrei, dar nu uita niciodată unde se află adevărata putere. Va trece un timp şi englezul se va simţi singur. Toţi bărbaţii se simt singuri cînd sînt departe de ţară şi de femeile lor. Fii atent cu el. Cînd se iveşte prilejul, invită-l aici.

— Şi pe urmă ?

— De rest ne vom îngriji noi, mama şi cu mine.

Răspunsul se lăsă aşteptat aproape un minut pînă ce înţelesul deplin al vorbelor ei păru să-l pătrundă. Se întoarse brusc şi le înfruntă din nou. Glasul i se transformase aproape într-un şuierat.

— Vă daţi seama ce vorbiţi ? Este... este aproape obscen.

— Adevărat, tată ? Buzele ei cărnoase se arcuiră într-un zîmbet crispat, amar. Mie mi se pare că viaţa toată este un soi de obscenitate — felul cum se fac şi se nasc copiii, felul în care mor, împroşcîndu-şi creierii pe pămînt şi cu pîntecele sfîrtecate de gloanţe, cum femeile fac din nou alţii, fiindcă soţii lor se-ntorc acasă şi sînt dornici de căldura noastră. Aşa se derulează viaţa. Nu văd de ce te-ai plînge.

— N-o să admit ca fiica mea să devină o stricată.

— Cu nevestele şi fiicele, ăsta-i riscul, spuse Liesl Holzinger rece. Dar, dacă avem noroc, am putea chiar să o măritâm cu englezul.

În timp ce se uita cînd la una cînd la cealaltă — la tăria de teuton a mamei blonde şi la frumuseţea întunecată, de copil străin, a fiicei, o veche îndoială îl încolţi din nou ca o durere de măsele. Şi Max Holzinger se întrebă dacă istoria nu ar putea să se repete şi în casa de munte din Bad Quellenberg.

•

Karl Adalbert Fischer avea necazuri de alt gen. Cablurile telefonice care porneau din Quellenberg spre satele din munţi atîrnau împovărate de veşmîntul de gheaţă, iar convorbirile se desfăşurau pe fondul unui bîzîit constant, ca sfîrîitul slăninii în tigaie. Ca să se poată face înţeles era obligat să strige din răsputeri, mai ales că cumnatul său, Franz Wikivill, era un tip cam greoi la minte care avea nevoie de repetate explicaţii pentru a se lămuri.

— Ascultă, Franz, pentru Dumnezeu ! N-am nevoie de argumente, vreau fapte. Băiatul mai este acasă ?

— Da, încă este, dar...

— Cum se simte ? Ştie ce a făcut ?

— Nu pot să scot nimic clar de la el. Cînd a venit delira. Acum nu face decît să stea în pat cu privirea aţintită în tavan.

— I-ai luat armele ?

— Ce ?

— Am spus dacă i-ai luat armele ?

— Cum crezi că aş putea ? Şi le ţine mereu lîngă el.

— Dumnezeule ! Cu ce copii trebuie să-mi bat capul ! În fine, nu-i nimic. Şi acum ascultă-mă cu atenţie. Scoate-l imediat din casă şi du-l sus, la cabana de schi de pe Gramsfeld.

— Este tîrziu, Karl. Încă ninge. Doar ştii că drumul ăsta e greu chiar şi pe lumină.

— Du-l sus chiar în seara asta dacă nu vrei să-l vezi mîine la închisoare. Lui Fischer aproape că-i dădură lacrimile de furie şi indignare. Englezii vor împînzi munţii şi, pentru moment, Gramsfeld era locul cel mai sigur. Mîine voi încerca să mă duc acolo să-l văd.

— Dar nu înţelegi, Karl. N-o să stea acolo. Nu stă liniştit nicăieri. Nu-i în toate minţile decît pentru puţin timp, după care îi revin coşmarurile şi nu mai putem s-o scoatem la capăt cu el. Singura persoană care se poate apropia de el cît de cît este soră-sa. Chiar şi ea...

— Atunci, pentru Dumnezeu, trimite-o cu el sus, la cabană. E tînără şi sănătoasă. Poate să facă drumul. Vezi să ia cu ei vin şi provizii. De combustibil n-or să ducă lipsă.

— Nu putem continua aşa, Karl ! În ciuda distanţei şi a bîzîitului continuu, vocea cumnatului său răsuna agitată şi răscolită de panică. Nu poţi aranja să-l duci în altă zonă ?

— În care zonă, pentru Dumnezeu ? Francezii şi americanii vor fi înştiinţaţi că este pus sub urmărire. Dacă îl prind îl trimit înapoi sub pază, în cazul că nu-l împuşcă pe loc. Singura scăpare e să-l purtăm de colo-colo prin munţi.

— N-ai putea să-i procuri alte acte ?

— Da, dar nu-l pot înzestra cu altă faţă ! De-aş putea, totul ar fi... Se întrerupse brusc şi rămase cu ochii pironiţi pe receptor. Îi venise o idee nouă, tulburătoare. Simţea cum se conturează, rapid şi precis, avînd senzaţia că asistă la scamatoriile unui iluzionist. Dacă ar putea să o facă să rodească ar fi triumful său cel mai dulce. Vocea pierită pocni iritată în ureche ;

— Karl ! Karl !... Mai eşti acolo ?

— Da. Dar plec chiar acum. Mi-a venit o idee.

— Nu te aud !

— Nu-i nimic. Du-l pe băiat diseară pe Gramsfeld. Neapărat.

— Ascultă, Karl...

— Du-l sus ! Dacă nu-l duci, mă spăl pe mîini de toată povestea asta, iar băiatul va fi spînzurat. *Auf Wiedersehen.*

Trînti receptorul în furcă şi rămase în picioare, pe buze fluturîndu-i un zîmbet de triumf.

O nouă faţă ! Dă-i băiatului o nouă faţă şi vei face din el un alt om, la adăpost de orice urmărire şi pedeapsă. Descrierea ucigaşului, furnizată de Hanlon, devenise deja o piesă de dosar — un individ zvelt, cu chip de om viclean şi cu obrazul drept brăzdat de o cica-

trice. Înlătură cicatricea, aranjează ca un chirurg estetician să-i recroiască faţa şi cazul va fi zădărnicit chiar de la punctul de pornire. Cu o faţă nouă şi cu documente false va putea să-şi mute liniştit nepotul în zona americană, unde îşi va purta singur de grijă. Avea destui prieteni la Salzburg bucuroşi să-l ajute pentru început. Cu cît reflecta mai adînc la asta, ideea îi plăcea tot mai mult.

Se îndreptă spre fişetul cu dosare, îl descuie şi scoase mapa legată în piele. Se aşeză la birou, o deschise şi începu să întoarcă filele cu grijă, pînă ce găsi, pe la sfîrşit, numele dorit. Apoi, încet, dar cu o satisfacţie crescîndă, începu să citească povestea vieţii intime a lui Rudi Winkler.

În zilele de prosperitate ale oraşului fusese un vizitator asiduu al său — era un bavarez scund şi dolofan, avea o faţă cu gropiţe în obraji, mîini mari şi era înzestrat cu un umor ieftin de flecar. Achiziţionase o bucată de teren de construcţii pe una din aleile mai puţin căutate şi-şi clădise o vilă din buşteni, decorată în stil rustic şi de care se îngrijea o văduvă ciolănoasă, cu limbă ascuţită şi gura ca o capcană.

În timpul vacanţelor de vară locul era invadat de tineri blonzi care făceau alpinism prin locuri mai puţin primejdioase, înotau prin iazurile de munte, beau vin şi cîntau lieduri sentimentale pînă la orele tîrzii ale dimineţii. Cercurile înalte ale societăţii aflate în vilegiatură nu ştiau nimic despre el, iar localnicii

doar un pic mai mult, fiindcă era un tip sociabil care-şi satisfăcea plăcerile cu discreţie iar menajera păstra pentru sine ceea ce ştia, chiar dacă dezaproba totul. Actele sale furnizau informaţii generale. Era doctor, pare-se ofiţer medic la o unitate SS obscură din Bavaria. Pentru evidenţa flotanţilor era suficient, dar odată ce Winkler deveni proprietar în Quellenberg, Fischer nu se declară mulţumit pînă ce nu scormoni mai adînc în trecutul lui şi-i completă dosarul cum se cuvine.

Îi luă timp şi răbdare, dar în cele din urmă îşi atinse scopul.

Winkler fusese chirurg la München, un ins aflat în ascensiune, practician în chirurgie estetică, ceva foarte la modă pe atunci : femeile doreau să li se înalţe sînii, să li se netezească ridurile să li se modeleze nasurile late conform noilor exigenţe ale tipului de frumuseţe nordică. Dar se petrecu un fapt foarte grav cu unul din băieţii din anturajul lui Winkler, fiu al unui grangur din partid. După un chef monstru băiatul fusese stîlcit în bătaie şi murise de pe urma rănilor. Scandalul a fost muşamalizat în pripă, iar Winkler găsi de cuviinţă să-şi închidă cabinetul şi să-şi caute o slujbă. Unitatea SS se dovedi a fi un lagăr de concentrare unde Winkler era angajat în experienţe de chirurgie plastică efectuate pe deţinuţi.

Toate aceste informaţii — nume, date, locuri — erau meticulos înşiruite în dosarul legat în piele.

Imediat după ce aliaţii au pătruns în ţară, Winkler îşi făcu din nou apariţia şi rămase definitiv în Bad Quellenberg. Austria făcea încă parte din al treilea Reich, iar el locuia în propria-i casă şi dispunea de un act de demobilizare aparent în ordine : din punct de vedere legal avea o situaţie mai presus de orice bănuială. Fischer fusese bucuros să uite de el. Acum era cu atît mai bucuros, mai ales că întrezărea profilîndu-se în zare unele avantaje.

Închise voluminosul dosar, îl înveli cu grijă într-o hîrtie cafenie, îl vîrî în servieta uzată şi închise încuietoarea. Aruncă o ultimă privire prin biroul prăfuit şi dezordonat, apoi stinse luminile şi ieşi afară, închizînd uşa după el.

Se făcuse tîrziu şi încă nu mîncase, dar era convins că Rudi Winkler va fi încîntat să-l invite la masă.

Fu surprins să descopere că micuţul bavarez era o gazdă plăcută iar menajera o bucătăreasă desăvîrşită. Împărţiră tovărăşeşte un păstrăv rumenit în unt şi o salată bine asezonată.

Abordară problema în cauză cu naturaleţe de parcă ar fi fost vorba de nişte afaceri, ceea ce de fapt şi erau.

Băură vişinată şi încheiară cu un *Apfelstrudel* pufos de se topea în gură. Fischer îşi ştergea ultimele firimituri de la gură cînd Winkler zîmbi fericit şi-i spuse pe un ton binevoitor.

— Ştii, prietene, ideea îmi surîde foarte mult.

Fischer îl privi fix, nevenindu-i să creadă. Grăsunul nu părea deloc speriat. Trata chestiunea ca pe o glumă — lucru încurajator dintr-un punct de vedere, însă straniu ba chiar un pic sinistru. Fischer îi spuse fără înconjur :

— Nu-i nici o glumă, Winkler, crede-mă. Dacă laşi să-ţi scape ceva s-a zis cu tine. Îşi trecu mîna peste grumaz sugerînd spînzurătoarea. *Kaputt !* Chiar aşa.

— *Kaputt* pentru amîndoi, chicoti Rudi Winkler.

— De asta să nu fiţi chiar atît de sigur, mîrîi Fischer. Eu am circumstanţe atenuante. Băiatul îmi este rudă. Tu nu ai nici una şi, pe deasupra, un trecut murdar.

Winkler încă rîdea. Ochii aveau inocenţa inexpresivă a unui copil. Vocea subţire, trebuie să fi trăncănit multe lucruri obscene.

— Trecutul meu îl înmormîntăm la noapte. Nu ne mai gîndim şi nici nu mai vorbim de el niciodată. Vei distruge din dosar partea care mă priveşte. Îmi vei procura documente, un trecut şi un viitor cu totul nou. Iar eu, eu am să-i împrumut nepotului tău o înfăţişare nouă.

— Crezi că o poţi face ?

— Desigur, dragul meu. De va fi mai bună sau mai rea decît cea veche, asta rămîne de văzut ; depinde de starea mea nervoasă şi de resursele mele creatoare. În orice caz, va fi una nouă. Nu, nu-ncape îndoială.

— Unde vei lucra ?

— Aici, natural, e intim și confortabil. Sper că nepotul tău este un tip plăcut.

— Da, cînd este normal, răspunse Fischer iritat. E medic, ca și tine. Foarte inteligent — un adevărat miracol, avînd în vedere prostul cu care s-a măritat soră-mea. Dar cînd îl apucă accesele acelea de violență... Îl răscoli un gînd nou care-l trezi la realitate. Dar cum o să-l faci să te asculte?

— Cu sedative, spuse Winkler cu optimism, pe care, desigur, va trebui să mi le procuri. Îți voi da o listă cu anestezicele, medicamentele și alte asemenea lucruri de care am nevoie. Dumnezeu știe de unde le vei obține, dar fără ele nu putem începe.

— Voi face rost de ele. Altceva?

— Îmi trebuie un asistent, la operație. O soră calificată sau un infirmier, ar fi ideal. Dacă nu, atunci o persoană inteligentă și demnă de încredere.

— Voi reflecta la asta. În vremurile de azi nu prea-mi place să mă încred în nimeni.

— Ți-e frică, nu? Winkler chicoti malițios ca o fetișcană.

— Da, recunoscu Fischer deschis. Simt că mă ține sub observație.

— Mie nu-mi este.

— Mă întreb de ce.

Fața umflată ca o gălușcă se lăbărță într-un zîmbet vesel. Ochii săi copilăroși sclipiră. Mîinile pufoase se agitau ca niște fluturi albi, cu gesturi delicate.

— Sînt un epicurean, dragul meu Fischer. Am gustat din toate plăcerile, chiar și din cele mai rafinate, cum ar fi aceea de a urmări un om murind lent, sub propriile-mi mîini experte. Mulțumită ție, sper să-mi prelungesc această plăcere în confortul modest de aici. Dacă, totuși, va fi necesar să-i pun capăt nu voi fi prea nefericit fiindcă scadența nu o va fixa nimeni altul decît eu însumi. Băgă mîna în buzunarul de la piept și scoase o capsulă cu gelatină pe care o ținu în lumină. Iată, prietene, Moartea între cele două degete ale mele. Pot să o primesc sau s-o resping, după capriciu. De cine să-mi fie teamă? De tine sau de un altul? Sînt ferit de atingerea oricui, pînă și moartea îmi va fi un fel de plăcere. Asta îți răspunde la întrebare?

Fischer dădu din cap afirmativ, dar nu rosti nici un cuvînt. Spusele lui Winkler îi aduseră în memorie lucruri îngrozitoare și fără să vrea fu scuturat de un fior. Îi ajunseseră la urechi o groază de istorisiri despre lagărele de concentrare, dar nu le dăduse crezare, așa cum englezul n-ar pleca urechea la ceea ce se spune despre vreun ospiciu din provincie sau după cum americanul n-ar pune nici un preț pe zvonurile de mîna a treia care circulă prin circumscripțiile electorale.

În orice țară există gunoaie și trebuie să amenajezi locuri speciale ca să le depozitezi. Asta era sistemul. Trebuia să-l aplici. Nu puteai să-l discuți. Într-un loc ca Quellenberg îți venea ușor să uiți de el. Acum vedea, pentru

prima dată, tipul de individ care a înflorit pe un morman de gunoi. Şi de fapt ce neînsemnat era ca om. Realiză, brusc înfiorat, că şi-l făcuse partener.

*

În intimitatea plăcută de la Casa Păianjenului, Sepp Kunzli îşi savura coniacul şi asculta cu un dezinteres afectat relatarea nepoatei despre întîlnirea cu Mark Hanlon. Istorisirea faptului o emoţiona — un om nou, un *Ausländer,* un ofiţer din forţele de ocupaţie păşise neinvitat în cercul îngust al vieţii ei. Rememora toate detaliile : îmbrăcămintea, vocea lui, înfăţişarea. Reproducea cuvînt cu cuvînt toate remarcile lui, dealtfel puţine şi laconice.

Kunzli încuviinţa din cap şi zîmbea rece, într-o manieră proprie lui, dar dincolo de ochii stinşi, metalici, fiecare element era corelat, codificat şi aşezat în ordine pentru o viitoare folosire ; această însumare de fapte banale venea să completeze propria sa experienţă. Ultima remarcă era neliniştitoare. Kunzli era el însuşi un om subtil, era capabil să discearnă rapid talentul celorlalţi dar şi mai rapid să vadă primejdia lui.

O chestionă pe fată cu o indiferenţă studiată :

— Mă întreb ce treabă avea la spital.

— Ţi-am spus, unchiule. A discutat cu doctorul Huber. A promis să asigure îmbunătăţirea hranei pacienţilor.

— E nesăbuit, spuse Kunzli îngăduitor, avînd în vedere că este iarnă şi rezervele de alimente sînt scăzute, iar piaţa neagră înghite cea mai mare parte din ele înainte ca centrelor mari să le rămînă ceva.

— Dar el trebuie să ştie asta, nu-i aşa ? Nu ar promite fără să poată întreprinde ceva.

— Probabil că nu. Mi-a făcut impresia unui om cu judecată. Spui că v-aţi despărţit la biserică ?

— Da. De ce ?

— Mă întreb de ce nu a intrat. Mi-ai spus că e catolic. Pare ciudat.

— Mă gîndeam să-i propun să intre să asculte corul. Apoi m-am răzgîndit. Şi adăugă cu inocenţă : bărbaţii nu sînt, de obicei, prea interesaţi de asemenea lucruri, aşa-i ?

— De regulă, nu, răspunse sec Sepp Kunzli. Apropo...

— Da, unchiule.

— N-am apucat să-ţi spun, maiorul Hanlon m-a rugat să fac o vizită în Elveţia.

— Minunat. De ce ?

— Vrea să obţin nişte informaţii despre averile victimelor din lagărele de concentrare şi ale altor persoane. Voi lipsi aproape o săptămînă. Dacă îţi face plăcere, poţi să-l inviţi pe maior aici în acest răstimp, sînt sigur că ar aprecia acest lucru.

— Crezi, unchiule ? Aş putea face asta în lipsa ta ?

— De ce nu ? Doar o ai pe Martha care te va ajuta și va pregăti totul. Maiorul va fi, desigur, foarte îndatorat. El e nou venit în acest oraș străin — nu poate fi decît un gest de curtoazie.

— Cum... cum ar trebui să procedez ?

— Evident, printr-o invitație scrisă. Destul de scurtă și protocolară : *Fräulein Anna Kunzli, solicită domnului maior Hanlon și ofițerilor săi plăcerea etc*... Nu uita să-i inviți și pe ofițeri. Simplă politețe. Invită-i la cină. Poți astfel să-i cunoști.

— Da, unchiule. Spune-mi... se bîlbîi un pic și roși în timp ce formula întrebarea. Ce crezi despre maior, unchiule ?

— Un om încîntător, rosti încet Sepp Kunzli. Un om excepțional de inteligent.

— Cred că te apreciază foarte favorabil, unchiule. Altminteri nu ți-ar fi propus să te duci în Elveția.

— Nu mi-a spus ce crede, draga mea. Aș da oricît să știu și eu. Zîmbi cînd spuse asta, crezînd că ironia nu va fi înțeleasă. Dar cînd își coborî privirea spre ea și desluși în ochii ei o licărire de care se îndoia că o va găsi vreodată acolo, zîmbetul îi pieri repede.

Moft de adolescentă, își spuse iritat. Prima înmugurire, cam tîrzie, a interesului față de un bărbat. Va înflori cu repeziciune și va pieri tot atît de curînd. Și dacă nu ? Îl încolți o nouă îndoială, o nouă ironie a cărei țintă era el însuși ! Se debarasă repede de ea. În definitiv, ce-ar putea să se închege între această copilă inocentă și bărbatul de două ori mai în vîrstă ca ea, care deținea o situație atît de înaltă ?

*

În apartamentul frumos mobilat de la Sonnblick, care odată adăpostise trupul masiv, la fel de înzorzonat, al Reichsmarschallului Göring, maiorul Mark Hanlon se pregătea de culcare. Servise tîrziu cina, împreună cu căpitanul Johnson, și trecuseră în revistă, sorbindu-și vinul și coniacul, evenimentele zilei, programul înmormîntării, direcțiile politicii pe care o vor urma în primele săptămîni de ocupație.

Apoi, brusc, îl cuprinse oboseala. Ochii îl usturau, își simțea capul ca un balot de bumbac și mîinile atîrnau grele, lipsite de viață.

Îl zorise pe Johnson să-și termine băutura și o sună pe cameristă să-i pregătească baia și patul pentru noapte.

Acum zăcea învăluit în aburi în cada mare de marmură, simțind cum i se furișa oboseala din oase în timp ce apa de munte pătrunzătoare îi tonifica pielea și-i relaxa mușchii. Apa caldă era un lux de domeniul trecutului, iar anii îndelungați ai vieții de campanie îi dăduseră acestei plăceri o nouă dimensiune pentru el.

Un botez zilnic în apa fierbinte a băii îi dă omului iluzia, dacă nu a inocenței redobîndite, cel puțin de revitalizare a competenței sale în frecușul cu lumea. Geniile jerpelite au fost întotdeauna subapreciate. Cele mai odioase

omoruri au fost înfăptuite de oameni cu gulere imaculate și mîini îngrijite.

Folosirea săpunului și a apei l-a ridicat în chip miraculos pe om în propriii săi ochi iar aburii volatili parfumați au îndulcit contururile aspre ale realității. Motiv pentru care, probabil, vechii patricieni se instalaseră confortabil în camerele de baie în vreme ce hunii năruiau porțile imperiului, iar Mark Hanlon uită, pentru moment, de mortul ferecat în coșciugul său din subsol și de ucigașul cu cicatrice pe față ce se ascundea undeva printre pinii pădurii și piscurile albe. Zîmbi amar cînd ajunse în punctul la care-l dusese firul reflecțiilor sale și se ridică alene din apă. Prosopul îl aștepta cald și aspru pe suportul încălzit și în timp ce se freca înviorat îi veni un gînd nou.

Tot acest belșug de vin și mîncare, felul îngrijit în care fusese servit, reprezenta apanajul învingătorului. Prin subsolurile Berlinului copiii scînceau de foame. La Viena fetele se vindeau pentru o cutie de cafea americană. Familii întregi tremurau de frig printre ruine, hrănindu-se cu fiertură de rămurele. Și în toată Europa oameni ca el se lăfăiau ca Cezarii, cu burțile pline, la căldurică, iar la un simplu pocnet din degete erau serviți de slugi stilate sau dezmierdați de femei.

Unii se vor dărui belșugului cu aviditate sau se vor ghiftui cu păcătoșeniile sufletului și ale trupului. Unii vor accepta totul cu aroganță nepăsătoare, ca pe o monedă firească a tributului. Alții, ca el, vor avea bunul simț să se rușineze de ei înșiși. Dar toți, fără excepție, se vor bucura de privilegii și nimeni nu va avea curajul să-l refuze pentru a-și păstra neatinsă demnitatea în ochii celor dezmoșteniți. Era începutul unui proces lent de subminare a victoriei prin corupție, la capătul căruia învingători și învinși or să zacă unii lîngă alții în duhoarea înfrîngerii comune, într-o repetare deznădăjduită a păcatelor străvechi.

Își termină toaleta, îmbrăcă pijamaua și se vîrî în patul uriaș, sub muntele vălurit al plapumei.

Era clipa de care se temea întotdeauna, această ultimă oră din zi petrecută în singurătate, cînd amintirile îl frămîntau, conștiința îi adresa mustrări și în trup se trezea dorința caldă și zadarnică. Avea multe să-și amintească, multe le-ar fi vrut uitate, își dorea mai multe dar știa că niciodată nu le va obține.

Îl apăsa sentimentul că absolut totul era inevitabil. Există iluzia alegerii, iluzia că-ți poți croi singur un drum. Dar direcțiile fuseseră trasate de alții și cînd ajungeai la o răscruce de drumuri decizia era deja luată pentru tine. Privești în urmă și te gîndești „dacă aș fi făcut asta... dacă aș fi hotărît așa și așa"... Dar toate astea erau doar simplă retrospectivă și răstălmăcire a faptelor. În ciuda semnelor indicatoare nu există decît un singur drum pe care ești deja predispus să pășești.

Părintele Albertus susținea că pentru fiecare încercare era suficientă o rugăciune. Dar chiar el adăuga că existau momente care reclamau rugăciuni extraordinare iar omul trebuia să

se facă vrednic de mîntuire prin post aspru şi rugăciuni, dacă vrea ca ea să nu-l ocolească.

„Uită, omule! Uită! Cel puţin în noaptea asta uită că eşti un preot ratat şi un soţ pe care nevasta nu-l iubeşte, celibatar prin forţa unor împrejurări temporare şi nu din voinţă. Întrupezi Forţa de Ocupaţie, consulul instalat în bîrlog, cu gărzi la uşă şi servitori la comandă. Mîine înmormîntezi mortul şi începi să-i guvernezi pe cei vii. Cine ştie? Istoria oferă exemple ciudate. Regi care s-au însoţit în chip fericit cu slujnice. Prefecţi despre care se ştia că îşi înfrumuseţau existenţa cu ajutorul vinului. Iar unii Cezari au avut parte de un somn dulce, chiar dacă numai pentru puţin timp".

Întinse mîna, stinse lumina şi se întoarse pe o parte. Cinci minute mai tîrziu adormise şi în noaptea aceea nu a avut nici un vis.

CAPITOLUL 6

CEREMONIA ÎNMORMÎNTĂRII reprezintă cel mai vechi teatru al omului. Singura dată cînd el depăşeşte dimensiunile obişnuite ale existenţei. Toate datoriile sînt achitate. Nu are nici un detractor, doar prieteni. Chiar şi pentru cei mai puţin iubiţi se joacă pantomima afecţiunii la marginea mormîntului. Cel mai umil dintre umili impune respect cînd zace înfăşurat în giulgiu.

Înmormîntarea sergentului Willis a fos un spectacol frumos montat.

La ora opt dimineaţa, coşciugul a fost adus din subsol şi aşezat pe un postament în foaierul hotelului Sonnblick. Era acoperit cu un steag britanic şi un sergent şi patru soldaţi asigurau garda funerară.

La opt treizeci sosi primarul însoţit de cei cinci consilieri municipali mai importanţi din Bad Quellenberg. Erau îmbrăcaţi în veşminte specifice regiunii: pantaloni gri, uşori şi vestoane împodobite şi tighelite cu verde închis, reverele aveau ornamentaţii de os reprezentînd capete de cerbi, flori de colţ, maxilare de lup. Purtau pelerine lungi şi pălării verzi cu un smoc de păr de capră neagră în vîrf.

În urma lor venea părintele Albertus, însoţit de slujitorii religioşi care purtau crucea şi lumînările de ceară.

Aproape jumătate de oră au discutat stînd în picioare şi foindu-se stingheri, deoarece maiorul Hanlon era preocupat să dea ultimele instrucţiuni patrulelor de schiori care urmau să întreprindă prima acţiune de cercetare a fermelor din munţi. Îl urmăriră pe căpitanul Johnson adunînd garda cortegiului şi cei care înţelegeau limba engleză deduseră că le explica soldaţilor cum să păstreze formaţia şi cadenţa pe drumul înclinat şi alunecos.

La ora nouă coborî însuşi Hanlon, în ţinută de campanie şi manta, purtînd mănuşi şi bastonul de paradă — simbol al funcţiei sale. Îi salută cu răceală şi dădu ordin să pornească procesiunea. Soldaţii se orînduiră în

formație, purtătorii lumînărilor se așezară doi cîte doi în frunte cu cel care ducea crucea, iar părintele Albertus în spate, consilierii înălțară coșciugul pe umerii lor împovărați de vîrstă și la comanda dată de căpitanul Johnson cortegiul se puse în mișcare, Johnson și Hanlon încheind procesiunea.

Ninsoarea încetase, dar cerul era încă acoperit și flăcările lumînărilor pîlpîiau nesigure în aerul rece. Singurele sunete aparțineau pașilor înăbușiți ai mărșăluitorilor și vocii profunde a părintelui Albertus, recitînd antifonul, căreia îi răspundea subțirel corul copiilor.

Cadența gravă a limbii latine îi era familiară lui Hanlon și îi stîrnea o avalanșă de amintiri, pentru o clipă trăind impresia că revenise la liniștea monahală a Grazului, participant la ceremoniile consolatoare ale însoțirii pe ultimul drum a unui frate mai în vîrstă care murise. Imaginea lui Johnson lîngă el, străduindu-se cu afectare să-și potrivească pasul după el, îl aduse la realitate.

Observă că lumea stătea înșiruită de o parte și de alta a străzii. Se adunaseră cu toții acolo, cu picioarele afundate pînă la gleznă în zăpadă — tineri și bătrîni, infirmi de la spital în stare să meargă, pădurari mătăhăloși cu părul albit, purtînd încă pe umerii lor încovoiați demnitatea munților. Țăranci cu fețe strălucitoare de curățenie își țineau bine de umeri copiii care se ascundeau în fustele lor. Negustorii stăteau încremeniți în picioare lîngă ferestrele ferecate cu obloane. Surorile și personalul medical erau aliniați în afara porticului spitalului, ale cărui ferestre de la etajele superioare erau întesate de pacienți care ștergeau abureala de pe geamuri ca să vadă mai bine.

Erau tăcuți, cu fețele împietrite, dar pe măsură ce cortegiul se perindă, ici colo femeile își plecau capetele și plîngeau înfundat amintindu-și de propriii lor dispăruți. Bărbații își luau nevestele proteguitor pe după umeri. Tații își băteau ușurel fiicele pe mîini, arătîndu-le o compătimire afectată. După o primă aruncătură de ochi grăbită, Hanlon își fixă privirea înainte, pășind încet și precaut pe suprafața alunecoasă a drumului.

Cînd ajunseră pe terenul plan din apropierea bisericii, clopotele începură să bată agale și tînguitor. Munții preluară dangătul și în scurt timp ecourile lor triste învăluiră valea și orașul.

Parcă mînați de un instinct comun, locuitorii pășiră în stradă și formară o coloană lungă, răsfirată în urma cosciugului. Hanlon deslușea tîrșîitul picioarelor lor ca un contrapunct la melodia clopotelor.

În fața intrării boltite procesiunea se opri. Soldații schimbară formația, constituindu-se în gardă de onoare așa fel încît printre rînduri să poată trece înspre biserică cei care duceau lumînările, preotul și localnicii. Johnson rămase afară, dar Hanlon intră în biserică unde un paracliser îl conduse la o strană din primul rînd. Îi văzu așezînd cosciugul pe piedestalul de alamă din fața sanctuarului, apoi, spre uimirea lui, paracliserii îl acoperiră cu co-

roane de pin şi stejar verde, ghiocei şi flori de seră care trebuie să fi fost strînse de printr-o duzină de locuinţe — siclame, orhidee, crini, azalee.

I se puse un nod în gît şi-şi plecă faţa în jos într-o atitudine de rugăciune. Cînd îşi înălţă capul, biserica era plină de freamătul mulţimii, garda formase un careu în jurul coşciugului iar părintele Albertus îşi punea anteriul negru pentru începerea liturghiei.

Cîntecul pluti pe deasupra lui în valuri tînguitoare în timp ce urmărea din priviri silueta fragilă a preotului mişcîndu-se ţeapăn în veşmintele gotice grele în cursul ritualurilor pregătitoare ale sacrificiului.

Corul cînta nesfîrşitul şi ameninţătorul Dies Irae. Era cîntat cum nu mai auzise vreodată, primul vers din fiecare strofă atacat de o solistă iar următoarele două interpretate de întreg corul :

Dies Irae, dies illa,
Solvet saeculum in favilla,
Teste David cum Sybilla...

Vocea limpede, înflăcărată a interpretei îi era binecunoscută — Anna Kunzli, fata care trăise lipsită de afecţiune în Casa Păianjenului.

Cînd imnul se încheie, părintele Albertus traversă spre altar şi după replicile cerute de ritual începu să citească din evanghelie, cu vocea lui adîncă şi tremurătoare.

Fiecare rînd, fiecare intonaţie îi erau familiare lui Hanlon şi totuşi, împotriva propriei

voinţe, era pătruns de măreţia ei veşnică şi transportat înapoi spre viziunea paradisului pierdut, înainte să fi muşcat din fructul pomului cunoaşterii şi să-şi fi început îndelungata evoluţie ca cetăţean al lumii.

Aparţinea acestui loc, asemenea tuturor celorlalţi. Dar printr-un şir de decizii, prin concesii repetate făcute împrejurărilor s-a desprins singur de biserică. Era fiul risipitor oricînd binevenit, dacă dorea să se întoarcă, dar nicidecum un participant activ la urzirea intimă a vieţii din jurul vetrei.

Clopoţeii de argint sunară sfinţirea şi înălţarea şi îşi plecă capul deşi nu-şi putea încovoia şi voinţa.

Cînd, în sfîrşit, slujba se termină părintele îşi scoase anteriul şi purtînd în jurul gîtului doar patrafirul negru coborî să binecuvînteze coşciugul. Paracliserii îşi ocupară locurile, purtătorii coşciugului trecură din nou în faţă şi-l purtară pe sergentul Willis spre cimitir, la groapa neagră ce se căsca în zăpadă la picioarele Crucifixului.

Soldaţii erau adunaţi în faţa mormîntului, armele şi uniformele lor de campanie în distonanţă cu însemnele funerare golaşe din jur şi silueta neînsufleţită a Răstignitului. Steagul fu scos de pe coşciug, care era coborît cu grijă în groapă, în timp ce părintele Albertus recita rugăciuni de înmormîntare iar replicile erau murmurate de mulţime ca freamătul lin al vîntului.

Cînd rugăciunile se terminară, groparul îi întinse lui Hanlon un bulgăre de pămînt în-

ghețat, tare ca piatra. Îl apucă cu grijă și-i dădu drumul în mormîntul deschis și auzi zgomotul înfundat, sec, cînd se izbi de capacul coșciugului. Undeva, în mulțime, o femeie suspină și un freamăt de compasiune îi înfioră pe toți.

Groparul începu să arunce pămîntul cu lopata. Cînd pămîntul se strînse într-un mic morman groparul îl acoperi cu zăpadă curată iar lumea păși înainte îngrămădind deasupra lui coroanele și florile. Sergentul rosti o serie de comenzi scurte și salva răsună, rostogolindu-se din munte în munte.

Totul se sfîrșise. Sergentul Willis fusese încredințat unui pămînt străin. Soldații porniră mărșăluind iar lumea se dădu în lături să le facă loc, apoi începură să plece cu toții, grupuri, tăcuți și crispați, în timp ce Hanlon rămase în picioare înclinat și amorțit lîngă crucifixul de lemn.

O bunicuță împovărată de vîrstă împinse o fetiță mărunțică spre el. Îi întinse un buchet de frezii și-i spuse cu vocea ei pițigăiată.

— *Für den Toten.* Pentru mort.

Hanlon luă florile și se aplecă să le așeze lîngă celelalte. Apoi mila și rușinea îl înlănțuiră și pentru prima oară în decurs de mulți ani se pomeni plîngînd. Ultimul localnic se îndepărtă discret și după un răstimp simți pe umăr mîna părintelui Albertus și-i auzi vocea blîndă și straniu de mîngîietoare :

— Cînd cineva este în stare să plîngă, încă mai există speranțe pentru el. Du-te acasă, fiule și mă voi ruga pentru tine.

Ieșind afară din cimitir o văzu pe Anna Kunzli oprită sub pini și dînd mîncare la păsărele, care alunecau fîlfîind în jos să culeagă firimituri din palma ei. Trecu pe lîngă ea fără o vorbă, dar ochii ei îl însoțiră plini de compasiunea blîndă a tinereții și inocenței.

CAPITOLUL 7

UNUL DIN PUȚINII quellenberghezi care nu fusese la înmormîntare era Karl Adalbert Fischer. În dimineața aceea avea altceva mai bun de făcut și cum prăvăliile erau închise iar locuitorii urmau să ia parte la o ceremonie destul de lungă, conta că-și va putea vedea liniștit de treabă.

Se sculă devreme, se bărbieri, își puse hainele de schi, iar pe deasupra mantaua lungă în caz că vreun localnic ar observa apariția ciudată a șefului de poliție.

Cînd menajera îi servi cafeaua, refuză scurt și-i spuse că va servi micul dejun mai tîrziu, la birou. Apoi, ieși grăbit să ajungă în oraș înainte ca locuitorii să înceapă forfota.

Prima vizită o făcu la Frau Gretl Metzger, tînăra matroană durdulie cu piept de porumbel gușat, care ținea debitul de tutun. Mult timp în urmă întreținuse cu ea relații destul de banale dar plăcute, cărora le puseseră capăt de comun acord cînd își găsise o prietenă mai tinerică. Ea se căsătorise cu un șef de atelier, salariat la un atelier de construcții — un tî-

năr vîntură lume care vorbea prea mult și bea mai mult decît cîștiga. Cînd fusese înrolat, Gretl veni la Fischer pentru un sfat iar el o ajută să obțină autorizația pentru un debit de tutun sub monopolul statului. De atunci era întotdeauna sigur pe o țigară bună, fumată în tihnă și de un pat cald în timpul oazelor vieții sale amoroase. Numai că vizita din dimineața aceea nu avea nici o legătură cu dragostea. Soțul lui Gretl se afla din nou acasă, adică doar pe jumătate acasă fiindcă era încă pacient al spitalului. În timpul retragerii din Rusia a fost surprins de suflul exploziei unei grenade. Camarazii îl aduseseră cu ei înapoi, nenorocit dar viu, la purgatoriul inutil al spitalului. Gretl îi făcea conștiincioasă vizite în fiecare seară, iar la două zile odată se întorcea acasă însoțită de un infirmier de la spital, tînăr și plin de viață.

Acest amănunt, ca toate celelalte, fusese consemnat în voluminosul dosar ținut de Fischer. Venise timpul să se folosească de el.

Gretl îl întîmpină la ușă, cu părul pus pe bigudiuri. Trupul durduliu era înfășurat într-un capot lung care se desfăcu un pic mai mult decît trebuia. Cînd îl salută încîntată, Fischer rînji mulțumit și-i mîngîie rotunjimile în timp ce se strecura pe lîngă ea în apartament.

Femeia chicoti de plăcere, îl sărută pătimaș și-l trase după ea în salonaș, unde se așeză lîngă el pe canapea.

— Karl ! Ce surpriză plăcută ! Ce te aduce așa de devreme ? Își struni vorbele ca o fetișcană. Să nu-mi spui că...

— Nu, *Liebchen*, o asigură el blajin. Oricîtă plăcere mi-ar face sînt ocupat și mă așteaptă o zi grea. Trebuie să-mi cruț forțele. Dar aș vrea să faci ceva pentru mine.

— Tot ce vrei, Karl, știi doar. Își strînse capotul peste pieptul plin. Nu avea rost să îndure frigul din moment ce, pînă la urmă, nu o aștepta nici o bucurie.

— Bun. Știi, prietenul ăla al tău, Gretl...

Își țuguie buzele nostim și clătină bigudiurile.

— Ăla ? Nu face nici cît o ceapă degerată. Vorbește prea mult și face prea puțin. Uneori îmi vine să cred că-i pe jumătate... știi tu ce. Dar ce poate să facă o fată ? Cei buni sînt cu toții morți sau betegiți.

— Da, viața e grea, aprobă Karl Fischer. Este îndrăgostit de tine ?

— E nebun după mine, declară Gretl cu emfază. Nu a mai avut vreodată de a face cu o femeie ca mine. Dacă bărbatu-meu ar fi mort, s-ar căsători cu mine. Probabil fiindcă îi amintesc de maică-sa.

— Foarte bine. Vreau să-l convingi să facă ceva pentru mine, cu discreție, înțelegi ? Fără nume, fără întrebări.

— Ce anume, Karl ?

Îi întinse lista cu medicamente întocmită pentru el de Rudi Winkler.

— Tot ce este trecut pe lista asta trebuie să se găsească la spital. Prietenul tău poate

să pună mîna pe ele destul de ușor. Fă-l să ți le aducă, puțin cîte puțin, dacă altfel nu poate. Dar trebuie să le am cît mai curînd.

Gretl se uită la el surprinsă.

— Vrei să zici, să le fure ?

— Da de unde, să le procure spuse Fischer, zîmbind blajin. Dacă întreabă, spune-i că e rost de bani. Le voi plăti.

— Și dacă refuză ?

— Mi-ai spus că e nebun după tine, *Liebchen* ! Dacă o să refuze... înălță din umeri alungînd parcă o amenințare. Știu eu ? Mi-ar veni greu să recomand înnoirea autorizației pentru debitul tău de tutun cînd îi va expira termenul.

— Karl, n-o să faci așa ceva !

O mîngîie pe piept, îmbărbătînd-o.

— Desigur că n-o voi face, Gretl. Vreau doar să pricepi că e ceva important. Asta-i tot.

— Pricep, Karl, pricep. Se aplecă spre el, lăsînd capotul să atîrne desfăcut. Nu poți să rămîi un pic... doar un pic ?

— Exact cît pentru o ceașcă de cafea spuse Fischer înviorat. Apoi trebuie să plec. Altă dată, da ?

Jumătate de oră mai tîrziu bătea în ușa micii cabine de la punctul terminus al Gondelbahu[1]-lui — cablul aerian lung care transporta cabinele sclipitoare în susul pantei spre vîrful Grauglockner. Îi deschise mecanicul care manevra și întreținea aparatura în sezonul

[1] Teleferic (germ.).

mort. Fischer îl muștrului scurt, fără menajamente.

— Este o treabă a poliției. Nimeni nu trebuie să știe că am fost aici. Fă-mi rost de schiuri și o pereche de bețe apoi pornești motorul și mă duci pînă în vîrf. Dacă vrea careva să știe de ce funcționează „gondola“ spui că probezi motoarele. Voi lipsi cîteva ore. Cînd sînt gata să cobor te voi suna de sus. Înainte de a mă aduce jos să-mi spui dacă e liber drumul. Clar ?

Era clar. Mecanicul era un tip isteț care știa cum să se apere de intemperiile vieții. Îi oferi propriile-i schiuri și le potrivi legăturile cu șurubelnița pe măsura piciorului micuț al polițistului. Îi dădu o pereche de bețe de damă fiindcă era scund. Apoi îl conduse la una din cabinele mici de aluminiu și-l instală înăuntru.

Trei minute mai tîrziu Fischer se legăna deasupra vîrfurilor de pini, prima etapă a drumului său spre cabana Gramsfeld.

Cînd ieși din cabină, tîrînd după el schiurile și bețele, îl izbi un vînt tăios care-i biciuia mantaua și-i șfichiuia ochii și nările. Blestemă crunt și-și croi din răsputeri drum la adăpostul micii cabane de bușteni. Ar fi trebuit să-și dea seama de la început. Era prea bătrîn pentru asemenea lucruri. Își lepădă mantaua, o împături cu grijă pe banca de lemn și așeză peste ea cascheta de la uniformă.

Își trase pe cap o bonetă de schior, legă șnurul sub bărbie și trase pe deasupra gluga hanoracului. Apoi se aplecă să-și lege schiurile la bocanci și o porni tîrîș prin zăpadă, la adă-

postul pereţilor de buşteni. Privi o clipă în jurul său.

De jur-împrejur numai munţi — învălmăşeală de valuri pe o mare împietrită. Văile adăpostite erau umbrite de brîiele de pini şi ascundeau ici-colo vetrele satelor. Vîrfurile sclipeau în veşmîntul lor de zăpadă ce se revărsa la vale într-un şuvoi continuu, întrerupt doar de piscurile negre şi pintenii de stîncă ameninţători, ca muchiile de cuţit, crestate. Pustietatea din jur îl făcea să se simtă insignifiant.

Vîntul rece îi năruia pînă şi puţinul curaj ce-l mai avea. Trebui să facă un efort de voinţă ca să se smulgă de lîngă peretele de buşteni care-i ţinea adăpost şi s-o apuce în jos, diagonal, pe drumul lung spre Gramsfeld.

Ţinta expediţiei sale o constituia o cabană mică de buşteni, situată cam la o sută cincizeci de metri de creasta de pe partea opusă a masivului muntos din Bad Quellenberg. Odinioară asta era doar o primă etapă a cursei de jumătate de zi pentru începători, pînă jos la Gramsfeld, încă două mile pînă la valea Hunge, apoi sus cu tele-scaunul după care urma un traseu lung, pe care îl parcurgeai fără oprire pînă acasă la Quellenberg. În tinereţe parcursese drumul acesta de sute de ori — dar acum era curată sminteală de om între două vîrste, impusă de legăturile de sînge şi de familie şi unde mai pui că nu-şi putea permite să o apuce pe valea Hunge. Trebuia deci să se caţere înapoi spre vîrf şi să ia „gondola".

Din locul de unde urma să pornească, putea să zărească cabana asemănătoare unui animal uriaş, chircit sub povara acoperişului înzăpezit. Din coşul scund fumul se înălţa în rotocoale firave, purtate de vînt în josul văii. Deci erau acolo. Nu bătuse atîta cale în zadar. Îşi făcu vînt înainte, nesigur pe el la început, dar cînd simţi lamele beţelor înfipte adînc în zăpadă după reazem şi vîntul şfichiuindu-i obrajii, începu să-şi regăsească cumpătul. Muşchii săi îmbătrîniţi se încordară din răsputeri sub impulsul unor reflexe aproape pierdute şi pentru prima dată începu să simtă o plăcere. Însă ca mai toate plăcerile şi asta se termină mult prea repede.

Uşa cabanei dădea înspre vale. Ajunsese în spatele clădirii. Îşi lepădă schiurile şi păşi cu grijă de jur împrejur, aplecîndu-se în timp ce trecea pe sub fereastră. Dacă se întîmpla ca nepotu-său să fie într-unul din accesele sale de rătăcire nu putea şti cum va fi întîmpinat.

Cînd ajunse la uşă se ţinu într-o parte, lipit de perete. Apoi ciocăni energic în uşă. Nu primi nici un răspuns, dar în interiorul cabanei se auzi o forfotă înăbuşită. Strigă tare :

— Martha ! Johann ! Sînt eu, unchiul Karl. Deschideţi !

Urmă o pauză. Apoi o voce de bărbat, aspră şi îndîrjită, îl somă ameninţător.

— De nu eşti tu, îţi zbor creierii !

— Prostii, băiete ! Ascultă, fac un pas înapoi să mă vezi prin fereastră. Pentru Dumnezeu, Martha, încearcă să-l linişteşti.

O auzi cum își mustră supărată fratele.
— Nu fi prostuț, Johann. Mă duc eu. Nimeni nu-ți va face nici un rău ; dealtfel e vocea unchiului.
Fischer păși înapoi în zăpadă și o clipă mai tîrziu perdeaua din fereastră fu trasă la o parte și apăru capul Marthei. Apoi ea deschise și-l trase înăuntru în cabană, plîngînd și arătîndu-se bucuroasă în același timp.
Deîndată ce intră îl văzu pe nepotul său chircit într-un colț al patului de metal, cu pistolul ațintit spre cadrul ușii. Fischer îi zîmbi voios.
— Pune-l deoparte, flăcăule, pentru Dumnezeu ! O să rănești pe careva.
Johann îl privi atent pentru un moment, cu o neîncredere mută, apoi coborî lent pistolul și-l puse jos pe pat, la îndemînă.
Fischer își scoase mănușile și boneta și se îndreptă spre vechea sobă joasă și lată să se dezmorțească. Fata îl urmă, chestionîndu-l nerăbdătoare.
— Cum e, unchiule ? Ce se petrece ? Ce se va întîmpla cu Johann, cu noi toți ?
— Nimic, răspunse el vesel. Absolut nimic. Karl a aranjat totul. O să-ți povestesc mai tîrziu despre asta. Acuma mi-e frig și foame. Poți să-mi pregătești ceva ?
— O, cum să nu, unchiule. E cea mai bună veste pe care am putea-o auzi.
Își aruncă brațele împrejurul gîtului lui și-l sărută, apoi se desprinse grăbită și scotoci prin rucsac după pîine și brînză și puse o lingură de surogat de cafea într-un ibric umplut cu apă din zăpada topită. Fischer scoase tabachera și o întinse nepotului.

— Vrei o țigară ?
— Aruncă-mi-o !
— Cum dorești.
Își scoase pentru el o țigară, și-o aprinse, apoi aruncă tabachera și bricheta nepotului, care luă trei țigări. Una o puse în gură, celelalte două pe policioara de lîngă pat. O aprinse și începu să fumeze cu aviditate.
— Poți să le păstrezi pe toate, spuse Fischer blînd.
— Mulțumesc.
Goli tabachera și i-o aruncă înapoi împreună cu bricheta. Bricheta căzu mai încolo și Fischer se aplecă de-a curmezișul podelei să o ridice. Johann înălță pistolul și-l ținu îndreptat asupra lui pînă ce-și culese bricheta de pe jos și se întoarse la loc, lîngă sobă. Fischer nu spuse nimic și continuă să fumeze impasibil, examinîndu-l printre rotocoalele de fum.
„Aidoma unui lup, gîndi el. Crestat de cicatrice, flămînd, jigărit de i se văd coastele, dar gata să te înșface de beregată înainte să apuci să spui „Doamne ferește". Nu e mult de cînd era doar un copil cu fața strălucitoare și îmbujorată. Obișnuiam să-l salt pe genunchi și să-l îndop cu prune glasate. Apoi a devenit elev, slab la învățătură, ca cei mai mulți, dar nu lipsit de oarecare farmec. După aceea a urmat lucrul acela teribil care e universitatea, venea acasă la sfîrșit de semestru, mai sobru, cu gura plină de cuvinte mari și mintea încăr-

cată de vise de salvare a omenirii cu ajutorul bisturiului și a unui flacon cu apă distilată. Și uite la el acum. Ce lucru îngrozitor i-a făcut războiul și nu mi l-a spus ? Sau, pur și simplu, hăituind un om mai mult timp și făcîndu-l să se zbuciume la nesfîrșit îl transformi în lup ? Ce o să facem acum cu tine, băiete ? Cum să te îmbunăm să ieși din colțul tău și să te facem din nou om ?"

Pe neașteptate, nepotul începu să vorbească și Fischer simți că i se zbîrlește părul pe ceafă. Vocea i se schimbase complet, deși trupul îi era tot chircit și încordat, cu ochii înghețați pironiți într-un punct, cu degetele mîinii drepte încleștate pe patul armei. Era o voce calmă, cumpănită, blajină, aproape academică datorită inflexiunilor seci, ca și cum cuvintele din spatele chipului desfigurat, ca de lup ar fi fost rostite de un om cu totul diferit. Spunea :

— Îmi pare rău că sînt o povară pentru tine, dar trebuie să încerci să mă înțelegi. Pentru necazul meu există un nume, doctorii îl știu — traumă. E ca și cum aș fi fost tăiat în două bucăți, ce era mai bun în mine într-o parte, ce era mai rău în cealaltă, fără putință de a le uni. Dacă ai încerca să-mi iei arma acum te-aș împușca, o știu bine. Știu că nu e permis, dar nu am încotro. În loc de rațiune, instinct. Mecanismul de autocontrol nu funcționează. Mi-au spus ai mei că am ucis un om. Îmi aduc aminte vag. I-am văzut gonind în susul drumului. Am crezut că sînt oamenii care mă urmăresc din nou. Mă săturasem de atîta alergat. Am simțit impulsul să mă opresc și să rezolv totul înfruntîndu-i, odată pentru totdeauna. Știu că ar trebui să mă predau. Dar nu pot. Aș continua să mă zvîrcolesc ca un nebun, fără speranță de refacere. Sînt un doctor destul de bun ca să știu asta. Dacă m-aș putea odihni un timp, să nu mai fiu un fugar, cu un doctor bun să mă ajute, m-aș face mai bine. Dar acum nu-i posibil așa ceva, nu ?

În timp ce vorbea, privirea sălbatică dispărea ușor din ochii săi, care deveneau sclipitori și încremeniți iar cînd termină, două lacrimi mari se prelinseră de sub pleoapele inflamate și se rostogoliră lent în josul obrajilor slabi, nerași de mult.

Sora lui îl urmări năucită, cu ibricul suspendat în aer, dar Fischer continuă să pufăie liniștit din țigară. Într-un răstimp, îi vorbi calm.

— Tocmai de asta am venit să discutăm. Ți-am găsit un doctor și un locșor unde vei putea fi tratat în liniște și siguranță.

— Nu merg. Nu pot. În ochi reapăru privirea neîmblînzită. Degetele se încleștară convulsiv pe mînerul pistolului.

— Cum vrei tu, comentă calm polițistul bondoc. Englezii au trimis patrule peste tot să scotocească văile și înălțimile. Dacă va fi nevoie o s-o țină așa luni în șir. Asta înseamnă să te mut incontinuu de la o cabană la alta. Dacă o să continui așa, s-a sfîrșit cu tine. Singura soluție la îndemînă este cea pe care ți-am spus-o deja. Nu-i da cu piciorul.

— Unde se află locul acela? Cine-i doctorul?

— Îl cheamă Winkler. Este și el un fugar ca tine. I-am propus să-i fac rost de acte noi dacă te va găzdui și îngriji un timp, apoi să-ți facă o operație estetică la față pentru a te putea strecura în zona americană după ce te vei fi refăcut.

— Unde stă?

— În Quellenberg. Are o vilă ascunsă în pîlcul de copaci de la capătul aleii Mozart. Chicoti încîntat. Menajera are o față vicleană, dar gătește ca un înger. Aseară am luat cina la el. Winkler mai are și o pivniță bine asortată. Poți trăi regește — și să dai lumii cu tifla. În fine, cît bem cafeaua reflectează la asta.

Fata prinse aluzia și-și reluă treaba. Fischer se așeză pe patul din celălalt colț și începu să frunzărească un exemplar vechi de patru ani din *Wiener Zeitung* plin de pozele zîmbitoare ale unor membrii ai partidului și de eroi mărșăluind. Îi venea să-l arunce pe foc dar, în definitiv, îi oferea o ocupație și-i îngăduia băiatului un răgaz să-și pună puțină ordine în gîndurile învălmășite.

După un timp vorbi din nou și pentru prima dată se făcu simțită o umbră de îndoială:

— Și cum, cum mă vei duce jos în oraș fără să fiu văzut?

Fischer ridică privirea din ziar și-i răspunse simplu:

— Este lucrul care m-a frămîntat de la bun început, dar cred că am găsit soluția.

— Care?

— Mai întîi vei sta aici încă o zi, două, desigur. Și nu-i nici un pericol atîta timp cît reușim să-i abatem pe englezi cît mai departe de aici. Poate ar fi bine să răspîndesc zvonul că te afli de partea cealaltă a văii. Vrei să-mi arunci o țigară?

Fără să pregete, nepotul întinse mîna și-i aruncă o țigară din grămăjoara de lîngă pat. Fischer simți pîlpîind o speranță. Aprinse țigara și continuă.

— La șase decembrie este sfîntul Nicolae. Sfîntul vizitează toate casele însoțit de paj și urmat de Krampuși care trebuie să-i sperie pe copiii neascultători. În noaptea aceea vor intra în oraș vreo douăzeci, treizeci de Krampuși. Dacă te îmbrăcăm într-o piele de țap și-ți punem pe față o mască de Krampus, cine te-ar putea cunoaște?

— Unchiule! fata se întoarse emoționată dintr-un salt, cît pe ce să răstoarne cafeaua. E grozav. Nu poate să dea greș. Johann, știi că nici tu n-ai putut să ghicești vreodată cine se ascunde sub masca de țap. Spune că ești de acord, spune, te rog!

Se îndreptă spre el ușor și se așeză pe pat lîngă el; pentru prima dată mîinile lui nu se mai întinseră spre armă, ci către ea. Își îngropă fața la pieptul ei și spuse abătut:

— Aș vrea să pot crede și eu, Martha.

Fischer își întoarse intenționat privirea la ziar, în timp ce ea îl îmbuna și pleda cu înflăcărare pînă ce cafeaua dădu în foc și trebui

să sară s-o ia de pe plită. Nu erau decît două ceşti aşa că le dădu lor cîte una cu o felie de pîine neagră şi o bucată mare de brînză. Erau alimente greu de mestecat şi Fischer simţea cum se îneacă, în schimb nepotul mînca şi bea cu nesaţ de parcă-i era teamă să nu i le smulgă cineva.

Cînd sfîrşiră gustarea, puse jos ceaşca şi-şi şterse gura cu dosul palmei. Aprinse o ţigară şi se întinse pe pat, fumînd şi privind concentrat lemnăria tavanului. Fără să întoarcă capul, spuse îngrijorat :

— Eşti sigur că putem face asta, unchiule ?

— Risc propriul meu cap, spuse Fischer, dînd semne de enervare. Dacă mă prind, voi da de bucluc mai rău decît tine. Orice avocat îţi poate găsi circumstanţe atenuante şi dacă pe deasupra este şi priceput, te poate salva negreşit. În ce mă priveşte, nici nu-ncape vorbă de vreo apărare. Nici măcar nu eşti fiul meu.

— Atunci o voi face. Rosti cuvintele pe un ton atît de firesc încît amîndoi îl priviră uluiţi. Fischer îi spuse direct :

— Cu o condiţie !

— Care ? Nepotul se răsuci, brusc întărîtat.

— Să-mi predai armele.

— Nu ! Devenise din nou animal, la pîndă, gata să sară, cu buzele strînse într-un rictus de spaimă.

— Cînd vei intra în oraş, adăugă calm Fischer, te vei înfricoşa. Dacă ai arma cu tine vei mai omorî pe cineva aşa cum s-a întîmplat cu englezul. Trebuie să înţelegi asta. Dacă nu

mi le dai acum, mă spăl pe mîini de tot. Poţi să continui aşa cum vrei tu, să fugi fără să-ţi tragi sufletul, pînă vei muri pe vreo cărare undeva sau îţi va expedia careva un glonţ în cap. Îmi risc pentru tine, băiete, toată cariera. Singurul lucru pe care nu vreau să-l mai risc este o nouă crimă. Şi cu asta, basta !

Urmă o tăcere îndelungată. Nepoata şi unchiul urmăreau cu atenţie faţa chinuită şi privirea lui sălbăticită, sperînd să desluşească un semn că raţiunea a pătruns pînă la inteligenţa încă activă. Observară din nou licărirea din ochi, gura înmuindu-se imediat după primul acces de panică. Apoi le zvîrli o nouă întrebare :

— Eu,... eu mă bizui pe tine unchiule. Dar ceilalţi ? Ştii cum se răspîndeşte clevetea la prin oraş. Mai devreme sau mai tîrziu vor afla unde şi cine sînt. Ce va urma după aceea ?

— Este o întrebare îndreptăţită, băiete. Îţi voi răspunde cu sinceritate. Fischer îşi înfipse degetele mari sub centură şi se legăna agale pe călcîie în faţă şi-n spate, zîmbind mulţumit. Cunosc oamenii mai bine decît tine. În primul rînd, îi supără prea mult necazurile proprii ca să-şi mai vîre nasul în treaba mea. În al doilea rînd ştiu că asta nu le-ar folosi la nimic, fiindcă eu cunosc prea multe despre ei. În al treilea rînd, şi asta te va surprinde, dar este adevărat, nu vor să fii prins. Ţin să te ştie în siguranţă şi sănătos. Au dispărut atîţia băieţi încît cei care au mai rămas sînt de două ori mai preţioşi. Odată ce te-am peticit vei

avea atîtea oferte de căsătorie încît va trebui să le alungi cu bîta.

— Căsătorie ! Cuvîntul explodă într-un hohot aprig. Căsătorie ! E bună ! E gluma cea mai nostimă pe care am auzit-o de ani încoace. Rîzi, de ce nu rîzi ?

— Nu-i de rîs, spuse Fischer.

— Nu ? Coborîse pe jumătate din pat, ţipînd sălbatic. Eu nu mai sînt de nici un folos. Nu mai sînt de nici un folos pentru nimeni.

Vocea i se transformase într-un ţipăt ascuţit ce se curmă brusc cînd căzu pe podea într-un leşin adînc. Fata alergă la el, îngenunche şi-i aşeză capul în poale alinîndu-l cu un glas şoptit, disperat. Fischer rămase în picioare, privindu-l împietrit.

— Sărmanul de tine, rosti el blînd. Biet nefericit.

Se îndreptă spre pat, ridică pistolul şi puşca şi se duse spre uşă.

Îl opri vocea fetei :

— Nu ne părăseşti, unchiule, nu ?

— Mai bine plec, spuse Fischer posomorît. Cînd îşi revine pune-l în pat şi încălzeşte-l. Mîine îl trimit pe taică-tu cu haine şi instrucţiuni cum să-l aducă jos în oraş. Poţi să-l struneşti pînă atunci ?

Fata aruncă o privire la silueta jalnică de pe podea, apoi se uită iar la unchiul ei.

— Nu prea mai ai ce să struneşti, nu ?

— Aşa-i, răspunse Karl Adalbert Fischer. Apoi ieşi afară închizînd atent uşa după el.

CAPITOLUL 8

JUMĂTATE DE ORĂ după înmormîntare, Mark Hanlon se afla din nou în biroul său de la Sonnblick. Accesul de emoţie trecuse repede lăsîndu-l, aşa cum se întîmplă cu lacrimile şi cu frămîntările sufleteşti, purificat, pentru un timp, de mînie, regrete şi ezitări şi pregătit să se dedice muncii sale.

Îl aştepta un teanc de lucrări : măsuri privind aprovizionarea trupelor şi a oraşului, un studiu asupra resurselor economice locale, cercetările făcute pentru depistarea criminalilor de război şi a fanaticilor partidului, cercetarea registrelor primăriei şi confiscarea documentelor incriminatorii relevante, un document privind averile expropriate, repatrierea trupelor austriece, problema legăturilor pe linia de demarcaţie cu zona americană, reglementarea şi controlul traficului rutier şi feroviar, reforma democratică a învăţămîntului local, identificarea depozitelor de muniţii şi a deţinătorilor particulari de arme...

El şi Johnson lucrau la vrafurile de hîrţoage pînă le vîjîiau capetele şi literele de tipar dansau îndrăcite prin faţa ochilor. Prînzul constă din cîteva sandvişuri şi o cană de cafea iar la ora trei după-amiază încă-şi spărgeau capetele cu problema de căpetenie : cum să pună la punct un aparat administrativ local cu o mînă de soldaţi obosiţi şi cîţiva funcţionari, mai toţi suspecţi dintr-un motiv sau altul.

— Nu merge, spuse Johnson istovit. Înclină scaunul pe spate într-un unghi periculos, își urcă picioarele pe birou și-și aprinse o țigară. Este evident că nu merge. Și cu asta, basta !

— Îndrăznește să explici asta Klagenfurtului, băiete. Vei căpăta un picior exact acolo unde te umilește mai mult și vei fi concediat rapid... „serviciile dumneavoastră nu mai sînt necesare."

— Nu-i o idee prea rea. Războiul ăsta a fost și așa afurisit de lung.

— Totul va fi în zadar dacă încurcăm lucrurile în ce privește pacea.

— Le-am încurcat deja, spuse Johnson cu înțelepciunea tinereții. Așa a fost mereu și tot așa va fi. În clipa cînd armele amuțesc, intervin politicienii să reașeze lumea. Flutură mîna a lehamite înspre vraful de hîrtii dactilografiate. De ce să nu tragem apa peste ele la toaletă și să-i lăsăm pe politicieni și economiști să-și frămînte creierii ? În cele din urmă se ajunge la același rezultat.

— Fiindcă în Quellenberg nu există nici un politician, spuse liniștit Hanlon.

— Mișună peste tot, declară cu emfază Johnson. S-au perindat pe aici, prin această cameră — Holzinger, Kunzli, micul polițai — plus toți ceilalți pe care încă nu i-am întîlnit.

— Deocamdată nu au nici o autoritate. Noi o avem. Vreau să văd dacă poate fi folosită adecvat, să clădim ceva trainic.

— În ce sens ?

— Citește atent asta ! spuse Hanlon cu un zîmbet. Îi zvîrli în brațe un vraf de hîrtii, iar

Johnson, pierzîndu-și echilibrul, se rostogoli jos la podea.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, reluă Johnson în timp ce se culegea de pe jos și îngrămădea hîrtiile una peste alta. Nici nu cred că poți.

— Știi că există un răspuns, Johnny. Brusc, Hanlon redeveni serios. Există ceva mai simplu decît tot gunoiul din hîrțoage. Trebuie să organizăm treburile în așa fel încît oamenii să-și reia munca, copiii să poată începe să mănînce cum se cuvine și fiecăruia să i se facă parte dreaptă. Mai trebuie să plivim locul de toți asasinii, jefuitorii și criminalii de profesie care s-au strecurat în Quellenberg, încercînd să treacă drept cetățeni onești. Trebuie să asigurăm restituirea averilor furate proprietarilor lor de drept — dacă mai sînt în viață și pot fi găsiți. Trebuie să-i epurăm pe profitori și să găsim persoane cinstite care să-i înlocuiască, astfel încît oamenii să-și dea seama că interesele lor sînt privite în mod obiectiv.

— Mai bine fă rost de un felinar și instalează-te într-un butoi, spuse Johnson arogant. Nici măcar pe sergentul care se îngrijește de popotă nu-l poți face să rămînă cinstit.

Hanlon înălță din umeri.

— Asta-i instinctul de fiară.

— Se schimbă cu ceva situația doar prin faptul că vorbește nemțește ?

Hanlon păstră tăcerea pentru un moment, reflectînd la cele discutate, apoi se aplecă peste masă, subliniind cu gesturi vorbele alese cu grijă :

— Să ne înţelegem, Johnny, de la început. Sînt mult mai în vîrstă decît tine şi am deci mai multe motive să mă îndoiesc de ceea ce poate fi bun în oameni. Dar am învăţat un lucru care cred că este important. Binele care există cît de cît în această lume prost orînduită şi-a croit drum la început ca un germene neînsemnat şi a rămas aşa mult timp. Cînd a început să crească, a crescut lent asemenea unui copac, oamenii abia dacă băgau de seamă, pînă cînd într-o zi devenise mare şi ramurile lui ocroteau o groază de diavoli împieliţaţi ca tine şi ca mine. Iată ce speranţă îmi pun în treaba asta — să fac ca un grăunte al binelui să încolţească aici. Dacă nu aş crede că-i posibil aş fi bucuros să trec prin viaţă destrăbălîndu-mă şi să-mi umflu totodată buzunarele sau chiar să-mi zbor creierii! Nu ştiu care din două ar fi mai bine s-o fac.

— Mai bine hotărăşte-te de pe acum, domnule maior, spuse Johnson rînjind din colţul gurii cu subînţeles. S-ar putea să ajungi la aşa ceva mai curînd decît crezi.

— Du-te la dracu', Johnny! spuse Hanlon supărat. Să ne apucăm de lucru.

Se cufundară în studierea unor instrucţiuni încîlcite privind „Statutul persoanelor care sînt întreţinute de cetăţeni deţinuţi în arest preventiv deoarece sînt suspectaţi a fi criminali de război".

Tîrziu, după-amiază, cînd amurgul timpuriu pogorî peste munţi, şefii grupelor de schiori intrară să raporteze. Toate rapoartele se potriveau cu informaţiile prezentate de un caporal cu faţă prelungă. Fusese profesor şi vorbea germana bine, deşi puţin pedant. Inteligenţa lui era mai aleasă decît părerea pe care o avea faţă de armată şi despre cei care o conduceau. Pentru Hanlon avea un respect plin de invidie pe care şi-l evidenţia printr-un mod ritos de a vorbi.

— Se află prin împrejurimi, domnule. Toţi avem senzaţia asta. Fermierii îl acoperă. Poliţia ştie, dar şi ea îl acoperă.

— Ce te face să crezi asta?

— În primul rînd toţi zic că nu înţeleg germana vorbită de noi — ceea ce e o minciună. Poliţiştii o înţeleg, deci şi ei. Nu vorbesc altfel decît în dialect — o altă prefăcătorie de-a lor. Îşi pocesc limba cît pot, ceva asemănător cu irlandeza veche.

Hanlon încuviinţă dus pe gînduri. Era un vicleşug vechi prin care îl dezorientezi pe intrus. Fac pe proştii cînd le convine dar cînd îi atingi la punctul sensibil ţipă de se aude la şapte poşte. Şi încă într-o germană aleasă!

— Altceva, caporal?

— Atmosfera, domnule maior: arată ca şcolarii la ore. Ştii că se ţin de pozne după felul cum te privesc, nevinovăţia afectată pe care o afişează. Şi totuşi nu poţi să descoperi adevărul — chiar de-ar fi să-i izbeşti cu capetele lor seci de pereţi.

— Dacă îi strîngem tare cu uşa, trebuie să cedeze, spuse Hanlon.

— Nu, domnule maior.

— De ce nu?

— Fiindcă sînt pregătiţi să ne întîmpine. De la fermele lor din munţi ne reperează sosirea de la distanţe de kilometri. Chiar dacă am şti că se ascunde într-una din ele ei tot vor avea un avans de peste trei kilometri pînă ca noi să ajungem la destinaţie. Aveţi în vedere că urcăm cu schiurile. Ştiţi cît de încet ne deplasăm. Ca să ajungi în văile de peste munte, trebuie să urci şi apoi să cobori, dacă nu preferi să înfrunţi nămeţii din trecători. Chiar şi aşa, putem fi văzuţi din orice punct de observaţie. Şi atunci e suficient să-şi expedieze musafirul în pădurile de pin ca să-l pierdem.

— Poliţiştii colaborează ?

— Grozav, răspunse scurt caporalul. Stau mereu pe aproape şi aşteaptă să le spunem ce să facă. Uită unde se găsesc urmele şi descoperă că e greu să descifreze semnele de pe hartă, pe pantele cele mai bune se mişcă încet — dar n-ai putea în nici un chip să le găseşti o vină anume. În felul acesta nu mai punem noi mîna pe omul nostru. Am curaj să pariez.

— Vom proceda la fel în continuare, spuse Hanlon zîmbind.

— Vă supără dacă întreb de ce, domnule maior ?

— Cum te simţi, caporal ?

I se răspunse cu un cuvînt expresiv.

— Splendid. Şi acum pune-te în situaţia ucigaşului. Dacă trimitem zilnic patrule, fiecare în sectoare diferite, ce crezi că o să se întîmple ? Va trebui să-şi schimbe permanent locul. Dacă, după cum bănuiesc, este un om

bolnav, mai devreme sau mai tîrziu trebuie să se oprească. Şi atunci ?

— Îl vor ascunde.

— Unde ? Ştii cum arată fermele prin părţile astea — o clădire mare care adăposteşte familia, animalele şi fînul pentru iarnă. Poţi scotoci una de sus pînă jos în jumătate de oră.

— Îl vor duce jos, în oraş.

— Şi atunci punem mîna pe el, conchise Hanlon categoric.

Pînă şi neîncrezătorul caporal era pe jumătate convins că aşa se va întîmpla.

*

Cînd discuţia se încheie, Johnson ridică problema documentelor de călătorie pentru Sepp Kunzli.

— Nu înţeleg ce urmăreşti cu asta, Mark. Am primit o caracterizare favorabilă. Şi totuşi te apuci să-l pui pe drumuri. De ce ?

— Averile furate, Johnson. Este un specialist de înaltă clasă în camuflarea lor. Nu mi-ar surîde să-l văd dispărînd cu ele, deşi probabil că o va face.

— Cum se împacă asta cu nota informativă asupra lui ?

— Londra spune că a fost un agent bun, în timp de război însă. Ceea ce, în definitiv, înseamnă că a fost un jucător abil, care a ştiut să cumpănească bine riscurile.

— Atunci de ce îl laşi să plece din ţară ?

— N-am încotro, spuse Hanlon strîmbîndu-se. După felul în care lucrează băncile el-

vețiene n-am nici o speranță să capăt acces la hîrtiile lui, dacă nu mi le va aduce el însuși.

— Crezi că le va aduce ?

— Cel puțin în parte.

— De unde știi că n-o șterge ?

— Ar lăsa prea multă avere în Austria... și pe nepoată-sa, de asemenea. Bănuiesc că va hotărî să tărăgănească lucrurile și va face uz de tertipuri avocățești ca să-și păstreze intactă cea mai mare parte a averii. După cum zic, probabil o va face. Dar tot vom scoate ceva de la el. Și, în plus, multe alte informații utile.

Căpitanul Johnson își privi invidios comandantul cu coada ochiului.

— Ce sforar calculat îmi ești, să nu spui nu.

Hanlon făcu un gest plictisit de dezgust.

— Cum altfel să procedezi cu un speculant bine acoperit ? Începe să-și răzbune soția jumulindu-i pe grangurii partidului și undeva, pe filieră, gustul de răzbunare se transformă în gust pentru bani. Dar continuă să-și justifice acțiunile croindu-și o aparență de Monte Cristo. Dar nu are nimic din personajul în cauză. Este pur și simplu un exploatator care a profitat de pe urma averilor prădate.

— Iar nepoată-sa cîntă în cor, remarcă Johnson, cu o aparentă lipsă de legătură. O mîndrețe de fată — tipul feciorelnic.

— Nu am băgat de seamă, spuse Hanlon indiferent.

— Îmbătrînești, Mark, chicoti Johnson cu malițiozitate simpatică. Eu sînt tot timpul cu ochii după fete.

Hanlon se întoarse supărat spre el.

— Ține-ți mîinile pe achizițiile tale, dar mintea să-ți fie la treabă — iar destrăbălarea în afara biroului ! Ți-e clar ?

Johnson se holbă la el surprins de această izbucnire.

— Îmi pare rău. N-a fost decît o glumă. La naiba cu toate...

Se auzi o bătaie în ușă și în urma îndemnului lui Hanlon, sergentul Jennings intră cu un plic în mînă, pecetluit cu sigilii roșii, uriașe.

— Tocmai a sosit, domnule maior. Prin curier, de la Klagenfurt.

— Mulțumesc, Jennings.

Sergentul salută și ieși. Hanlon rupse sigiliile și scoase două plicuri purtînd aceeași ștampilă. Plicul de dedesubt conținea o înștiințare lungă. O parcurse în fugă și apoi, aruncîndu-și capul pe spate, se porni să rîdă fără întrerupere pînă ce ochii i se umplură de lacrimi.

Johnson îl urmări cu nedumerire crescîndă pînă cînd, în cele din urmă, curiozitatea îl îndemnă să-l întrebe :

— Despre ce-i vorba ? Ce e așa de amuzant ?

Hanlon își reveni în sfîrșit în fire și-i explică cu o încetineală exasperantă :

— Micile ironii ale vieții, Johnny. Tocmai cînd ne organizăm și noi ne pomenim cu

pleaşca asta pe cap. Prin înţelegere cu Comandamentul american din Salzburg, trei sute de persoane strămutate, din trei lagăre de concentrare, vor fi încartiruite la noi de Crăciun şi vor rămîne pe o perioadă nelimitată. Crucea Roşie Internaţională va asigura asistenţa medicală şi medicamentele. Cazarea şi restul serviciilor cad în sarcina noastră. Sosesc de azi într-o săptămînă.

— Dumnezeii... ! înjură Johnson încetişor. Asta înseamnă necazuri cu duiumul.

— Mai multe decît crezi. Hanlon rîse din nou, sec. Mă întreb ce-o să spună Holzinger cînd va afla.

Cînd terminară cina, lui Hanlon îi era silă pînă şi de el însuşi, darămite de subalternul său. Băiatul nu avea nici o vină. Era simpatic şi inteligent. Avea simţul umorului şi un spirit caustic. Iar dacă nu lua lumea şi nici pe sine prea în serios, era de invidiat şi nu de condamnat. Dacă şeful lui avea crampe la stomac sau îl durea inima, asta nu însemna că avea dreptul să pretindă că vinul era acru şi nu avea rost să-l mai bea.

În seara aceea Hanlon nu-şi găsea liniştea. Camera încărcată cu mobilă ornamentală îl înăbuşea. Mormanul de lucrări de pe birou îl îngrozea. Conversaţiile din timpul meselor îi sunau banale, poveşti vechi, obişnuite şi plictisitoare, speculaţii noi, inutile şi nepotrivite. Dorea să evadeze un pic.

Unde să se ducă ? Cluburi nu existau. Barurile fuseseră închise din lipsă de clientelă. În oraşul ăsta străin nu avea nici un prieten.

Să bea împreună cu subofiţerii sau cu ceilalţi nu ar fi fost un lucru înţelept din partea lui. Iar de unul singur, nu avea chef.

Huber ar fi bucuros să-l viziteze la spital, dar în seara asta voia să ocolească atmosfera de eter şi antiseptice, dovada neplăcută a suferinţei şi a morţii. Părintele Albertus l-ar fi primit cu plăcere, dar ce altceva ar fi putut discuta în afară de amintiri şi metafizică. Amîndouă, subiecte destul de stînjenitoare.

Apoi se gîndi la Holzinger. Cu el avea întradevăr de discutat treburi serioase şi nu exista vreun motiv întemeiat să nu le discute în linişte. Holzinger reuşise să organizeze o ceremonie funerară în toată regula şi merita să i se acorde atenţie. De ce n-ar trece pe la el să-i prezinte mulţumiri oficiale şi apoi să-l lase să digere noul hap în tihnă ? Dacă avea nevoie de o scuză, o avea gata pregătită. Va merge cu siguranţă.

Identifică pe hartă poziţia casei lui Holzinger şi ieşi afară.

*

Norii se risipiseră. Cerul era limpede şi punctat de diamante sclipitoare. Începuse să îngheţe şi frigul îl pătrunse ca un brici. Zăpada lucea fantomatică în lumina stelelor iar cristalele de gheaţă pîrîiau sub picioare în timp ce mergea sprinten prin oraş îndreptîndu-se spre aleea împădurită care ducea la casa primarului.

Se pomeni plănuindu-şi intrarea ca un actor, îşi alegea cuvintele şi repeta gesturile.

„Voi spune asta și-mi va răspunde așa și așa. Voi zîmbi ca să-i dovedesc că nu există nici o vrăjmășie. Mă voi scuza pentru deranj ca să înțeleagă că îi respect intimitatea. Curînd voi ajunge la complimente ca să-i insuflu încrederea. Trebuie să-i susțin demnitatea în ochii familiei. Și, înainte de a încheia vizita, îmi voi reafirma autoritatea, cu delicatețe, bineînțeles, să nu-i treacă cumva prin gînd că ospitalitatea îi dă vreun ascendent asupra mea."

Era totuși o slăbiciune din partea lui și o știa. Avea nevoie de companie, de divertisment și confort ca o măsură de protecție împotriva izolării mohorîte în care te închidea puterea. Dar greșeala era neînsemnată și lesne de îndreptat. Pînă și cel mai cast dintre bărbați înclină spre atmosfera de tihnă întreținută de femei, chiar dacă nu nutrește nici o intenție de a se culca cu ele. Zîmbi amar la gîndul că își creează toată această grijă moralizatoare pentru un simplu gest mărunt.

Îi deschise ușa o slujnică îmbrăcată în rochie neagră, cu șorț alb, scrobit, pe deasupra. Se holbă la uniforma lui și apoi îngăimă o scuză și fugi să-l cheme pe Holzinger, lăsîndu-l să aștepte în picioare în antreu. Primarul, se vedea cît colo, fusese luat prin surprindere, dar își reveni repede și-i întinse mîna urîndu-i bun venit.

— Bună seara, domnule maior. Ce surpriză plăcută.

Hanlon zîmbi și strînse mîna întinsă.

— Sper că nu vă deranjez.

— Nicidecum, sînt acasă doar ai mei. Vor fi bucuroși să vă cunoască.

Și acum complimentul, formulat cu grijă, repetat cu asiduitate :

— Am fost impresionat de pregătirile făcute pentru înmormîntare. Am ținut să vă spun asta personal... fără ambianță oficială.

Holzinger se înclină țeapăn și fața îi căpătă o expresie plăcută de recunoștință.

— Sînteți foarte amabil, domnule maior.

— O mică atenție, murmură Hanlon. Avem și așa destule treburi neplăcute de tranșat în cursul zilei care, din păcate, nu suferă nici o amînare.

Se achitase de toate ; așa cum se cuvine și cu meticulozitate, scuzele, complimentul măgulitor și subtila punere în gardă. Demnitatea era asigurată de ambele părți. Holzinger îl luă de braț și-l conduse în salonul scăldat în lumină.

Primul lucru pe care îl văzu era cele două femei, stînd încordate pe scaunele lor, privindu-l fix. Expresia din ochii mamei era un amestec ciudat de surpriză, nedumerire și teamă ; a fiicei denota răceală, expectativă, apoi, brusc, interes.

Holzinger făcu prezentările și amîndouă se înfiorară cînd se aplecă asupra mîinilor lor, după moda de pe continent, și li se adresă într-o germană colocvială pură.

Holzinger îi oferi un scaun.

— Luați loc, domnule maior. Faceți-vă comod. Ce doriți să beți ? *Schnapps ? Sliwowitz ?*

— Orice.

În intervalul scurt de tăcere care urmă, în timp ce Holzinger turna băuturile iar cele două femei căutau un subiect de conversație, Hanlon trecu în revistă încăperea : confort solid, mobilă Biedermayer, tablouri bune, covoare groase, perdele cu broderii, porțelanuri vieneze, figurine-cai Lipizzaner, un pian mare, lustre sclipitoare, un scrin de cununie, încrustat, din provincia Salzburg. Pe consola căminului fotografia unui tînăr în uniforma Alpenjäger, probabil fiul...

— Unde ați învățat germana, domnule maior ? Îl surprinse vocea lui Liesl Holzinger, așa cum îi surprindea pe toți străinii, cu timbrul ei profund, lipsit de inflexiuni.

— Cu ani în urmă am studiat la Graz.

— Deci ne cunoașteți bine țara și-i înțelegeți pe oamenii de aici.

— Îmi face plăcere să cred asta. Hanlon zîmbi ușor dezaprobator. Fără îndoială că s-au schimbat multe de cînd n-am mai fost aici.

— Cei mai mulți englezi nu vorbesc așa de bine ca dumneavoastră.

— Sînt pe jumătate irlandez, probabil că asta ar fi o explicație.

— Probabil.

Avea senzația că îl cîntărește, măsurîndu-i reacțiile, speculîndu-i subînțelesurile din voce, vînînd orice semnificație a gesturilor. Conchise că femeile reprezentau puterea în casă, și șiretenia deopotrivă. Se întrebă nelămurit dacă Holzinger era fericit alături de nevasta lui asemănătoare unei valchirii blonde și cu această fiică cu ochi întunecați.

Băuturile fură servite și închinară unul pentru celălalt.

— *Prosit !* spuse Mark Hanlon.

— *Prosit !* răspunse Max Holzinger.

— Pentru pace, adăugă soția lui.

Fata oacheșă nu zise nimic.

Holzinger puse paharul pe masă și începu să vorbească.

— Domnul maior îmi spunea, Liesel, că a fost foarte impresionat de serviciul funebru de azi-dimineață. O spuse cu ardoare de parcă s-ar fi apărat, nerăbdător să-și afirme trecerea de care se bucură pe lîngă forțele de ocupație.

— A fost lucrul cel mai neînsemnat pe care l-am putut face, spuse cu emfază soția. Așa ceva ne angajează pe toți, chiar și pe cei care înainte nu erau implicați. Ați descoperit asasinul, domnule maior ?

— Nu. Va lua ceva timp.

— Cu cît mai repede, cu atît mai bine, adăugă într-o doară Traudl. După aceea vom putea începe să trăim ca lumea.

Holzinger și Liesl o priviră cu severitate, dar privirea și zîmbetul ei erau lipsite de malițiozitate.

Hanlon zîmbi și spuse blînd :

— Nu există nici un motiv să nu începi de pe acum, Fräulein. Războiul s-a sfîrșit. După un timp, ritmul vieții își recapătă suflul. Așa se petrece mereu, știi.

— Ușor de spus, îndeosebi pentru învingători, spuse fata direct.

— Traudl! Maică-sa se întoarse spre ea exclamînd indignată.

— Nu face nimic, spuse Hanlon zîmbind. Este o remarcă îndreptățită. Tinerii sînt cei care moștenesc toată mizeria. Se întoarse din nou spre fată. Să nu-ți faci o părere greșită despre noi, Fräulein. Unica rațiune pentru care mă aflu aici este aceea de a păstra ordinea și de a încerca să fac ca viața să continue. După aceea plec acasă. Mi-ar plăcea să fiu și acum acolo.

— Atunci de ce se tem toți de dumneavoastră?

— Chiar se tem?

— Știți prea bine! Îi aruncă provocarea învăluită în zîmbet. Toți. Inclusiv tata.

Holzinger se înroși și începu să protesteze, dar Hanlon îl opri cu un gest scurt și-i răspunse fetei cu blîndețe și calm:

— La toți ne este puțin teamă de străini. Nimănui nu-i place să se știe cu un polițist proțăpit în ușa lui. Cu timpul te obișnuiești, apoi îi ignori și, într-un sfîrșit, pleacă cu toții acasă.

Se ridică, merse la pian și se așeză pe scaun. Urmărit de privirile celorlalți, curioși și ușor mîhniți, începu să cînte, la început crispat, apoi cu o grație fluidă „Kärnter Heimatlied", cel mai înduioșător din toate cîntecele provinciei mame austriece.

Muzica părea să-l acapareze cu totul, îndulcindu-i liniile feței, alungînd rigiditatea din el, încît uniforma maro-gălbuie arăta nepotrivită pe el. Melodia curgea lin și mîngîietor

sub mîinile sale, cîntînd piscurile înzăpezite, torenții și copacii în floare, poienile verzi, ciripitul păsărilor și strălucirea gîzelor efemere, dorul sfîșietor al exilatului pentru pămîntul scump care l-a hrănit. Patosul melodiei le descătușă baierele inimilor făcîndu-i să-și părăsească scaunele și să vină spre el pășind ușor să nu spulbere vraja delicată. Hanlon nu-i vedea și nici nu-i auzea. Se lăsase în voia amintirilor care se revărsau prin degetele sale — cîntece populare vechi, fragmente din lieduri de Schubert, potpuriuri din Mozart și Haydn, un imn bisericesc, un yodel tirolez — crîmpeie și frînturi dintr-o fericire uitată, însăilate în urzeala luminoasă a melodiei. Undeva, între preot și soldat, se aflase muzicianul, cu cîntecul în inimă și talentul în mîini, dar mereu alungat pe ultimul plan, ieșind la iveală doar în momente deosebite, ca acesta.

Holzinger stătea în spatele lui, înăbușindu-și emoția trădată de îmbujorare, iar femeile ședeau lîngă Hanlon, încît căldura trupurilor lor ajungea pînă la el, iar parfumul lor îl învăluia îmbătător ca muzica. Cînd interpretarea șovăia, ele îl susțineau reluînd melodia cu voci calde, chipurile lor aplecate asupra lui și mîinile bătînd măsura.

Închise ochii și continuă să cînte, încredințîndu-se sunetului, parfumului și freamătului care-i răscolise sîngele.

Apoi farmecul se destrămă treptat iar muzica se stinse în acorduri grave ce stăruiră îndelung în încăperea tăcută. Femeile se îndepărtară cu părere de rău și Hanlon întoarse

scaunul cu fața spre ele. Gura i se arcuise într-un zîmbet sfios și schiță un gest timid de scuză.

— Asta-i tot, mă tem.

— *Wunderschön*[1]! exclamă Liesl cu voce mîngîietoare.

— O mare favoare, spuse Holzinger stîngaci. Toți apreciem aceasta. Fata nu spuse nimic. Se întoarse să-și aprindă o țigară, însuflețită de muzică și fremătînd de dorință pentru bărbatul care cîntase.

— Vezi, Fräulein, spuse Hanlon luînd-o puțin peste picior, nu toți sîntem monștri. Unii sîntem chiar *sympathisch* cînd ajungi să ne cunoști. În timp ce rostea aceste cuvinte își reaminti că Frank interpreta piese de Chopin în Varșovia transformată în abator, iar o mînă de violoniști cîntaseră muzică de Brahms la intrarea în camerele de gazare. Dar Irmtraud Holzinger nu avea cunoștință de asemenea ironii triste.

Înălță capul și surprinse pasiunea din ochii ei și invitația deschisă ce i-o adresa.

— N-am să uit, domnule maior. Sper că ne veți mai cînta.

— Sper că mi-o veți cere, murmură Hanlon și imediat se blestemă în gînd pentru curtoazia sa ieftină.

— Oricînd sînteți binevenit, domnule maior, îl asigură Holzinger cu o politețe oficială.

[1] Minunat (lb. germană).

— Domnul maior este o persoană ocupată. Nu trebuie să-l asaltăm cu pretențiile noastre, spuse Liesl Holzinger care rămăsese totuși cea mai înțeleaptă dintre toți.

Cîteva clipe mai tîrziu, își luă rămas bun. Femeile rămaseră în verandă și-l petrecură din priviri, iar Holzinger coborî scările cu el și-l conduse pînă la poarta grădinii. Îi întinse mîna și spuse cu vocea sa sinceră, sfioasă:

— Mă bucur că ați venit, domnule maior. Sper că va fi începutul colaborării dintre noi.

— Și eu sper, spuse Hanlon politicos. Aș dori să treci pe la mine mîine dimineață. Avem multe de discutat.

— Sper că nu e vorba de alte necazuri? întrebă Holzinger nefericit.

— Nu mai multe decît de obicei. Dar nu le lăsa să-ți strice tihna, Herr Burgermeister. Noapte bună. Și mulțumesc pentru ospitalitate.

— Noapte bună, domnule. Să ajungeți cu bine acasă.

Rămase în poartă urmărind îndelung silueta întunecată pășind pe alee, apoi se întoarse în casă, unde femeile dezbăteau o problemă arzătoare: era sau nu era căsătorit Mark Hanlon?

CAPITOLUL 9

CÎND HOLZINGER se prezentă a doua zi dimineața la ora nouă treizeci, la Sonnblick, constată surprins că Fischer și părintele Al-

bertus se aflau deja acolo. Toți trei ședeau stingheriți în încăperea spațioasă, sub privirea deloc prietenoasă a domnului căpitan Johnson, fiecare mirîndu-se de ce fuseseră convocați și ceilalți. Hanlon părea să fie ocupat cu instruirea patrulelor de cercetare, cît despre Johnson, el era încîntat să-i lase să aștepte perpelindu-se.

După douăzeci de minute sosi și Hanlon care se scuză grăbit și intră direct în subiect. Rece și distant, luă loc în spatele biroului masiv pe care zăceau mormanele de hîrtii și le citi înștiințarea oficială și instrucțiunile privind sosirea și primirea persoanelor strămutate din lagărele de concentrare. Cînd încheie, lăsă jos documentul și se uită la chipurile celor trei din fața sa. Adăugă calm :

— Asta-i tot, domnilor. Aș vrea să aud părerile dumneavoastră. Puteți vorbi fără nici o rezervă.

Urmă o pauză lungă. Cei trei bărbați se uitară unul la celălalt, apoi din nou la masca oficială afișată de omul din spatele biroului.

— Este... este o surpriză, spuse Holzinger precaut. N-aș spune că-i una dintre cele mai plăcute.

— Ne vor da de furcă, comentă Fischer deschis. Cum s-a întîmplat și în alte părți. Dezordine, încercări de viol și asasinate. Nu am destui oameni să le fac față. Forțele de ocupație trebuie să-și asume toată răspunderea.

Hanlon nu spuse nimic. Privea în jos la dosul palmelor și aștepta. Apoi vorbi părintele

Albertus. Vocea lui profundă era plină de convingere.

— Avem o datorie față de acești oameni. Orice am face tot ar fi prea puțin pentru a o plăti. Oricîte inconveniente am găsi în asta, tot n-am putea spune că sînt prea multe.

Hanlon își ridică privirea. Un surîs zeflemitor îi crispă colțurile gurii.

— Ei bine, domnilor ?

Holzinger înălță din umeri neputincios.

— Noi... noi nu putem obiecta împotriva principiului. Vom face tot ceea ce ne stă în putință.

— Eu obiectez, izbucni Fischer încăpățînat.

Hanlon îi răspunse destul de îngăduitor :

— Aș vrea să-ți cunosc părerea, Fischer.

Capul mititel zvîcni înainte pe gîtul său lung. Ochii de pasăre erau aprinși de mînie. Mîinile executau gesturi repezite, energice.

— Este de datoria noastră — o recunoaștem. Se pune și problema reabilitării, de acord. Dar, în acest fel nu rezolvăm situația, introducîndu-i pe acești oameni în mijlocul unei comunități mici ca a noastră, lipsită de putința de a se apăra împotriva...

— Împotriva a ce ? îi aruncă Hanlon întrebarea.

— A urii, sublinie Fischer. Și-a răzbunării ! Nu-mi spuneți că nu o doresc ! Știți ce s-a întîmplat cînd lagărele au fost eliberate — ce asasinat crunt ! Nu numai gărzile și călăii au fost uciși ci și localnicii. Acești oameni știu că se află sub protecție. Puneți în aceeași boxă o persoană strămutată și un german sau un

austriac. Cine cîştigă ? Sau cine trebuie să cîştige ? Cum să poţi menţine ordinea în asemenea condiţii ? Să nu mă înţelegeţi greşit. Ştiu ce s-a petrecut în lagăre. Mai ştiu şi ce se petrece cu un om pe care îl brutalizezi într-atîta încît îl transformi în fiară. Vreţi să-i lăsaţi de capul lor printre femeile şi copiii noştri ? Nu sînt învăţat să mă ocup de probleme majore. Am trăit şi muncit aici toată viaţa. De ce să lăsaţi să se reverse toată această stricăciune asupra noastră ?

— Fiindcă toţi am avut partea noastră de vină, Karl, spuse părintele Albertus posomorît. Fiecare am ajutat cu ceva, prin tăcere, prin laşitate, înfruptîndu-ne în schimb din roadele care-şi trăgeau seva din suferinţele a milioane de victime. Spui că ştii ce s-a petrecut. Nu poţi şti niciodată pînă nu vei fi fost acolo, să fi îndurat ororile pe propriul tău trup. Vorbeşti de răzbunare, omor şi siluiri. Aşteaptă mai întîi să-i vezi pe aceşti oameni. Nu le-a mai rămas inimă nici măcar pentru ură, dar nici pentru dragoste. În mulţi dintre ei chiar şi voinţa de a trăi s-a stins. Spui că te temi de ei ? Ce teamă mai poate inspira un schelet. Te temi pentru femeile noastre. Crezi că mai există pofte într-un trup înfometat a cărui singură putere se epuizează la cea mai slabă mişcare ? Îţi voi spune de ce îţi este teamă — de ce tuturor ne e teamă — de propria noastră vinovăţie care ne va privi din ochii lor stinşi, de propria noastră ruşine care se plimbă ţanţoşă prin oraşul acesta scăldat în soare !

În camera împodobită se lăsă o tăcere profundă şi persistentă încît fiecare îşi simţea bătăile pulsului şi foşnetul fin produs de frecarea hainelor de corp. Chiar şi Hanlon, care îl adusese pe preot tocmai pentru acest motiv, era copleşit de condamnarea tulburătoare pe care o rostise. După cîtva timp spuse foarte liniştit :

— Pare-se că am căzut cu toţii de acord în ceea ce priveşte esenţa problemei. Mai sînt doar cîteva aspecte de ordin practic pe care aş vrea să le discut cu dumneavoastră. Prima o reprezintă rechiziţionarea unei clădiri adecvate. Aş vrea să-mi prezinţi cîteva propuneri, Holzinger. Înainte de a emite ordinul o vom inspecta împreună.

— Le voi prezenta mîine dimineaţă, domnule maior.

— În regulă. În al doilea rînd, problema personalului de deservire. Nucleul medical va fi asigurat de Crucea Roşie Internaţională — medici, surori, infirmieri calificaţi. Ne mai trebuie asistente supraveghetoare, femei de serviciu, personal pentru spălătoria de rufe, bucătărie, sala cazanelor, asistenţă religioasă.. Cum îi vom găsi ?

— Va trebui să-i mobilizăm, spuse Fischer posac. Nimeni sănătos la minte nu se va oferi voluntar să muncească într-un asemenea loc.

— Îi subapreciezi pe oamenii noştri, Karl, obiectă domol bătrînul preot. Dacă li se prezintă propunerea într-o formă potrivită, vor răspunde aşteptărilor — destul de mulţi, în orice caz. Dacă cei din fruntea obştei vor da

exemplu... Îi aruncă o privire întrebătoare lui Holzinger... dacă familiile lor își oferă voluntar serviciile, ceilalți le vor urma. Avem timp să-i instruim. Îl vom folosi cum nu se poate mai bine.

— Dacă vei putea face asta, Holzinger, spuse Hanlon fără afectare, vei ușura atît sarcina mea cît și pe a voastră !

Primarul încuviință din cap, fără să scoată o vorbă. Se întreba ce vor spune Liesl și Traudl cînd le va cere să fie primele care să dea un exemplu cetățenilor.

Primul punct odată discutat, Hanlon le expuse amănuntele : tarife de plată, asigurarea mijloacelor de transport de la gară la spital, posibilități de distracție, metode de recrutare. Încordarea slăbi treptat și după o oră comandă să li se aducă cafea și le oferi la toți țigări. Dimineața începuse bine și dorea să tragă toate foloasele.

Următoarea problemă era mai delicată : statutul membrilor partidului și sechestrarea averilor lor. Cînd o prezentă îi văzu pe Fischer și Holzinger încordîndu-se brusc.

— Vreau să mă înțelegeți, domnilor. În această chestiune dispun de o anumită competență în ceea ce privește timpul și modul de acțiune. Sînt la fel de preocupat ca și voi să evit comiterea vreunei nedreptăți, din care nimeni nu are nimic de cîștigat. O situație cu adevărat echitabilă va fi asigurată cînd se vor organiza primele alegeri libere și dorința oamenilor devine cunoscută. Totuși, trebuie să înțelegeți că acționez în baza unor obiective

politice. Modul în care acționez sau întîrzierea aplicării măsurilor de rigoare trebuie să le pot justifica în fața autorităților superioare. Vă este clar ?

Holzinger și Fischer încuviințară din cap. Preotul îl urmărea cu ochi blînzi, înțelegători. Continuă :

— Prima măsură pe care o propun este preluarea tuturor documentelor — evidențele municipalității, listele partidului, dosarele poliției, listele electorale, registrele de nașteri, decese, căsătorii, precum și toate actele referitoare la proprietățile existente în zona Quellenberg. Căpitanul Johnson și oamenii săi vor intra imediat în posesia lor și vor elibera chitanțele corespunzătoare. Documentele respective vă vor fi restituite după examinarea și coroborarea datelor.

Holzinger se foi stingher pe scaunul care scîrții strident. Se îmbujoră și-și șterse agitat fața. Fischer ședea de parcă ar fi înghițit un băț, doar ochii săi de pasăre iscodeau, fără să clipească, de nepătruns.

— Va fi necesar să emit o proclamație pe care am redactat-o deja — căută prin dosarul de lîngă el — prin care să atragem clar atenția cetățenilor că sînt liberi să-mi comunice orice informații privind abuzurile săvîrșite sau însușirea frauduloasă de bunuri de către membri ai partidului care au deținut funcții publice. Informațiile pot fi înaintate fie sub formă de denunțuri fie ca simple cereri de anchetare. Sursa informației va fi ținută secretă și înainte de a se întreprinde vreo acțiune

în justiție vor fi efectuate investigații complete. Sînt sigur că veți înțelege necesitatea de a ne asigura un acces cît mai larg la informațiile care ne interesează. Mulți au trăit timp îndelungat sub imperiul fricii. Timp de mulți ani cursul firesc al justiției a fost denaturat. Nu mă îndoiesc că sînteți cu toții nerăbdători să restabilim echilibrul.

— În acest fel nu va fi posibil, spuse Fischer în felul lui categoric. Cei mai mulți dintre noi sînt condamnați de la bun început.

— De opinia publică, probabil că da, observă Hanlon, dar nu și de lege. Deocamdată eu reprezint legea. Faptul că vă mențineți încă funcțiile constituie o dovadă a imparțialității mele.

Părintele Albertus își îngădui un zîmbet, ascuns în spatele mîinii sale zdrobite. Fostul său elev era foarte precaut.

Holzinger spuse stîngaci :

— Multe hîrtii au fost distruse încă înainte de capitulare.

— Ne-am așteptat la asta, spuse Hanlon nepăsător. Ne vom descurca cu ce ne-a rămas. Documentele de evidență militară, îndeosebi cele referitoare la depozitele provizorii de arme și muniții, sînt foarte importante. Munca ni se va ușura considerabil.

Fischer încuviință din cap și spuse iritat :

— Ați face bine să emiteți o nouă ordonanță pentru predarea armelor de foc. Trebuie să punem mîna pe ele de pe acum, ca să evităm buclucurile.

— O voi emite, spuse Hanlon. Se afundă în fotoliu relaxat, zîmbindu-le cu bunăvoință. Pentru azi ajunge, domnilor. Am parcurs probleme destul de multe. Cele rămase le vom aborda la timp. Înainte de a încheia, mai aveți vreo întrebare ?

— Una, se repezi Fischer. Este neînsemnată, dar nu-i rău ca oamenii să știe. Vin sărbătorile — poimîine e sfîntul Nicolae. Mai sînt și obiceiurile străvechi, ca sfîntul Nicolae și Krampușii care fac vizite copiilor, știți cum se petrece totul. Vreți să fie interzise sau totul să decurgă ca de obicei ?

— Să continue. Să ne amestecăm cît mai puțin posibil în viața locală. Mă gîndeam... dacă oamenilor le-ar surîde... să-i invităm pe copii aici la Sonnblick pentru sărbătorirea Anului Nou. Asigurăm noi mîncarea și cadourile.

— Ar fi foarte frumos, spuse părintele Albertus. N-au mai mîncat cum trebuie de prea mult timp.

— Mă ocup eu de asta. Hanlon se ridică în picioare. Vă mulțumesc, domnilor. Căpitanul Johnson va merge cu dumneavoastră pentru a aranja cu documentele. Vă voi anunța telefonic cînd ne întîlnim din nou.

Se ridicară cu toții, se înclinară țepeni și părăsiră încăperea, mai întîi căpitanul Johnson, apoi Holzinger și Fischer, părintele Albertus încheind coloana. Ajuns în ușă, bătrînul se opri și privi înapoi. Chipul transparent era luminat de un zîmbet cald :

— Puterea ți se potrivește bine. Cred că vei face pentru noi tot binele de care ești capabil.

Ușa se închise în urma lui și Mark Hanlon rămase singur, frămîntat de un gînd nou, tulburător...

Îl declanșase Fischer — îndoială măruntă, mascată cu grijă, care pîndea din spatele unei afirmații aparent banală.

„Vin sărbătorile... Nu-i rău ca oamenii să știe." Nu era Fischer omul căruia să-i pese de sărbători sau de oameni. Întrebarea era lipsită de importanță și totuși distona în mod ciudat cu celelalte probleme majore discutate. În definitiv, cine se sinchisea acum de serbare ? Răspunsul era simplu : Fischer. Dar de ce?

O oră întreagă își bătu capul să găsească răspunsul la această enigmă.

În ziua de șase decembrie păstorii obișnuiau să coboare din munți. Purtau măști de lemn uriașe, cu chipuri bizare, cioplite de meșteri neștiuți. Aveau cîte șase coarne, dinți înfipți alandala, gurile schimonosite și ochii sașii clipind oribil în beznă, cînd erau luminați uneori de beculețe. Erau înveșmîntați din cap pînă-n picioare în piei de țap. În loc de brîie aveau lanțuri zornăitoare iar pe spate purtau bile mari de tinichea care zdrăngăneau și răpăiau în ritmul pașilor. Se apropiau strigînd și hăulind, compunînd un cîntec ciudat care împînzea văile și răsuna nedeslușit printre munți.

Cînd ajungeau în oraș se răsfirau în grupulețe de cîte trei, patru inși pentru a urmări nenumăratele întrupări ale sfîntului Nicolae, care mergea din casă în casă cu daruri pentru copii. Oamenii i-au botezat „Krampuși", după numele diavolului care-l însoțește pe sfîntul Nicolae pentru a-i pune pe fugă pe tîlhari și ca să-i ducă nuielușa cu care sînt croiți copiii neascultători. Erau una din întruchipările lui Freya, soția lui Woden, regele înneguratei și sîngeroasei Walhalla.

În timp ce sfîntul intra prin case să împartă darurile, ei rămîneau afară, bătînd toba și urlînd, privind iscoditor pe la ferestre, fiindcă copiilor le era frică și adesea țipau înspăimîntați. Oricît de mult s-ar fi amuzat pînă și cei maturi erau cuprinși de teamă, fiindcă era o amintire de mult pătrunsă-n sîngele lor, o amintire a spaimelor cumplite care-i pîndeau dintre vîrfurile stîncoase și luminișurile pădurii, dansînd haotic în lumina focului.

După împărțirea darurilor, Krampușii îl părăseau pe sfînt și coborau în oraș, amețiți de vinul servit pe la atîtea case. Colindau străzile, apoi stăteau pe la uși și prin alei să le surprindă pe fete, le legau în lanțuri și le făceau să plătească tribut pentru a-și recăpăta libertatea.

Fetele erau înfricoșate, dar și ațîțate, fiindcă era vorba tot de o amintire : mirosul de sudoare și piele crudă, pupăturile dezlănțuite pe după măștile ridicate, uneori erau date în lături chiar și pieile, pentru contopirea aprigă a trupurilor încinse de patimă.

Hanlon rememoră toate astea în timp ce măsura camera în sus şi-n jos, frămîntîndu-se să dibuiască elementul semnificativ care constituia cheia interesului lui Fischer. În cele din urmă îl găsi : toate costumele din piele de ţap aparţineau vechilor familii de munteni, în rîndul cărora obiceiul era păstrat viu. Pune-i unui om masca şi îmbracă-l în pielea de ţap şi nu-l va recunoaşte nici maică-sa.

Răspunsul i se înfăţişa cu toată claritatea, fără nici o tăgadă.

De sfîntul Nicolae ucigaşul urma să fie adus şi ascuns în oraş, iar Karl Adalbert Fischer era omul care ticluise acest plan.

*

— Îl prindem, Johnny ! izbucni Hanlon aprins. Un dram de noroc şi l-am prins.

Era tîrziu după-amiază, perdelele erau trase, iar camera era scăldată în lumina galben-strălucitoare a candelabrelor. Aplecaţi deasupra hărţii, trasau pe hîrtia de calc rutele probabile pe care păstorii astfel travestiţi se vor îndrepta spre oraş. Johnson dădu din cap în semn de încuviinţare. Era exact genul de acţiune pe care îl înţelegea cel mai bine, o operaţiune tactică vizînd un obiectiv bine stabilit. Întrebările sale erau scurte şi precise.

— Vrei să-i aşteptăm, Mark ? De ce să nu-i interceptăm în timp ce pătrund ?

— Fiindcă vor intra răzleţiţi, spuse Hanlon. Pornesc din puncte diferite, risipite în munţi. Folosesc poteci ascunse şi drumuri de munte. N-am face decît să ne împrăştiem forţele şi să diminuăm şansele de a-i controla complet.

— Destul de plauzibil. Ceea ce urmăreşti este să-i vezi pe toţi intraţi în oraş, nu ?

— Exact. Apoi blocăm căile de acces şi ordonăm soldaţilor să opereze în zona centrului. Mai există un avantaj — cei mai mulţi Krampuşi vor fi deja beţi. La fiecare casă sînt cinstiţi cu cîte un pahar de vin.

— Asta uşurează treaba destul de mult, spuse Johnson cu un zîmbet. Dar nu-i exclus să dea naştere la unele încăierări.

— N-aş crede.

— Cam cînd vrei să declanşezi acţiunea, Mark ?

— După ce se întunecă. Nu-şi încep peregrinările pe la case mai devreme de cinci şi jumătate. La fiecare casă se desfăşoară cîte o scurtă ceremonie aşa că nu vor începe să se strîngă în centru pînă spre opt. Poate chiar nouă, să fim mai siguri. Slujnicele şi infirmierele nu vor fi libere pînă la ora aceea, deci nu riscăm să-i pierdem.

Johnson îi aruncă o privire scurtă, admirativă.

— Ai combinat-o grozav, Mark.

— Nu uita că am mai fost aici, spuse Hanlon zîmbind. Dar acţiunea nu-i chiar atît de perfectă cum pare. Mai întîi ar exista riscul ca omul nostru să nu fie nicidecum adus direct în oraş. Poate să fie dus la una din casele mai mărginaşe şi lăsat acolo înainte ca distracţia nocturnă să se încingă.

— Şi în cazul ăsta, cum ai să procedezi ?

— Prin tatonare hazardată. Plăteşti şi-ţi încerci norocul. Las în seama ta, Johnson, operaţiunea de bază a serii. Eu o să-mi pun hainele de schi şi, după ce se întunecă, încep să cutreier celelalte zone. Poate îmi pierd timpul de pomană. Poate am noroc.

— Ce altceva ar mai fi ?

— Elementul surpriză, spuse Hanlon cu vioiciune. Cum o să putem introduce în oraş aproape o companie — înarmată bineînţeles — fără să dăm de bănuit ?

— Nu putem, spuse Johnson preocupat. Am putea să salvăm însă cît de cît aparenţele.

— Cum ?

— Marele eveniment are loc poimîine, aşa-i?

— Da.

— Ne mai rămîn seara asta şi seara de mîine. Ce-ar fi să-l chemăm pe sergentul Jennings şi să discutăm cu el. Îi spunem întreaga istorie şi-l instruim să-i lase pe soldaţi să se aerisească un pic, ambele seri. Îi va ţine pe cei care se îmbată uşor acasă, iar pe ceilalţi îi va trimite să bea un păhărel, două prin cîrciumi. Să aibă la ei armament uşor ca să-i obişnuiască pe localnici şi cu asta. Dacă o ţinem aşa două seri, vor fi pe jumătate deprinşi să ne ştie pe aproape.

— Bun. Hanlon aprobă dus pe gînduri. S-ar putea să meargă. Şi acum să vină Jennings să-l instruim.

— Mark, înainte de asta...

— Ce ?

— Cu Fischer ce facem ?

— Lasă-l în seama mea. Glasul lui Hanlon era rece. Deocamdată am nevoie să fie acolo unde se află ; de-asta îi şi întind frînghia. Mai tîrziu îl spînzur cu ea.

*

În biroul său sărăcăcios, sub harta stropită cu vin, înfăţişînd înfrîngerile, Karl Adalbert Fischer îşi elabora propria-i tactică. O făcea în felul lui caracteristic, cu picioarele pe masă, sticla de schnapps aproape, telefonul într-o mînă şi o ţigară de la Gretl Metzger în cealaltă. Discuta cu Rudi Winkler :

— Am un cadou pentru tine, prietene.

— Încîntat ! Încîntat ! Rîsul ascuţit, sacadat al lui Winkler pocni în receptor. Ador cadourile. Cînd îl capăt ?

— Poimîine. Va veni pe la tine în vizită sf. Nicolae. Cu Krampuşii, desigur. Ştii, obiceiul, desigur. Îi dai sfîntului şi slujitorilor săi cîte un pahar de băutură şi un mic cadou, apoi îi trimiţi la plimbare. Unul din Krampuşi va rămîne.

— Grozav ! rosti Winkler uşor. Îmi place. Ai obţinut, îî... bomboanele cerute ?

— Sînt pe drum. Am transmis comanda, din timp.

— Bine ! Accentuă semnificativ cuvintele următoare. Iar tu te îngrijeşti de nişte documente pentru mine.

— S-a făcut și asta, spuse Fischer zîmbind pentru sine. Ți le aduc chiar după sfîntul Nicolae.

— Fii atent, amice, spuse Winkler neîncrezător.

Acum veni rîndul lui Fischer să chicotească.

— Trăim vremuri tulburi, amice. Niciodată nu poți spune că ești destul de atent. *Auf Wiedersehen.*

— *Auf Wiedersehen.*

Fischer așeză receptorul în furcă, îl ridică apoi din nou și începu să formeze alt număr. De data aceasta răspunse văduva Metzger, însă cu o voce încordată și nefirească. O chestionă repede.

— Gretl, aici Karl! Ești singură ?

— Nu.

— Cu prietenul ?

— Da.

— A adus materialul ?

— Ceva.

— Și restul ?

— Mai tîrziu.

— Ești sigură ?

— Da.

— Știe pentru cine e ?

— Sigur că nu! Vocea i se auzi șoptită. Vrea să știe cît.

— Spun prețul cînd văd marfa, spuse scurt Fischer. Fă-l fericit, — *Liebchen* și-ți vei păstra autorizația. *Servus,* mititico.

— *Servus,* spuse moale Gretl.

Puse din nou receptorul în furcă și-și turnă un pahar de schnapps. Îl dădu pe gît dintr-o înghițitură și simți cum băutura îi alunecă în jos ușor, încingîndu-i tot pîntecul ca niște cărbuni aprinși.

Era una din satisfacțiile cele mai durabile ale vieții sale să stea aici, în această încăpere mohorîtă și să tragă sforile care făceau marionetele să joace. O băutură bună îl dispunea, dar abstinența nu-l deranjase niciodată. Exercitarea puterii era însă o plăcere perpetuă. Vîrsta nu făcea decît să o ascută și mai mult, iar folosirea ei în mod continuu nu o diminua deloc. Un singur lucru putea să-i pună capăt — vreun capriciu al forței de ocupație.

Riscul exista și va continua să existe mult timp. Nu avea decît să se pregătească pentru tot ce putea fi mai rău, sperînd că niciodată nu se va întîmpla. Între timp, toată lupta asta de a-i pune bețe în roate lui Hanlon și a-l salva pe bietul băiat, fiul surorii sale, îi procura o plăcere aleasă. Dacă reușea, totul ar fi fost un scuipat în fața maiorului, iar pentru mîndria sa o salvă triumfală.

Fumă pe îndelete restul țigării, apoi se smulse din scaun și apucă valiza mare din colțul camerei. O puse pe masă, o deschise și scoase afară conținutul — un costum complet de Krampus care în urmă cu două ore atîrna, prăfuit și neluat în seamă, într-o vitrină de sticlă din micul muzeu municipal.

Era, potrivit documentelor scrise, cel mai vechi costum cunoscut în ținut, vechi de patru sute de ani. Pielea era fleșcăită și pe alocuri

roasă. Lanţurile şi bilele fuseseră făurite din ciocan în vreuna din vechile fierării din munţi. Coarnele erau crăpate şi abia se mai ţineau, în schimb masca de lemn era capodopera unui adevărat artist cioplitor — întruchipare grotescă a răului — moale ca mătasea la pipăit. Fischer o ridică de coarne şi se holbă din spatele ochilor mari de agate şi a gurii căscate, rînjind cu toţi dinţii.

Îl răscoliră amintiri din copilărie şi îl înfioră un tremur brusc de teamă. Era vechiul rău, care stătea încă la pîndă prin munţi şi prin pădurile întunecate. Era încrucişarea fiarei cu omul, care bîntuise coşmarurile străbunilor săi şi care ţîşnise la suprafaţă să cutreiere şi să renască din nou în Europa în ultima decadă.

Se întrebă dacă aceasta fusese înfăţişarea văzută de părintele Albertus în camerele de tortură de la Mauthausen — pe care el însuşi s-ar putea să o vadă curînd, schimonosită şi înfiorătoare, în lumina soarelui din Bad Quellenberg.

Aruncă precipitat masca la loc în geamantan, o acoperi cu pielea de ţap şi îngrămădi deasupra lanţurile. Apoi îl încuie şi-l duse la maşină.

Cinci minute mai tîrziu, ieşea încet din oraş spre satul de munte unde locuia familia surorii sale. Zăpada sclipea în lumina stelelor, iar printre coloanele pinilor se ţesea întunericul nopţii. Fiecare umbră era un demon gata să sară şi fiecare copac scorburos adăpostea un monstru hidos, cu ochi răi, de piatră.

CAPITOLUL 10

De SFÎNTUL NICOLAE, pînă la cinci şi jumătate, toţi copiii din Bad Quellenberg fuseseră frecaţi zdravăn cu apă şi săpun şi îmbrăcaţi în haine de sărbătoare. Şedeau nerăbdători şi neliniştiţi, prin bucătării şi saloane, vorbindu-şi unul altuia în şoaptă, ciulind urechile să surprindă chiotele şi tobele care anunţau venirea sfîntului încărcat cu sacul plin de daruri.

Părinţii trebăluiau zoriţi, pregătind vinul şi prăjiturile şi mărunţişul cu care se cuvenea să-i cinstească pe vizitatori, iar dacă copiii se foiau prea mult îi muştruluiau grăbiţi : „Repetaţi rugăciunile. Sfîntul o să vrea să audă cum recitaţi. Dacă greşiţi, vă înşfacă Krampuşii, vă bat cu lanţurile şi pe urmă vă lasă legaţi în zăpadă."

Cu toţii, părinţi şi copii, erau cuprinşi de temerea nedesluşită pe care o inspirau oamenii-ţapi. Odinioară, această zi era chiar simbolul întregii lor vieţi. Erau şi daruri, dar trebuia să le meriţi. În spatele celui care le oferea, cu zîmbetul pe buze şi cu coroniţa lui de flori, stăteau demoni pociţi gata să-i înşface pe cei care nu luau aminte sau pe nevrednici.

Casele erau luminate, dar în întunecimea pădurii nu reprezentau decît mici insule unde te aflai la adăpost. Dar afară, ochii răutăcioşi ai Krampuşilor sclipeau înfiorător, iar feţele lor schimonosite se lipeau de ferestre. Glasurile copiilor nu puteau să-i izbăvească pe

deplin de spaima pe care le-o inspirau vechile duhuri.

Mark Hanlon resimţea şi el teama, cînd ieşi afară, înfofolit şi cu gluga trasă, să-şi înceapă rondul de supraveghere a căilor de acces exterioare, în timp ce Johnson şi subofiţerii definitivau amplasarea pichetelor în oraş.

Luminile caselor apăreau ici-colo printre copaci, aleile erau pustii, iar ecoul chiotelor oamenilor-ţapi plutea spre el uşor, îngînat de murmurul apei curgătoare şi de trosnetul copacilor împovăraţi de zăpadă.

Îşi îndesă mîinile în buzunarele hanoracului şi simţi mînerul pistolului, dur şi liniştitor. Totul în jur încremenise. Îşi auzea bătăile inimii şi tîrşîitul înfundat al bocancilor pe cărăruia albă. O ramură se scutură deasupra lui şi zăpada îi acoperi gluga şi umerii. Un liliac îşi luă speriat zborul, iar el se afundă în întunecimea pădurii urmărindu-i zborul, nesigur.

Cînd ajunse pe platoul înalt, privi în urmă şi văzu oraşul cuibărit în găoacea văii, redus la dimensiunea unei jucării de măreţia crestelor munţilor, luminile sale pîlpîind slab şi nesigur sub cupola stelelor strălucitoare şi pe fondul sclipitor al întinderilor de zăpadă. Primul fior de emoţie pentru aventura aceasta se stinse repede. Era şi ăsta un lucru minor — josnic şi lipsit de sens. Să vînezi un om nu era ceva prea demn, iar spînzurîndu-l nu înregistrezi nici un triumf.

Cîntecul oamenilor-ţapi se auzea tot mai aproape şi privind în sus pe potecă, văzu printre copaci cum îşi făcea apariţia primul alai: doi băieţi costumaţi în paji, fiecare ducînd în spate un sac, sfîntul cu o tichie înaltă din flori de hîrtie, iar în urma lor trei Krampuşi păşind ţanţoşi şi chiuind.

Se trase în umbră şi-i aşteptă să sosească. Scoase pistolul din buzunar şi trase piedica. Îşi trase gluga pe spate şi simţi cum frigul îi pişca faţa şi gîtul. Trecuseră de copaci şi înaintau în jos spre el, pe porţiunea netedă a potecii. Cînd ajunseră în dreptul lui îşi făcu apariţia şi strigă apăsat:

— Staţi!

Înlemniră pe loc, cu feţele întoarse spre el — feţe delicate de copilandri, un chip de fată în discordanţă cu favoriţii de vată ai sfîntului, feţele schimonosite ale diavolilor slujitori. Toţi priveau arma din mîna lui. Se prezentă scurt:

— Sînt Hanlon, Comandantul zonei de ocupaţie. Controlul identităţii. Scoteţi-vă măştile.

Şovăiau, uitîndu-se unul la celălalt cu îndoială şi nedumerire.

— Scoteţi-le!

Krampuşii ridicară încet mîinile şi-şi scoaseră de pe capete măştile grele de lemn. Schimbarea era atît de comică, încît aproape izbucni în rîs. Se zgîiau la el trei feţe prostuţe, speriate, cu gurile căscate. Privirile erau inexpresive, chiar ostile. Obrajii erau acoperiţi de tuleie, dar nu se vedea nici o cicatrice. Nici unul nu era omul pe care îl căuta.

— Asta-i tot. Acum puteţi să vi le puneţi.

Își potriviră măștile și rămaseră pironiți locului, nedumeriți, neștiind ce ar trebui să mai facă.

Hanlon zîmbi și le făcu semn cu pistolul să plece.

— Puteți pleca. Nu-i decît o formalitate. *Güte Reise.*[1]

Urarea rămase fără răspuns. Fata travestită în sfînt îi împoldi pe furiș pe paji și se urniră din loc. Dar chiotele amuțiseră, la fel și tobele și dănțuiala. Arătau exact ceea ce erau, o mînă de saltimbanci prăpădiți, interpretînd o farsă veche, sălbatică și lipsită de orice noimă.

Hanlon băgă revolverul în buzunar și se rezemă de scoarța zgrunțuroasă a unui pin. Scoase țigările și-și aprinse una, dar aerul pătrunzător de munte îl făcu să tușească, aruncă țigara și îngrămădi cu piciorul zăpada peste ea. Se simțea puțin ridicol. Se întreba de cîte ori se va mai întîmpla asta pînă să se înnopteze de-a binelea.

Se repetă de patru ori, și de fiecare dată se simțea tot mai nemulțumit și iritat că s-a angrenat într-o treabă hazardată.

Frigul îl pătrundea tot mai vîrtos, iar eșecurile acestea în lanț nu-l încălzeau deloc. Se uită la ceas. Șapte și jumătate. Mai rămăsese o oră și jumătate pînă cînd Johnson și oamenii lui urmau să înceapă să acționeze în oraș. Se hotărî să-și croiască drum spre cealaltă parte a văii, de-a lungul potecii mari care traversa

[1] Drum bun (lb. germană).

îmbucătura văii și lega cei doi pereți opuși ai munților.

O porni la drum vioi, cu capul aplecat în față, cu umerii strînși și mîinile vîrîte adînc în buzunare. Mergea așa de vreo zece minute, cînd văzu ceva care-l făcu să se oprească. La vreo douăzeci de metri în fața lui se profila un zid de piatră înalt, întrerupt de o poartă mare de fier. Dincolo de el, de sus, dintre copaci, răzbăteau luminile unei case mari. În poartă se aflau siluetele a trei Krampuși. Stăteau cu spatele la el și discutau cu aprindere, încît nu-l vedeau și nici nu-l auzeau. Toată ciudățenia era că nu-i însoțea nimeni. Nici urmă de sfînt sau paji. Doar dacă nu-și terminaseră peregrinările și se pregăteau să coboare în oraș. În orice caz, trebuia să-i identifice.

Hanlon scoase pistolul și merse direct spre ei. La zgomotul pașilor lui se întoarseră brusc dar îi avea deja în mînă și la vederea pistolului se lipiră precauți de zid. Hanlon îi privi un moment, consemnînd cu o licărire de interes că unul din costume era mai vechi decît celelalte, pielea uzată și murdară, masca mai fantastică și neobișnuit de ornamentată. Le repetă și lor ceea ce spusese tuturor celorlalte grupuri :

— Controlul identității. Scoteți-vă măștile.

O voce groasă îi răspunse în dialect.

— Cum așa ? N-om putea să ținem nici măcar sărbătorile fără să fim tulburați ?

— E ordin, spuse Hanlon îngăduitor. Terminăm repede şi puteţi să vă vedeţi de treabă. Scoteţi-le.

Nici una din siluete nu se mişcă. Ochii lor de agate se holbau la el lipsiţi de viaţă. Gurile cu dinţi de ferăstrău se căscau hidos spre el. „Sînt beţi, gîndi Hanlon. Beţi şi încăpăţînaţi." Li se adresă conciliant :

— Cred că nu vreţi să aveţi neplăceri. Nici eu nu vreau. Dar dacă o faceţi pe deştepţii, voi avea grijă să vi le creez. Scoteţi-vă măştile ! Nu vreau decît să vă văd feţele. Apoi puteţi coborî să vă încheiaţi petrecerea în oraş.

— Şi dacă nu le scoatem ? Vocea groasă devenise aproape agresivă.

— Nu-i prea înţelept să te sfădeşti cu un pistol, spuse Hanlon tăios.

Imediat interveni o altă voce, din spatele măştii mai vechi. Vocea unui om cult, observă el, lipsită de accentul ţărănesc, aspru.

— Faceţi cum spune. Nu vrem necazuri.

— Dar ascultă...

— Faceţi cum spune el.

Cel din faţă îşi ridică lent braţele şi începu să-şi scoată masca. Pentru o clipă lui Hanlon îi slăbi atenţia şi nu reuşi să se ferească destul de repede cînd unul din spate îşi roti lanţul de la centură şi-l plesni peste cap.

Se auzi o trosnitură, de parcă s-ar fi despicat o scîndură şi Hanlon rămase prăvălit la pămînt ca un vultur doborît, cu faţa îngropată într-un troian de zăpadă. O şuviţă de sînge se prelingea încet în zăpadă, îngheţînd pe loc.

Oamenii-ţapi îl stîlciră sălbatic cu picioarele în timp ce dispăreau în goană în întunericul pădurii.

*

Îşi revenea încet, chinuit de un coşmar nesfîrşit — vălmăşag de durere şi orbire, greaţă şi năduşeală sufocantă. Întunericul îl apăsa înăbuşitor, era ca un acoperiş de piatră de care se izbea întruna pînă ce capul părea gata să plesnească. Negru era şi lichidul pe care călăi fără chip i-l turnau cu de-a sila pe gît. Faţa şi mîinile îi erau arse de vîlvătăi. Ceva oribil îl învăluia copleşitor, asemenea miasmei ce răzbate dintr-un osuar. Acum plutea pe mare, acum era prins de un vîrtej în care dansa ameţitor sau se zbătea neputincios într-o mlaştină să scape de la înec.

Pe ochi parcă avea bănuţi de plumb şi cînd încercă să-i dea la o parte îşi dădu seama că mîinile îi erau învelite în linţoliu, iar capul înfăşat ca la mumii. Era răvăşit de suferinţă şi cînd dădu să ţipe limba îi căzu la loc în gîtlej. Auzi voci care bolboroseau încîlcit şi nume cu care era familiarizat cîndva, dar acum deveniseră simboluri străine. Era viu, dar într-o lume prea strîmtă ca să se poată mişca. Plutea la întîmplare într-un spaţiu fără hotare.

Apoi coşmarul se isprăvi şi-l potopi o toropeală dulce. Învierea se produse lent. Îşi dădu seama că se afla în pat. Era viu şi cald. Dar orice mişcare era însoţită de dureri crîncene.

Ceea ce văzu mai întîi era fața lată și aspră a doctorului Huber. La început era estompată și unduită de ape. Apoi, treptat, imaginea se limpezi. Fruntea îi era încinsă de o panglică prevăzută cu o oglinjoară în centru. În mînă, foarte aproape de ochii lui Hanlon, ținea o lanternă medicală, iar degetele lui masive îi desfăceau larg pleoapele.

Hanlon încercă să clipească și degetele îl lăsară în voie. Huber exclamă satisfăcut și făcu un pas înapoi. În spatele lui, Hanlon văzu chipul palid, îngrijorat al căpitanului Johnson și capul bălai al Annei Kunzli.

Dădu să întoarcă capul să cerceteze detaliile încăperii, dar îl încremeni o durere sfredelitoare. Închise ochii și se luptă să-și păstreze cunoștința.

Cînd îi deschise din nou, întîlni zîmbetul doctorului Huber. Încercă să vorbească, dar vocea părea să aparțină altcuiva, unui om micuț aflat undeva departe.

— Ce faci aici, Huber ? Unde sînt ? Ce s-a întîmplat ?

Huber zîmbi grav și dădu din cap.

— E o poveste lungă, domnule maior. Să o lăsăm deocamdată. Vreau să mai arunc o privire la ochii dumitale. Mă vezi destul de clar ?

— Da.

— Bine.

Huber se aplecă din nou deasupra lui, examinîndu-i pupilele cu fasciculul de lumină, manevrîndu-l meticulos prin cristalinul globului ocular, căutînd să descopere orice urmă de hemoragie sau cheaguri în rețeaua încîlcită a vaselor de sînge. Apoi se îndreptă și puse instrumentul la loc în buzunar.

— Ești foarte norocos, domnule maior. Putea să te omoare sau să rămîi orb sau surd.

— Ce s-a întîmplat cu mine ? întrebă Hanlon fără vlagă.

— Dă-mi o oglindă, i se adresă Huber fetei. Se îndepărtă și reveni după o clipă cu o oglindă mică de mînă. Huber i-o ținu în dreptul feței și Hanlon se holbă uluit la imaginea care i se înfățișa.

Capul era învelit într-un morman de fașe însîngerate pe partea din stînga. Fața îi era acoperită cu tampoane de vată fixate cu plasture. Cînd încercă să-și ridice mîinile să o pipăie, constată că și ele erau bandajate. Se uită la chipul grav al lui Huber.

— Nu înțeleg.

— Menajera domnului Kunzli te-a găsit zăcînd în zăpadă, în fața porții, cu capul spart de pe urma unei lovituri năprasnice. Nu înțeleg cum de nu ți-a zdrobit craniul sau să-ți fi provocat o hemoragie cerebrală. Fața și mîinile sînt atinse serios de degerături. Dacă mai zăceai mult acolo, mureai sigur. I-a chemat pe domnul Kunzli și pe Anna și te-au adus în casă, apoi au trimis după mine. Eu l-am chemat pe căpitanul Johnson.

— De cît timp zac aici ?

— Treizeci și șase de ore, spuse Huber posomorît. Mi-ai dat multă bătaie de cap.

— Treizeci și șase de ore ? Simțea cum îl apucă iar greața, că firul ce-l lega de reali-

tate se rupe din nou. Se sforţă să le spună : ...I-am întîlnit pe Krampuşi... omul nostru... m-a lovit cu... cu... lanţul... Întunericul îl învălui din nou. Ochii i se închiseră şi capul îi căzu moale pe pernă.

Huber continuă să-l mai privească o clipă, apoi se întoarse către Johnson.

— Ai priceput ceva, domnule căpitan ?

— Tentativă de asasinat, replică Johnson scurt.

Huber încuviinţă din cap.

— Înţeleg. Mi-a vorbit despre afacerea asta. Se prea poate să fie vorba de o crimă. Dar... ar mai putea fi...

Johnson îl fulgeră cu privirea, surprins.

— Parcă spuneai că...

— Nu pot depista nici un indiciu de hemoragie. Totuşi, nu-i exclus să existe vreunul. Nu putem face altceva decît să aşteptăm să vedem cum va evolua în următoarele cîteva zile.

— N-ar fi bine să-l transferăm la Sonnblick ?

— Nu ! Huber era categoric în această privinţă. Nu-l putem muta din loc sub nici o formă. Fräulein Anna îl poate îngriji aici. Poţi veni să-l vezi ori de cîte ori doreşti. Eu îl voi vizita de două ori pe zi, pînă vom fi siguri că orice complicaţii sînt excluse.

— Îţi sînt foarte îndatorat, spuse Johnson cu stîngăcie în limba germană.

De-abia atunci fata deschise gura pentru prima dată :

— Sîntem fericiţi să facem tot ce ne stă în puteri, domnule căpitan. Vă promit că-l voi

îngriji cu toată atenţia. La ce mă pot aştepta, domnule doctor ? Ce trebuie să fac ?

— Două-trei zile o va ţine tot aşa, starea de luciditate alternînd cu lipsa de cunoştinţă. Pe măsură ce se întremează va fi conştient perioade tot mai lungi. Poţi să-i dai puţină supă de carne, cînd suportă. Ştii să iei pulsul şi temperatura. În caz că îi slăbeşte sau dacă face febră să mă chemi. S-ar putea să vomite azi — să mă anunţi dacă se produce exploziv sau dacă perioada de inconştienţă durează prea mult. Bandajele le schimb eu cînd vin. În afară de căpitanul Johnson, nici un vizitator. Chiar şi în ceea ce te priveşte pe dumneata, domnule căpitan, fără discuţii lungi pînă ce nu se reface cum trebuie.

Johnson încuviinţă din cap.

— Înţeleg, doctore.

— Domnişoara ?

— Am înţeles şi eu.

— Dacă e nevoie de medicamente, de narcotice... spuse Johnson ezitînd.

— Am să te anunţ, îi spuse Huber cu o urmă de zîmbet. Apoi îi trecu prin cap un gînd nou şi se încruntă iar : Domnule căpitan, în oraş se află un ucigaş. Ce aveţi de gînd să faceţi ?

Johnson îi răspunse foarte aprins :

— Voi scotoci oraşul pas cu pas. De ce ?

— Un sfat prietenesc, spuse Huber domol. Mai amînă o zi, două, pînă ce domnul maior va putea vorbi. N-ai nimic de pierdut, sînt convins. Într-un fel ai avea chiar de cîştigat.

— Să mă mai gîndesc.
— Neapărat, domnule căpitan. Vino, Anna, mai am să-ţi dau nişte indicaţii. Se întoarse şi o conduse pe fată afară din cameră.
Johnson rămase în picioare privind în jos la trupul vlăguit şi la mîinile degerate, la faţa stîlcită şi capul bandajat afundat în pernă.

Ori de cîte ori îşi revenea, fata era lîngă el. Uneori lumina soarelui se cernea prin părul ei prefăcîndu-l într-o coroană de aur strălucitoare. Cînd se trezea, orbecăind în întuneric sau gemînd de durere din cauza feţei şi mîinilor arse de ger, se apleca asupra lui, cu cosiţele atîrnînd şi trupul ei viguros îmbrăcat într-un capot alb, tivit cu dantelă la guler şi la mîneci. Mîinile ei îl linişteau, glasul îi aducea alinare, iar mireasma parfumului ei stăruia în jurul său. Cînd leşina parcă îl însoţea dincolo de hotarele somnului, în întunericul nesfîrşit.
Se zbătea să se smulgă din coşmaruri, strigîndu-i numele : Anna ! Anna ! Iar ea era lîngă el înainte să-şi fi dat seama. Se lăsa spălat şi curăţat de ea fără să simtă vreo umilinţă, iar cînd îi scotea bandajele de pe răni şi icnea de durere, braţele ei erau acolo să-l sprijine. Îl hrănea ca pe un copil, dîndu-i mîncarea cu linguriţa printre buzele umflate şi spuzite.
Îşi dădu în sfîrşit seama că dormea în camera ei, în patul ei, iar ea se mutase într-o chilioară care dădea în hol, să-l poată auzi cînd strigă, fie zi sau noapte.

Îşi petrecea toată ziua lîngă el, citind, croşetînd sau cosînd, uneori moţăind din cauza somnului întrerupt. Dacă încerca să vorbească, îi răspundea o dată, de două ori, apoi îl îndemna să tacă pentru ca să stea destins în pat, copleşit de o toropeală tămăduitoare pînă ce îl zgîlţiia o nouă criză de dureri şi ea alerga la căpătîiul său.
Deoarece fusese dezamăgit de o femeie, cu atît mai mult era acum surprins să vadă solicitudinea pe care i-o arăta această femeie.
În primele patruzeci şi opt de ore se zbătuse violent între scurte răgazuri de acalmie şi prăbuşiri nesfîrşite în adîncul întunericului. Apoi, treptat, ritmul se schimbă. Era mai multă lumină decît întuneric ; somn mai puţin şi durere mai multă, mai multă mîngîiere în mîinile şi în glasul ei, pe faţa ei tînără, grijulie, încoronată de părul auriu ca spicele de grîu.
Într-o dimineaţă, cînd termină să-i facă toaleta şi să netezească aşternutul, Anna se aşeză jos la capătul patului. Îşi întinse mîinile bandajate şi le aşeză pe ale ei. Îi spuse cu glas stins :
— Eşti foarte bună cu mine, Anna.
— O fac cu plăcere, Mark, îi spuse ea pe un ton uşor solemn. Numele lui îi intrase în obişnuinţă acum, după orele îndelungi de veghe şi lupta dusă cot la cot cu el.
— De ce ? Bolile nu au nimic plăcut, mai ales pentru infirmiere.
— Toată viaţa mea oamenii mi-au purtat de grijă, spuse ea cu simplitate. Şi acum, pen-

tru prima dată există cineva căruia îi pot purta și eu de grijă. Îmi place.

Încuviință dînd din cap. Era ceva ce înțelegea; ceva în care crezuse cîndva, înainte să fi arborat acea expresie de cinism, asemănătoare unui scut care să-l apere împotriva dezamăgirilor iscate de iubire. Acum era suferind și lepădase orice armură — dar cine ar fi putut să se arate neîncrezător în fața nevinovăției întruchipate? O întrebă din nou:

— Ți-am dat mult de lucru?

Îi zîmbi.

— Nu prea. Uneori erai înspăimîntat și asta mă înspăimînta și pe mine. Alteori înjurai și blestemai în somn. Bărbații fac mereu așa cînd sînt răniți, nu?

Încercă să-i zîmbească, dar buzele îi erau crăpate și-l dureau încît zîmbetul stărui doar în privirea lui.

— Mă tem că da. Sunau rău de tot?

— Erau în engleză, cele mai multe, așa că nu le-am înțeles. Dar cele în germană erau destul de urîte. Rămase tăcută o clipă, cercetîndu-i fața — barba care creștea în jurul pansamentelor, pungile vineții de sub ochi, oasele proeminente ale maxilarului și liniile din jurul gurii săpate adînc de suferință și încercări. Întinse mîna cu un gest ciudat de familiar și alungă un firicel de vată gata să i se așeze pe buze. Apoi îl întrebă netulburată:

— Mark, cine este Lynn?

Zîmbetul îi pieri din ochi. Glasul nu mai era duios, ci sever și încordat.

— Unde ai auzit numele ăsta?

— Îl repetai la nesfîrșit în coșmarurile pe care le aveai.

— Ce ziceam?

— Nu am înțeles. Vorbeai în engleză.

— Aha!

Se destinse din nou, închise ochii și-și simți trupul vlăguit sub așternut. Glasul Annei părea să răzbată pînă la el din depărtări.

— Îmi pare rău. Poate era bine să nu fi întrebat. N-am făcut-o din curiozitate. Mi-a lăsat impresia că te tulbura, atîta tot.

— Adevărat, uneori.

Deschise ochii și încercă să-i zîmbească din nou, dar cînd văzu cît de necăjită era o trase mai aproape de el cu mîinile sale schiloade și-i spuse blînd:

— E o poveste veche. Veche și nefericită. Lynn este soția mea.

Nu se mai uita la el, ci în jos, la mîinile lui oblojite, lipsite de contur în mormanul de bandaje, și la ale ei, ușor petrecute peste ele.

— Nu-i nevoie să vorbești despre asta. Numai dacă vrei.

Pentru prima oară, în decurs de mulți ani, simțea nevoia acută să vorbească despre asta. Aici, în intimitatea acestei camere unde a suferit, în intimitatea lipsită de senzualitate a primei zile de convalescență putea să o facă fără să se rușineze. Bolnavul leapădă orice rușine cînd sora îl dezbracă și-l îmbăiază ca pe un prunc. De ce s-ar rușina el cînd îl întreabă despre coșmarurile sale, mai ales că

simţea puternic că avea atîta nevoie să-şi elibereze sufletul de ele. Aşa că îi spuse :

— Eram foarte tînăr, tînjind nespus după iubire. Ştii, am urmat un seminar teologic. N-ar fi trebuit niciodată să merg acolo.

— Cum ai ajuns acolo ?

— Din pură întîmplare. Îi zîmbi neputincios. Tata a murit cînd eram mic. Era irlandez, din Liverpool, iar după primul război a rămas în Germania, în garnizoana afectată Hamburgului.

— Ca şi tine, Mark.

— Exact. O săptămînă înainte de a se întoarce acasă, a fost accidentat mortal de o maşină scăpată de sub control. Am fost lăsat în plata domnului. Eram cel mai mic, o povară pentru familie. Eram însingurat şi nu ştiam încotro să mă îndrept şi de ce, încît atunci cînd părintele Albertus îşi făcu apariţia pe acolo, cu predicile şi cu cele cîteva foi cu texte religioase, m-am dus cu el.

— Şi ai fost nefericit ? Ochii ei mari, inocenţi, îl priveau deschis, în faţă.

— Nu, cel puţin la început. Nu pentru mult timp. Dar nici fericit n-am fost. Există un adevăr profund, Anna, sublinie el cu un aer grav, sîntem hărăziţi să fim fericiţi, oriunde am fi. Dacă nu sîntem, atunci e ceva greşit în noi sau la cei din jurul nostru, dar de cele mai multe ori şi una şi alta. Aşa se făcu că după cîţiva ani am plecat. Părintele Albertus m-a mîngîiat pe cap, mi-a dat binecuvîntarea lui şi m-a trimis înapoi în lumea largă despre care nu ştiam nimic, decît că în ea se aflau fete şi,

mai ştii, speram eu, se va găsi una să mă iubească într-o zi.

— Părintele Albertus !? Îl privi uluită, nevenindu-i să creadă. Ai fost împreună cu el, aici ? În Austria ?

Încuviinţă, amuzat de stupoarea ei.

— La Gratz. Pe atunci era rector.

Clătină uşor din cap, de parcă ar fi încercat să-şi alunge o nedumerire. Privirile îi alunecară dincolo de el, purtate de propriile ei gînduri tainice.

— Ce ciudat, Mark... atît de ciudat.

— Ce anume ?

— Amîndoi să ajungeţi să vă întîlniţi aici, acum, iar tu să fii ceea ce eşti.

— Nu-i chiar atît de ciudat, Anna.

— De ce ?

— Eu am vrut să vin înapoi. Cîte sfori n-am tras să realizez asta.

— Ce te-a făcut să o doreşti atît ?

— Cu asta se şi încheie povestea, îi spuse el domol. Ca ghicitoarea pe care o dezlegi cînd ai toate explicaţiile. Trei luni după ce am părăsit seminarul, am întîlnit-o pe Lynn. M-am îndrăgostit de ea. După alte trei luni eram căsătoriţi.

— Ai iubit-o cu adevărat ?

— Nebuneşte.

— Şi ce s-a întîmplat ?

— Nimic.

— Nu înţeleg, Mark.

— Nu s-a întîmplat nimic, *Liebchen,* absolut nimic. Eram căsătoriţi. Am doi copii care uneori îmi scriu. După aceea nu am mai avut alţii,

fiindcă Lynn nu-i dorea, cum dealtfel nici pe mine. Mi-a trebuit mult timp să înţeleg că nu mă iubea. Îi eram necesar, dar nu ca iubit şi nici ca bărbat. Am sperat că dragostea sau îngăduinţa şi tandreţea vor veni cu timpul, dar mă înşelam. Credeam că le-ar putea aduce pasiunea, dar nu era capabilă de pasiune, nu pentru mine, în orice caz. Apoi, într-o zi, am înţeles un lucru. Dragostea poate muri şi ea. E atinsă de boală, şi se ofileşte încetul cu încetul, precum plantele, iar într-o zi se stinge. N-o mai poate învia nimic, nimic !

— Mai eşti căsătorit ?

— Da.

— De ce ?

— De dragul copiilor, a religiei. Dar n-a mai rămas nimic din ea. Eu sînt aici, ea în Anglia, nu ducem nici unul lipsa celuilalt.

— Totuşi, strigi după ea în somn.

— Nu după ea, Anna ; după iubire, da. Iubirea pe care am risipit-o în zadar. Iubirea la care am năzuit atît fără să o capăt niciodată.

— Nu trebuie să năzuieşti la dragoste niciodată, rosti fata sentenţios. Am învăţat asta de la unchiul Sepp. Pur şi simplu ea există sau nu există. Dacă lipseşte, nu poţi s-o trezeşti niciodată.

— Asta, începu Hanlon mohorît, este una din lecţiile pe care părintele Albertus nu m-a învăţat. Va trebui să-i pomenesc o dată de asta.

Confesiunea se terminase şi odată cu ea ultima fărîmă de putere păru să-l părăsească.

Închise ochii şi se lăsă obosit pe pernă, simţind cum îl inundă toropeala, în valuri uşoare şi odihnitoare. Apoi i se păru că Anna Kunzli se aplecă deasupra lui şi-i atinse fruntea cu buzele. Nălucire ? Realitate dulce, dar capricioasă ? Nu ştia şi nici nu-i mai păsa căci era deja prea istovit.

CAPITOLUL 11

DE ÎNDATĂ CE HANLON fu în stare să întreţină o conversaţie coerentă, Johnson se înfiinţă cu lista de probleme. Tînărul căpitan era destul de încîntat să preia răspunderea dar deopotrivă de înţelept să-şi recunoască limitele. Sfatul lui Huber îi stîrnise îndoielile în ce priveşte acţiunile nechibzuite şi ştia că Hanlon ar fi dezaprobat orice intervenţie pripită la Klagenfurt. Dar, spre uimirea sa, Hanlon nu era de aceeaşi părere cu Huber.

— Să acţionăm, Johnny, să acţionăm pe toate căile. N-o să punem mîna pe omul nostru, dar îl vom scoate sigur din minţi pe Fischer.

— Ce ordoni, Mark ?

— Mai întîi, să fie cercetate casele, simultan în tot oraşul. Sectoarele în cauză să fie cît mai distanţate posibil unele de altele, inversaţi mereu orele şi locurile încît să nu rezulte o schemă anume. La fiecare percheziţie cîte patru oameni : unul la uşa de serviciu, altul la

intrare și ceilalți doi să scotocească din pod pînă în pivniță.

— Îl vrei mort sau viu? întrebă Johnson zîmbind.

Începea să-și recapete buna dispoziție, acum cînd Hanlon se înălțase din nou în șa.

— Viu, răspunse Hanlon ferm. Nu-i nevoie însă să riscăm în mod nesăbuit.

— Așa cum ai făcut tu, nu?

— Întocmai.

— Ce mai propui?

— Aș vrea să puneți sub supraveghere telefonul lui Fischer și să-i plasați o codiță douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Dar orașul este prea mic și nu dispunem de oamenii potriviți pentru așa ceva. S-ar sesiza în zece minute.

— Și atunci ce facem cu el?

— Îl lăsăm să se perpelească. Pariez că a început de pe acum. Cred că se va hotărî să mă viziteze, chiar foarte curînd. Vom vedea atunci ce subterfugii va folosi.

— Are vreo legătură cu ucigașul, Mark?

Hanlon se crispă și clătină din cap. Începea să obosească din nou, iar tîmplele îi zvîcneau.

— N-am avut cînd să mă gîndesc serios la asta, Johnny. Există o verigă care va completa curînd locul neocupat. Las-o în seama mea.

— Nu pot decît să mă bucur, spuse Johnny zîmbind. Cît crezi că vei sta aici?

— Pînă cînd Huber va fi de acord să ies, poate mai devreme.

— De ce să te zorești? scînci Johnson invidios. Nici acasă nu-i ca aici. Aruncă o privire aprobatoare de jur împrejurul camerei și adulmecă parfumul care mai stăruia în aer. N-am putea funcționa amîndoi aici?

— Du-te dracului, Johnny. Hanlon pufni fără să vrea în rîs.

— Încă o problemă, înainte să plec.

— S-o aud.

— Ce raportez Klagenfurtului despre asta?

— Nimic, răspunse Hanlon categoric. Voi întocmi un raport la timpul potrivit. Dacă vor găsi de cuviință că sînt indisponibil funcției, în douăzeci și patru de ore te pomenești pe cap cu un comandant nou și o duzină de inspectori mărginiți.

Johnson răsuflă ușurat..

— Tocmai mă gîndeam să consemnez în raport. Și discutînd de rapoarte...

— Da?

— După ritmul în care curg hîrtiile curînd o să avem nevoie de o baterie de dactilografe să le țină piept. Nu-i vorba doar de ceea ce ne trimit, dar mai ales ceea ce ne cer să le răspundem — maldăre întregi, dimineața și după-amiaza.

— Lasă, spuse Hanlon obosit. Rezolvă ce-i urgent și restul îngrămădește-l într-un colț. Voi examina problema încadrării personalului cînd mă pun pe picioare.

— Măcar aranjează să fie frumoase, interveni Johnson glumeț. Sînt prea tînăr pentru traiul ăsta de sihastru.

— Plimbă-te mai mult prin zăpadă, băiete. Acum însă îmi zumzăie capul ca un stup și degerăturile astea dor al naibii.

— Totul are un preț, chicoti Johnson. Chiar și infirmierele drăguțe. La revedere, Mark.

După ce plecă, Hanlon închise ochii și se întinse pe pernă, așteptînd să-i treacă durerea pentru ca să poată cugeta din nou limpede. Putea să se bizuie pe Johnson că va face față situației, cel puțin cîtva timp ; lucrul cel mai important era să-și refacă forțele înainte ca Klagenfurtul să miroasă afacerea și să trimită pe altcineva, cu o echipă nouă. Urmărirea omului din dosul armei, căpătase acum o semnificație nouă, de ordin personal. Voia cu orice preț să o ducă pînă la capăt.

Seara, Huber veni din nou să îndeplinească ritualul chinuitor al pansării plăgilor. Primele clipe erau cele mai cumplite, dar Anna se afla și ea acolo, cu mîinile ei mîngîietoare și glasul liniștitor. După ce-i scoase bandajele, Huber îi întinse o oglindă să vadă, pentru prima dată, adevărata întindere a răului. La prima vedere, îl șocă degerătura, ca o pată mare, acoperită cu coajă, care-i acoperea mai mult de jumătate din față, dar Huber îl liniști :

— Se va curăța destul de repede. Am oprit infecția și începe să crească un strat nou de piele. Dar asta, spuse el parcurgînd cu degetul cicatricea lungă, deschisă, care pornea din vîrful urechii, traversa tîmpla și se lăsa în jos spre pometul obrazului, asta-i cu totul altceva. Cicatricea va arăta urît.

— Prin urmare vom fi doi, spuse Hanlon îngîndurat. Avea și el o cicatrice. Sîntem la egalitate.

Huber nu se arătă impresionat. Examina marginile zgrunțuroase ale rănii și le curăța cu un tampon.

— Mai tîrziu o să ne ocupăm ceva mai mult de ea. O mică operație plastică va înlătura aproape tot răul. Dar vei fi mereu...

— Mai spune o dată !

— Să spun ce ?

— O mică înfrumusețare... nu-i așa ?

Huber și fata îl priviră cu nedumerire.

— Adevărat, spuse Huber. De ce întrebi ?

Hanlon se uită pe rînd la amîndoi, frămîntîndu-se dacă să aibă încredere în ei. Ochii îi străluceau, aprinși de interes, iar capul îi era eliberat de durere și încordare. După o clipă spuse încet :

— Vreau să-mi promiteți ceva. Ceea ce am să vă spun trebuie să rămînă absolut între noi.

— Cum dorești, spuse Huber grav.

Anna Kunzli încuviință din cap și spuse :

— Desigur, Mark.

Apoi le explică despre ce era vorba :

— Omul care l-a ucis pe Willis și mi-a făcut asta are și el o cicatrice. Știm că a fost adus în oraș. Știu — sau cel puțin cred — că Fischer este amestecat în vreun fel oarecare în toată povestea asta.

— Fischer ! exclamară amîndoi odată, pe același ton crescendo, surprinși de afirmație.

Hanlon confirmă înclinînd capul.

— Este o poveste lungă. Pe moment nu are importanţă. Ceea ce contează e următorul fapt : Fischer e destul de priceput să-şi dea seama că nu va putea să-l ţină pe acest om aici la nesfîrşit. De aceea nu se poate să nu-şi fi pus în gînd ceva deosebit. Mi-ai dat o idee plauzibilă. O operaţie estetică... o faţă nouă. Ceea ce înseamnă că problema identificării cade de la bun început. Înseamnă că ucigaşul, oricare ar fi el, poate să rămînă aici sau să fie mutat în zona americană, fără teama de a fi descoperit.

Huber reflectă cîtva timp. Apoi spuse domol :

— Se poate. Dar în timp, în orice caz.

— Cît ?

— E greu de spus fără să vezi omul. Dacă e un caz relativ uşor, dacă chirurgul are un minimum necesar de abilitate, precum şi un dram de noroc, să zicem trei luni. Poate fi mult mai mult.

— Mai întîi să luăm chirurgul, îl asaltă Hanlon direct. Care medic din Quellenberg ar fi în stare s-o facă ?

— Eu, îi răspunse Huber. Plus un membru al personalului meu.

— Ar putea fi înţeles cu Fischer ?

Huber clătină din cap.

— Mă îndoiesc. Este, ca şi mine, un străin-vienez. Are soţia şi copiii în sectorul britanic. Nu cred că ar fi dispus să rişte pretîndu-se la o afacere ca asta. În orice caz, deplasările şi contactele pe care le are sînt lesne de supravegheat.

— Mai cunoşti pe altcineva ? Un localnic, de pildă.

— Pe nimeni. Omul care ţi-ar putea spune este Holzinger şi, natural, chiar Fischer. Gura lui Hanlon se schimonosi într-un zîmbet dureros.

— Informaţiile lor n-ar fi prea demne de încredere.

— V-ar putea fi de folos registrele oraşului.

— Le vom cerceta rînd pe rînd.

Huber încuviinţă grav şi-şi reluă munca de curăţire a cărnii sfîrtecate şi de aplicare a pansamentelor noi. Anna Kunzli îl ajuta cu mîinile ei îndemînatice. Spuse pe neaşteptate :

— Ce-ar fi să-l întrebi pe părintele Albertus ? Cunoaşte pe toată lumea din Bad Quellenberg.

Huber îşi desprinse privirea de pe faţa lui Hanlon şi răspunse cu glasul lui profund şi domol :

— Nu prea merge, micuţo. Preoţii sînt ca medicii. Trebuie să păstreze secretul enoriaşilor. Ar fi o adevărată indiscreţie să-l întrebi aşa ceva.

Hanlon încercă să aprobe cu o mişcare a capului, dar noul antiseptic îi ardea faţa şi se schimonosi de durere. Fata întinse instinctiv mîna să-l aline. Ochiul ager al lui Huber surprinse gestul dar nu comentă.

Cînd Huber termină cu pansatul şi îşi recăpătă liniştea, Hanlon se întoarse spre Anna şi-i spuse blînd :

— Ești bună să-l servești pe doctor cu o țigară, Anna, și să ne lași apoi cîteva clipe singuri ?

— Bineînțeles.

Scotoci prin sertarul noptierei de la capătul patului, scoase țigările și îi dădu una lui Huber, iar alta o puse în gura lui Hanlon. Apoi ieși afară din cameră, închizînd ușa după ea. Huber aprinse pentru sine și pentru Hanlon și cei doi bărbați fumară cîteva clipe în tăcere. Huber spuse pe un ton neutru :

— Cu puțină deprindere ar fi o soră medicală pricepută. Are mîini delicate și un suflet bun.

Hanlon nu luă în seamă aluzia și spuse simplu :

— Mă aflu într-o situație stînjenitoare, Huber.

— Care ?

— Sepp Kunzli. Poate va trebui să-l iau serios din scurt. Iar eu sînt găzduit în casa lui.

Huber îl privi cu interes printre rotocoalele de fum.

— Ți-a spus ceva pînă acum ?

— Nu l-am văzut. Transmite salutări prin Anna și întreabă dacă am nevoie de ceva, asta-i tot.

— E discret, spuse Huber placid. Înțelege situația la fel de bine ca tine. Preferă să se limiteze la o relație impersonală. Nu-i decît vina ta dacă te lași implicat.

— Adică ?

Brusc Huber făcu o mișcare semnificativă cu țigara aprinsă.

— Fata. Încă puțin și se îndrăgostește de tine de-a binelea.

— Prostii, răspunse Hanlon tăios.

Huber dădu din umeri și-și desfăcu brațele într-un gest grăitor.

— La început pare absurd. Pentru ca după aceea... să devină ceva serios.

— Cînd aș putea să plec ?

Huber continuă să fumeze cîteva clipe, cîntărind situația.

— Aș fi preferat să te mai țin aici încă o săptămînă, din precauție. Dar, după cum stau lucrurile... Făcu o pauză. În fine, voi trimite mîine o ambulanță și doi sanitari să te mute la hotel. Totuși, va trebui să stai în pat și să continui tratamentul. Altminteri vei avea în mod sigur necazuri.

— Sînt obișnuit să le fac față, spuse Hanlon zîmbind acru.

— Ar fi mai bine să le eviți cu desăvîrșire, îl avertiză Huber. Despre ce voiai să-mi mai vorbești ?

— Despre ucigaș.

— Ce-i cu el ?

— Ne-am întîlnit. Cred că ar trebui să ne revizuim părerea.

— De ce ?

— Primul tău gînd a fost că era un dezechilibrat. Un caz datorat unui șoc... cam așa ceva.

— Da.

— Cînd l-am întîlnit mai erau cu el doi bărbați. Nu era supus la nici o constrîngere. Cînd a vorbit, vocea îi era foarte autoritară și vădea

educaţie. I se dădea ascultare. A acţionat prompt şi cu hotărîre.

— Unii din cei mai nebuni ucigaşi din istorie aveau în aparenţă o comportare mai mult decît normală, spuse Huber cu indiferenţă. În plus, cred că raţionamentul tău prezintă o lacună.

— Care ?

— Se prea poate ca cel care te-a lovit să nu fie neapărat ucigaşul. Putea să fie oricare din douăzeci de indivizi, mînat de ranchiună sau ameţit de băutură. Poate chiar însuşi Fischer. E foarte probabil să ai dreptate, dar deocamdată nu-s decît simple presupuneri.

— Aşa cum stăm acum, nu pot face altceva decît presupuneri şi să elimin elementele neplauzibile unul cîte unul.

— Mă nedumereşte atitudinea dumitale în această afacere, domnule maior.

Hanlon înălţă privirea spre el, surprins de provocarea aruncată atît de direct.

— Ce te nedumereşte, doctore ?

— Însemnătatea pe care i-o acorzi lui, măsura în care participi personal.

Hanlon îi adresă un zîmbet acru şi ridică în dreptul capului o mînă înfofolită.

— Nu explică asta totul ?

Huber clătină din cap.

— Nu, eşti prea inteligent pentru aşa ceva. Eşti prea subtil ca să poţi dori o răzbunare crudă. Nu ai putea găsi nici o plăcere în asta. Ştii mai bine ca mine cît de multe sînt de făcut aici şi cît de neînsemnată devine problema capturării unui om. Pînă la urmă tot îl vei

prinde. Dacă Fischer are vreun amestec, va face tot posibilul să-l ţină ascuns la loc sigur, încît să nu mai fie pentru nimeni un pericol. Dar eşti mînat de această... această obsesie frenetică să-l prinzi.

— Poţi s-o numeşti simbol, dacă vrei, remarcă Hanlon într-o doară.

— Al cui ?

— Al lucrurilor împotriva cărora am luptat şi pentru care am venit aici ca să le desfiinţăm — violenţa, ilegalitatea, asasinatul organizat.

— La toate simbolurile, spuse Huber calm, greutatea constă în aceea că ele au înţelesuri diferite pentru oameni diferiţi. Ceea ce pentru unul este obiect de veneraţie, pentru altul poate fi doar un nimic oarecare.

— Avem acelaşi scop, spuse Hanlon iritat. Dacă oamenii nu vor înţelege asta, atunci nimeni nu va avea de cîştigat.

— Găseşte atunci un simbol comun, continuă Huber surîzînd grav.

— De exemplu ?

— Vine Anul Nou, remarcă spătosul tirolez, aparent schimbînd vorba. Un copil zace în paie, iar o familie şi-a făcut adăpost într-un grajd, cu animalele. Anul acesta vor fi milioane ca ei, în toată Europa. Gîndeşte-te la asta, domnule maior, din consideraţie pentru dumneata şi de dragul nostru.

La două ore după revenirea lui Hanlon la Sonnblick, Karl Adalbert Fischer veni să-l

vadă. Ducea cu el un geamantan voluminos și era însoțit de un tip umflat ca un butoi, cu mutră de tîmpit, pe care-l prezentă drept domnul Rudolf Winkler, fost librar, originar din München. Amîndoi se arătară șocați, exact cît se cuvine, cînd îl văzură pe Hanlon bandajat pînă sub ochi, instalat în patul frumos ornamentat. Îi lăsă să-și depene povestea pînă la capăt, păstrînd o tăcere disprețuitoare, în timp ce căpitanul Johnson privea încruntat, palid de mînie.

Fischer dorea să-i relateze o întîmplare și îl adusese pe Winkler să o confirme. Spuse totul curgător și cu multă grijă.

— Se pare că amîndoi am avut același gînd, domnule maior, știți, cu încercarea de a-l aduce pe ucigaș în oraș de sfîntul Nicolae. Vă amintiți că am ridicat problema la ultima noastră întîlnire.

— Mda, îmi amintesc, ai făcut o referire vagă.

— N-am vrut să o dezvolt, fiindcă unuia care nu ne cunoaște obiceiurile i s-ar fi părut ridicol. Vă rog să primiți scuzele mele că v-am subapreciat experiența.

— Asta e întotdeauna o greșeală, comentă Hanlon sec.

— Mi-am dat seama de acest lucru cînd am aflat de accidentul dumneavoastră și cînd am văzut ce măsuri ați luat în oraș. A fost o mișcare inteligentă, domnule maior. Cît pe-aci să reușească.

— Continuă.

— Cînd s-a răspîndit vestea în oraș Herr Winkler, aici de față, mi-a telefonat să-mi comunice niște informații care, a crezut el, ar putea fi utile. Mai bine să vă spună el însuși despre ce este vorba. Voi adăuga, la urmă, părerea mea proprie.

Individul umflat ca un butoi își umflă obrajii pufăind și începu să-și depene povestea. Avea o voce pițigăiată, iar mîinile pufoase executau mișcări sacadate, ca un fluture, subliniind cuvintele. Totul se petrecuse pe la ora nouă, crede el, în noaptea de sfîntul Nicolae, poate un pic înainte, un pic după, nu poate să fie prea sigur. Nici nu avusese vreo importanță pentru el atunci. Se găsea acasă, în vila mică de la capătul străzii Mozart, un loc liniștit, departe de viața tumultuoasă a orașului. Nu era un om avut. Trebuia să-și numere banii și să trăiască modest. În fine, cam pe la ora menționată auzi niște glasuri certîndu-se în fața porții lui, glasuri de bărbați discutînd aprins în dialectul muntenesc. El era bavarez și i-a venit greu să-i înțeleagă, cu atît mai mult cu cît păreau a fi și beți pe deasupra. S-a dus pînă la ușă să se uite afară. A văzut trei bărbați travestiți în costume de Krampuși. Doi din ei se certau cu al treilea, care îi îndemna să se liniștească și să plece de acolo. Unul din ei îi azvîrli în obraz o insultă de om beat. Atunci se despărțiră: doi se îndepărtară spre oraș, împleticindu-se, iar al treilea a apucat-o zorit pe una din potecile care ducea spre pădure. Asta era tot. Numai după știrea despre atacul asupra domnului maior, acordă inciden-

tului importanța cuvenită. Sigur că domnul maior va înțelege cum s-a întîmplat. El nu-i decît un străin aici. Prin provincie sărbătorile astea se lasă mai tot timpul cu chefuri.

Apoi interveni Fischer și continuă istorisirea.

— După discuția pe care am avut-o la telefon cu domnul Winkler m-am dus imediat la el să-l descos mai bine. Apoi am apucat-o pe poteca pe care dispăruse cel de al treilea bărbat. La mai bine de o jumătate de kilometru, sus pe munte, se află o cabană folosită de tăietorii de lemne, mai bine zis o magazie de unelte și materiale. Înăuntru, dosit după niște lăzi am găsit asta...

Deschise geamantanul și scoase dinăuntru costumul de Krampus cu care Hanlon îl văzuse îmbrăcat pe agresorul său. Johnson și Hanlon se holbară uluiți la el.

— Îl recunoașteți, domnule maior ?

— Da.

Fischer încuviință din cap cu gravitate profesională.

— Costumul ăsta prezintă un interes aparte. Este cel mai vechi obiect de acest gen cunoscut în regiunea asta. A fost furat din vitrina în care era păstrat la muzeu.

Johnson și Hanlon se uitară unul la celălalt. Povestea abunda în detalii încît părea plauzibilă. Și chiar dacă nu era, Fischer trebuie să fi fost convins că nu putea fi infirmată. Polițistul bondoc continuă :

— Atît masca, vitrina, cît și părțile metalice au fost șterse cu grijă de orice amprente. Putem, deci, deduce că avem de a face cu indivizi abili, care, pe deasupra, cunosc orașul foarte bine.

— M-am gîndit și eu la asta, spuse Hanlon.

— De aceea cred că cel mai înțelept lucru ar fi să ne unim forțele pentru cercetarea imediată a zonei, începînd de la locuința domnului Winkler și extinzînd-o în continuare asupra unui sector circular înspre munți.

— Vom acționa imediat, spuse Hanlon. Căpitanul Johnson va avea un detașament gata de acțiune în zece minute.

Fischer încuviință cu o mișcare a capului.

— Vă rog să credeți, domnule maior, regretăm mult această afacere și nenorocirea care v-a lovit. Vă asigur de colaborarea noastră deplină.

— Mulțumesc, Fischer. Și dumitale, domnule Winkler. Căpitanul Johnson va merge cu voi și va păstra legătura în mod permanent pînă ce mă voi repune pe picioare. *Auf Wiedersehen.*

— *Güten Tag,*[1] domnule maior.

Ieșiră afară. Johnson îi conduse în hol și-i lăsă în grija sergentului Jennings. Apoi se întoarse la Hanlon.

— Ei bine, Mark. Ce zici de toată povestea asta ?

Hanlon dădu din umeri nerăbdător.

— Fischer e doar polițist. Știe ce-i aia un alibi bun atunci cînd dispui de unul. Desigur,

---

[1] Bună ziua (lb. germană).

va trebui să întreprindem cercetări. Pariez însă pe orice că omul nostru se află la distanță de kilometri de locul pe care Fischer vrea să-l cercetăm.

— Și eu am această impresie. Dar Winkler ?

— Este sau un martor ocular nevinovat sau complice. Îi vom verifica documentele dar, așa cum îl știu pe Fischer, le vom găsi în ordine. Mergi pe pista asta, Johnny, dar să nu te aștepți la prea multe, totuși.

— Vrei să începem imediat ?

— Da. Trimite-l pe Jennings să se îngrijească de lucrările de birou.

— S-a făcut. Cum te mai simți ?

— Groaznic, recunoscu Hanlon nefericit. Fischer m-a făcut să par un prost, iar eu nu pot să mai aștept ; am să-i scot asta din cap curînd.

Și încă ce prost, nici măcar nu-i putea trece prin gînd.

Patruzeci de minute mai tîrziu, Johnson și subofițerii săi se aflau în salonul lui Winkler, în timp ce omul pe care îl vînau zăcea drogat și redus la tăcere în culcușul aranjat într-o ladă din camera menajerei cu figură iscoditoare.

*

De îndată ce sosi Jennings, Hanlon dictă o scurtă scrisoare de mulțumiri către Sepp Kunzli. Alăturat anexă un act de documente de călătorie și o notă cu instrucțiuni complete privind deplasarea la Zürich.

Era o scrisoare și pentru Anna, mai lungă și mai intimă, pe care mesagerul trebuia să i-o înmîneze personal.

Tot restul după-amiezii lucră asiduu la mormanul de directive și circulare ce se îngrămădiseră în cursul absenței sale.

La început, cantitatea și complexitatea lucrărilor îl năuciseră. Apoi, treptat, începu să înțeleagă : mai bine de jumătate din ele constituia ceea ce trebuia să facă guvernul. Lumea modernă se întemeia pe hîrtie. Fără ea, ar domni din nou haosul.

Pe primul plan venea politica — enunțare în termeni generali, dezamăgitor de simplă, a scopurilor și mijloacelor, un document, un manifest așternut pe hîrtie.

Urma apoi legislația, al cărei preambul făcea expunerea de motive, consemnate în vrafuri de file, volume de cărți care umpleau rafturi întregi, cu milioane de cuvinte, pentru ca, în final, să dea naștere la și mai multă hîrtie : legea — invocarea autorității de la care emana, definirea termenilor, înșiruirea articolelor, anexe cu instrucțiunile de aplicare și pedepsele pentru cei care o încalcă, iar la urmă semnătura și parafa. Dintre toate, legea era documentul cel mai concis. Dar și aceasta, la rîndul ei, începea să declanșeze o avalanșă de cuvinte, pagini și tomuri cu nemiluita, adnotări, glosare, concordanța și interpretarea ei.

După lege și instrucțiunile de interpretare a ei veneau directivele, transmise de sus în jos, de la un organ administrativ la altul, prin mîinile funcționarilor, dactilografelor și curieri-

lor, pînă cînd ajungeau, în cele din urmă, la omul căruia îi revenea sarcina aplicării lor — — funcționarul local.

El nu avea nevoie să mai pună nici o întrebare. Totul se afla scris clar acolo, pe hîrtie, pentru el. Nu avea nici o importanță că i-ar fi trebuit o viață de om să descopere pagina care îl interesa, principalul era că se găsea în mod sigur pe undeva. Necunoașterea ei nu putea fi o scuză. Absolut fiecare caz era tratat separat. Fiecare variantă, consemnată undeva.

Ulterior, Hanlon începu să înțeleagă și alte lucruri : procesul prin care mecanismul guvernamental se îmbîcsea cu hîrtie, cum matrapazlîcurile erau mascate sub un păienjeniș de cuvinte, iar administratorii se ascundeau în spatele catastifelor, cum conducătorii erau izolați de adevăr prin mormane de hîrtii cu antet, și felul în care erau înăbușite glasurile reformatorilor sub pleava tipăriturilor.

I se putea întîmpla același lucru. Să stea douăsprezece ore pe zi citind fiece hîrtie care ateriza pe biroul său și la care să răspundă cu și mai multe hîrtii, astfel încît superiorii să-l aprecieze drept un tip conștiincios care își ține hîrtiile în ordine, chiar dacă bărbații continuau să nu aibă de lucru și copiii flămînzeau, iar speranțele pentru o viață mai bună erau amînate de la un an la altul.

Nu exista decît un singur răspuns. Să te întorci la punctul de plecare, la politică ; mai întîi să cunoști faptele și să aplici pe loc remedii. Putea să facă asta aici, la Bad Quellenberg. Desigur, nu fără un risc.

Cel care se debarasează de hîrtii rezolvă problemele. Dar în acest fel se lipsește de orice scut protector și dacă greșește își pierde capul...

Pe la cinci și jumătate propriu-i cap se învîrtea amețitor și îl apucă din nou grețurile. Îl concedie pe Jennings și se tîrî spre baie, apoi se cuibări în pat și ațipi.

Cînd se deșteptă, căpitanul Johnson se întorsese cu un raport negativ și cu știrea că Max Holzinger dorea să-l vadă.

Primarul se arătă profund mișcat de felul cum arăta Hanlon, și în scuzele sale și în expresia de îngrijorare întipărită pe față exista un grăunte de sinceritate. Hanlon fu impresionat și încercă să-l cruțe de stînjeneala momentului. Nu avea de unde să știe, iar Holzinger nu-i putea spune, că între el și Fischer avusese loc o ceartă lungă și aprigă, încheiată într-un punct mort, fiindcă Fischer nu era dispus să-și predea nepotul, iar Holzinger se temea să nu-i fie dată de gol propria duplicitate.

Amîndoi se simțiră ușurați cînd trecură peste preliminariile stînjenitoare și începură să analizeze pregătirile întreprinse în vederea primirii convoiului de strămutați. Clădirea pe care o recomanda Holzinger era Bella Vista, un hotel mare, destul de confortabil, la jumătatea drumului dintre gară și biserică. Era proprietatea unui vienez bogat de care nu se mai auzise nimic încă de la ocuparea Vienei. Hotelul era concesionat unui consorțiu elvețian, iar ipoteca se afla în mîinile lui Sepp Kunzli. Întocmirea formalităților de rechiziționare le răpi o jumătate de oră.

Apoi discutară problemele privind personalul, aprovizionarea, combustibilul, rufăria, păturile, tacîmurile, mobilizarea mașinilor particulare pentru transportul de la gară al celor care vor veni. La sfîrșitul întrevederii, Holzinger îl asigură cu ardoare :

— Puteți lăsa totul în seama mea, domnule maior. Vă rog să mă credeți că sînt bucuros să preiau o parte din povara care apasă pe umerii dumneavoastră, să pot ușura cît de cît viața acestor... acestor nefericiți.

— Nu-ți face griji, spuse Hanlon schițînd un zîmbet. Este un risc impus de statutul de ocupant. Am avut noroc că nu-i mai rău.

— La fel, noi toți, spuse Holzinger aprins. Se mișcă pe scaun stînjenit, își înăbuși un acces de tuse și trecu sfios la următorul subiect :

— Știți, eu... soția și fiica mea sînt jos...

— Doamne, Dumnezeule ! Hanlon se holbă la el stupefiat. De ce nu mi-ai spus ? Așteaptă acolo de atîta timp.

— Nu face nimic, îl liniști Holzinger cu stîngăcie. Ele au insistat să vină. Noi, vreau să spun eu însumi, am avut o discuție cu doctorul Huber. Mi-a spus că aveți încă nevoie de îngrijire. M-am convins acum și eu de asta. Familia mea ar dori să preia asupra ei îngrijirea dumneavoastră. Huber însuși este un om ocupat și așa ceva este, la urma urmei, o treabă de femeie.

Hanlon se înroși, stînjenit de propunerea adresată. Oferta era absolut sinceră și chiar

foarte tentantă, dacă se gîndea mai ales la nepriceperea sanitarilor militari. Rămînea însă vechea problemă. Se năștea o obligație, o relație personală, care mai tîrziu putea deveni jenantă. Se hotărî să fie explicit în această privință :

— Îți sînt foarte îndatorat, Herr Burgermeister. Crede-mă, nimic nu mi-ar face mai multă plăcere decît să accept. Zîmbi dezarmat. Îmi place confortul, mă aflu doar departe de casă. Dar, în fine, ar fi neplăcut pentru amîndoi. În calitatea pe care o am, s-ar putea să intru în conflict cu dumneata. Nu o interpreta greșit, poate chiar o să fiu pus în situația să te schimb din funcția pe care o deții. Dacă ar fi să mă simt obligat față de dumneata sau familia dumitale...

Se întrerupse și lăsă fraza neterminată. Holzinger încuviință zîmbind și apoi se aplecă în față și argumentă aprins :

— Mă bucur că mi-ați spus asta, domnule maior. Chiar dacă nu mi-o spuneați, tot știam că vă gîndiți la ea. Mai întîi, un lucru să vă fie clar, nu încape vorbă de vreo obligație. Afacerile rămîn afaceri. Amîndoi știm asta. Dar nu trebuie să lucrăm tot timpul. Mai sîntem și oameni. Te simți mulțumit cînd faci o faptă bună sau repari un rău. Simțim nevoia de așa ceva, chiar dacă ar fi doar pentru demnitatea noastră. Ne-ați face o mare favoare dacă primiți.

Hanlon era învins și o știa deja. Omul nu putea să o facă tot timpul pe cinicul. Dacă crezi în omenie, nu vei putea să respingi la nesfîrșit manifestările de bunătate ale celor din

jurul tău. Acest lucru nu ar fi fost de nici un folos nici pentru el, nici pentru ceilalţi. De ce să-şi refuze o plăcere care, în fond, îl mulţumea atît pe el, cît şi pe cel care i-o procura? Îşi expusese răspicat punctul de vedere. Nu-l minţea pe Holzinger, deşi nu era exclus ca el să-şi facă unele iluzii! Ah! Iar frămîntările astea de ascet. Încercă să le alunge iritat. Poţi să-ţi baţi capul mult şi bine căci pînă la urmă tot nu rezolvi nimic.

Holzinger îl urmărea neliniştit, încercînd să interpreteze ezitarea lui. Buzele crăpate ale lui Hanlon se întredeschiseră într-un zîmbet amar.

— Mă prinzi la ananghie, domnule primar. Dar atît timp cît dumneata şi eu ne înţelegem, sînt bucuros să accept.

Cîteva minute mai tîrziu, Liesl Holzinger şi fiica ei urcară sus să-l spele şi să-i schimbe pansamentele. Prima breşă fusese făcută. Femeile pătrundeau în citadela învingătorului.

CAPITOLUL 12

TREI ZILE DUPĂ ACEEA, prima garnitură încărcată cu victimele lagărelor de concentrare sosi la Bad Quellenberg.

Localnicii ştiură dinainte că se apropie, după răsuflarea grea a locomotivei, care se răspîndea vuind prin munţi, după şuieratul ascuţit al sirenei, purtat din vîrf în vîrf, de-a lungul defileului şerpuitor.

Se priveau cuprinşi de îndoială, pe jumătate înfricoşaţi. Îşi aminteau de predica rostită de părintele Albertus la slujba de duminică. Îi văzuseră mîinile zdrobite, desfăcute larg într-un gest de implorare şi auziră glasul său profund îndemnîndu-i să aducă o compensaţie nedreptăţilor de care erau cu toţii răspunzători, să deplîngă nişte nenorociri prea îndelung trecute cu vederea.

Îşi aminteau şi se simţeau ruşinaţi. Îşi întoarseră privirile, îşi luară hainele şi pălăriile şi începură să se îndrepte încet, aproape în silă, spre gară.

În scurt timp, împrejurimile şi zona triajului erau ticsite, iar soldaţii trebuiră să croiască un culoar pentru ambulanţe şi celelalte mijloace de transport, atît de variate, care urmau să-i ducă pe bolnavi la spital. Pe peron erau adunate oficialităţile oraşului — primarul, consilierii municipali, Karl Adalbert Fischer, părintele Albertus Sepp Kunzli nu era de faţă. Se afla deja la jumătatea drumului care trecea prin trecătoarea Arlberg, îndreptîndu-se spre Zürich.

De-a lungul liniei ferate erau aliniaţi soldaţi neînarmaţi, în poziţia repaos, iar în spatele lor aşteptau brancardierii şi şoferii. Hanlon şi căpitanul Johnson stăteau ceva mai încolo, supraveghind ultimele pregătiri şi tropăind cu picioarele în zăpada afînată, cu feţele pe jumătate îndreptate spre defileu, unde pe măsură ce clipele se scurgeau şuierăturile şi huruitul trenului răsunau tot mai tare.

Hanlon era încă înfășurat în bandaje, fața înfofolită într-un fel de broboadă, iar mîinile ascunse într-un manșon de blană ceea ce îi conferea un aer ușor comic. Dar nimeni nu se gîndea să rîdă. Se juca ultimul act al unei tragedii nesfîrșite, tabloul final în care mila și groaza se declanșau concomitent, sub același impuls.

Apoi trenul intră în stație, purtat de o locomotivă pitică, de culoare verde, cu antene grotești, spulberînd în nori mărunți zăpada de sub roți. Un zăngănit, o smucitură și se opri, iar mulțimea se înghesui în față să-i zărească pe pasageri, dar ferestrele erau aburite și nu se vedea nimic.

Ușa primului vagon se deschise și un ins înalt păși afară. Avea o față ascuțită, de șoim, gît subțire, bărbie proeminentă și păr cărunt. Purta cizme, pantaloni largi și un vindiac de model american, iar pe mînecă avea prinsă o banderolă a Crucii Roșii. Cînd Hanlon păși înainte să-l întîmpine se prezentă rostind cuvintele cu un accent deschis din vestul mijlociu :

— Miller, medic șef.

— Hanlon, Comandantul zonei de ocupație. Ne pare bine că ați venit.

— Mulțumesc, domnule maior. Miller aruncă o privire scurtă către mulțimea tăcută și grupul mic de pe peron. E o primire în toată regula.

— Nu strică să-i cunoașteți, spuse Hanlon. S-au străduit să dea o mînă de ajutor.

Îl conduse pe Miller spre peron și făcu prezentările : mai întîi Holzinger, apoi Fischer și

consilierii. Miller nu le întinse mîna, ci doar înclină capul cu o mișcare scurtă și Hanlon se simți jenat de răceala lui vădită. Se întoarse și-l prezentă pe părinte.

— Dînsul este părintele Albertus, preotul parohiei. El însuși o victimă a lagărelor.

Fața ridată a lui Miller se lumină brusc și-i întinse mîna.

— Bucuros să vă cunosc, părinte. Veți avea prilejul să ne ajutați mult.

— Nu-i judecați greșit pe oamenii noștri, doctore Miller, spuse preotul în felul său sfătos și deschis. Sînt nerăbdători să vă ajute cît le stă în putință.

— Vreau să știu și eu dacă vor mai fi la fel de nerăbdători cînd vor vedea ce le-am adus ! Și făcu un gest scurt, plin de înțeles, cu degetul mare spre tren. Trei sute de bărbați, femei și copii — jumătate din ei îi veți înmormînta într-o lună, cel mult două.

Părintele încuviință grav din cap, dar nu spuse nimic. Miller se întoarse.

— Haideți, domnule maior, să-ncepem !

Se întoarseră la tren și, la un semn al lui Johnson, soldații și brancardierii îi urmară dispărînd în cîteva clipe în interiorul trenului. Oamenii așteptau, încordați și nerăbdători, mirîndu-se ce monștri ar putea să se ascundă dincolo de ferestrele cenușii aburite. Cînd primele brancarde își făcură apariția, un murmur surd de groază zgudui mulțimea. Erau înveliți în pături, capetele acoperite cu tichii de lînă, încît li se vedeau doar fețele galbene ca pergamentul și supte pînă la os. Ochii erau afundați

în orbitele întunecate, buzele subţiri şi livide erau alungite într-un rictus de suferinţă, încît arătau mai degrabă a cadavre decît a fiinţe vii. Brancardierii îi purtau fără efort, fiindcă din trupurile lor dispăruse greutatea. Apoi brancardele fură orînduite una deasupra celeilalte, pe suporţii ambulanţelor, uşile închise şi vehiculele porniră hurducăind prin zăpadă, scaunele rulante scîrţîind straniu în liniştea din jur.

După cîtva timp nu mai rămase nici o brancardă disponibilă şi atunci infirmierii păşeau afară purtînd în braţe trupuri golite de vlagă, astfel că mulţimea putea să vadă membrele scheletice şi gîturile firave, incapabile să susţină capetele osoase care atîrnau inerte.

Cînd îi aşezară în maşini, căzură de-a valma unii peste alţii — ca nişte păpuşi de cîrpă şi infirmierii de pe banchetele din faţă trebuiră să se aplece în spate să-i susţină.

Urmară cei care puteau să umble, bărbaţi şi femei îmbrăcaţi în haine care atîrnau pe ei ca zdrenţele pe sperietorile de ciori. Mergeau cu mişcări anevoioase, incoerente, ca nişte oameni împovăraţi de vîrstă. Unii alunecară şi căzură pe pămîntul acoperit de gheaţă, iar cei care săriră în ajutor le văzură feţele cicatrizate şi mîinile noduroase, ţestele rase şi ochii stinşi, goliţi de orice expresie.

La urmă de tot îşi făcură apariţia copiii, mogîldeţe jalnice cu chipuri de maimuţe îmbătrînite, ştirbi, cu membre strîmbe şi rahitice.

Cînd îi zăriră, oamenii izbucniră în plîns. Femeile îşi acoperiră feţele cu mîinile, iar bărbaţii rămaseră muţi, cuprinşi de groază, doar lacrimile rostogolindu-se alene pe obrajii lor.

Cînd Hanlon şi Miller se îndepărtară în jeep, urmaţi de soldaţi, tăcuţi şi cu feţele împietrite, oamenii se împrăştiară, cu capetele plecate, ascunzînd ruşinea din ei. După un timp se îndreptară spre casele lor, mergînd domol şi tăcuţi, de parcă ar fi avut revelaţia damnaţiunii văzută aievea.

*

Hanlon şi Miller discutau la o cafea în biroul directorului hotelului Bella Vista. Americanul înalt se mai destinsese puţin. Stătea tolănit în fotoliu, molfăind o pipă învechită şi rostind tărăgănat cuvinte de aprobare a pregătirilor făcute pentru pacienţii săi.

— Aţi făcut o treabă bună, domnule maior. Vă sînt recunoscător. Voi menţiona acest lucru în primul meu raport.

Hanlon înălţă nepăsător din umeri.

— Nu-i nevoie.

— O voi face oricum. Faţa ridată se încreţi puţin într-un zîmbet. A fost un şoc în toată regula, nu ?

— Nu a fost decît o mostră.

— Absolut, n-a fost decît o mostră, îngînă laconic Miller. Nu se compară nici pe departe cu ceea ce am văzut în lagăre. Aceştia sînt din cei norocoşi.

— Aţi spus că jumătate din ei vor muri. Sînteţi convins de asta ?

Miller încuviinţă şi-şi scoase pipa din gură.

— Nu-i decît o aproximare foarte moderată. Au tuberculoză, inimile vătămate, rinichi rupţi, plus alte afecţiuni pe care pot să le înşirui pe o listă lungă cît braţul tău. Au fost maltrataţi şi supuşi la înfometare atît de mult timp, încît nu le-a mai rămas nici o resursă de rezistenţă. Chiar şi cei care vor supravieţui vor rămîne infirmi pe tot restul vieţii lor. Totuşi... trebuie să facem tot posibilul pentru ei. Duse din nou pipa la gură şi începu să tragă din ea, dus pe gînduri.

Hanlon sorbi restul de cafea şi-şi aprinse o ţigară. Apoi spuse simplu :

— Dacă aveţi nevoie de ceva, orice îmi stă în putinţă, comunicaţi-mi.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem e să vorbim cu personalul.

Hanlon îl privi surprins.

— Nu înţeleg.

— Nici ei nu vor putea să înţeleagă, spuse Miller tărăgănat. Trebuie să-i punem în temă cu o serie de aspecte reale.

— Ca de exemplu... ?

Miller aşeză pipa pe marginea scrumierei şi se aplecă în faţă, gesticulînd cu mîinile sale lungi şi noduroase.

— În douăzeci şi patru de ore, domnule maior, locul acesta va arăta mai degrabă a balamuc decît a spital. Nu uitaţi că cei mai mulţi dintre aceşti oameni au petrecut ani întregi în lagărele de concentrare. Au trăit ca animalele, nevoiţi să lupte pentru hrană, dormind la un loc cu morţii, pizmuindu-i pe muribunzi. Pentru ei viaţa normală este un lucru ieşit din comun. Nu mai dispun de facultatea de a înţelege. Unii se hrănesc direct cu mîinile, îngrămădindu-şi hrana în gură, înfricoşaţi să nu le-o smulgă careva. Urinează pe culoare, dorm în propria lor murdărie, ţipă şi se zbat cînd vrei să le iei hainele pentru a fi spălate şi cînd vin sanitarii să le facă injecţii, fiindcă au văzut că în acest fel erau ucişi oamenii. Avem de-a face cu minţi zdruncinate, aşa cum sînt şi trupurile lor. Ne trebuie răbdare multă, şi foarte multă înţelegere. Chiar şi personalului meu îi vine greu. Darămi-te unor localnici... se întrerupse şi se lăsă la loc în fotoliu, iscodindu-l pe Hanlon cu ochi întrebători, ironici.

— Cine le va vorbi, doctore ? Dumneavoastră sau eu ?

— Aş prefera să le vorbiţi dumneavoastră, spuse Miller deschis. Dumneavoastră i-aţi angajat. Îi cunoaşteţi mai bine decît mine.

— Ştiu pe cineva mai nimerit pentru asta decît noi.

— Cine ?

— Părintele Albertus.

— Să-l chemăm aici.

Hanlon întinse mîna spre telefon.

Douăzeci de minute mai tîrziu, şedeau amîndoi în fundul salonului hotelului Bella Vista, în spatele rîndurilor de ţărănci şi bărbaţi vîrstnici care ascultau în tăcere lămuririle bătrînului preot privind îndatoririle lor de îngrijitori ai bolnavilor şi problemele de care se vor lovi în cursul activităţii de zi cu zi.

Le vorbea simplu şi convingător şi Hanlon fu încă o dată surprins de compasiunea şi înţe-

legerea pe care o manifesta faţă de concetăţenii săi. Le povesti despre viaţa pe care el însuşi o dusese în captivitate : cum a fost bătut şi înfometat, cum îi zdrobiseră mîinile, ajungînd prin schingiuiri repetate să fie redus la aceeaşi condiţie subumană ca şi ceilalţi ; cum o dată, după ce fusese torturat crunt, a zăcut neputincios ore în şir în propria-i murdărie, pînă cînd un braţ, ca al unei sperietori de ciori, se întinse să-l ajute, cum demnitatea omului poate fi într-atît degradată încît nu o poţi recăpăta decît printr-o îngrijire plină de răbdare ; cum bolnavii deveneau copii suspicioşi, nerecunoscători, încăpăţînaţi, şi le mai spuse cum să se poarte cînd vor fi înjuraţi sau chiar loviţi.

Elocinţa bătrînului îi subjugă pe toţi, chiar şi pe Miller, care stătea posomorît trăgînd din pipa lui de mult stinsă, cu privirea fixată asupra chipului lui strălucind sub coroana de păr alb.

Brusc, atenţia lui Hanlon fu abătută în altă parte.

În mijlocul sălii implantată între două ţărănci voinice, stătea nemişcată Anna Kunzli. Din locul unde se afla, putea să-i vadă, părul auriu şi profilul chipului ei, avîntat în sus într-o atitudine de atenţie încordată. Se simţi şocat să o descopere acolo. Un copil ca ea într-o galeră tristă ca aceasta ! Cu ce contribuise ea la toate aceste nenorociri ? Ce o mînase aici şi cine îi dăduse voie să vină ?

Fu cuprins de resentimente vii împotriva părintelui Albertus și vocea lui profundă, plină de compasiune începu să-l irite. Nimeni nu avea dreptul să arunce aceste poveri asupra tinerilor. Să le poarte cei în vîrstă. Ei și-au trăit tinerețea și au avut parte de suficientă distracţie. Fata nu se bucurase de nimic. Nu era călugăriță, să o legi de o asemenea trudă, nici păcate care merită o asemenea ispășire nu avea. Să se achite mai întîi de datorii aceia care se înfruptaseră din roadele vechiului triumf — soţia lui Holzinger, Traudl...

Apoi își aduse aminte și i se făcu rușine să constate cît de ușor fusese dus de nas. Femeile lui Holzinger îl așteptau la Sonnblick. Erau mai presus de orice reproș. Ele aveau deja o slujbă — curățică, confortabilă și demnă — pe lîngă prietenul Cezarului. Putea, desigur, să se dispenseze de ele. Le-ar fi putut spune cu binevoitor regret că trebuie să plece și că există alţii care aveau mai mare nevoie de ajutorul lor.

Deși se gîndea la asta, știa că nu o va face. Nimeni nu renunţă cu dragă inimă la favorurile puterii. Cel care poruncește stînd pe tron simte nevoia de confort în locuinţa sa particulară.

Cînd părintele Albertus termină de vorbit, Miller se duse să-i mulţumească și să-l ia într-un tur al spitalului. Mulţimea se împrăștie, fiecare la treburile lui, iar Hanlon o urmă pe Anna afară pe coridor spre un oficiu tixit cu gălеţi și mături. La auzul vocii lui se întoarse

brusc și-l văzu în ușă barîndu-i ieșirea. Chipul i se lumină de bucurie.

— Mark ! Nici nu mă așteptam să te văd aici !

— Nici eu nu mă așteptam să te văd, Anna, îi spuse el fără să zîmbească. Ce faci ? De ce ai venit ?

Accentele aspre ale vocii lui o deconcertară. Îl privi contrariată.

— De ce nu, Mark ? I-ai văzut pe acești oameni, știi că au nevoie de ajutor !

— Sînt alții care trebuie să-l dea, Anna. Candoarea ei începuse să-l înfurie. Tu... tu ești prea tînără pentru asta. Nu înțelegi...

— Nu i-ai văzut pe copii ?

— Ba da, dar...

— Au nevoie de cineva mai tînăr. Nu crezi ? Cineva care să-i învețe să zîmbească din nou. S-ar putea să nu fiu bună la frecat podelele, dar, în schimb, îmi plac mult copiii. Iar ei s-au atașat de mine. De ce ești supărat, Mark ?

Faptul că nu-i putea da nici un răspuns îl înfurie și mai mult. Spuse aspru :

— Nu pot fi de acord cu așa ceva, asta-i tot. Cînd se va întoarce unchiul tău îi voi spune să te țină acasă.

— Mark ! Durerea din glasul și privirea ei îl îmbună pe loc și întinse mîinile lui bandajate ca să o mîngîie.

— Iartă-mă, Anna. Nu am vrut să fiu aspru. Dar nu știi la ce te înhami. Pentru ce crezi că l-am adus aici pe părintele Albertus, dacă nu ca să-i pregătească pe oamenii aceștia pen-

tru ceva îngrozitor ? Aș fi preferat să te știu departe de asta.

Nu-i răspunse mult timp, dar continua să-i țină mîinile între ale ei, uitîndu-se la carnea aspră și decolorată care se întrezărea puțin sub marginea pansamentului. Apoi spuse blînd :

— Dacă tu ai fi avut nevoie de mine, Mark, veneam bucuroasă. Dar nu ai nevoie, nu-i așa ? A fost adevărat ce-ți spuneam în seara aceea. Trebuie să am pe cineva căruia să-i port de grijă. Altminteri mă simt singură. Dacă nu ție, atunci copiilor. Nu mă lipsi de asta. Te rog, spune-mi că-nțelegi.

Mînia i se potoli la fel de brusc cum se aprinsese. O privea cu dragoste și duioșie, zîmbind dezarmat în urma înfrîngerii lui atît de simplă. Îi spuse blînd :

— Foarte bine, *Liebchen.* Fă cum dorești. Sînt sigur că copiii vor fi fericiți cu tine. Se întoarse repede și o porni pe culoarul plin de ecouri spre ieșire și păși afară în frigul pătrunzător al după-amiezii.

CAPITOLUL 13

SOARELE SE ÎNDREPTA dinspre Nord, din dreptul Capricornului, către constelația Racului. Vîntul de la miazănoapte își dădu suflarea viscolind pentru ultima oară zăpada, aducînd cu sine un val de măzăriche efemer. Aerul era din ce în ce mai cald, cerul mai posomorît, iar zilele tot mai lungi. Din piscuri

porniră detunînd primele avalanșe, care se răsfirau într-un evantai uriaș de zăpadă la hotarul pădurilor de pini.

Apoi se porni vîntul de la miazăzi, purtîndu-și vuietul prin trecători, iar zăpada de pe pantele inferioare se desprinse ca o blană care năpîrlește, dînd la iveală verdele viu al ierbii fragede. Tufele golașe de mărăciniș, înșirate de-a lungul rîului, prinseră să înmugurească, seva pinilor mustea și toate văile răsunau de zgomotul apelor ce se rostogoleau șuvoaie în jos, înspre ținuturile de șes.

Vitele părăseau adăposturile de iarnă și se răzlețeau pe platouri, talăngile lor răsunînd ca o muzică improvizată printre stînci, unde zăpada rămasă era îngrămădită în nămeți sclipitori. Localnicii își lepădară veșmintele de iarnă cenușii, femeile mergeau la tîrguieli gătite cu rochii în culori vii și șorțuri bine apretate, iar bărbații își puneau *Lederhosene* și ciorapi albi, pălării împodobite cochet cu cozi de fazani sau păr de capră neagră.

Poienile erau presărate de umbrele norilor. Fetele călcau mîndre, legănîndu-și fustele, iar invalizii care se lăfăiau la soare pe alei fluierau admirativ după ele cînd treceau prin dreptul lor.

Primăvara înainta cu pași repezi peste munți iar oamenii își deschideau inimile și ferestrele ca să o întîmpine.

Din balconul înalt de la Sonnblick, Mark Hanlon își cerceta din priviri micul imperiu și nu-l găsea deloc rău.

Progresul înfăptuit era acum vizibil, asemenea primelor mlădițe care dăduseră cu tifla iernii lungi și triste. Bărbații aveau de lucru și copiii aveau ce mînca. Începeau să se înfiripe primele forme rudimentare de comerț.

Sus în munți se tăiau bușteni. Ecoul loviturilor de topor răzbea din depărtări pînă la el. Trunchiurile copacilor se rostogoleau la vale, iar la marginea orașului lucrau de zor trei joagăre.

Lumea înșfăca lemnul de pin brut și încă umed, înainte să fie fasonat, pentru a-l folosi la refacerea construcțiilor distruse din numeroasele localități bombardate. Printr-un sistem de troc interzonal, conceput de Hanlon, jumătate din prețul de vînzare al mărfurilor se achita, obligatoriu, în bunuri — alimente, articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente. Cealaltă jumătate se plătea cu credite garantate de autoritățile de ocupație și care erau blocate în vederea folosirii lor la reconstrucție. Șilingul avea un curs scăzut pe piață și Hanlon refuză să vîndă cherestea de preț pe niște hîrtie lipsită de valoare.

Din creditele disponibile achiziționă două concasoare arhaice, care acum bubuiau sus în cariere, astfel încît orașul avea pregătit pietriș de vînzare pentru repararea drumurilor.

Începură să-și facă apariția primii șlefuitori de pietre prețioase din Viena, Roma și Geneva, dornici să cumpere hematite și cristal de stîncă extrase de prin exploatările mai vechi.

Printr-un sistem de cooperare, au fost achiziționate noi rase de vite mai productive, pen-

tru revitalizarea turmelor locale. Unuia din soldaţi, fermier din West Country, pe care Hanlon îl făcuse sergent, îi dădu în grijă întreprinderile agricole.

Apăruseră şi primii speculanţi imobiliari, amatori să cumpere la preţuri de nimic hotelurile şi pensiunile lăsate în părăsire. Pînă la deplina clarificare a tuturor titlurilor de proprietate, Hanlon oprise orice vînzare şi impusese obligaţia depunerii unei garanţii pentru orice tranzacţie oficială. Sumele astfel obţinute erau vărsate într-un fond productiv a cărui dobîndă îi procura disponibilităţi băneşti suplimentare pentru industria locală.

Spitalul condus de Miller funcţiona în sfîrşit şi el fără probleme. Pe măsură ce pacienţii grav bolnavi mureau unul după altul, erau trimişi alţii în loc, iar cei care prindeau puteri începeau să umble încet prin oraş, singuratici, apariţii fantomatice, dar cel puţin în viaţă — lucru care nu era un succes oarecare în acei ani de restrişte.

Huber primea o alocaţie modestă din medicamentele recent apărute şi această izbîndă cimentase o prietenie strînsă între cei doi bărbaţi.

În oraş îşi desfăşura activitatea un delegat al Crucii Roşii, care se străduia să dea de urma sutelor de dispăruţi din regimentul Quellenberg.

Chiar şi personalul care lucra la Sonnblick sporise la număr. O echipă de anchetatori fusese trimisă să facă cercetări în legătură cu

foştii membri ai partidului şi cu titlurile de proprietate, iar creşterea activităţii atrăsese înaintarea în grad a lui Hanlon şi Johnson.

Fuseseră angajate o mulţime de dactilografe, şi au fost recrutate fete de prin partea locului care să se ocupe de mormanele de hîrţoage.

Un străin de abia sosit la Bad Quellenberg nu ar fi sesizat nici a zecea parte din toate astea. El nu ar fi văzut decît o staţiune decăzută, locuită de oameni de la munte, de bolnavi şi o colonie mică de militari, cu hoteluri pustii şi mărfuri pe cartelă, ducînd, în cel mai bun caz, o existenţă redusă la strictul necesar.

Dar de acolo, din balcon, îmbrăţişînd cu privirea oraşul care se întindea de jur împrejur şi văile presărate cu verdeaţă, locotenent-colonelul Mark Hanlon sesiza întregul adevăr. Progresul era vădit. Peste tot pulsa viaţa şi, odată cu venirea primăverii, înflorea şi speranţa de renaştere.

Un singur lucru îl necăjea. Încă nu-l descoperise pe omul din spatele armei. Insistase să se continue percheziţionarea caselor, deşi Johnson se încrunta cînd auzea de asta. Cînd echipele de cercetare îşi începură activitatea, investigarea acestei afaceri devenise o parte a misiunii lor. Dar individul continua să rămînă nedescoperit. Circulau zvonuri, aluzii vagi şi crîmpeie de bîrfă, toate indicînd faptul că ucigaşul se afla încă în regiune. Dar numele lui şi locul unde se ascundea rămîneau încă un mister.

Era singura insatisfacţie care arunca o umbră asupra succesului din care începuse să guste din plin. Era în joc propria-i mîndrie. Dacă nu reuşea să-i determine pe locuitorii Quellenbergului să-l dea pe mîna judecătorului, însemna că dăduse greş şi deci principiul dreptăţii era încălcat în continuare.

Era lucrul pe care şi-l spunea lui însuşi. Adevărul era însă mult mai profund, dar el nu îndrăznea să-l ancheteze. Huber atinsese în mod dureros acest punct într-una din frecventele lor discuţii. Spătosul tirolez îi zîmbise şi îi spuse cu accentul său tărăgănat de provincial :

— Faci prea mult, prietene. Pe cît eşti de inteligent, pe atît eşti de orbit în această privinţă.

— Ce vrei să spui ?

— Nu-ţi ajunge să fii consulul, guvernatorul animat de sentimente de prietenie. Vrei să te identifici cu aceşti oameni, ca într-o căsătorie perfectă.

— Şi ce găseşti rău în asta ?

Huber făcu un gest larg, semnificativ.

— Căsătoriile mixte nu au dat niciodată rezultate. Întotdeauna stăruie o anumită rezervă ce ţine de domeniul incomprehensiunii. Naţiunile sînt asemănătoare familiilor. Au fiecare tainele lor de nepătruns. Glume specifice numai lor, cum ar fi acelea cu şotiile mătuşicii Matilda şi escapadele unchiului George. Un străin nu va putea să le guste, niciodată. Dispun de criteriile lor proprii de judecată care

n-au nici o legătură cu justeţea generală valabilă, sau, mai ştii, sînt cu mult mai apropiate de ea decît oricare din acelea pe care vrei să le aplici tu. Nicicînd nu-i vei face să capituleze în întregime. Mai întîi îţi vor zdrobi ţie inima.

Era o judecată plină de bun simţ, dar Hanlon nu putea să o accepte. Amintirile despre tinereţea trăită la Gratz erau încă vii. Anii care s-au scurs după aceea au fost cu totul lipsiţi de mîngîiere. Nu dispunea de nici un etalon cu care să poată măsura fie speranţele fie amăgirile.

Uşa se deschise în spatele său şi Traudl Holzinger păşi în balcon.

Era îmbrăcată în haine de primăvară, într-o fustă largă, strînsă la mijloc cu o centură de piele incrustată şi o bluză vaporoasă ce se mula pe pieptul ei tare. Pielea feţei, gîtul şi braţele radiau tinereţe şi sănătate. Parfumul ei îi amintea de prima seară cînd cîntase la pian acasă la primar.

Acum era secretara lui şi deşi nu se strînseseră niciodată de mînă şi nici nu se sărutaseră, îi lega totuşi sentimentul că împărtăşesc ceva comun, că sînt camarazi. Senzualitatea ei vădită îl provoca, dar era destul de prudent ca să nu se lase prins într-o legătură sentimentală. Era conştient că-i dă tîrcoale, încet şi cu mult tact, lucru care îi dădea o satisfacţie nedefinită, o mîngîiere zilnică, pentru mîndria sa rănită. Cînd lucra cu ea se simţea înviorat şi bine dispus. Cînd lipsea

nu-şi găsea locul şi devenea irascibil. Păstrau unul faţă de celălalt o atitudine oficială. Îi spunea Fräulein, iar ea i se adresa cu titlul funcţiei lui ; dar o întîmpina mereu cu zîmbetul pe buze, iar ea se ocupa cu competenţă de lucrările lui şi era foarte grijulie faţă de mărunţişurile care îi făceau lui plăcere.

Venise ca să-l anunţe ceva. Doctorul Huber era la telefon. Îi mulţumi, intră înapoi în cameră şi ridică receptorul. Vocea groasă a lui Huber era pătrunsă de importanţă.

— Cred că am ceva pentru tine, prietene.

— Pare foarte promiţător. Despre ce este vorba ?

— Jaf, replică Huber laconic. Se petrece de o bucată bună de vreme.

Hanlon ridică nedumerit din sprîncene.

— Asta este o chestiune care-l priveşte pe Fischer. Nu vreau să-i subminez autoritatea în problemele de ordin local.

— Cred că ar fi bine să afli de asta înaintea lui Fischer ?

— De ce ?

— E mai bine să nu discutăm la telefon, îl sfătui Huber precaut. Cît timp îţi ia să te repezi pînă aici ?

— Este atît de important ?

— Probabil foarte important — pentru tine.

— Douăzeci de minute, spuse Hanlon. *Auf Wiedersehen.*

— *Auf Wiedersehen.*

Glasul de pe fir amuţi, dar Hanlon rămase în picioare cu receptorul în mînă, în timp ce

Traudl Holzinger îl privea îngîndurată. Nu-i adresă nici o întrebare. Îi va spune el cînd va fi dispus, aşa cum îi împărtăşea de pe acum mai toate lucrurile.

•

În micuţa grădină de la capătul lui Mozartstrasse, Rudi Winkler se încălzea la soare. Era dezbrăcat, doar cu o pereche de chiloţi de baie pe el, iar ochii săi strălucitori, iscoditori erau ascunşi sub ochelari de soare. Stătea tolănit pe un pled, expunîndu-şi trupul dolofan, trandafiriu la culoare, cu capul culcat pe o pernă de cauciuc, şi urmărind cu priviri somnoroase norii ce alunecau alene peste vîrfurile pinilor. Era toropit de căldură, iar miresmele răspîndite de seva copacilor şi de iarba proaspătă îl înţepau plăcut în nări. Păsărelele ciripeau în cor, parcă doar pentru el şi cum era un adept nedezminţit al hedonismului savura pe îndelete plăcerea acestor clipe.

Mai avea şi alte motive de satisfacţie. În casă, pacientul său se cufundase într-un somn adînc de pe urma anestezicului. Fusese făcută operaţia finală, ultimul strat de ţesut cicatrizat fusese îndepărtat treptat şi ultima fîşie de piele nouă plantată, iar într-o lună, dat fiind norocul care nu contenea să le surîdă, va fi un om cu totul nou. Poate nu o perfecţiune, dar, oricum, o imitaţie acceptabilă. Acum că urmele cicatricei fuseseră îndepărtate, că era hrănit cum se cuvine şi avea parte de odihnă, nemaifiind hărţuit, îşi recăpătase în sfîrşit

calmul, înfăţişarea lui pierzîndu-şi aspectul acela de lup hămesit. Singurele indicii ale vechilor suferinţe erau urmele vineţii ale operaţiei.

Privirea i se schimbase şi ea. Dispăruseră din ea spaima şi sclipirile acelea ostile, de animal. Devenise mohorîtă, dar calmă. Nu exprima nici nerăbdare şi nici speranţă, dar nu te puteai aştepta la mai mult de la un om abia scăpat de sub urmărirea călăului. Chiar şi unui chirurg ca Rudi Winkler îi era peste putinţă să transforme un eunuc în amant cuceritor sau tată de copii.

Gîndul acesta îl făcu să zîmbească, şi se întoarse pe burtă să-l prindă soarele pe umeri şi pe muşchii fleşcăiţi ai spatelui.

Într-o lună va fi scăpat de această povară. Johann Wikivill va fi plecat, iar el, Rudi Winkler, va deveni un om nou. Fischer se ţinuse de promisiune : îi dăduse acte noi, o nouă identitate. Trecutul său era pe veci înmormîntat iar viitorul îi era asigurat cum nu se putea mai bine.

Totuşi, chiar şi perspectiva aceasta atît de încîntătoare era umbrită de un regret amar. Cînd pacientul său va fi plecat, el va rămîne singur. Ajunsese să aibă pentru el o slăbiciune, aşa cum are un artist faţă de propria-i creaţie, pentru că în ea pusese tot ce avea mai bun în el. Şi, oricît de ciudat ar părea, Rudi Winkler era, în felul său, un artist. Găsise satisfacţie în îngrijirea acestui trup betegit. Îşi înconjurase pacientul cu blîndeţe şi grijă dar nu-l supăra deloc faptul că nu primea nici un

răspuns la grija sa şi că în ochii întunecaţi ai pacientului său nu citea nici urmă de recunoştinţă.

Brusc, îl cuprinse un val de nelinişte. Discreţia şi rigorile impuse de îngrijirea pacientului îl ţintuiseră în casă în ultimele trei luni. Plimbările se limitaseră doar la locurile mai retrase şi potecile mai puţin umblate. Simţea nevoia de ceva mai mult acum — agitaţia vie a oraşului, chipuri noi, găsirea unor prieteni noi care să-i ofere o tovărăşie plăcută.

Continuă să mai viseze încă un pic la asta, toropit, mestecînd alene un fir de iarbă. Apoi se sculă, împături pledul şi se întoarse în casă.

Îl găsi pe Johann Wikivill treaz, întins pe spate, cu ochii holbaţi la grinzile maronii ale tavanului. Pe un obraz, în partea de sus, avea un plasture prins cu leucoplast. Întoarse capul strîmbîndu-se de durere şi se uită la Winkler, apoi îl întrebă cu voce ştearsă, lipsită de interes :

— Cum a mers de data asta ?

Winkler se aplecă, zîmbind, asupra lui şi-i atinse pielea proaspătă, şi netedă de lîngă pansament.

— Splendid. Absolut nici o complicaţie. Dacă nu o să apară vreo infecţie secundară, am terminat definitiv.

— Eşti un chirurg priceput.

Era doar o constatare, nu exprimarea unei mulţumiri. Winkler chicoti ascuţit :

— Eşti un om norocos. Pentru o trebuşoară ca asta obişnuiam să încasez o groază de bani.

— Am înţeles că ai fost plătit destul de bine şi pentru asta.

— Aşa este. Winkler continua să zîmbească. Era greu să-l scoţi din fire. Acum poţi să începi să-ţi faci planuri de viitor.

— Ce fel de planuri ?

— Unde-o să te duci, cu ce o să te ocupi.

Încuviinţă domol din cap şi rosti cu acelaşi glas indiferent :

— M-am gîndit la asta. Am reflectat la toate lucrurile posibile care m-ar putea ajuta să mă simt din nou om. Chiar şi la asta. Dar n-am găsit nici unul.

Winkler se apleca spre el înfrigurat :

— S-ar mai putea găsi. Sînt atîtea lucruri...

— N-a mai rămas nimic, spuse Johann Wikivill. Doar dacă crezi în...

— În ce ?

— În Dumnezeu, poate. Mai ştii, sufletul...

Buzele rumene ale lui Winkler se strîmbară într-o expresie de dispreţ. Glasul îi era uşor zeflemitor.

— Mi-au trecut mulţi oameni pe sub cuţit, prietene. Am cercetat pînă la ultima limită capacitatea de suportare a senzaţiilor — chiar şi a suferinţei. În pofida acestui fapt n-am găsit nimic care să probeze existenţa sufletului. I-am ascultat cum îl implorau din toată fiinţa lor pe Dumnezeu, dar nu pot zice că l-aş fi auzit să răspundă vreodată. Nu există decît un lucru real — asta ! Se aşeză pe marginea patului şi-şi plimbă vîrfurile degetelor peste pielea nouă şi fină a obrazului lui Wikivill. Doar acest trup cu milioanele lui de

terminaţii nervoase, fiecare susceptibilă să reacţioneze la un anumit gen de senzaţie. Cînd moare, nu mai rămîne nimic. De ce să renunţi la ce-a rămas, chiar aşa stînd lucrurile ?

Omul din pat nu schiţă nici un gest. Pentru ca să fi putut reacţiona astfel, trebuia să fie făcut din piatră. Spuse cu simplitate.

— Fiindcă nu mi-a mai rămas nimic. Absolut nimic.

Winkler sări ca ars, retrăgîndu-şi brusc mîna de pe faţa lui.

— Înseamnă că mi-am irosit timpul, spuse el răstit. Trebuia să-i las să te spînzure.

Se întoarse cu o mişcare bruscă şi ieşi afară din cameră. Omul din pat se lăsă pe spate şi închise ochii. Cinci minute mai tîrziu, Rudi Winkler păşea în stradă, îmbrăcat în haine uşoare de primăvară, să ia aer prin Bad Quellenberg.

*

Sepp Kunzli ieşise şi el să ia aer, pe terasa vastă de la Casa Păianjenului. Păşea agale în sus şi-n jos, cu mîinile la spate, capul plecat în faţă, frămîntat de un gînd lung şi încîlcit. Dedesubt, grădina cobora în terase acoperite cu iarbă şi boschete pînă la perdeaua deasă de pini care o ferea de privirile indiscrete aruncate din stradă. La cîţiva paşi de el, se aflau ferestrele mari, cu zăbrele, ale biroului, unde un englez în vîrstă, asistat de doi austrieci, cerceta asiduu un morman de documente.

Trecuseră deja cîteva săptămîni de cînd veneau acolo, zilnic, de la nouă dimineaţa pînă la şase după-amiaza, sortînd, clasificînd, întocmind tabele, clădind cu migală un bilanţ al averilor lui Sepp Kunzli şi ale celorlalţi, fie ei vii sau morţi, pentru care lucrase. Erau jurişti de profesie, ca şi el, oameni reci şi meticuloşi, selecţionaţi de autorităţile de ocupaţie să dea de urma bunurilor expropriate şi să le restituie proprietarilor de drept, bineînţeles, dacă mai erau în viaţă. Uneori, apelau la el cu tact, tratîndu-l cu respectul cuvenit unui coleg ilustru. Cînd aveau nevoie de vreun sfat, îl dădea fără rezervă. Omisiunile din evidenţe le completa cu date din memorie, care era o adevărată cartotecă. Iar în tot acest răstimp era conştient că bilanţul pe care-l întocmeau reprezenta propriul act de acuzare.

Totuşi, acest lucru nu-l tulbura deloc, era chiar aproape mulţumit.

Arăta de parcă avusese o criză, căreia îi supravieţuise cu greu, şi continua să trăiască într-o stare de sincopă, o stare de anulare completă a eforturilor şi emoţiilor.

Criza survenise în timpul călătoriei la Zürich. Plecase destul de bine-dispus, convins că în săptămîna care îi stătea la dispoziţie putea să-şi aranjeze afacerile, astfel încît să-i mai rămînă oarecare avere şi să-şi consolideze poziţia pe lîngă Autorităţile aliate. Era o manevră pe care o pregătise îndelung şi, în cel mai rău caz, ceea ce ar fi reuşit să salveze nu era de dispreţuit.

La Zürich cunoscuse întîmplător o femeie fermecătoare, plină de spirit, binevoitoare, care divorţase nu de mult timp de un exportator bogat. Kunzli nu se complica cu flirturi nesfîrşite, deci idila se înfiripă cu uşurinţă. Ceea ce îl zguduise profund era sfîrşitul acesteia.

După prima noapte petrecută împreună îl părăsi, cu ochii aprinşi de furie, iar ultimele cuvinte ce i le-a adresat îi răsunau de atunci mereu în urechi.

— Parcă m-am culcat cu un cadavru. Pentru asta te urăsc şi mă urăsc pe mine însămi deopotrivă !

În trecut găsea o oarecare satisfacţie în teama ce o inspira nevestelor membrilor partidului şi fiicelor de generali. Totul făcea parte din răzbunarea lui. Dar acum era altceva. Nu mai era nevoie să-şi descarce răzbunarea. O privise chiar ca un început al unei vieţi noi, libere, un prim fruct al anilor de aşteptare îndelungată.

Apoi, brusc, înţelesese totul. Nu va mai rodi nici un fruct, niciodată. Copacul se uscase. Rădăcina fusese tăiată. Seva pasiunii nu-l va mai înviora din nou, nicicînd. Ceea ce mai rămăsese nu era decît întruchiparea searbădă a vieţii, simbol mort, încremenit în scoarţa sa aspră, cu frunzele căzute — mai bine să-l dobori la pămînt înainte ca să devină un obiect de batjocură.

Disperarea este o meteahnă stranie, care ia forme la fel de stranii. Sepp Kunzli i se lăsă pradă în cursul primelor ore triste şi lipsite de interes din dimineaţa următoare în Zürich.

Sfîrşitul inevitabil i se înfăţişa cu claritate şi, ca un ins ordonat ce era, se apucă să facă pregătiri pentru întîmpinarea lui.

Intră în legătură cu bancherii săi şi luă măsuri de lichidare a bunurilor mai sigure, iar sumele rezultate le depuse într-un cont pe numele Annei Kunzli. Apoi adună toate hîrtiile rămase şi le duse cu el la Bad Quellenberg, iar cînd inchizitorii îşi făcură apariţia le abandonă în seama lor pentru a fi examinate, iar el se retrase neobservat, aşteptînd, calm, verdictul.

Nepoatei sale îi înfăţişă aceeaşi mască, de indiferenţă îngăduitoare. Nici nu i-a interzis, dar nici nu a încurajat-o să muncească la spitalul pentru persoanele aduse din lagăr. Se complăcea să plutească inert de la o zi cenuşie la alta către viitorul opac, inevitabil.

Lucrul care-l nedumerea acum cel mai mult era cum de ajunsese la această stare de vid absolut. Alţi oameni, pe care-i cunoştea bine, au minţit şi au înşelat cît au putut, au dus o existenţă murdară, au ucis şi au complotat şi, totuşi şi-au păstrat neştirbit interesul pentru viaţă. Mai aveau încă idealuri de atins şi dorinţe de satisfăcut. Unii descoperiseră dragostea — sau cel puţin o imitaţie banală a ei. Nu scăpaseră complet de spaime. Dar încă aveau clipele lor de exaltare.

Iar el, omul cu judecata cea mai sănătoasă şi cel mai sobru dintre toţi, pierduse totuşi, undeva pe drum, cheia vieţii. Poate nu o avusese niciodată sau poate îi scăpase din mîini în ziua cînd îi murise soţia. Era, poate, tocmai

unul din motivele pentru care se sinucisese — ştia că el murise deja. Acum, peste toate se aşternuse vremea şi era atît de greu şi de inutil să-şi mai amintească ceva.

Departe, în spate, răsună strident clopoţelul de la poarta de fier anunţînd sosirea unui vizitator. Se opri în loc şi privi în stradă. Cîteva clipe mai tîrziu, primarul Max Holzinger urca zorit poteca abruptă.

Kunzli îi făcu semn să urce direct pe terasă şi-l întîmpină cu un zîmbet distant.

— *Grüss Gott,* Herr Burgermeister ! Ce surpriză plăcută ! Cu ce te pot ajuta ?

Holzinger aruncă o privire agitată, nervoasă, în interiorul biroului.

— O vorbă între patru ochi, domnule doctor. O chestiune personală.

Kunzli îl luă de braţ şi-l conduse din balcon către o peluză însorită unde, în jurul unei măsuţe de fier, erau orînduite scaune în stil rustic.

— Ia loc, domnule primar. Să ne simţim în largul nostru... Ei... ?

Holzinger tuşi şi se frămîntă amărît. Nu avusese niciodată prea multă elocinţă, dar de data aceasta limba părea să-i fie pur şi simplu legată, din cauza sfiiciunii. Kunzli îl încurajă cu o ironie uşoară :

— Hai, prietene ! Dă-i drumul ! Sînt timpuri grele pentru noi toţi. La ce bun să ne ferim unii de alţii ?

— Atunci... primarul trase adînc aer în piept şi-şi făcu curaj. Aţi aflat de cercetările care au

loc acum în legătură cu proprietăţile şi afiliaţiile la partid, nu ?
— Nu cine ştie ce, răspunse Kunzli sec.
— Ştiţi că eu... în fine, că am avut o comportare destul de corectă.
— Mai corectă decît a multora. Kunzli încuviinţă cu o înclinare a capului. Apoi zîmbi lăsînd să se întrezărească o urmă din vechea răutate şi adăugă : Cu puţin noroc ai putea să-ţi păstrezi funcţia.
— Acest lucru mă îngrijorează mai puţin. Ceea ce mă interesează este reputaţia mea. Înţelegeţi, cred, că mă aflu într-o situaţie delicată. Autorităţile de ocupaţie îmi arată încredere. Colonelul Hanlon este de cîtva timp oaspete în casa mea.
— Iar fiica dumitale lucrează pentru el.
— Aşa este.
— Din fericire pentru tine — şi pentru ea.
— Oarecum. Dar... Holzinger îşi potrivi gulerul.
— Dar cam lipsit de discreţie, acest Hanlon. Asta vrei să spui.
— A, nu, nicidecum, se grăbi să-l asigure Holzinger. Nici pomeneală de vreo legătură. Totul este foarte cuminte şi oficial.
Kunzli îşi privi ironic musafirul, cu coada ochiului.
— Vreo speranţă de căsătorie ?
— ...Nu s-a pus problema. Mai tîrziu, ar fi o speranţă, poate...
— Atunci, de ce sînteţi aşa de trist, domnule primar ? i-o întoarse Kunzli direct. Ai motive mai multe decît aproape oricare din noi să fii vesel.
Holzinger îi spuse bîlbîindu-se :
— Este... e vorba de casa mea. După cum vă amintiţi, titlul de proprietate a fost transferat asupra soţiei mele, printr-un act antedatat. Dacă acest lucru ar ajunge la cunoştinţa...
Kunzli îl privi rece.
— Cum să ajungă, prietene, din moment ce doar eu şi dumneata ştim de asta, iar martorii nu erau la curent cu conţinutul actului ?
— M-am gîndit, poate m-aţi asigura că...
— Te-ar face să te simţi mai liniştit ? Da ? Holzinger era lac de sudoare. Problema fusese pusă pe tapet, iar el o dăduse rasol cu diplomaţia. Kunzli îl juca după plac. Mai tîrziu va fixa un preţ.
Întrebarea care urmă îl înspăimîntă şi mai mult.
— De ce te-aş trăda, domnule primar ?
— Vă rog ! Holzinger ridică mîna fluturînd-o în semn de tăgadă. N-am vrut să spun asta.
— Ba da, îl contrazise Kunzli îngăduitor. Şi nu trebuie să-ţi fie jenă să o recunoşti. A fost un timp cînd aşa ceva reuşea să mă flateze.
Holzinger nu comentă nimic. Încerca să pătrundă gîndurile ce umblau în spatele ochilor lui metalici, de păianjen. Kunzli îl lăsă să mai năduşească un pic, apoi păru să-i fi venit o idee. Spuse înviorat :
— Încheiem un tîrg, Holzinger.
Holzinger încremeni. Sosise clipa de care se temuse cel mai mult. Întrebă şovăind :
— Ce fel de tîrg ?

— Te asigur în mod solemn că voi fi discret, în schimbul unui mic favor — un serviciu personal.

— Nu înţeleg.

— E ceva foarte simplu. Aş vrea să o inviţi pe nepoata mea la cină, cît de curînd posibil, şi să o faci să rămînă peste noapte la voi.

— Asta-i tot ? Vreau să spun că... va fi întotdeauna o plăcere pentru noi, dar...

— În situaţia de acum, ar fi cel mai mare serviciu pe care mi l-ai putea face.

— Pot să întreb de ce ?

— Mai bine nu, domnule primar.

Pentru prima dată de cînd se cunoşteau, Holzinger simţea că afla adevărul lui Sepp Kunzli. Într-un mod ascuns, deşi ruşinat, Holzinger era grozav de încîntat de acest fapt.

*

Primăvara îi aduse părintelui Albertus o treabă în plus — vizitarea, rînd pe rînd, a enoriaşilor săi. În timpul iernii fusese despărţit de mulţi dintre ei. Era bătrîn şi prea firav ca să poată face turul gospodăriilor mai mărginaşe şi al altor aşezări izolate de prin văile retrase.

Dar cînd soarele începu să strălucească, zvîntînd cărările, inima lui slăbită prinse să bată ceva mai tare, începu să se mişte mai în voie, uneori pe jos, alteori într-o şaretă.

Avea o mulţime de treburi de făcut. Să boteze copii, să asculte spovedanii, să-i împărtăşească pe bolnavi şi să cunune numeroase perechi. În satele mai pierdute de lume, trăgea la una din ferme şi oficia liturghia în salonul mare,

unde atîrnau, agăţate de căpriorii înnegriţi, funii de ceapă, şunci afumate şi cîrnaţi negri.

Alegoriei primăverii îi dădea o interpretare cu totul personală : seva binecuvîntată pornea din nou din rădăcini aşa cum totul porneşte de la Cristos, trecea mai departe prin tulpini, care reprezentau pentru el biserica, şi se răspîndea prin ramurile răsfirate, aşa cum credinţa se răspîndeşte în sufletele mulţimii de credincioşi. Unele ramuri păreau a fi moarte — semn de nesfîrşită tristeţe pentru el. Dar niciodată nu-şi pierduse speranţa şi nici nu încetă să se roage pentru mîntuirea lor. An de an, primăvara făurea miracole — pe crenguţe din cele mai uscate irumpeau mugurii, trunchiuri aproape putrezite dădeau la iveală mlădiţe, iar genţiana îşi găsea loc de culcuş pe cele mai abrupte şi nespus de aride povîrnişuri.

În după-amiaza aceasta scăldată în lumină, în timp ce Rudi Winkler ieşise să facă o plimbare prin oraş, iar Mark Hanlon se grăbea la întrevederea cu Reinhardt Huber, bătrînul preot se întorcea acasă după o peregrinare de două zile prin părţile sudice ale parohiei sale.

Tăietorii de lemne îl duseseră unul cîte unul sprijinindu-l de braţ pînă în vîrful pantei. Acum cobora agale pe cărăruia îngustă care dădea în Mozartstrasse. Din cînd în cînd se oprea să hrănească păsărelele cu cîte o mînă de firimituri de pîine sau să dezmierde cu vorbe duioase veveriţele care îl iscodeau din ascunzişurile lor din copaci, cu ochi sclipitori şi neîncrezători. Sunetul apei îl învăluia din

toate părţile, iar adierea blîndă a vîntului înviora frunzişul crud. Armonia din jur punea tot mai mult stăpînire pe el, iar căldura îi răscolea sîngele adormit. Viaţa se reîntrupa şi odată cu ea şi speranţa.

Din gurile celor morţi vor răsări flori. Copiii îşi vor face loc de joacă pe osuare şi niciodată nu vor şti de ele.

Cînd ajunse în Mozartstrasse se opri şi îşi înălţă privirea spre o vilă mică, din lemn gălbui de pin, cu o peluză îngrijită în faţă. Scotoci prin buzunare şi scoase un carneţel cu adresele enoriaşilor parohiei sale. În dreptul adresei casei o însemnare scurtă : *R. Winkler. Vizitator. Religia — necunoscută.* Privi din nou şi văzu că uşa de la intrare era deschisă, iar perdelele de la ferestre trase. Lăsă carneţelul să-i alunece în buzunar, deschise poarta şi urcă treptele de piatră. Cînd ajunse la uşă ciocăni uşor. Nici un răspuns. Bătu din nou şi aşteptă o clipă, apoi păşi înăuntru.

O văzu mai întîi pe menajeră, speriată şi încremenită, cu gura căscată, în cadrul uşii de la bucătărie. Apoi îl zări pe bărbatul întins pe pat. Dormea întors cu faţa la perete, încît părintele îi văzu bandajele de pe obraz şi pielea nouă care creştea de jur împrejurul lor.

Se întoarse către menajeră şi o întrebă cu voce gravă :

— De cînd se află aici ?

Era prea înspăimîntată să poată minţi şi-i spuse :

— De la Sf. Nicolae. Herr Doktor l-a îngrijit. N-am avut nici în clin nici în mînecă cu treaba asta, părinte. Sînt doar slujnică aici şi...

O întrerupse cu un gest poruncitor.

— Taci, femeie ! N-ai de ce să te temi de mine. Lasă-ne singuri.

— Dar Herr Doktor...

— Lasă-ne !

Ieşi afară trăgînd uşa după ea şi părintele Albertus se aşeză pe un scaun, aşteptînd ca cel care dormea să se trezească din somn.

*

Aplecat peste balustrada podului, Rudi Winkler privea în jos la cascada ce-şi rostogolea apele peste stînci şi îşi croia drum chiar prin centrul oraşului. Se umflase de pe urma topirii zăpezilor şi tunetul ei umplea strada, iar spuma ei aşternea o ceaţă fină peste zidurile şterse ale clădirilor.

Era ceva hipnotic în acest tumult al apelor şi rămase acolo îndelung, urmărind contururile desenate de spumă şi clocotul apei spulberată de stînci. Brusc, avu sentimentul apăsător că cineva se uita stăruitor la el.

Îşi înălţă privirea şi văzu, la vreo zece paşi de el, un bărbat stînd cu spatele la apă, şi cercetîndu-l atent.

Era slab ca un ţîr, cu veşmintele fluturînd pe el. Avea o faţă osoasă, prelungă, ochii afundaţi în orbite şi o claie de păr neţesălată pe cap, ca o mătură de nuiele.

Winkler îi înfruntă privirea, dar el continuă să-l fixeze cu încăpăţînare. Micuţul bavarez ridică din umeri înciudat, se întoarse şi o

porni în susul străzii, în direcţie opusă, simţind că celălalt îl urmărea cum se îndepărtează, cu o privire duşmănoasă aţintită asupra lui.
După cîtva timp, individul cu claia de păr se urni şi el din loc. Cînd ajunse la Bella Vista îşi strînse prietenii cerc în jurul său şi le spuse :
— Măcelarul este în oraş ! L-am văzut cu ochii mei.

CAPITOLUL 14

ÎN BIROUL SĂRĂCĂCIOS de la spital, Mark Hanlon discuta cu Reinhardt Huber. Doctorul era abătut. Faţa lui mare şi veselă era de data asta înnourată, iar gura era strînsă într-un rictus amar. În timp ce vorbea se juca febril cu un couppe-papier de oţel, acum înfigîndu-l în sugativă, acum îndreptîndu-l ca pe un bisturiu înspre faţa sobră, atentă, a lui Hanlon.
— Ţi-am spus o dată, prietene, că nu am nici o legătură cu acest loc. Nu sînt din acest oraş. Întreaga mea lume se află cuprinsă între zidurile acestui spital. Deci îmi este indiferent dacă sînt informatorul tău sau al altcuiva. Dacă ar fi fost vorba de un furt oarecare, aş fi tratat totul ca pe o chestiune cazonă sau aş fi deferit cazul lui Fischer. Dar este vorba de... de ceva de-a dreptul josnic. Ştii doar cît de modeste sînt resursele noastre — cum pacienţii se trezesc chiar în timpul operaţiei din cauză că sînt nevoit să raţionalizez anestezicele, cum trebuie să păstrez sulfamidele şi penicilina numai pentru cazurile extreme şi să-i las pe ceilalţi să-şi învingă durerile chinuindu-se săptămîni sau luni în şir. Dar cînd pînă şi puţinul de care dispunem este prădat, atunci încep să mă gîndesc la hoţ ca la un ucigaş. Apelez la tine. Mă înţelegi ?
— Oarecum. Hanlon nu voia să se angajeze. Sînt însă de părere că este vorba de un caz care e de competenţa lui Fischer.
— La naiba cu Fischer ! explodă Huber. Fischer este şi el băgat pînă în gît în murdăria asta.
— Dacă poţi dovedi asta, spuse Hanlon zîmbind, aş fi bucuros să intervin.
— Prea bine ! Huber trînti cuţitul pe masă şi se ridică din scaun, dominîndu-l pe Hanlon cu statura sa masivă, avînd întipărită pe faţă o expresie de îndîrjire, amestecată cu ciudă şi ruşine.
— Iată dovezile. Mai întîi sustragerile s-au produs pe parcursul unei perioade de timp destul de îndelungat.
— De cînd ?
— Primele lipsuri au fost observate chiar după Sf. Nicolae.
— De ce nu ai întreprins ceva chiar atunci ?
Huber înălţă mîhnit din umeri.
— Se întîmpla pentru prima dată. Nu puteam fi siguri că era vorba de un furt. Cantităţile erau neînsemnate — un sfert de litru de eter, ceva soluţie antiseptică, o cantitate neînsemnată de sulfamidă praf. Explicaţia se putea

găsi în stocarea neglijentă a medicamentelor. După aceea, ştii, devenise tot mai greu să procurăm articolele respective. Dar micile lipsuri, inexplicabile la început, se ţineau lanţ şi mereu dispăreau infime cantităţi din aceeaşi categorie de medicamente. Anestezice, antiseptice, bandaje. Şi acum, îşi îndreptă cu emfază degetul gros spre Hanlon, în al doilea rînd, incursiunea vizează ultima şi cea mai preţioasă pradă dintre toate. Două flacoane de penicilină au fost sustrase din frigider. De data aceasta sîntem siguri, crede-mă.

— Ştii cine le-a luat ?

Huber încuviinţă.

— De data asta, da. Una din surori l-a văzut pe individ părăsind farmacia într-un moment cînd nu avea voie să intre acolo.

— I-ai luat interogatoriul ?

— Nu încă. Doream să fii de faţă.

Hanlon se încruntă şi clătină din cap.

— Nu însă fără să ai un motiv. De ce vrei să mă ocup eu ?

Huber îi argumentă succint.

— Hoţul nostru are o ibovnică în oraş. Soţul ei este internat aici — ceva incurabil, bietul de el. Vine să-l vadă şi apoi se întoarce acasă însoţită de un infirmier care îi este amant.

— Cum o cheamă ?

— Gretl Metzger. Ţine un debit de tutun.

— Nu am găsit nimic despre ea în hîrtiile noastre.

— Nici nu cred că găseşti ceva, spuse Huber cu un zîmbet amar. Dar legătura este evidentă. Şi devine şi mai evidentă cînd vei afla că

Gretl Metzger este o veche iubită a lui Karl Fischer.

— Poţi dovedi asta ? îl interpelă scurt Hanlon.

— Nu-i greu deloc. Oraşul este mic. Fiecare ştie aventurile amoroase ale celuilalt. Deci avem toate elementele : hoţul, iubita lui, Karl Fischer şi o cantitate de medicamente de trei feluri — ce crezi că ne spun toate astea ?

— O primă presupunere, spuse Hanlon concis. Fischer ascunde un asasin şi cineva încearcă să efectueze o operaţie estetică asupra feţei. Pe piaţa obişnuită nu sînt medicamente — deci aici e singurul loc de unde şi le poate procura. Fischer o pune pe această Metzger să seducă pe cineva din personalul tău.

— Ai dreptate, prietene ! Huber se lăsă uşurat pe spate, pe scaun. Ei, acum vei prelua cazul ?

— Da.

— Bun, spuse Huber. Şi pe deasupra o să-mi plăteşti pentru informaţiile date, nu ? Hanlon îl privi surprins. Cererea îi era adresată atît de direct şi totuşi contrasta flagrant cu caracterul omului pe care îl cunoştea bine. Gura lui Huber se lăbărţă într-un zîmbet strîmb, mohorît. Îmi vei completa la loc medicamentele lipsă, Hanlon, şi-mi vei spori alocaţiile. După cum vezi, nu sînt prea mîndru de mine însumi. Vînd forţei de ocupaţie pe proprii mei concetăţeni. La urma urmei să trag şi eu un folos din asta — măcar pentru băieţii mei.

— Vei căpăta ce-ţi trebuie, îi spuse Hanlon liniştit. Nu cred că trebuie să-ţi găseşti singur vreo vină. Nu văd de ce ar trebui salvat un ucigaş, în vreme ce douăzeci de oameni pot muri de pe urma şocului sau septicemiei din cauză că au fost privaţi de medicamentele destinate lor.

— Pentru absolut nici un motiv, spuse Huber posomorît. Dar eu sînt medic, nu judecător.

— Indiferent că ne place sau nu, toţi sîntem judecători. În ce te priveşte, te afli într-o postură mai plăcută decît mine căci eu reprezint şi călăul.

— Preţul victoriei, comentă Huber cu umor fin.

— Nu-ţi aduce nimic altceva decît dureri de cap, spuse Hanlon acru.

— ...şi pe fata primarului.

Deşi remarca fusese făcută cu zîmbetul pe buze, pentru Hanlon răsunase ca o palmă peste obraz. Se împurpură la faţă şi sări în picioare ca un arc, holbîndu-se furios la Huber. Mînia din el se revărsă într-un torent de vorbe grele, pătimaşe :

— Eşti un ticălos, Huber ! Un ticălos neruşinat şi infam ! Am avut încredere în tine, am încercat să te ajut şi, uite, asta-i murdăria pe care mi-o arunci în faţă. Să te ia dracu ! Adu-ţi omul aici să-l interoghez. După aia îţi poţi vedea de spitalul tău, fără să mai contezi pe mine.

Uriaşul tirolez nu schiţă nici o mişcare. Şedea ruşinat pe scaun, privindu-şi fix mîinile.

Se scurseseră multe clipe pînă să-şi ridice capul din pămînt, iar cînd, în sfîrşit, o făcu, Hanlon văzu că avea ochii înceţoşaţi de lacrimi, iar faţa brusc îmbătrînită. Cuvintele se legau greoaie, împovărate de o căinţă ciudată :

— Am... am spus un lucru de neiertat... o glumă răutăcioasă. Mă simt înjosit de ceea ce s-a petrecut aici, cu proprii mei oameni. Mi-e ruşine de rolul pe care l-am avut şi încerc să te fac să resimţi şi tu acelaşi lucru. Distrug dintr-o lovitură o prietenie care-mi este scumpă. Îmi pare rău — doar Dumnezeu ştie cît de rău !

Cu un gest brusc, obosit, îşi lăsă capul pe mîini şi se aplecă pe birou. Hanlon rămase în picioare, privindu-l cu ochi reci, încrîncenaţi de mînie. Cuvintele lui se abăteau ca un bici deasupra capului aplecat al lui Huber.

— Am venit mînat de prietenie, Huber. Am venit să clădesc, nu să distrug, să colaborez, nu să guvernez şi cu ce m-am ales ? Asasinat, înşelăciune, minciună, insulte. Sînt sătul. Mi-ajunge !

Huber îşi înălţă încet capul şi se uită la el buimac. Glasul îi era abătut şi stins.

— Asta-i adevărul, Hanlon ! Toţi ne-am săturat. Nu mai judecăm întotdeauna drept. M-am săturat să mai trăiesc înconjurat de atîta mizerie, dezgustat de propria-mi neputinţă faţă de ea. Mi-e silă să mai peticesc trupuri ireparabil distruse, să insuflu speranţe deşarte, am obosit să tot cerşesc medicamente şi instrumente, sînt scîrbit de munca de măcelar pe care trebuie să o fac fără ajutorul lor. Nu pot să

retractez ceea ce am spus, dar, te rog, crede-mă că îmi pare nespus de rău !

Se ridică în picioare şi-l privi pe Hanlon peste masă. Apoi îi întinse mîna. După o clipă de ezitare, Hanlon i-o întinse pe a lui şi rămaseră cu privirile aţintite unul la celălalt, cu o expresie de şcolar ruşinat întipărită pe feţe, pînă ce pe chipul livid al lui Huber înflori un zîmbet.

— Nimeni nu crede că-ţi este amantă. Tocmai acest lucru le displace. Au teamă faţă de sfinţi, iar celibatarii sînt oameni periculoşi. Sîntem oameni primitivi. Ne place să ştim că cei care ne cîrmuiesc au tot ce le trebuie. În acest chip îţi vine mai uşor să te înţelegi cu ei.

— Sînt un romantic, spuse Hanlon cu un zîmbet resemnat. Mai ţip încă după luna de pe cer. Îmi doresc mai mult o iubită decît o amantă.

Huber spulberă cu un gest larg al mîinilor această închipuire celtică.

— Luna e rece, prietene, dar dacă femeia din pat este caldă, ai bătut deja jumătate din calea spre iubire.

Odată cu această concluzie, spusă mai în glumă, mai în serios, deveniră din nou prieteni şi reveniră la problema existentă : găsirea urmei medicamentelor furate şi depistarea omului din spatele armei.

*

Karl Adalbert Fischer şedea sub harta pătată de vin, cu steguleţele ei atîrnînd melancolic, şi medita la viitorul său îndoielnic. Primăvara se cuibărea pretutindeni în munţi, dar el continua să rămînă cufundat într-o iarnă sumbră, bîntuită de nelinişti şi deziluzii.

Ochii îi erau injectaţi, gura cleioasă de băutură şi trupul istovit în urma excesului din noaptea trecută. Era prea bătrîn pentru pasiuni dezlănţuite, dar puterea obişnuinţei îi dădea încă ghes şi speranţa se stingea mai lent decît extazul neînsoţit de iubire.

Petrecuse noaptea cu Gretl Metzger. Îi telefonase după-amiază tîrziu să-l anunţe că nu va mai putea căpăta nimic de la spital şi că prietenul ei trăia zilnic cu teama că va fi descoperit. Fischer se dusese să o vadă. A plîns, a ocărît şi a ameninţat încît, plictisit la culme, trebui să recurgă la ultimul mijloc.

Suspinase îndelung, la pieptul lui, jurînd că nu-l va trăda niciodată, dar în timp ce ea dormea el zăcuse treaz ore în şir cu privirea pierdută în beznă, convins că atunci cînd vor veni inchizitorii ea le va mărturisi totul.

Că vor veni, nu se îndoia o clipă. Îi era totodată foarte clar cum avea să procedeze. Trebuia să zîmbească smerit şi să nu răspundă la nici o întrebare pînă cînd nu-l aduceau în faţa instanţei, unde, cu un dram de noroc şi cu un avocat priceput, ar putea-o face pe martirul, omul mînat de ataşamentul pentru familie şi ţară, la o crimă măruntă. Va fi un caz de toată frumuseţea. Presa i-ar putea conferi chiar notorietate. Forţele de ocupaţie se aflau într-o dilemă fără scăpare. Făceau caz de democraţie şi de dreptul la judecată cinstită. Dar în fapt

erau legate de autocrația locală și de o legalitate îndoielnică în făurirea justiției.

Îl îngrijora mai mult soarta nepotului decît a lui. Băiatul mai avea puțin și termina tratamentul. Libertatea bătea la ușă. Ce mare satisfacție ar fi pentru el să-l poată trimite cît mai departe. Timpul și împrejurările de față lucrau însă împotriva lui. Trebuia să găsească neapărat o cale.

Se lăsă pe spate în fotoliu, își sui picioarele pe birou și aprinse o țigară. Înainte să fi fumat jumătate din ea se auzi un ciocănit în ușă și părintele Albertus intră înăuntru.

Fischer își dădu repede picioarele jos de pe masă și se ridică să-l întîmpine. Bătrînul refuză cu un gest formalitățile de salut și intră direct în subiect.

— L-am văzut pe nepotul tău, în după-amiaza aceasta, Karl.

— L-ai văzut pe dracu! Fischer se holbă la el furios și uluit. Doar i-am spus nătărăului ăla tînăr să stea în casă.

— A stat, Karl. Am dat peste el cu totul întîmplător. Vizitam parohia și pașii m-au purtat către casa lui Winkler.

— Aha... răsuflă lung și ușurat. Cît pe-aci să mă sperii, părinte.

Fischer începu să zîmbească, dar chipul bătrînului preot avea o mină severă. Spuse pe un ton categoric :

— Winkler nu mai are nimic de făcut. Îl iau de acolo.

— Ce ?!

Părintele Albertus îl înfruntă cu demnitate neînduplecată.

— Băiatul este aproape vindecat la trup. Doar sufletul îi este bolnav, în pragul disperării. Winkler nu-l poate ajuta. Am de gînd să-l iau pe Johann la mine acasă, să-l îngrijesc.

Fischer se uită năuc la el, căutîndu-și cuvintele.

— Vrei să spui că ai îndrăzni...

— Pentru un suflet rătăcitor, spuse părintele Albertus cu complicitate, un preot trebuie să îndrăznească orice. În plus, sanctuarul bisericii îi oferă o protecție mai sigură decît tine sau Winkler.

Fischer clătină din cap și zîmbi neîncrezător.

— Nu mai există nici un sanctuar acum, părinte, sîntem în secolul XX, statul este laic. Biserica nu mai are nici o imunitate.

— Orice s-ar întîmpla, îl iau cu mine. Diseară, după ce se înnoptează îl duc la mine acasă. Poate să rămînă acolo pînă se vindecă, atît la trup cît și la suflet.

— Și după aceea ?...

— Va hotărî singur ce are de făcut.

Fischer se așeză încet la loc pe scaun, apoi, pe neașteptate, izbucni în rîs. Bătrînul îl urmări încruntîndu-se.

— Poate îmi spui și mie de ce rîzi, Karl.

Karl Adalbert Fischer se opri din rîs și îl îndemnă nerăbdător să ia loc. Apoi îi povesti totul aproape fără urmă de emoție.

Bătrînul îl ascultă atent pînă își termină istorisirea, apoi, lăsîndu-se pe spate în scaun, își

împreună mîinile a rugă și privi îngîndurat la Fischer. Primele cuvinte pe care le rosti exprimau convingerea sa nestrămutată :

— Mai există, totuși, speranță pentru tine, prietene.

Fischer înălță din umeri și clătină din cap neîncrezător.

— Nu mai e nici o speranță, ascultă-mă pe mine. Voi fi arestat chiar diseară.

— Nu la asta mă referearn, spuse blînd părintele Albertus. Îmi spuneam că pentru prima oară, de mulți ani încoace, ai făcut un gest insuflat de cu totul altceva decît de egoism, cu un mare risc pentru tine. Aceasta este adevărata speranță.

Fischer îl privi pe bătrînul preot, înălțînd mirat din sprîncene.

— Crezi că așa mă convertești la credință, părinte ?

— Sper să-ți pot arăta calea spre ceruri, spuse părintele Albertus zîmbind. Asta ar putea fi mai puțin anevoios.

— Pune-l pe băiat la adăpost, îi spuse Fischer înnegurat. Asta contează cel mai mult.

— Nu, Karl. Lucrul de căpetenie este să-i dai speranța și un scop. Restul este lipsit de importanță.

În ochii șireți ai lui Fischer licări o admirație mută.

— Preoții nu trag niciodată învățăminte, nu ?

— Depinde de lecție, Karl.

— Și ce lecție ai vrea să învăț eu, părinte ? Sînt vulpe bătrînă. Nu mai îndrăgesc șiretlicurile noi.

— Învățătura cea mai veche din biblie. Preotul se ridică pregătit să plece. Se opri o clipă și cită domol : *Vanitas vanitatum.* Deșertăciunea deșertăciunilor, Karl. Totul nu-i decît deșertăciune.

Era un gînd care, deși destul de amar, se potrivea de minune momentului. Se afla sub stăpînirea lui cînd căpitanul Johnson își făcu apariția, însoțit de doi soldați, și-l puse sub stare de arest.

*

Rudi Winkler se întorcea de la plimbare. Făcuse înconjurul orașului și acum se întorcea pe același drum, bucurîndu-se de perspectiva unei halbe de bere la Goldener Hirsch și a unei băi calde, cînd va ajunge acasă.

Era obosit, dar bine dispus și-și purta încet pașii, fluierînd un cîntec de petrecere și inhalînd avid ultima adiere călduță a zilei, impregnată de aroma pădurilor de pini. Odată cu asfințitul umbrele se alungeau tot mai mult, negustorii trăgeau obloanele, iar strada lungă și șerpuitoare era neobișnuit de animată.

Grupuri mici de oameni ieșiți la plimbare coborau în josul aleilor înguste și se revărsau în stradă. Alții stăteau în ușile magazinelor discutînd în șoaptă.

Învăluit de o oboseală plăcută și cufundat în gînduri, ca de obicei, la început aproape că nici nu le observase prezența. Apoi îl izbi ne-

firescul situaţiei. Era destul de tîrziu pentru a hoinări prin oraş. Iar ăştia nu erau localnici. Arătau atît de diferit. Aveau feţe stranii şi supte, priviri ostile, piele gălbuie, lipsită de sănătate. Glasurile lor înfundate erau ciudate, lipsite de vigoare. Nu se mişcau cu naturaleţe, aşa cum făceau cei de la munte, ci tîrşiit, se furişau ca umbrele, cu umerii lăsaţi şi capetele aplecate în faţă.

Winkler începu să se neliniştească. Iuţi pasul, păşind mai apăsat, fără să întoarcă privirea, la stînga sau la dreapta.

Cei care se plimbau pe alee reacţionară imediat iuţindu-şi paşii iar siluetele care aşteptau în uşile magazinelor porniră, păşind hotărîte în aceeaşi direcţie, în pas cu Winkler, formînd un adevărat zid viu între el şi adăpostul protector al clădirilor.

Oamenii, care se aflau în spatele lui se înşirară de-a curmezişul drumului, tăindu-i orice retragere. Nu îndrăzni să privească înapoi, dar auzea clar cadenţa apăsată a paşilor lor. Apoi începură să intoneze, în tempo cu ritmul înfundat al bocancilor : Mă-ce-la-rul ! Mă-ce-la-rul ! Mă-ce-la-rul !

Îl încolţi panica şi începu să alerge, gîfîind şi împleticindu-se, în susul străzii pietruite. Prinseră să alerge şi ceilalţi, fără a se obosi să-l ajungă, adulmecîndu-i doar urmele, învăluindu-l. Continuau să intoneze cu răsuflarea tăiată, dar stăruitor, încît zgomotul îi bubuia în urechi într-un crescendo care-l umplea de groază.

Alerga mai iute, tot mai iute în susul pantei care ducea spre piaţa unde, de obicei, îşi făcea rondul un poliţist. Brusc, îşi dădu seama că înainte să ajungă acolo trebuia să traverseze podul de peste cascada învolburată. Îi văzu cînd dădu colţul. De o parte şi de alta era înţesat cu siluete slabe, ca nişte sperietori de ciori, iar la capătul celălalt ieşirea era barată de două rînduri de oameni. Îl părăsi orice speranţă şi se opri din goană. Urmăritorii se opriră şi ei. Rămase înţepenit, fără să schiţeze nici o mişcare, în mijlocul unui uriaş careu viu alcătuit din figuri fantomatice, arătări ca nişte stafii, cu privirile încărcate de ură.

Îl urmăreau, tăcuţi, cum se întorcea înnebunit, cînd într-o parte cînd în alta, încercînd să găsească o cale de scăpare. Gura i se schimonosi şi-l auziră ţipînd. Apoi, fără grabă, începură să strîngă rîndurile, păşind înspre el.

Cinci minute mai tîrziu, un maldăr diform şi sîngerînd fu înălţat deasupra capetelor mulţimii şi aruncat peste parapet. Îl petrecură cu privirile cum se rostogolea şi sălta purtat de torent, apoi se îndepărtară, întorcîndu-se cu acelaşi mers tîrşîit la Bella Vista.

•

După arestarea lui Karl Fischer poliţiştii refuzaseră să se prezinte la serviciu, iar soldaţii lui Mark Hanlon încă nu începuseră să patruleze prin oraş.

Abia după ora şapte seara, vestea uciderii lui Winkler ajunse la Comandamentul forţelor de ocupaţie. Mai mult de zece persoane văzu-

seră cum se petrecuse totul, prin vitrinele magazinelor sau din ferestrele de la etaj. Cîţiva au telefonat la poliţie, dar orice autoritate dispăruse şi nimeni nu era dispus să apeleze la autorităţile de ocupaţie.

Miller a fost primul care a intuit adevărul. De îndată ce pacienţii se întoarseră, pe jumătate înspăimîntaţi, pe jumătate fremătînd tainic de fericire, ştirile se răspîndiră fără zăbavă prin saloane şi o infirmieră se îndreptă repede, albă la faţă, spre biroul directorului, să-i ducă vestea.

Acţionase cu promptitudine. Mai întîi toţi pacienţii au fost consemnaţi în saloane, apoi solicită un detaşament de soldaţi pentru paza intrărilor. După aceea, Miller se îndreptă cu maşina spre Sonnblick să raporteze cele întîmplate.

Hanlon îl ascultă pînă la capăt fără să-l întrerupă, încuviinţă oportunitatea măsurilor luate şi apoi începu să-l chestioneze amănunţit.

— În primul rînd numele — eşti sigur că îl chema Winkler ?

— Nu există nici o îndoială, îl asigură Miller, cu glasul său uniform şi tărăgănat. L-am aflat de la cinci-şase martori. Îi ziceau „Winkler Măcelarul“. A operat în două lagăre, la Dachau şi Mauthausen. Oricum, îl vei putea identifica după ce găseşti cadavrul.

— Mă îndoiesc, răspunse Hanlon cu nemulţumire în glas. După cît am înţeles, trebuie să-l fi sfîşiat în bucăţi. Cam cîţi oameni au fost implicaţi ?

— Peste cincizeci.

— Ai idee cine a fost în fruntea lor ?

— Nu. Şi nici nu cred că ar fi înţelept să încercăm să identificăm pe vreunul.

— De ce ?

— A fost un act colectiv. Găsirea unui ţap ispăşitor i-ar da un alt caracter. Aşa cum stau lucrurile, veţi putea instrui cazul mai uşor, iar clasarea lui nu vă va ridica probleme.

Hanlon îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare.

— Ce te face să crezi că aş dori să se muşamalizeze ?

— Nu aveţi de ales, îi răspunse Miller. Este şi ăsta un fel de a-ţi face dreptate — o dreptate crudă, dacă vreţi — dar nici voi şi nici eu nu am vrea să batem toba în jurul acestei afaceri.

— Dar nu este admisibil să se folosească de ambele căi. Nu se poate ca unii să beneficieze de justiţie, iar altora să li se rezerve legea linşajului. Ar fi o negare a tot ceea ce încercăm să facem aici.

— De acord, spuse Miller cu un zîmbet acru, dar vorbesc din experienţă — nu-i primul caz pe care-l văd. Au fost altele şi mai grave. Toate au fost muşamalizate în pripă. Cu ăsta se va întîmpla la fel.

— Zona aceasta se află sub jurisdicţie britanică, spuse Hanlon înţepat. Cred că ai mei vor fi de altă părere.

— Eu unul nu contez prea mult pe asta. Nu uitaţi că mai intervine şi politica celor patru puteri. Totodată, se ridică o chestiune de ordin

practic. Ce puteţi face cu cei cincizeci de strămutaţi ? Să le intentaţi un proces colectiv şi să-i condamnaţi în bloc ? N-aţi face decît să le daţi unora apă la moară. Cel mai bun lucru ar fi să-l înmormîntaţi pe Winkler şi, odată cu el, şi cazul.

— Va trebui, totuşi, să înaintez un raport în această chestiune, spuse Hanlon rece, şi să solicit indicaţii de la Klagenfurt. Voi trimite pe cineva să ia cîteva declaraţii şi lista participanţilor. Aş dori să-i creaţi condiţiile necesare pentru asta.

— Vă ajut cu dragă inimă, îl asigură Miller fără rezervă. Apoi gîtul subţire îi zvîcni înainte şi chipul său zbîrcit deveni neobişnuit de grav. Să nu mă înţelegi greşit, cunosc părerile dumitale şi situaţia de aici. Nu fac decît să încerc să vă feresc de unele încurcături.

— Am şi intrat în nişte încurcături. Tocmai l-am arestat pe Fischer, iar poliţiştii au intrat în grevă.

— Cum naiba ? Miller îşi dădu capul pe spate şi izbucni în rîs. Sub ce acuzaţie ?

— Acceptare de bunuri furate. Tăinuirea unui criminal. Instigare la acţiunile care au urmat după asasinat.

— Credeţi că veţi putea să le dovediţi ?

— Nu chiar pe toate. Brigada de investigaţii îi ia acum interogatoriul. Afacerea Winkler ne va fi de folos atît anchetatorilor, cît şi mie.

— Ce legătură are afacerea Winkler cu Fischer ?

— Tocmai asta aştept să aflu. L-am trimis pe Johnson să cerceteze casa lui Winkler şi să o tragă de limbă pe menajera lui. Dacă îşi dă drumul la gură, aşa cum sper, îl voi confrunta pe Fischer cu ea să văd ce rezultă.

Miller se ridică în picioare şi-i întinse mîna.

— Îţi urez noroc, Hanlon. Şi să scapi de Klagenfurt fără bătaie de cap !

— La dracu cu Klagenfurtul ! La dracu cu toată mizeria asta împuţită ! Aş vrea să mă întorc acasă.

— Oare nu dorim cu toţii asta ?

Era unul din clişeele serviciului şi Hanlon îl folosea aproape fără reţinere. Dar adevărul era altul. Nu avea nici un loc unde să se întoarcă şi, de altminteri, era prea aproape de triumf ca să dorească aşa ceva.

*

Sub lumina puternică a becurilor, Karl Adalbert Fischer năduşea din greu. Îl proţăpiseră în scaun într-una din camerele de la subsolul Sonnblick-ului, cu luminile strălucitoare bătîndu-i în faţă şi cu cazanul de aburi la un pas în spatele lui, pus sub presiune, în timp ce trei anchetatori cu chipuri de piatră îl pisau de ore în şir cu întrebări.

Tehnica aceasta nu-i era deloc străină şi intenţia lui de a o transforma într-un ritual inofensiv, deşi extrem de obositor, se bizuia pe anii îndelungaţi de experienţă.

În primele două ore jocul îi reuşise de minune. Ocolise toate capcanele şi dejucase orice stratagemă cu mina zeflemitoare a insului care

le știe pe toate. După un timp, încordarea la care era supus începu să-și facă treptat efectul. Hainele i se îmbibară de transpirație, gura i se uscă, degetele se agitau convulsiv, ochii-i ardeau și capul îi zvîcnea dureros sub șocul repetat și invariabil al întrebărilor. Trebuia să-și țină gura încleștată pentru a-și înăbuși țipetele. În zadar se străduia să fie surd, sau să se retragă într-o stare de indiferență voită, căci luminile continuau să lucească orbitor și vocile să bubuie la nesfîrșit încît simțea nevoia, împotriva voinței sale, să le spună tot și să termine odată cu coșmarul acesta.

Apoi, cu totul pe neașteptate, calvarul se sfîrși. Stinseră luminile și îi oferiră cafea și o farfurie cu sandvișuri și îi adresară cuvinte prietenești, pe un ton foarte firesc, în timp ce mînca. Îi dădură o țigară și-l lăsară să fumeze pînă la capăt, în tot acest răstimp tratîndu-l ca pe un egal al lor.

Telefonul sună și unul din ei răspunse. Fischer ciuli urechile, dar nu deslușí decît pîrîitul nedeslușit din receptor și o serie de răspunsuri neconcludente. Anchetatorul puse telefonul la loc și se întoarse spre el zîmbind.

— Ești un tip norocos, Fischer. Era colonelul Hanlon. Îți dăm drumul.

Fischer îl privi năucit.

— Ce ați spus ?

— Îți dăm drumul. Cazul a fost clasat.

Un val cald de ușurare inundă întreaga ființă a lui Fischer. A învins. Nu le spusese nimic. Va ieși din acest coșmar de scurtă durată cu prestigiul sporit și puterea neștirbită. Ceru

să i se dea încă o țigară și i-o oferiră fără nici o rezervă.

Cînd încercă să o aprindă mîinile prinseră să-i tremure violent și unul din anchetatori se aplecă curtenitor și îi aprinse țigara. Îi mai turnară o ceașcă de cafea și începură să-și strîngă hîrtiile cu mina rușinată a oamenilor care au terminat o treabă nu prea plăcută.

Apoi ușa se deschise și își făcu apariția Mark Hanlon însoțit de menajera lui Winkler.

*

Într-o încăpere lungă și pustie de la mansarda casei parohiale, părintele Albertus cina împreună cu Johann Wikivill. De mulți ani nu mai fuseseră asemenea bunătăți pe masa preotului : *Rindsuppe* [1], păstrăv proaspăt, umplut cu ciuperci, frigăruie de pui, *Apfelstrudel* și frișcă proaspătă. Au băut vin *Nussberger*, la desert s-a servit *Muscatel*, iar cafeaua a fost însoțită de o țigară de foi olandeză. Bătrînul obținuse toate bunătățile, după multe rugăminți, de pe la diverși negustori și le înmînase pe toate menajerei sale veșnic nemulțumită, nutrind speranța că nu-și pierduse îndemînarea după atîția ani de ascetism culinar. Nu făcu un secret din identitatea musafirului său, dar îi atrase atenția să păstreze tăcerea și o trimise înapoi la bucătărie.

De îndată ce Wikivill sosise la casa parohială, pe furiș și cuprins de panică, îl puse să

[1] Supă de vită (lb. germ.).

se îmbăieze, îi dădu haine noi și-l instală într-un dormitor micuț cu vedere spre oraș și vale. La cină musafirul său își recăpătă liniștea și mîncară în tihnă, la lumina luminărilor, ca niște oameni pe care nu-i pîndea nici o amenințare.

Părintele Albertus îndreptă discuția pe căi inofensive, iar musafirul său îi răspundea plin de recunoștință, simțind parcă din nou o plăcere de mult uitată. Vorbea cu naturalețe, dar cu un fel de detașare care părea să-l separe de lumea despre care discutau. Nu-și mai frămînta mîinile, privirea îi era limpede, dar permanent încruntată, specifică omului obișnuit să scruteze orizonturi nesfîrșite pe care nu se profilează nimic.

Veni și clipa cînd ultima picătură de vin fu sorbită și restul de cafea turnat în cești și abia atunci musafirul îi adresă întrebarea critică :

— Vă sînt recunoscător că m-ați adus aici. Ce sperați să faceți cu mine ?

Ochii săi blînzi, scufundați adînc în chipul luminos, îl priveau cu luare aminte. Vocea gravă îi răspunse :

— Ai ajuns, ca orice om, mai devreme sau mai tîrziu, la capătul unui drum. În urmă zac ruinele. În față, pustiul. Este începutul disperării.

— Este chiar disperarea.

— Nu. Vocea preotului era blîndă dar fermă. Disperare înseamnă pierderea oricărei speranțe.

— Eu nu mai am nici o speranță.

— Vreau să-ncerc să-ți ofer una.

— Puteți ?

Era o provocare directă, dar, destul de ciudat, bătrînul nu o primi. Îi spuse cu simplitate :

— Dacă ți-aș promite, ar fi o minciună. Speranța izvorăște din credință. În prezent nu ai nici o credință. Nu crezi în Dumnezeu — nu vei putea crede nici în tine însuți. Credința nu ți-o pot da eu. Cel mult, aș putea să te fac să dorești asta, să te ajut să te pregătești pentru ea.

— Am nevoie să cred în ceva, așa cum am nevoie de dragoste, pasiune și de un trup întreg — lucruri pe care niciodată nu le voi mai avea.

— Ai nevoie de ea mai mult decît de toate astea, fiule. Fiindcă sufletul dăinuie și după ce trupul piere.

— Dacă există suflet.

— Dacă ar exista, și dacă ai crede în el, ai putea suporta mai ușor mutilarea și ceea ce ai pierdut ?

— Da, cred că da !

— Vom porni de aici. În spatele chipului său diafan focul părea că se întețește brusc.

Ochii înnourați ai lui Wikivill erau ațintiți înspre masă. Flacăra pîlpîietoare a luminării arunca umbre stranii pe fața slabă și bandajată. După un timp, adăugă șoptit :

— Este un drum lung, părinte. Mă îndoiesc că am curajul să-l fac. Englezul îmi vrea capul.

— Nu-l va căpăta, doar dacă nu vrei să i-l dai tu. Era atît de multă forță și convingere

în vocea bătrînului, încît oaspetele său își înălță surprins privirea.

— Nu puteți promite asta, părinte !

— Ba pot, și îți promit.

— Nu puteți. În spatele englezului se află o întreagă națiune — patru națiuni ! Nu te poți lupta cu toate.

Telefonul răsună prelung, umplînd încăperea pustie cu zgomotul său strident și surprinzător. Părintele Albertus se ridică să răspundă, iar oaspetele său rămase pe loc pîndind încordat. Nu auzi nimic în afară de răspunsurile incoerente ale părintelui.

— Nu, n-am auzit... e ceva teribil... Da... înțeleg... nu... aș prefera să o amîn pe mîine dimineață. Voi veni negreșit... Da, garantez... *Auf Wiedersehen.*

Așeză cu grijă receptorul la loc în furcă, se întoarse cu fața către musafir și spuse încet :

— Era colonelul Hanlon, Comandantul forțelor de ocupație. Winkler a fost ucis azi după-amiază. Unchiul tău a fost arestat. Hanlon știe că te găsești aici.

— Nu... ! Slobozi un strigăt prelung, sugrumat de groază. Împinse scaunul înapoi și se ridică violent din el, vărsînd un pahar de vin. Trebuie să plec. Să scap de aici !

— Nu ! Vocea lui profundă bubui ca un tunet. Ți-am făcut o promisiune. O voi ține. Nu va pune nimeni mîna pe tine. Încrede-te în mine, pentru numele lui Dumnezeu !

— Nu cred în Dumnezeu !

— Atunci să crezi în mine.

Clipele se scurgeau lent, inexorabil ; flacăra lumînării pîlpîia ușor, iar tăcerea profundă care se așternu în încăpere le țiuia în urechi. Apoi, aproape fără veste, trupul încordat al lui Wikivill se înmuie, se așeză jos sprijinindu-și mîinile cuprinse de tremur pe marginea mesei. Gura i se schimonosi într-un zîmbet straniu, aducînd a resemnare amestecată cu disperare. Vocea i se auzea ca o șoaptă neîntreruptă.

— Cred în tine, părinte. Nu știu de ce, dar cred. Voi rămîne.

CAPITOLUL 15

— PENTRU DUMNEZEU, MARK, ai înnebunit ? Abia sfîrșise Hanlon discuția cu părintele Albertus, că Johnson și izbucni într-un acces de furie. Te-ai zbătut luni de zile să-l înhați pe acest individ. Ai întors întreg orașul cu fundul în sus ca să pui mîna pe el. Și-acum, cînd este la discreția ta, îl lași liber în toiul nopții, în compania unui popă afurisit ! Crezi că o să-și facă spovedania ? Crezi că mîine o să vină aici cu brațele întinse să-i pui cătușele ? Pînă mîine în zori va fi hăt, departe, dincolo de munți. Cum o să explici *asta* la Klagenfurt ?

— Ai terminat, Johnny ? Hanlon își scrută subalternul cu o privire rece, neprietenoasă.

— Da, am terminat. Așa cum se va termina și cu tine dacă mai continui bazaconia asta

nebunească. Știu că există o legătură între tine și popă. Prea bine ! Nu-i treaba mea. Dar asta-i cu totul altceva. Nu-mi place deloc. Dacă vrei să-ți frîngi gîtul, fă cum poftești. Dar nu-l frînge și pe-al meu.

— Gata ?

— Da, și să se aleagă praful !

— Atunci stai jos și ascultă.

După o clipă de ezitare, Johnson se așeză pe scaun și-l fixă pe Hanlon cu privirea. Hanlon întinse mîna după o țigară, o aprinse și zvîrli tabachera spre Johnson. O prinse din zbor și o puse pe birou fără să o deschidă. Hanlon fumă cîteva momente încruntat, apoi începu să vorbească aprins, cu nervozitate :

— Punctul unu, Johnny. Eu comand aici. Dacă primești ordine, le execuți. Dacă e vorba de neplăceri, mă privesc pe mine. Just ?

— Just, replică Johnson morocănos.

— Punctul al doilea. În după-amiaza aceasta s-a mai produs un asasinat. A fost comis de oameni aflați în supravegherea noastră, adică de persoanele aduse din lagăr. Nu știu ce măsuri să adopt împotriva lor pînă ce nu primesc instrucțiuni precise de la Klagenfurt. Politică la nivel înalt, adevărată dinamită. Fapt care ne conduce la punctul al treilea. Dacă îl arestez pe Johann Wikivill în seara asta, va trebui să-l înfund numaidecît ! Deci, pe unul să-l pun sub acuzare, iar pe alți cincizeci să-i las în libertate. Cum se va interpreta acest lucru ? Ce vor zice oamenii despre declarațiile noastre că sprijinim democrația și dreptatea ?

— La asta nu m-am gîndit.

— Punctul patru. Faptul că părintele Albertus l-a luat în grija lui pe omul nostru dovedește că în această afacere mai există ceva de care noi nu avem cunoștință. Nu vreau să întreprind nimic pînă nu dispun de toate elementele.

— Pînă atunci s-ar putea să fie prea tîrziu.

— Mă bizui pe cuvîntul părintelui Albertus.

— De ce îl prețuiești atît de mult ?

— Îl cunosc de mult timp, Johnny. Este un om mare, cum nici tu nici eu nu vom fi vreodată, și înțelept pe deasupra. Am toată încrederea în el.

Johnson rămase tăcut cîteva clipe, reflectînd asupra problemei. Apoi spuse pe ton de scuză :

— Singurul punct care prezintă greutate în ochii mei este cel de al doilea. Văd că am dat de bucluc. Se poate ca versiunea ta să fie valabilă, deși nu-s prea convins. Oricum, îmi pare rău.

— E-n regulă, Johnny. Nu te mai gîndi la asta.

— Cu Fischer ce faci ?

— Îl rețin pînă văd ce curs ia întreaga afacere.

— Și dacă țipă după un avocat ?

— N-a făcut-o încă și nu cred că o va face.

Johnson întinse mîna după tabacheră și-și aprinse o țigară. Cercetă prin rotocoalele de fum chipul slab și inteligent al superiorului său, observînd liniile care îl brăzdau tot mai adînc odată cu înmulțirea grijilor, părul cărunt

și cicatricea urîtă de-a curmezișul tîmplei. Îi spuse grav :

— M-ai zăpăcit complet, Mark.

— Cum așa ?

— Ești prea subtil pentru mine. Gîndurile tale au prea multe ocolișuri. Nu vreau să spun că este ceva rău. Într-o situație ca asta probabil că ăsta este modul cel mai potrivit de a privi lucrurile. Numai că mi-e greu să te urmez pe această cale. Atîta doar.

Hanlon încuviință gînditor și începu să-și dea gîndurile pe față :

— E o remarcă îndreptățită, Johnny. Cred că este vorba de o deosebire care ține de maniera de abordare, de atitudinea față de evenimente. Tu poți vedea aceeași chestiune într-o lumină anume, eu o văd în alta. O evaluăm pornind de la sisteme diferite. Pentru tine nu-i decît o operațiune tactică oarecare, ce trebuie îndeplinită conform unor reguli anume. Absolut corect. Pentru mine este... ei bine, este o acțiune umană, o chestiune în care sînt implicați oameni, aș spune chiar caractere. Tu ești detașat de ea, eu sînt implicat. N-aș putea susține cu certitudine că este un lucru bun, dar e un fapt în sine și trebuie să acționez pornind de la acest fapt. Înțelegi ?

— Înțeleg, desigur. Ești implicat, dar nu ai trecut dincolo de ultima limită.

— Adică ?

Johnson zîmbi oarecum rușinat.

— Uită-te la ceilalți ofițeri. Fiecare și-a găsit o drăguță, un loc unde să o distreze și un decor intim și călduț. Eu încă tatonez terenul, fără prea multă tragere de inimă. Iar tu o faci pe celibatarul convins. Ești absorbit de Fischer, de părinte și de primar, nici măcar pe Traudl nu o bagi în seamă, deși ea nu știe cum să-ți mai intre în grație. Eu aș fi foarte fericit să mi-o fac prietenă de-aș ști că mă bucur cît de cît de o șansă.

Hanlon înălță din umeri nepăsător.

— Nu-ți stau în cale, Johnny.

Johnson se încruntă nedumerit.

— Tocmai asta mă uimește, Mark. Ești mult mai rezervat decît mine și, totuși, riști mai mult decît aș fi eu dispus s-o fac vreodată.

— Așa o fi, Johnny, spuse Hanlon zîmbind amar. Poate din cauza asta nu vreau să mă complic cu nici o femeie. Spre deosebire de tine, riscurile pe care mi le-aș asuma sînt prea mari iar foloasele incomparabil mai mici. Și acum cară-te de aici. Vreau să mă culc.

Johnson nici nu catadicsi să se miște, din contră, se lăsă comod pe spate, uitîndu-se la el cu un zîmbet zeflemitor, plin de sine.

— Îți trebuie o schimbare, puișor. Să mai ieși și tu din cînd în cînd prin oraș. Am întîlnire cu o fată la Zigeuner Café. Ce-ar fi s-o suni pe Traudl și să mergem cu toții. O să-ți prindă bine.

— Pe naiba ! spuse Mark Hanlon și, după o clipă de ezitare, întinse mîna spre telefon.

*

Cafeneaua Zigeuner nu era propriu-zis o cafenea. Era o clădire cu etaj, construită din bîrne, situată cam la o milă de oraș și cocoțată

pe o pantă împădurită, cu vedere asupra văii. Primea din belşug lumina soarelui şi era ferită de vînturile care băteau noaptea. În faţă avea o livadă cu pomi înfloriţi. Parterul era ocupat de bucătărie şi de o sală de mese lungă, avînd la un capăt un cămin în care ardea un foc de butuci, iar la celălalt capăt o sobă de teracotă masivă, şi de vreo şase camere pentru musafiri.

Proprietar era un carinthian cu faţa prelungă, ajutat de o soţie corpolentă şi de patru fetişcane zvăpăiate — fiicele lor. Locuiau la etaj, parterul transformîndu-l într-un fel de cafenea la dispoziţia militarilor din forţele de ocupaţie şi a însoţitoarelor lor de prin partea locului.

Cînd i se prezentase proiectul, Hanlon a stat la îndoială, însă Johnson l-a susţinut cu înflăcărare. Era un loc liniştit, izolat de oraş. Dacă băieţii se îmbătau nu s-ar fi iscat nici o tulburare care să-i deranjeze pe localnici şi aveau destul timp să-şi revină înainte de a se întoarce în zona populată. Era un loc ideal de recreere. Găseai camere de închiriat, puteai să pescuieşti sau să te plimbi pe drumuri de munte...

În cele din urmă, Hanlon îşi dădu acordul. Semnă autorizaţia şi carinthianul o luă din loc, fluturînd radios cartelele pentru aprovizionare, ceea ce îi făcu pe unii localnici cu principii mai severe să îndruge vrute şi nevrute despre traficul de influenţă şi afacerism.

Cînd corpul ofiţeresc deveni mai numeros, Johnson propuse o modificare bine chibzuită. Trei nopţi pe săptămînă localul era rezervat în exclusivitate pentru ofiţeri. În restul timpului urma să fie deschis pentru gradele inferioare. Hanlon aprobă şi acest lucru, iar carinthianul îşi adaptă rapid serviciul şi preţurile la nevoile diferite ale gradelor militare.

Din punct de vedere oficial, aranjamentul era convenabil. Presupuşii gentlemeni se bucurau de intimitatea pe care o doreau iar gradele inferioare puteau să se simtă şi ele în largul lor. Doamnele care-i acompaniau pe primii aveau astfel posibilitatea să se bucure în tihnă de flirturile seducătoare, iar mîndruţele soldaţilor se puteau desfăşura în voie, acceptînd primele avansuri fără prea multe mofturi. Băutura pentru soldaţi era trasă direct dintr-un butoi mare aşezat în bucătărie. Vinul destinat ofiţerilor era servit în sticle, dar la preţ dublu. Zvăpăiatele fiice ale proprietarului erau îndemnate să-şi ţină limbile în frîu şi fecioria neprihănită, în vreme ce tatăl lor nu pridìdea să strîngă bonurile de valută pe care le schimba la un curs cu primă substanţială.

Cînd Hanlon şi Johnson sosiră cu fetele era deja tîrziu. Vreo şase perechi dansau după o melodie interpretată la ţiteră de un tip blond, îmbrăcat în *Lederhosen* şi cămaşă ţărănească viu colorată. Schiţară un gest de salut şi se aşezară la o masă din colţ, aproape de foc, în vreme ce fetele dădeau zor să aprindă lumînările, să toarne vinul şi să aranjeze masa pentru o gustare.

Au băut şi au mîncat, au discutat şi au fumat animaţi de voioşie, urmărind din cînd în cînd, tăcuţi, perechile care dansau, în timp ce muzica cînta la nesfîrşit pierzîndu-se în bolta întunecată a tavanului din buşteni cioplIţi.

La început nu-şi găseau locul, erau sfioşi şi se simţeau stingheri unul faţă de celălalt. Conversaţia lîncezea şi rîsetele lor aveau un clinchet metalic. Erau rezervaţi, nepregătiţi încă pentru intimitate. Chiar dacă îşi făceau timid avansuri, nu îndrăzneau totuşi să le ducă la bun sfîrşit. Dar, pe măsură ce băutura încălzea spiritele, ajutată de muzica ispititoare, şi urmăreau din priviri dansul hipnotic al flăcărilor din vatră, se trăgeau tot mai aproape unul de celălalt şi discutau în şoaptă, fără să mai rîdă.

Erau momentele cele mai plăcute, preludiul pasiunii, el însuşi complet lipsit de pasiune, clipa înfiripării dragostei în care nu era nici urmă de intenţii amoroase.

Apoi Hanlon o luă pe Traudl de mînă şi o conduse spre ringul de dans. Instrumentistul atacă un vals lent, melancolic, care îi aruncă unul în braţele celuilalt într-un gest simbolic de abandonare.

Dansau cu obrajii lipiţi, strîns înlănţuiţi, învăluiţi într-o armonie perfectă de sunet şi ritm. Cînd şi cînd buzele li se atingeau pentru o clipă, apoi se îndepărtau şoptindu-şi încîntătoare cuvinte de dragoste.

Celelalte perechi se retrăseseră la locurile lor, privindu-i cum dansau, inconştienţi de

solitudinea lor, de tot ce-i înconjura, răscoliţi de farmecul muzicii şi de îndemnul surd, tot mai copleşitor, al dorinţei. Apoi, brusc, totul se sfîrşi. Muzica amuţi. Ici colo, izbucniră aplauze discrete. Priviră surprinşi de jur împrejur, apoi se îndreptară sfioşi către masa lor, unde îi aşteptau Johnson şi prietena lui.

În salon se făcuse o zăpuşeală apăsătoare, aerul era greu din cauza mirosului de lemn de pin ars, a fumului de ţigară, a mîncărurilor şi a izului de vin vărsat. Johnson propuse o plimbare prin grădină, înainte de plecare. Achitară nota şi ieşiră afară în aerul pătrunzător, înmiresmat de parfumul pomilor în floare. Se despărţiră şi dispărură, doi cîte doi, învăluiţi în umbra dantelată a copacilor. Luna se înălţa lin deasupra văii adormite. Lumina ei cernea peste piscuri colb de argint, prefăcîndu-le în creneluri fantomatice, martori tăcuţi la marşul sumbru al pinilor. Rîul şerpuia sclipind printre pajiştile cenuşii, somnolente, murmurînd în contrapunct la melodia nostalgică a ţiterei.

Hanlon şi Traudl Holzinger stăteau lîngă zidul scund de piatră suspendat între abisul poleit al văii şi pulberea fină a stelelor, de jur împrejurul nimbului de lumină al lunii. Aerul era rece, dar plin de parfumul florilor care le atingea feţele în timp ce se întorceau să se sărute strîns îmbrăţişaţi.

După primul sărut se desprinseră şi se priviră. Glasurile lor erau un murmur mîngîietor.

— *Du bist so schön, meine Liebe...*[1]

— *Und du, Schatz... so schön...*[2]

Amîndoi erau cuprinşi de dorinţă, amîndoi tînjeau după o asemenea clipă, singuri sub cerul înstelat, învăluiţi de miresme; dar nici unul nu era gata să facă primul pas şi nici să cedeze primul. Pasiunea lor era destul de intensă şi destul de sinceră, dar fiecare, din motive diferite, se străduia să şi-o înfrîneze. Pentru Hanlon piedica o constituia căsătoria şi poziţia de cîrmuitor. Pentru fată, îndemnul vechi, de cînd lumea, al semenelor ei: „Dă-le totul şi totuşi nimic pînă ce nu capeţi inelul şi promisiunea dorită. Nu uita că sîntem încă necucerite. Trebuie să-i facem să plătească pentru capitularea noastră."

Se îndepărtară unul de altul cu mult regret şi după un timp, Hanlon spuse duios:

— Încotro mergem, oacheşo?

Îşi desprinse privirea de la el, uitîndu-se peste vale, şi-i zări, în cenuşiul clarului de lună, conturul aspru şi ferm al maxilarului, privirea distantă şi meditativă. Răspunse cu destulă uşurinţă:

— Tu încotro ai vrea să mergem, Mark?

— Înapoi cu zece ani, dacă aş putea s-o iau de la început.

— Cu soţia ta?

— Nu. Doar eu, iar lumea toată să fie o grădină plină de fete gingaşe ca florile.

---

[1] Eşti atît de frumoasă, draga mea. (lb. germ.)
[2] Şi tu, dragul meu... atît de frumos. (lb. germ.)

— De ce nu începi acum?

— S-ar putea — într-o zi.

— Voi aştepta, Mark.

— Sărută-mă încă o dată.

— *Ach, mein Liebster.*

Într-un tîrziu, muzica încetă şi se auzi zumzetul motoarelor şi rîsul voios al perechilor în drum spre casă. Apoi ieşiră şi ei încet din livada înmiresmată şi o porniră înapoi cu maşina spre Bad Quellenberg, sub cerul rece, înstelat.

▪

A doua zi de dimineaţă, cînd ceasul arăta ora zece, părintele Albertus se prezentă la Comandamentul forţelor de ocupaţie. Hanlon îl primi singur şi trecură de îndată la chestiunea care-i interesa.

— Ai comis o imprudenţă, părinte. Ai dat naştere la o situaţie politică delicată. Îmi eşti dator cu o explicaţie.

— Am venit să ţi-o dau, domnule colonel, îi răspunse el atent la formalităţi.

— Să-ţi arăt mai întîi cum stai. Ieri au fost arestate trei persoane — Gretl Metzger, un infirmier de la spital şi Karl Fischer. Acuzaţiile care i se aduc lui Fischer sînt acceptarea de bunuri furate, tăinuirea unui criminal şi faptul că e complice la acoperirea unei crime comisă anterior. Cel puţin de una din aceste chestiuni poţi să fii şi dumneata acuzat.

Părintele Albertus încuviinţă dus pe gînduri, apoi un zîmbet uşor îi încreţi colţurile gurii. Răspunse blînd:

— Te înţeleg, domnule colonel. Totodată sînt o serie de lucruri pe care le ignori. Găsesc nimerit să ţi le dezvălui acum, înainte să fi luat vreo măsură decisivă.

— Nu sînt chiar în totală necunoştinţă de cauză, după cum crezi dumneata, părinte, spuse Mark pe un ton rece. Nu uita că Fischer mi-a dat o declaraţie. Eram pregătit să cercetez circumstanţele atenuante din cazul nepotului său. Gestul dumitale de a-l lua la dumneata acasă a îngreunat considerabil acest lucru.

— Fischer ţi-a spus absolut tot? Ce s-a întîmplat cu băiatul? La ce a fost supus?

— Da.

— Şi ai privit aceste lucruri doar ca simple circumstanţe atenuante.

— Le-am considerat ca nişte elemente puternice în favoarea apărării sale la proces.

— Nu trebuie să ajungă în nici un caz la proces, Mark!

Ochii săi blînzi scînteiau. Vocea bătrînului răsună autoritară, plină de înflăcărare. Hanlon se holbă la el uimit.

— Îţi dai seama ce spui, părinte? De acum este o chestiune de ordin juridic. S-a pus în mişcare un întreg mecanism. Chiar dacă aş vrea să-l opresc nu aş mai putea.

— Vrei să mă asculţi pînă la capăt, Mark? Să-mi răspunzi la cîteva întrebări şi să auzi ce-ţi spun, înainte de a lua o hotărîre? Vrei să uiţi o clipă că eşti prietenul Cezarului şi să-ţi aduci aminte că ai fost cîndva alături de mine?

Hanlon se ridică de la birou şi se duse la fereastră, unde rămase nemişcat privind poalele înverzite ale muntelui şi ultimele fîşii de zăpadă agăţate în jurul vîrfului. Fără să se întoarcă, spuse categoric:

— Nu promit nimic. Dar voi asculta.

— Mulţumesc. Părintele se opri o clipă de parcă s-ar fi gîndit cum să înceapă. Apoi, pe un ton parcă implorînd scuze, puse prima întrebare. Eşti fericit?

Hanlon se întoarse cu faţa spre el.

— Ce legătură are?

— Are, Mark. Ca să putem discuta trebuie să găsim mai întîi un teren comun pentru argumentele noastre. Altminteri ne irosim timpul de pomană.

— Hai să fim clari, părinte. Vocea lui Hanlon devenise aspră şi nervoasă. Am făcut o căsătorie nefericită, care nu mi-a adus nici una din binefacerile promise de legămînt. De atunci le-am căutat mereu în afara acestei legături. Judecînd după morala noastră, trăiesc, cum s-ar zice, într-o stare de păcat. Este suficient?

— Deocamdată, da. Îmi pare rău pentru tine, Mark. Aş dori să te ştiu fericit şi în deplină armonie cu propria-ţi conştiinţă. Dar treaba asta rămîne pentru altă dată. Acum vreau să te întreb altceva. Poţi admite că viaţa unui om este o chestiune mult mai importantă decît soarta imperiilor?

— Ca principiu, da. În practică, deseori unul depinde de celălalt. Este un paradox şi un mister. Dumneata trebuie să ştii asta.

— Știu, crede-mă. Dar acum mă interesează îndeosebi principiul.

— Admit acest principiu. La ce ne conduce ?

Bătrînul rămase tăcut cîteva clipe. Părea să-și adune forțele, implorînd poate înțelepciunea menită să-l ajute la pledarea cauzei sale. Apoi se aplecă în față și începu să vorbească, cu convingere nestrămutată și înflăcărare :

— Cînd Johann Wikivill a comis crima se afla într-o stare de alienare temporară, pricinuită de șocul îndurat și de spaima care l-a obsedat la nesfîrșit. Oricare ar fi decizia unui tribunal, cred că din punct de vedere moral este absolvit de orice vină. Mai cred, totodată, că în prezent este absolut în toate mințile. Ceea ce mă îngrijorează în situația actuală e faptul că se află la marginea disperării. Orice speranță a murit în el. Se consideră un obiect vrednic de toată mila și batjocura, incapabil să dăruiască sau să primească iubire. Știi mai bine ca nimeni altul ce înseamnă pentru un bărbat să i se refuze iubirea. Tu, cel puțin, ai încredere într-un destin spiritual, chiar dacă nu reușești să ți-l înfăptuiești. El nu are nici o credință. Viața i se pare un pustiu nesfîrșit. Dacă n-ar mai fi hăituit, atunci i s-ar putea reda speranța. Eu aș dori să-l ajut. Știu că nu am nici o șansă de izbîndă atîta vreme cît va rămîne în starea asta de zbucium și teamă continuă. Vreau să-l țin în preajma mea, să-i vorbesc, să-i insuflu încredere și curaj. Dacă îl iei de aici nu voi putea să o fac. Se va scufunda pentru totdeauna în bezna

cumplită a deznădejdii. Înțelegi ce se află în joc, Mark ? Nu o chestiune de justiție măruntă, simbolică, de competența exclusivă a unui tribunal militar, ci sufletul unui om — salvarea sau distrugerea lui.

Mark Hanlon era adînc mișcat. Elocința și sinceritatea părintelui Albertus îl impresionaseră profund. Dilema morală în care se zbătea el însuși îl predispunea la îndurare. Fiecare pornire îl îndemna la clemență. Dar era conștient că toate acestea nu-s decît capcane pentru cei neavizați. Datoria lui era să ducă la îndeplinire un mandat clar, se legase prin jurămînt să aplice o politică bine stabilită. Dacă făcea un pas greșit, s-ar compromite și odată cu sine l-ar pierde și pe omul pe care încerca să-l salveze. Începu să bîjbîie în căutarea unui compromis.

— Spune-mi, părinte. Dacă... și nu-i decît un simplu dacă... dacă l-aș lăsa pe Wikivill la tine, garantezi că-l vei preda atunci cînd ți se va cere ? S-ar putea ajunge la soluția de a-l lăsa în grija ta pe considerente de sănătate.

Bătrînul scutură din cap.

— Nu, Mark. Nu-i suficient. Nu înțelegi că nu pot începe să-l ajut spunîndu-i o minciună ? Mai devreme sau mai tîrziu își va da seama de ea și totul se va nărui. Nădăjduiesc că într-o bună zi va veni la tine de unul singur să-ți ceară să fie judecat pentru a se putea dezvinovăți. Trebuie să-i las libertatea de a alege între zbucium și renunțare, între speranță și deznădejde. Poți înțelege asta ?

— Înţeleg, spuse Hanlon îngîndurat, dar nu văd ce pot să fac. Sînt un om subordonat unei autorităţi. Oricare ar fi decizia mea ea poate fi anulată peste noapte. Dacă ar exista o formulă pe care Klagenfurtul să o accepte uşor, aş fi bucuros să încerc; dar nu pot promite nimic, absolut nimic. Trebuie să reflectez.

— Şi între timp... ?

— Ţine-l pe Wikivill la tine.

— În ce condiţii ?

Pe chipul brăzdat al lui Hanlon apăru un surîs obosit. Ridică din umeri şi-şi aruncă mîinile în lături într-un gest de resemnare.

— Le las în seama conştiinţei tale, părinte. Sînt sigur că-i mai tolerantă decît a mea.

Părintele Albertus nu-i adresă nici un surîs. Se ridică în picioare, îşi adună pelerina pe umerii înguşti şi i se adresă grav, cu recunoştinţă în glas :

— Mulţumesc. Se vede că ne înţelegem unul pe celălalt. Faci mai mult decît mă aşteptam, chiar dacă mai puţin decît speram. Eşti un om bun.

*

Într-o cameră de la subsolul hotelului Sonnblick, Karl Adalbert Fischer stătea culcat pe un pat de campanie şi privea fix în tavan. Camera era ca o cutie din beton, implantată în fundaţia clădirii, cu pereţi goi, cenuşii, şi o uşă masivă. În mijlocul tavanului atîrna un bec slab fără abajur. Avea o chiuvetă, un vas pentru necesităţi, o masă neacoperită şi un scaun de bucătărie. Nu exista nici o fereastră

şi singurul sunet care răzbătea pînă la el era cadenţa paşilor soldaţilor de gardă pe culoarul în care dădea camera. Izolarea era atît de perfectă încît avea senzaţia că fusese dus pe o altă planetă.

Situaţia în care se găsea nu-l deranja prea mult. Stătea la căldură şi era bine hrănit. Acuzaţiile ce i se aduceau aveau un temei pur formal, greu de susţinut în mod efectiv în atmosfera plină de înţelegere a unui tribunal civil. Ce-i drept, îşi pierduse slujba, dar pînă şi în asta se afla destulă mîngîiere pentru un intrigant îmbătrînit, sătul să mai vînture rufe murdare care duhnesc a scară de serviciu.

Ceea ce îl îngrijora cel mai mult era situaţia nepotului său. Flăcăul se afla la ananghie, atît mintal, cît şi fizic. Orice presiune nouă putea să-l azvîrle dincolo de pragul nebuniei. În mod sigur fusese arestat între timp, probabil că acum încăpuse pe mîinile anchetatorilor aşa cum se întîmplase şi cu el. Nu putea spera în ajutorul nimănui, căci el, Karl Adalbert Fischer, nu mai dispunea de nici o putere care l-ar fi făcut util cîndva.

Sau, mai ştii, poate că încă mai dispunea de ceva.

Îi veni un gînd nou, o nouă speranţă încolţi, subţire şi plăpîndă ca cei dintîi muguri ai primăverii. Îl lăsă să dospească bine cîtva timp, apoi sări în picioare şi începu să bată apăsat în uşă şi ceru să fie dus numaidecît la colonelul Hanlon.

Îl întîmpinară cu amabilitate rece, îi oferiră un scaun și o ceașcă de cafea și îl lăsară singur cu Comandantul forțelor de ocupație, așa cum ceruse.

Hanlon îl chestionă îngăduitor și oarecum interesat.

— Ei bine, Fischer, de ce ai ținut să mă vezi ?

— Ca să încheiem un tîrg, amice.

— Nu e posibil. Refuzul lui Hanlon sună categoric. Ți-ai pierdut orice credit.

— Aproape, nu absolut tot. Fischer se lăsă pe spate, capul său micuț, ca de pasăre, săltă mulțumit pe gîtul deșirat. Vă aflați într-o situație delicată, domnule colonel. Cu atît mai delicată cu cît Winkler a fost ucis. Eu, dimpotrivă, nu mai am nimic de pierdut. Deci, cum s-ar spune egalitate la puncte.

— Mai concret ?

Fischer își împreună vîrfurile degetelor ca și cum s-ar fi rugat și-și expuse ideea :

— Mi-ați spus, domnule colonel, cu mult timp în urmă, că doreați să faceți din acest oraș „un exemplu de cooperare", nu-i așa ? O pildă pentru întreaga Austrie. Nu ați reușit nici o clipă să vă realizați visul fiindcă niciodată nu ați atins resorturile care ar fi pus totul în mișcare. Acum vă aflați atît de departe de ele cum nu v-ați aflat niciodată. Nu dispuneți decît de niște țapi ispășitori, eu și nepotul meu, pentru a vă justifica eșecul. Cînd ne veți înfățișa tribunalului, acest eșec va apare foarte limpede. Făcu o scurtă pauză, așteptîndu-se să fie redus brutal la tăcere ; dar Hanlon nu zise nimic. După o clipă reluă firul demonstrației. În ceea ce mă privește nu mă sinchisesc deloc. Voi trece prin toată comedia ca o maimuță bine dresată. Ba aș putea chiar trage un folos din asta. Rămîne însă nepotul meu, care constituie o problemă aparte. A trecut, bietul de el, prin prea multe. Nu suport să știu că din nou suferă. Sînt convins că sînteți nevoit să-l trimiteți în judecată, dar știu prea bine că recomandînd clemență în acest caz, i-ați ușura mult situația. Asta-i tot ce vă cer. Și sînt în măsură să vă ofer în schimb un preț bun.

— Ce anume ?

— Cheile acestui oraș. Istoria vieții particulare a fiecăruia din locuitorii săi. Informații valoroase care i-au înlesnit unui nepriceput ca mine să se mențină în slujbă timp de cincisprezece ani, fără prea multă bătaie de cap. Vă cunosc, domnule colonel. Știu ce vă trebuie — putere. Sînt gata să v-o înmînez, concentrată toată într-un simplu registru. Își merită prețul, credeți-mă. Mi-a luat cincisprezece ani să-l completez.

— Unde se găsește acest registru ?

— La loc sigur. Nu doresc decît o promisiune în favoarea nepotului meu și vă dezvălui locul unde îl puteți găsi. Căpșorul său hazliu se bălăbăni ușor, iar ochii vioi se aprinseră de ironie mușcătoare. Tentant, nu ?

Chipul lui Hanlon era golit de orice expresie, privirea ascunsă, dar în sinea lui fierbea de nerăbdare. Fischer cădea încă o dată în propria-i cursă ; acest moment putea fi în-

ceputul celei mai mari victorii. Spuse cu indiferență :

— Îmi predai cartea, iar eu v-aș putea lăsa pe amîndoi să vă duceți pe apa sîmbetei, ce zici ?

Fischer zîmbi și clătină din cap neîncrezător.

— Vă cunosc mai bine decît credeți. Stă în firea englezului să-și justifice trădările grave prin gesturi de fidelitate mărunte. Îmi este suficient dacă vă dați cuvîntul.

— Tîrgul e încheiat, spuse Hanlon cu simplitate.

Cînd Fischer își înălță privirea, îl văzu zîmbind și zîmbetul acela îi insuflă brusc o teamă nelămurită. Își irosise ultima săgeată. Zvîrlise în lături și scutul, iar acum se înfățișa dezgolit sabiei invadatorului.

*

Întocmirea raportului destinat Klagenfurtului îi luă lui Hanlon cinci ore, dar pe la șapte seara îl termină. Era o mică capodoperă de conciziune în materie de rapoarte, o meticuloasă cîntărire a aspectelor de ordin politic. Se încheia cu o recomandare care, spera el, va satisface pe deplin preferința britanicilor pentru compromisuri practice în detrimentul soluționării în chip dramatic a alternativelor.

„...Ne aflăm, astfel, într-o dilemă absolută. Dacă luăm măsuri împotriva lui Johann Wikivill trebuie, în mod implicit, să acționăm și împotriva acelora care l-au ucis pe Winkler. Dacă pe unul îl trimitem în instanță, iar pe ceilalți nu, creditul nostru de administratori imparțiali va fi complet compromis. Dacă acționăm în judecată și pe unul și pe ceilalți ne vom găsi în postura de acuzatori în procese care nu întrunesc simpatiile unui mare număr de persoane cu influență. Fără îndoială că tribunalul va rosti un verdict plin de clemență și va pronunța pedepse minime. Comentatori versați vor face speculații neplăcute pe marginea ambelor cazuri. În ceea ce ne privește vom avea mult de pierdut și nimic de cîștigat.

Recomandarea mea este ca ambele cazuri să fie lăsate la discreția Comandamentului local pentru a le soluționa cu tactul cuvenit. Persoanele strămutate se află în prezent sub control disciplinar sever, iar Johann Wikivill a fost dat în grija preotului parohiei, o persoană discretă care posedă un frumos trecut în Rezistență. Organele medicale locale îl îndrumă îndeaproape în aplicarea terapiei reclamată de acest caz psihic grav.

Sînt convins că nu mai există motive să ne temem de apariția unor noi incidente.

Ne bucurăm încă de o conjunctură favorabilă nouă. Nu s-au făcut dezvăluiri în presă, și prin îndepărtarea lui Karl Fischer — un element turbulent — am creat posibilitatea de a reorganiza poliția și numi ca șef o persoană mai „flexibilă", fără să avem neplăceri cu guvernul austriac interimar. Sper că recomandările mele vor fi însușite de către dvs, și îmi

veți confirma investirea cu puteri depline în ambele cazuri.“

Își depuse semnătura cu o înflorritură peste numele bătut la mașină, împături scrisoarea și o introduse într-un plic sigilat, învelit succesiv în alte două plicuri, pe care îl aruncă în cutia cu materiale de expediat.

Avusese o zi încărcată. Aștepta cu nerăbdare să facă o baie, să fumeze o țigară și să ia cina cu Traudl la cafeneaua Zigeuner.

În acel moment sună telefonul. Ridică receptorul.

— Hanlon, rosti el scurt.

Îi răspunse o voce răspicată și rece.

— Colonelul Hanlon ? Sepp Kunzli la aparat.

— Da. Cu ce vă pot fi de folos ?

— Dacă veți binevoi să mă ascultați cîteva clipe fără să mă întrerupeți v-aș fi foarte recunoscător.

— Da, ascult.

— În seara aceasta nepoata mea ia cina cu familia Holzinger. Va rămîne peste noapte la ei acasă. Menajerei i-am dat liber azi, să se ducă în vizită la maică-sa. Deci sînt singur...

Mark Hanlon se încruntă nedumerit la telefonul negru din mîna sa, dar nu spuse nimic. Vocea glacială, pedantă, continuă cu fermitate.

— ...Cred că aveți o oarecare afecțiune pentru nepoata mea, sau cel puțin îi datorați recunoștință...

— Da, dar nu înțeleg ce...

— Vă rog, domnule colonel, fără întreruperi. De aceea sper că în următoarele cîteva zile veți fi atent cu ea. Anchetatorii au făcut o treabă bună, domnule colonel. Le mai trebuie cel mult o săptămînă pentru a depista aproape toate proprietățile expropriate care mi-au trecut prin mîini. Atunci veți fi obligat să luați măsuri împotriva mea. Mi-am propus să vă cruț oboseala. Peste cîteva clipe mă voi sinucide.

— Pentru Dumnezeu, omule !

— Nu încercați să întreprindeți nimic. Pînă ce oamenii dumneavoastră ajung aici, voi fi, oricum, mort. Mă străduiesc să vă las toate hîrtiile în ordine. Am avut grijă ca Anna să aibă tot ce-i trebuie și știu că nu vă veți îndoi că proprietatea pe care i-o las reprezintă un titlu fără nici o pată. Aș dori să aveți grijă să intre în posesia ei fără dificultăți.

— Îți promit. Dar ascultă, Kunzli, este o nebunie. Nu poți să...

— Dimpotrivă, domnule colonel, este lucrul cel mai înțelept pe care l-am făcut vreodată. Îi scutesc pe toți de o groază de neplăceri, inclusiv pe mine însumi. Îmi veți mulțumi mai tîrziu pentru asta. Mă puteți răsplăti fiind bun cu Anna... Urmă o pauză de o clipă și vocea reveni, rece și calculată ca întotdeauna... Tocmai am înghițit o cașetă de cianură. Mă aștept să mor peste trei minute.

— Kunzli, ascultă !

— Adio, Hanlon.

Telefonul amuți. O clipă rămase încremenit, holbîndu-se prostește la receptorul negru, apoi îl așeză, în silă, la loc în furcă și ieși în hol să-l caute pe Johnson.

CAPITOLUL 16

SEPP KUNZLI a fost înmormîntat a doua zi la cimitirul luteran. Coşciugul fusese purtat spre mormînt de patru ţărani, singurii care îl petrecură pe ultimul drum fiind Holzinger, Hanlon, menajera lui Kunzli şi Anna. Ceremonia scurtă care urmă a fost lipsită de fast şi deprimantă şi toţi au răsuflat uşuraţi cînd se termină.

Anna a plîns puţin cînd coşciugul a fost coborît şi Hanlon îşi petrecu braţul pe după umerii ei să o aline. Apoi o conduse afară din cimitir, apucînd-o pe aleea însorită, unde păsărelele ciripeau pe ramurile aplecate la pămînt şi copiii zburdau pe covorul de iarbă împestriţat cu ace de pin.

Era ciudat de liniştită de parcă ar fi prevăzut acest eveniment tragic şi se pregătise pentru el de multă vreme.

— Era un om închis în el şi nefericit, Mark. Viaţa îi era pustie. Cred că se simte mai bine acum cînd a părăsit-o definitiv.

I se strîngea inima de milă pentru ea, era cuprins de admiraţie faţă de felul lipsit de afectare în care îşi păstra cumpătul şi nu găsea cuvinte potrivite să şi-o exprime. O întrebă duios :

— Ce vei face acum ? Unde te duci ?

— Unde să mă duc, Mark ? Asta-i casa mea. Am de lucru aici.

— Nu te vei simţi singură ?

— Sînt obişnuită cu singurătatea. În altă parte aş fi şi mai singură. Aici am prieteni.

— Aş vrea să te ajut, Anna, cu tot ce îmi stă în putinţă.

— M-ai ajutat deja, Mark. Dacă n-ai fi intervenit tu, totul ar fi fost mult mai greu. Nu mi-a rămas nimic de făcut, nimic de care să-mi fie frică.

— N-a însemnat mare lucru. Treburi obişnuite de funcţionar.

— Da, dar tu eşti un funcţionar deosebit de capabil, nu ?

— Este o chestiune discutabilă. Zîmbi fără să vrea. Eu personal înclin să cred că nu.

— Herr Holzinger spune că eşti. Traudl la fel. Ea lucrează cu tine tot timpul. Ar trebui să ştie.

Faţa fetei era întoarsă într-o parte astfel că nu-şi putea da seama dacă aceste cuvinte erau inspirate de inocenţă sau de gelozie. Înălţă din umeri, alungîndu-le, şi-i spuse simplu :

— Dacă vei avea nevoie de ajutor, indiferent pentru ce şi în orice împrejurare, aş dori să treci mai întîi pe la mine.

— Te rog, Mark... Să nu mai discutăm de asta. Vino, vreau să-ţi arăt ceva.

Îl apucă de mînecă şi-l trase înafara aleii către o mică firidă unde se găsea o bancă de piatră şi un porumbar la care păsările veneau înfometate după hrană în timpul iernilor grele. Îl făcu să se aşeze pe bancă, apoi culese cîteva boabe şi mieji de alune de pe podeaua porumbarului şi se îndepărtă cîţiva paşi cu mîinile întinse, îndemnînd păsărelele să vină.

— Nu te mişca. Altminteri nu vor veni. Îşi ţuguie buzele, plecîndu-şi pe spate capul auriu şi începu să cheme păsărelele, îndemnîndu-le cu triluri blînde. O clipă mai tîrziu, în jurul ei fremătau păsărelele ţinîndu-se încă la distanţă. Se retraseră la fel de repede, apoi veniră înapoi, de astă dată mai aproape, în timp ce ea stătea cu braţele întinse, neclintită, plină de farmec în lumina strălucitoare a soarelui, oferindu-le grăunţe din palmă. În cele din urmă lăsară la o parte orice teamă şi se aşezară pe umerii şi braţele ei şi începură să-i ciugulească din palme, în vreme ce Hanlon se uita la ea cu uimire şi încîntare.

Trezea în el o pasiune mai profundă decît dorinţa insuflată de Traudl, dar inocenţa ei îl oprea să o declare făţiş. Nu voia s-o amăgească cu prefăcătorii dulcege de curtezan, care le-ar fi putut încînta pe alte femei. Totuşi, simţea că iubeşte, aşa cum nu iubise niciodată, însă imaginea ei de acum — o fată visătoare, cu faţa dăruită soarelui, mîinile asaltate de păsărele, ale căror aripi fluturînde îi înconjurau capul bălai cu o aureolă vie — putea prea bine să rămînă singura lui amintire despre ea.

*

Gîndurile lui Traudl în această privinţă erau ceva mai prozaice. I le destăinui cu lux de amănunte cînd se întoarse la birou după ce o condusese pe Anna cu maşina la Bella Vista, unde o aşteptau îndatoririle serviciului de zi, pe lîngă pacienţii din lagăre.

— Fräulein Kunzli s-a aranjat frumuşel acum, n-am ce zice! A devenit propria-i stăpînă. Are o casă şi o zestre bunicică. Ferice de cel care pune mîna pe ea.

— Mai are încă mult pînă să se mărite, spuse Hanlon enervat. Era obosit şi ţîfnos, vag incomodat de privirea iscoditoare a ochilor ei aţintiţi asupra lui.

— De ce nu? E destul de matură pentru a fi femeie. Unde mai pui că-i o fată bine făcută. Sau poate nu ai băgat de seamă?

— Nu.

— Te înşeli, Mark, spuse Traudl domol, în timp ce îi înlătura de pe rever o scamă nevăzută. E îndrăgostită de tine... sau nici asta n-ai observat?

— Am fost prea ocupat ca să mai iau aminte la altceva, îi replică el prompt. O acţiune iresponsabilă, un asasinat, o sinucidere şi trei arestări — una peste alta în două zile! N-am ce spune, aveam de ce să mă intereseze reveriile unei fetişcane!

— De ale mele te-ai interesat, Mark.

— Tu eşti deosebită.

— Cît de mult, *Schatz*?

Simţea pe obraji atingerea uşoară a mîinilor ei. Parfumul ei îl învăluia tulburător. O cuprinse în braţe şi o sărută, tocmai cînd Johnson deschise uşa şi intră în cameră. O clipă se holbă nedumerit, apoi îi scăpă un chiot de bucurie.

— Straşnică treabă! Cea mai fericită zi din ultimele luni. Băiatul e în sfîrşit şi el om. Cînd anunţi logodna, Mark?

Hanlon se înroşi la faţă supărat, dar îşi regăsi repede cumpătul. Faptul era deja consumat. Era mai nimerit să facă haz de asta. Traudl rămase lîngă el cu capul ţinut sus cu mîndrie şi mîna sprijinită pe braţul lui într-un gest de posesiune. Hanlon se desprinse firesc şi spuse zîmbind :

— Închide uşa, Johnny. Toarnă ceva de băut. Aceeaşi băutură pentru toţi trei.

Paharele fură umplute şi băură zîmbindu-şi unul altuia stingheriţi :

— Pentru dragoste.

— Noroc !

Traudl se gîndea la o altă urare, dar, ca o femeie înţeleaptă ce era, o păstră doar pentru sine. Johnson conchise triumfător :

— Mă bucur că zarurile au fost aruncate pentru amîndoi. Viaţa alături de tine începuse să fie din ce în ce mai dificilă, Mark. După atîta muncă, fără nici o distracţie, să se mai întrebe cineva de ce devenise colonelul atît de plicticos.

— Ai face bine să-ţi ţii gura, Johnny.

Johnson nici nu luă în seamă îndemnul.

— Ce nevoie am să bîrfesc tocmai eu, cînd se găsesc o sută în locul meu care să o facă ? Şi apoi, de ce v-aţi sinchisi, oricare din voi ?

— N-o uita pe Traudl...

— Nu-i cazul, spuse Traudl cu hotărîre. Aş vrea s-o trîmbiţez din vîrful munţilor. Şi o voi face.

— Nu ! o temperă Hanlon fără ocol. Sînt căsătorit încă, nu uita, şi trecem printr-o conjunctură politică delicată. Pînă o vom depăşi,

cu cît se vorbeşte mai puţin, cu atît mai bine. La fel şi pentru tine, Johnny. Ştii ce e în joc.

— Da, domnule colonel, rosti el grav cu un aer de mironosit, încît izbucniră cu toţii în rîs şi momentul de stînjeneală trecu neobservat.

Hanlon nu era deloc dispus să se lase ademenit într-o aventură amoroasă în văzul tuturor şi, din fericire pentru el, nici Traudl nu era atît de nerăbdătoare să cedeze mai mult decît implica o asemenea legătură superficială ca a lor, fără să capete o promisiune fermă de a fi luată în căsătorie. Se aprindea la fel de repede ca Hanlon şi avusese, desigur, micile ei iubiri fugare cu tineri din Reichswehr, dar de data aceasta juca o carte mai mare, căsătoria — singura şansă de a evada din acest tărîm stigmatizat de înfrîngere către mirajul plin de făgăduinţe al Occidentului. Dar acest salt arăta ca o autentică cursă cu obstacole — căsătoria lui Hanlon, reticenţa lui de a se hazarda din nou, calitatea de reprezentant al Forţelor. Nici unul din ele nu era de netrecut, dar trebuia să-l călăuzească cu multă abilitate spre fiecare obstacol, altminteri s-ar fi poticnit, refuzînd hotărît să mai continue cursa.

Aşa că, cu timpul, între ei se înjghebă o camaraderie agreabilă, atît la muncă cît şi la distracţii, întreruptă de interludii pasionale cotidiene, care îi împingeau pe amîndoi tot mai aproape de capitularea decisivă.

Se lăsau antrenaţi, cu dragă inimă, în escapadele amuzante puse la cale de Johnson în scopul de a-i apropia din ce în ce mai mult,

bucurîndu-se de intimitatea plăcută a amanţilor adevăraţi.

Lucrau pînă tîrziu la documentaţia strînsă în afacerea Kunzli. Cinau şi dansau la cafeneaua Zigeuner. O porneau cu maşina sub clar de lună pînă unde îi purtau drumurile, după care stăteau o oră, două îmbrăţişaţi în jeep. Se despărţeau la poarta lui Holzinger iar Hanlon se întorcea la hotelul Sonnblick unde îşi continua lectura la voluminosul catastif al lui Fischer cu relatările păcatelor Bad Quellenbergului. Era fascinant. Viaţa ascunsă a oraşului i se perinda prin faţa ochilor, de parcă un văl gros s-ar fi dat la o parte — mostră ordinară de minciuni şi înşelătorie, adulter şi incest, de politică veroasă. Erau consemnaţi toţi bărbaţii şi toate femeile, pînă şi păcatele copiilor lor. Succesele pe plan social erau înscrise alături de eşecurile de ordin personal. La început se simţi ruşinat de interesul pe care îl manifesta. Apoi se lăsă, treptat, subjugat de fascinaţia pe care o exercita.

După cum îi promisese Fischer, găsea în el esenţa puterii : să cunoşti păcatele tuturor şi preţul la care puteai să-i cumperi. Cartea era un talisman, ca şi lampa lui Aladin. Era suficient să întorci o pagină şi un consilier municipal te şi umplea de bani. Încă o pagină şi fiica lui venea docilă la tine în pat. Stăruie asupra unui paragraf sau a altuia şi vei vedea cum cel puţin zece fiinţe omeneşti înfricoşate nu vor pregeta să-ţi îndeplinească cel mai degradant serviciu.

Era trecut acolo Holzinger — omul slab şi blînd care lupta să-şi asigure tihna şi liniştea sufletească prin compromisuri murdare, niciodată prea sigur dacă nu era un soţ încornorat sau, pur şi simplu, un nătărău dus de nas.

Dar Fischer era sigur. Consemnase zvonul şi verificase mètodic, ajungînd pînă la Hamburg, unde adună dovezi certe că Liesl Holzinger trăise cu un soldat englez şi rămăsese, probabil, însărcinată în ajunul întoarcerii soţului ei.

Nu era uitată nici Traudl. Erau trecute, una cîte una, iubirile ei de fetişcană, din timpul războiului : locotenentul de tancuri, funcţionarul de la Viena, pilotul din Luftwaffe care îi promisese că o va lua de soţie, dar nu se mai întorsese niciodată. Erau descrise cu lux de amănunte toate locurile pe unde trecuse şi pasiunile ei ; denumirile cabanelor de schi, camerele de la hotel, luminişurile şi vîlcelele unde se dăduse, precum şi datele zilelor şi numele bărbatului care o posedase.

I se păru îngrozitoare curiozitatea nestăpînită cu care frunzărea paginile triste ale micuţei cronici. Nu o iubea pe Traudl, dar îi purta o afecţiune camaraderească, iar trupul ei îmbietor exercita asupra lui o atracţie senzuală irezistibilă. Şi totuşi, iată-l acum în postură de *voyeur*, delectîndu-se cu relatările picante ale aventurilor ei sentimentale.

Îi trebui cîtva timp să înţeleagă cum de putea citi la nesfîrşit fără să fie gelos. În fond nu avea de ce să fie gelos. Trecutul ei îi aparţinea în mai mare măsură decît prezentul. Ca

oricare alt cetățean din Bad Quellenberg și ea era în puterea sa.

Fischer plătise scump pentru ceea ce putea să capete gratis. Îi înmînase cheile orașului, făcîndu-l pe Mark Hanlon stăpînul lui și al tuturor celor care viețuiau acolo. Totuși nu chiar al tuturor. Mai erau inocenții, mulțimea celor ignoranți dar cu comportare ireproșabilă. Șirul nesfîrșit de oameni simpli, care se nășteau și iubeau, se căsătoreau, se înmulțeau și mureau fără să-și dea seama de măreția pe care o dobîndiseră. Răutățile nu-i puteau atinge — așa cum era cazul cu părintele Albertus, pe care îl respecta, și cu Anna, pe care o iubea fără speranță.

Imaginea lor îl făcu să se simtă rușinat de sine și de pofta lui nesățioasă de putere. De aceea închise catastiful și-l aruncă în cel mai îndepărtat colț al seifului, la care doar el avea cheie.

*

Într-una din seri, la puțin timp după moartea lui Sepp Kunzli, Hanlon ieși în oraș să-i facă o vizită lui Reinhardt Huber. Primise de la Klagenfurt un pachet cu medicamente și nu voia să se lipsească de plăcerea de a i le înmîna personal.

Fața lătăreață a lui Huber se lumină de plăcere cînd primi cadoul și insistă ca Hanlon să bea o cafea și un pahar de schnapps dintr-o sticlă deja începută. Au discutat, au băut și au fumat aproape o oră întreagă și cînd Hanlon păși din nou afară în stradă, ceasul din turnul bisericii bătea ora nouă.

Strada era pustie. Locuitorii erau cu toții acasă, la cină. De cînd cu uciderea lui Winkler, toți bolnavii din lagăre erau consemnați. Soldații chefuiau prin cîrciumi, se plimbau cu fete, cu mîinile pe după gît, pe aleile mai retrase sau dansau la cafeneaua Zigeuner. Pașii lui Hanlon răsunau sec pe caldarîm, iar lumina lunii se așternea ca un linţoliu peste zidurile spălăcite și pădurile de pini de deasupra orașului.

Deodată auzi în față un strigăt ascuțit de femeie, înnebunit de spaimă, înăbușit însă cu repeziciune. Începu să alerge repede, călcînd cu grijă să nu facă zgomot. Drumul se îngusta și șerpuia întortocheat prin orașul vechi, unde vitrinele prăvăliilor erau adăpostite sub arcade joase și întunecoase.

Apoi îi observă : femeia zăcea neputincioasă, înghesuită într-o coloană de piatră, iar bărbatul o imobiliza cu mîna înfiptă în gîtul ei, în timp ce cu cealaltă îi sfîșia veșmintele. Individul îl auzi apropiindu-se, sări în lături și o zbughi în susul străzii.

Femeia căzu fără vlagă la pămînt. Cînd Hanlon se aplecă asupra ei descoperi că era Anna Kunzli. O ridică în brațe cu grijă și o purtă tot drumul pînă la Casa Păianjenului. Își reveni la el în brațe, tremurînd ca varga și îngăimînd incoerent, din cauza șocului, dar izbuti să-i dea numele și o descriere sumară a agresorului. Cînd ajunseră la Casa Păianjenului o lăsă în

grija menajerei, în timp ce el, instalat la biroul lui Kunzli, îi telefonă lui Johnson :

— Vreau să-mi găsești un individ, Johnson. Îl cheamă Anton Kovacs, un pacient de la Bella Vista. Telefonează-i lui Miller și cere-i semnalmentele exacte. Scotocește toate cotloanele, mobilizează-i pe toți soldații, pînă la unul, chiar și pe polițiști — dacă-i nevoie — însă fă ce știi și găsește-l în seara asta.

— Bun, și pe urmă ?

— Închide-l, fără multe menajamente. Arest sever.

— Sub ce acuzație ?

— Tentativă de viol.

— Dumnezeule ! Cine-i fata ?

— Anna Kunzli.

Fluieratul uluit pe care-l slobozi Johnson îi răsună în ureche.

— Cine-i martor ?

— Eu.

— Punem noi mîna pe el, Mark. Cînd te întorci ?

— Nu știu. Nu mă aștepta. Dacă ai nevoie de mine, mă găsești la casa Kunzli.

— Clar. Apropo, a sunat Traudl și voia să...

— La naiba cu Traudl. Dă-i bătaie, Johnny.

— Gata, am pornit.

— *Wiedersehen.*

Așeză receptorul în furcă și rămase cu capul sprijinit în mîini, cercetînd cu privirea lemnul lustruit al biroului. Era înciudat, obosit și abătut. Rînd pe rînd îi era răpită orice iluzie. În cele din urmă tot cinicii aveau dreptate. Idealismul său orb se dovedea a fi o închipuire și

o farsă cruntă. Fischer îl prevenise că pacienții lagărelor vor aduce cu sine crima, violul și violența. Rînd pe rînd se adeveriseră toate. La fel și Huber îi atrăsese atenția că nu poți fi în același timp și amabil cu oamenii și un bun administrator. Dovada o putea găsi în fiece pagină a dosarului negru al lui Fischer. Cum ai putea să arăți înțelegere față de niște animale desfrînate și perfide, care-și rînjesc colții cînd nu te aștepți, așa cum erau ele înfățișate acolo ? Nu le puteai reduce la tăcere decît prin forță și vicleșug. Instinctul de supraviețuire este singura forță motrice. Calcă-i în picioare pe cei slabi, corupe-i pe cei puternici, ia tot ce-ți poftește inima și dacă poți să nu plătești nimic, cu atît mai bine.

Johnson nu greșea deloc cînd lua în derîdere compromisul pe care și-l justifica prin funcția lui. Era implicat, e drept, dar nu suficient de mult. Dorea să posede putere dar nu era încă pregătit să fie neîndurător dincolo de limita obișnuită. Tînjea după iubire și se mulțumea cu aventuri de adolescent. Nu era nici un celibatar încîntat de sine și nici un Don Juan cuceritor. Își dorea tot ce era mai bun de ambele părți și se împăca să primească tot ce era mai rău din fiecare.

Rumega încă în silă gîndurile acestea insipide, cînd menajera intră și-i spuse că Anna era pregătită să-l primească.

O găsi proptită în perne în același pat în care el însuși zăcuse cînd fusese bolnav. Era palidă, iar privirea îi era înnegurată și pe pie-

lea albă a gîtului începură să-şi facă apariţia urme vineţii. Se aşeză pe marginea patului şi se aplecă să o sărute duios. Braţele ei îi încolăciră gîtul şi se lipi de el răscolită de un hohot de plîns.

— O, Mark! Mark! Trebuia să fii tu. Nimeni altul... nimeni!

O ţinea strîns, liniştind-o cu cuvinte drăgăstoase pînă ce încetă să mai plîngă şi-şi recăpătă calmul. Apoi îi şterse lacrimile de pe faţă, îi potrivi pernele şi se uită la ea cu dragoste şi compasiune.

Îi spuse blînd:

— N-a fost decît un vis urît, *Liebchen*. Acum s-a terminat şi n-o să se mai repete.

Scutură din cap.

— A fost îngrozitor, Mark. Era ca un animal. Am senzaţia că nu voi mai fi niciodată curată.

— Eşti aşa cum ai fost întotdeauna, Anna. Curată şi frumoasă.

— Sînt frumoasă, Mark?

— Foarte frumoasă, *Liebchen*.

— Nu mă săruţi?

Se aplecă şi o sărută uşor pe buze.

— Nu aşa, Mark. Nu sînt copil. Sînt femeie şi vreau să simt ca o femeie. Te... iubesc atît de mult.

— Şi eu te iubesc, Anna.

— Atunci, sărută-mă.

Cînd se treziră dimineaţa, camera era inundată de lumina soarelui. Menajera le servi micul dejun pe terasă, cu zîmbetul pe buze, iar

cînd priviră în jurul lor, lumea li se păru mai luminoasă şi reînnoită, de parcă primăvara venise din nou, pe neaşteptate, pe coastele înverzite ale munţilor.

*

Cînd Traudl Holzinger auzi vestea, îi rîse în faţă.

— Pentru Dumnezeu, Mark! Credeam că ştii mai bine. Virginele astea miorlăite sînt toate la fel. Albe ca laptele şi moi ca untul şi unde mai pui că trebuie să le înveţi fiecare fleac. Îţi leşină în braţe şi te imploră să fii blînd cu ele, iar după şase săptămîni se vaită că sînt borţoase. Ah, bărbaţii ăştia sînt atît de nătăfleţi!

— Nu-i chiar aşa, Traudl.

— Niciodată nu-i aşa, iubitule, pînă ce nu încep să-ţi vînture pe la nas pretenţiile de căsătorie! Aşteaptă şi ai să te convingi! Îţi dau două luni, după care o să te întorci singur, ameţit de mahmureală şi sătul de atîtea prăjituri.

— Îmi pare rău, Traudl. Mă căsătoresc cu ea.

— N-o să te căsătoreşti, o ştii şi tu, îl luă ea peste picior amuzată.

Hanlon era impresionat de bravura ei deschisă şi calculată. Îi spuse cu seriozitate:

— Johnny e pe jumătate îndrăgostit de tine.

Înălţă din umeri resemnată.

— E încă un copil, Mark. Dar probabil voi reuşi să fac din el un adevărat bărbat. Nu-ţi face griji pentru mine.

Pe neașteptate se aplecă în față și-l sărută apăsat pe buze, mușcîndu-l pînă ce îi dădu sîngele. El o îndepărtă cu forța.

— Asta ca să-ți amintești de mine. Cred că faci o mare greșeală, Mark, dar oricum îți urez noroc. Pînă atunci... deveni brusc serioasă, presupun că nu dorești să mă mai vezi pe aici.

— Dacă ești dispusă să rămîi, voi fi bucuros, spuse Hanlon inflexibil. N-are nici un rost să facem un întreg bîlci din asta. Încă am nevoie de o secretară.

— Ție îți trebuie mai mult decît o secretară, Mark, îi ripostă ea cu o răutate neașteptată. Ai nevoie de cineva care să-ți arate adevăratul chip al vieții. Sînt singura care o pot face. Voi rămîne.

Și rămase definitiv — un sprijin de nădejde, observator necruțător al tuturor nesăbuințelor născute din această împerechere a primăverii cu toamna.

*

A doua zi îi parveni de la Klagenfurt un răspuns preliminar în problema asasinatului :

„Am primit raportul dumneavoastră și am luat notă. Căutați, pe cît posibil, să mențineți situația actuală pînă după Conferința de la Viena a Comandanților supremi, cînd vă vom transmite instrucțiuni suplimentare..."

Hanlon zîmbi acru la acest răspuns oficial binevoitor, dar ambiguu. Controla încă situația, dar dacă făcea un pas greșit își punea capul

pe butuc. Trimise lui Miller și părintelui Albertus cîte o copie după telegramă, apoi, sătul de atîtea probleme importante, se dedică rutinei plăcute a muncii administrative propriu-zise.

Făcea în așa fel încît să fie liber serile și week-end-urile pe care și le petrecea cu Anna Kunzli. Hoinăreau prin văi retrase, pescuiau păstrăvi în rîurile de munte, făceau băi de soare pe iarba moale a pășunilor, unde înfloreau gențiana, delicatele orhidee de stîncă și căldărușele timpurii. De multe ori dormea la ea acasă și pleca la birou pe jos, cînd sufla prima adiere călduță a dimineții, plin de satisfacția melancolică și liniștitoare care învăluie dragostea împărtășită.

Știa ce înseamnă viața conjugală alături de o femeie. Se culcase cu multe altele, căutînd zadarnic să găsească ceea ce prima îi refuzase. Își dădu seama că delectarea era lesne s-o dobîndești, în vreme ce adevărata împlinire era amăgitoare ca luciul unei ape mlăștinoase.

Alături de Anna le cunoscuse pe amîndouă și totodată își redobîndise tinerețea. Se armonizau perfect, ca frunza cu vîntul sau apa cu pietricelele peste care se rostogolește. Aveau aceleași dorințe, își regăseau liniștea împreună, rîdeau, se sărutau și deveneau tăcuți îndemnați parcă de un impuls comun.

Hanlon își petrecuse tinerețea într-un seminar teologic. Gîndindu-se la zilele de atunci, încerca senzația că a pierdut ceva de preț. Omul poate acumula înțelepciune o viață în-

treagă, dar dispune numai de cîţiva ani cînd poate strînge amintiri de primăvară.

Anna Kunzli îi împlinea pierderea, iar el, fiind acum mai înţelept, era capabil de recunoştinţă, astfel că şi ea era mulţumită, cel puţin pentru un timp.

Dar pe măsură ce săptămînile se scurgeau, melodia încîntătoare a pastoralei lor începea să fie tulburată de acorduri grave. La început discutau cu destulă uşurinţă despre divorţ şi căsătoria lor, dar cu cît stăruiau mai mult asupra acestui subiect, cu atît mai multe dificultăţi se întrezăreau. Anna judeca divorţul după concepţiile ei catolice şi, deci, îi era teamă de sancţiunile morale pe care le implica. Concepţiile lui Hanlon erau asemănătoare, dar el era mai în vîrstă, şi totodată mai cinic, hotărît să nu lase să-i scape ceea ce anii aveau curînd să-i smulgă. Anna era frămîntată de gînduri specifice femeilor — soarta copiilor, trăinicia legăturii lor, dezacordul cu biserica.

La început nu era greu să-i domolească temerile. Pasiunea îi înlănţuia puternic pe amîndoi şi intimitatea caldă a vieţii lor era toată certitudinea de care aveau nevoie. Dar cum şi primele iubiri se banalizează repede datorită obişnuinţei, adesea ea se trezea în miez de noapte şi se cuibărea la pieptul lui, rugîndu-l să-i dea din nou asigurări, pe care el nu i le putea da fără să o mintă, astfel că nu putea să-i răspundă decît cu îmbrăţişări calde, făcînd-o să uite pentru moment totul. Interveneau şi mici certuri, lesne vindecate cu un sărut ; totuşi cicatricele rămîneau, treptat se acumulau îndoieli şi ezitări şi regrete nemărturisite. Încă se iubeau, dar certitudinea posesiunii dispăruse deja. Floarea începuse să-şi scuture polenul, iar palatul de turtă dulce începea să-şi piardă luciul sclipitor. Traudl Holzinger observase totul şi nu spunea nimic.

După cîtva timp, într-una din seri, Anna îi explică totul, fără ocolişuri.

Cinară, băură puţin vin şi se culcară. Dar, pentru prima dată, au simţit că le lipsea armonia, desfătarea a fost scurtă şi nesatisfăcătoare. Stăteau amîndoi întinşi pe patul masiv din dormitorul lui Sepp Kunzli, care devenise camera lor. Lumina era aprinsă şi îşi puteau observa chipurile încordate şi frămîntate de îndoieli. Anna spuse domol :

— Mark ?

— Da ?

— Aş vrea să rămîn cîteva zile singură.

— Cum doreşti tu.

— Nu fi supărat pe mine, Mark. Te iubesc. Ştii asta. Nu-mi doresc altceva decît să fim mereu fericiţi. Dar trebuie să am toată certitudinea.

— Nu-i posibil, ştii bine, spuse Hanlon grav. Viaţa nu-i atît de simplă. Nimic nu poate fi sigur. Oameni se prăbuşesc morţi pe stradă. Uzine de gaz fac explozie. Copiii rămîn schilozi de pe urma diferitelor boli. Se mai adaugă războaiele, inundaţiile, foametea şi ulcerele care-ţi rod măruntaiele. Nimic nu comportă mai multă îndoială decît cuvîntul *mîine*. Nu-ţi

rămîne altceva mai bun de făcut decît să trăiești din plin ziua care te așteaptă. Ce-i în mînă nu-i minciună.

— Poți să te conduci după asta, Mark ?

— Nimeni nu reușește perfect.

— Nu. De aceea îmi trebuie timp să reflectez, să pot lua o hotărîre...

— Ce hotărîre ? Teama îl împunse ca un cuțit răsucit în inimă.

— Dacă continuăm în acest fel. Povestea cu ce-i în mînă... Sau e mai bine să ne gîndim și la viitor.

— Ai dreptate, scumpa mea. Nu mă îndoiesc nici o clipă de asta. Cît timp îți trebuie ?

— Nu știu. Cum aș putea să știu ? Aș vrea doar să ne revedem cînd te anunț eu, da ?

— Dacă preferi așa.

— Da, Mark.

Fără să mai rostească o vorbă, zvîrli la o parte plapuma, se dădu jos din pat și începu să se îmbrace. Fata stătea rezemată de perne și se uita la el.

Cînd termină să se îmbrace se aplecă și o sărută tandru, apoi părăsi încăperea fără să scoată un cuvînt. Cînd ușa se închise în urma lui, ea își îngropă fața în pernă și izbucni în plîns.

Cu umerii lăsați și capul plecat, Mark Hanlon se îndrepta fără grabă spre Sonnblick, urmărit de privirea rece a lunii. Omul este animalul cel mai trist din univers. Sentimentul iubirii, care-i oferă cea mai vie fericire, îl poate aduce deopotrivă în pragul morții.

CAPITOLUL 17

PĂRINTELE ALBERTUS ședea pe scaunul cu spătar înalt, sub o statuie din lemn a sfîntului Iulian și privea în jos la chipul umflat și plin de lacrimi al Annei Kunzli. Ea stătea în fața lui, palidă și dreaptă, mototolind nervoasă între degete o batistă de dantelă. Vocea bătrînului era caldă, plină de înțelegere și chiar cînd o dojenea avea multă blîndețe în ea.

— Ce aștepți să-ți spun, Anna ? Că negrul este alb, că adulterul este firesc sau că fericirea poate fi clădită pe minciună și nedreptate ?

— Vreau să mă ajutați, părinte. Din vocea ei dispăruse toată tinerețea. Povara experienței o înăsprise. Vorbiți de adulter, minciună și nedreptate. Pentru mine sînt doar simple cuvinte. Nu cunosc decît dragostea. Îl iubesc pe Mark. El mă iubește. Nu-i un cuvînt murdar ca celelalte. Este atît de frumos. Cum să fac să înțelegeți acest lucru ?

— Înțeleg, copila mea, crede-mă.

— Cum puteți, fără s-o fi trăit vreodată ?

— Crezi că nu ? În ochii săi blînzi flutură umbra unui zîmbet. Acum sînt bătrîn, dar am fost și eu cîndva tînăr, așa ca tine și Mark. Legămîntul de preot nu distruge dragostea. Are grijă vîrsta de asta. Crezi că n-am simțit niciodată imboldurile dorinței ? Că nu mi-am dorit niciodată ca pruncul pe care îl țineam în brațe la botez să fi fost al meu ? Ce-ți închipui că aud la spovedanii ? Povești ?

— Atunci de ce sînteţi atît de neîndurător ? îl înfruntă ea disperată.

— Nu sînt neîndurător, dar nu pot schimba cu nimic adevărul.

Chipul înţelept şi luminos al bătrînului se întunecă. Capul albit se apleca dezaprobator.

— Mark este însurat. Aparţine altei femei.

— Ea nu-l vrea. Niciodată nu l-a vrut.

— Ţi-a spus Mark asta ?

— Da.

— De unde ştii că nu te-a minţit ?

— Nu aveţi dreptul să spuneţi asta, părinte. Îl iubesc pe Mark. Nu putea să mă mintă.

Părintele Albertus dădu grav din cap.

— Nu, nu cred să fi făcut asta. Îmi pare rău, Mark este un om bun, dar nefericit. Oricui îi vine destul de greu să fie cast cînd trăieşte de ani de zile departe de soţie. Cu atît mai greu cînd n-a mai rămas nici urmă din dragostea menită să-l îndemne la statornicie.

— Asta e, părinte, vedeţi ? Ea se agăţa cu disperare de posibilitatea vagă a unei justificări. Dacă dragostea a dispărut, nu există nici nedreptate. Aşa, viaţa ni se va părea la amîndoi îngrozitor de lungă. De ce să nu ne bucurăm de ea atîta timp cît putem ?

— Eşti tînără, Anna, poţi să împărtăşeşti bucuria ei împreună cu un alt bărbat, dar păstrîndu-ţi cugetul nevinovat.

Ea îşi înălţă capul şi-l înfruntă deschis. Privirea ei tinerească căpătă pe neaşteptate o expresie de îndîrjire, iar gura i se încleştă. Îi spuse foarte răspicat :

— Un lucru trebuie să vă fie clar, părinte. Indiferent de hotărîrea pe care o voi lua în această privinţă, nu există decît un singur bărbat pe care îl iubesc sau îl voi putea iubi vreodată. Bărbatul acela este Mark Hanlon.

Privind-o în acele clipe, părintele Albertus era pe deplin convins că auzea adevărul. Anna Kunzli era, în sensul general al cuvîntului, o persoană sinceră, una din acele femei care nu ştiu să facă compromisuri vieţii, care rămîn pe veci credincioase principiilor, chiar dacă le mînă spre ruină şi blestem. Nu putea fi vorba de o simplă idilă, cu suspine şi remuşcări, urmată într-un sfîrşit de măritiş. Fata venise la el încrezătoare ; să fie ajutată să ia o hotărîre irevocabilă. Dacă îi înşela aşteptările, răul ar fi ireparabil. Îi spuse cu multă blîndeţe :

— Nu-ţi pot oferi nici o consolare, copila mea. Nu pot să-ţi spun decît adevărul. Dacă tu şi Mark rămîneţi împreună, s-ar putea să aveţi parte de fericire. Zic, *s-ar putea*, fiindcă îl cunosc pe Mark mai bine decît tine şi-ţi spun că nici o femeie nu-l va satisface pe deplin vreodată. Face parte din acel soi de oameni măcinaţi la nesfîrşit de dorul după un paradis pierdut. Îl va căuta pînă va muri. Dacă Dumnezeu se îndură de el, poate îl va găsi. Repet, *s-ar putea* să fiţi fericiţi. Dacă veţi fi, asta se va întîmpla numai cu preţul iubirii voastre căci e singurul lucru care va rămîne cînd pasiunea piere şi trupul începe să-şi piardă vigoarea.

— Şi dacă renunţ la el ?

— Vei fi singură tot restul vieţii.

— Ce se va întîmpla cu copilul lui ?

— Copilul lui ?

— Sînt însărcinată, părinte, spuse Anna Kunzli calmă.

Bătrînul nu rosti un cuvînt. Se ridică în picioare și se îndreptă încet spre fereastră unde rămase nemișcat, privind îndelung în depărtare, peste acoperișurile țuguiate ale orașului. Cînd, în sfîrșit, se întoarse, Anna văzu că avea ochii încețoșați. Glasul îi era stins și șovăielnic.

— Aș vrea, Anna, să-ți pot spune acum din toată inima — du-te și fii fericită cu bărbatul pe care ți l-ai ales. Fă-i copii. Îngrijește-te de casa lui. Făurește-ți o viață nouă, aici, în valea asta ! Vă iubesc pe amîndoi, știi. Mă gîndesc la voi ca la fiul și fiica mea pe care niciodată nu i-am avut. În copiii voștri aș putea întrezări o continuitate pe care legămintele mele nu mi-o îngăduie. Dar nu pot face asta. În lagăr m-au schingiuit, am suferit de foame și mi-au zdrobit mîinile ca să mă facă să trădez. Vocea i se poticni. Îți spun sincer că a fost ușor în comparație cu asta.

Anna Kunzli se simți pătrunsă de compasiune pentru bătrîn, dar îl privi cu ochii ei strălucitori și limpezi și-l înfruntă din nou :

— Spuneți că ne iubiți, părinte, pe amîndoi. Și, totuși, ne condamnați la moarte. O moarte lentă, în nesfîrșită singurătate, lipsită de iubire.

— Nu la moarte, copila mea, ci la viață.

— Arătați-mi pe cineva care i-ar putea supraviețui.

— O să-ți arăt, rosti domol părintele Albertus. Poate el te va ajuta mai bine decît mine.

Fără alte cuvinte ieși din cameră și cîteva clipe mai tîrziu reveni însoțit de Johann Wikivill.

Două zile mai tîrziu, Mark Hanlon primi vizita părintelui Albertus care îi înmînă o scrisoare din partea Annei Kunzli. Era concisă, clară și lipsită de echivoc.

Scumpul meu Mark,

M-am hotărît. Nu mai pot continua așa. Sînt încredințată că înțelegi de ce. Totuși te iubesc. Te voi iubi pînă la moarte. Dar te rog, te rog mult, nu veni la mine.

Anna

Hanlon o citi în tăcere pînă la capăt ; apoi o rupse tacticos în bucățele și le aruncă în coșul de hîrtii. Își ridică privirea spre părintele Albertus și-i spuse cu amabilitate rece :

— Mulțumesc, părinte. Mai aveai și altceva ?

— Doar să-ți spun că sînt profund îndurerat pentru voi amîndoi.

— Dacă Anna poate supraviețui, spuse Hanlon ironic, nu mă îndoiesc că o să reușesc și eu. Am ceva mai multă experiență.

Bătrînul nu luă în seamă ironia și-i răspunse :

— Încerci să mă rănești, Mark, dar de fapt te chinuiești singur. Nu ți-am răpit-o pe Anna. I-am arătat adevărul. A făcut singură alegerea. Știi că acesta e adevărul, nu ?

Masca zeflemitoare de pe faţa lui Mark căzuse, dezvăluindu-i mîndria rănită şi mîhnirea răscolitoare. Îşi zvîrli mîinile în lături într-un gest de disperare.

— Atunci de ce a venit la tine ? De ce nu mi-a spus-o direct ? Nu aş fi încercat s-o conving. Crezi că vreau să o ştiu nefericită ? Ştiu prea bine ce înseamnă nefericirea. Nu pot să-ţi iert asta, părinte.

— Se temea să vină, Mark. Dacă tot era nevoită să te rănească, nu voia să o facă cu un sărut. În plus, te iubeşte prea mult ca să se poată încredinţa din nou braţelor tale.

— Cum s-ar spune, sînt un destrăbălat în toată regula, nu ?

— Nu asta am vrut să spun, Mark, îl dojeni blînd părintele Albertus.

— Atunci ce ?

— Un om în căutarea iubirii, spuse liniştit bătrînul, care şi-o doreşte atît de aprig încît riscă s-o piardă pe veci.

— Sau să-i fie smulsă. Vocea lui Hanlon era îndîrjită. Dumneata ai îndepărtat-o de mine, părinte !

— Nu am îndepărtat-o, Mark. Vocea bătrînului era aprinsă de mînie. A renunţat la tine de bunăvoie. Şi-am să ţi-o spun acum deschis. Nu vei fi niciodată fericit pînă ce nu vei renunţa şi tu la ea.

Hanlon izbi cu pumnul în masă. Ochii îi scînteiară învăpăiaţi şi se răsti la bătrîn.

— Pretinzi prea mult şi plăteşti prea puţin. Iei totul şi nu oferi nimic. Ţi l-am dat pe Johann Wikivill. O ai pe Anna. Acum mă vrei şi pe mine.

— Sînt un pescuitor de suflete, Mark. Ochii săi blînzi se aprinseră brusc. Arunc năvodul cît se poate de larg.

— Şi ce le oferi acelora care se lasă prinşi, părinte ?

— Liniştea sufletească.

— Liniştea sufletească ! Îngînă cuvîntul cu batjocură aspră. Se ridică în picioare şi începu să măsoare înfuriat camera în sus şi în jos, dînd frîu liber supărării şi dezamăgirilor strînse în atîţia ani. Liniştea sufletească, ţi-ai găsit ! Mi-ai promis-o cînd eram închis în seminarul teologic. N-am găsit-o niciodată. Am găsit însă mîndrie, ambiţie, pizmă şi lipsă de iubire. De acolo m-ai trimis să o caut în lumea largă. Am venit aici, mînat de dragoste şi gînduri bune, dar mi-au fost zvîrlite în obraz. Am iubit o femeie fără să fiu iubit la rîndu-mi. Mi-am iubit copiii dar iubirea lor pentru mine le-a fost otrăvită. Am luptat în război ca să durez o pace trainică. Am venit s-o instaurez în acest oraş. Dar n-am avut parte de linişte ci de crimă, viol, sinucidere şi veştejirea iubirii. Liniştea sufletească mi-o promiţi, părinte ? Unde se află ? Unde ?

Bătrînul rămase mult timp tăcut. Ochii săi plini de compasiune priveau chipul răscolit al lui Hanlon.

— Iartă-mă. Uită ce ţi-am spus. Vocea lui Hanlon îşi recăpătă vigoarea, iar chipul îşi recăpătă obişnuita mină oficială. Ar mai fi o chestiune, de afaceri ca să zic aşa...

— Da ?

— Ţi-am spus că ai cerut prea mult şi ai dat în schimb prea puţin. Nu-i o afacere prea bună. Ai obţinut-o pe Anna. Vreau să mi-l dai înapoi pe Johann Wikivill.

O clipă părintele Albertus se uită la el descumpănit, apoi se ridică în picioare şi-i spuse pe un ton oficial :

— Îl voi trimite, domnule colonel. *Auf Wiedersehen.*

— *Auf Wiedersehen,* părinte.

*

La puţin timp după aceea, intră Traudl Holzinger aducînd poşta sosită de la Klagenfurt în cursul după-amiezii. Îi adresă un salut impersonal şi începu să taie plicurile, punînd scrisorile în faţa lui pe birou. Le parcurgea absent, semnîndu-le şi adnotîndu-le, după care le arunca în diferite compartimente. În tot acest răstimp nu scoase o vorbă. Mai rămaseră două scrisori. Cînd o deschise pe cea dintîi, se schimbă la faţă. O mai citi o dată, apoi îşi azvîrli brusc capul pe spate şi izbucni într-un hohot de rîs. Continuă să rîdă pînă ce lacrimile îi ţîşniră şiroaie pe faţă, în timp ce Traudl îl urmărea nedumerită. Apoi aruncă hîrtia pe biroul ei.

— Grozav ! Asta le întrece pe toate ! Citeşte-o ! Hai, citeşte-o !

Nu era prea mult de citit. Numărul dosarului, numărul de înregistrare şi o scurtă notă din partea Comandamentului din Klagenfurt :

Recomandările dumneavoastră în legătură cu incidentele petrecute recent în zona Quellenberg au fost acceptate de către Comandament şi sînt în concordanţă cu ultimele acorduri ale celor patru puteri privind politica ce urmează a fi aplicată în Austria ocupată ; imediat după primele alegeri, va fi proclamată o amnistie de care vor beneficia anumite categorii de militari şi prizonieri politici. Sîntem de părere să vă folosiţi de această situaţie pentru a rezolva atît cazul persoanelor strămutate, cît şi cel al lui Johann Wikivill.

— Ce-i atît de amuzant în asta ? întrebă Traudl înapoindu-i scrisoarea. Ai obţinut ceea ce ai vrut, nu ?

— Aici e buba, drăguţo. Da, am obţinut tot, dar acum nu-mi mai trebuie.

— Ca pe Anna Kunzli ?

Îşi ridică iute privirea şi surprinse ironia muşcătoare din zîmbetul ei.

— O vreau, dar am pierdut-o.

— Şi acum ce urmează ?

Ridică ultima scrisoare şi începu să bată involuntar cu ea în birou, în timp ce se uita la ea cu ironie tristă.

— Asta este blestemul meu. O să mă izbăvesc de el singur. De ce nu-l rogi pe Johnny să te conducă acasă ?

Îl privi în faţă îndelung, cu o expresie de compătimire amestecată cu supărare, apoi se roti pe călcîie şi părăsi biroul. Hanlon luă un coupe-papier, deschise ultima scrisoare şi începu să citească :

Dragă Mark,

Mi-a trebuit timp — poate prea mult — să ajung să-ţi scriu această scrisoare. Nu-mi rămîne decît să sper că vei înţelege motivele care m-au îndemnat şi că vei fi indulgent.

Copiii vor să te vadă. Am auzit că se fac demersuri ca familiile militarilor din forţele de ocupaţie din Europa să poată să-i viziteze şi, ulterior, să locuiască acolo împreună. Ei te iubesc şi-ţi simt lipsa. În plus, despărţirea de tine începe să-i îndurereze.

Totodată ţin şi eu să te văd. Te rog, te rog mult să mă crezi ! Îmi doresc acest lucru mai mult decît orice pe lume. Căsnicia noastră s-a împotmolit de mult şi nu mi-am dat seama, pînă în ultima vreme, că eu am fost aceea care o distrusese.

Ştiai acest lucru şi de aceea mă urai. M-am folosit de ura ta ca de o armă, aşa cum s-a întîmplat şi cu copiii. Acum nu mai vreau arme. Sînt lipsită de orice apărare. Am fost egoistă, indiferentă şi crudă. Vreau să-ţi spun că îmi pare nespus de rău. Dacă voi fi alături de tine, aş vrea să încerc să o iau din nou de la început. Doresc să-ţi ofer o parte din iubirea de care te-am lipsit şi, dacă se poate, să clădim din nou ceva pe ruinele vieţilor noastre.

Nu-ţi voi găsi nici o vină dacă nu mă poţi ierta. Ai fost întotdeauna un om superior şi ştiu că vei rămîne la fel, de dragul copiilor. Dacă vrei să ştii ce m-a împins la asta este foarte simplu. Am înaintat în vîrstă şi am devenit mai înţeleaptă, mă înfricoşează perspectiva unui amurg rece şi lipsit de iubire. În definitiv, ăsta-i tot un fel de egoism, dar de data aceasta cel puţin o recunosc cinstit. La fel de cinstit aş vrea să-ţi spun că dacă ne-am putea împăca, indiferent în ce condiţii, nu ar mai fi niciodată vorba de ceva unilateral, ca înainte.

Fii bun şi răspunde-mi dacă putem veni şi ce formalităţi trebuiesc îndeplinite în acest scop.

A ta soţie care te iubeşte,
Lynn

Puse scrisoarea pe birou şi o acoperi cu mîinile. Apoi se lăsă pe spate în fotoliu şi închise ochii.

Era culmea ironiei. Iubirea pe care o invocase atîta, pentru care plînsese, pe care încercase să o alunge cu indignare sau să o ocrotească cu multă răbdare de-a lungul atîtor ani trişti, iubirea care, fiindu-i refuzată, făcuse din el un hoinar, îl împinsese în braţele altor femei şi îl mînase în căutarea vană a puterii, iată că îi era oferită acum de bunăvoie şi cu umilinţă, dar el nu o mai voia.

Îi apărea ca ceva cu totul lipsit de noimă: un manuscris într-o limbă uitată, o partitură presărată de-a valma cu disonanțe iremediabile. Cîndva, cu mult timp în urmă, misterul acela îi stîrnea pasiunea, îl îndemna la tandrețe și la o mie de nebunii de care numai un îndrăgostit este capabil, îi dădea un sentiment de vină față de propria-i stîngăcie. Acum știa că nu exista nici un mister. Era doar un trup de femeie, prețuit exagerat de mult; o inimă searbădă; un suflet preocupat mult prea mult de sine însuși, trezit brusc la realitate de spaima insuflată de cea dintîi viziune fugară a însingurării.

Copiii? Da. Ei erau întruchiparea lui, o promisiune de continuitate pentru el. Îți arătau iubire și o primeau fără să se sinchisească. Erau completarea, însemnul fără de care răbojul vieții ar fi rămas incomplet. Ei singuri însă nu reprezentau tot întregul. Erau doar a treia latură a trinității omenești — bărbatul, femeia, copilul. Rezultau din amîndoi, deveneau independenți de amîndoi. Nu puteau nici să suplinească și nici să întrețină legătura intimă dintre trup și suflet care constituie începutul, substanța și sfîrșitul iubirii.

Între el și Lynn mai persista, totuși, o legătură, dar această legătură era de ordin juridic — nu mai avea acum nici o tangență cu trupul sau cu sufletul. Incetaseră de multă vreme să mai fie una și aceeași ființă. Trupul său aparținea prin afinitate, dacă nu prin lege,

Annei Kunzli. Sufletul său nu-și va afla niciodată împăcarea pînă ce nu va fi însoțit de al ei pe marele drum al vieții.

Ce mai puteai să clădești dintr-o asemenea ruină? Un cămin pentru copii? Dar acolo unde lipsește armonia nu poate exista un cămin. Afecțiune, respect, încredere reciprocă? Imposibil, dacă nu cedează amîndouă inimile și nu acceptă fiecare căința celuilalt.

Ridică scrisoarea și o citi din nou, pe îndelete. Era impresionat de durerea ce reieșea din ea. Însă îi displăcea profund că îl împovărase cu sarcina luării unei hotărîri în plus.

În regatul acesta mic și divizat, așa cum se prezenta Bad Quellenberg, era chemat să se pronunțe într-o cauză care se răsfrîngea asupra propriei sale fericiri și liniști. Balanța înclina în favoarea sa, dar conștiința continua încă să-i dicteze un verdict absolut echitabil.

Știa bine că alți bărbați se debarasau cu ușurință de asemenea răspunderi. Echitatea, spun ei, este un lucru mărunt în comparație cu necesitatea vitală de a supraviețui și de a găsi, în acest scop, un port liniștit unde să te retragi. Dacă nu poți trăi în limitele legii, atunci trebuie neapărat să te zbați, mai mult sau mai puțin, ca să-ți faci loc. Căsătoria este un contract dar dacă acest contract se dovedește a fi inechitabil, atunci ducă-se la dracu!

Necazul era că indivizii practici de acest soi aveau de multe ori mai multă dreptate decît oamenii ca el însuși, care se agățau cu îndărătnicie de mecanismul ruginit al justiției,

mult timp chiar după ce acesta se defectase și se împotmolise într-un loc de unde nimic nu-l mai putea scoate.

Era încă o dată confruntat cu problema fundamentală a caracterului și educației sale. Simțea o nevoie profundă de iubire și își dorea liniște. Totuși nu era destul de neîndurător ca să-i poată lipsi pe alții de ele doar ca să-și asigure propria-i împlinire.

Un cuvînt, o vizită, o scrisoare ar putea să i-o aducă pe Anna înapoi, în pofida părintelui Albertus, dar nu era dispus să o recapete în aceste condiții. O eventuală împăcare i-ar oferi lui Lynn siguranța dorită, iar copiilor un cămin, dar pentru el ar fi însemnat condamnarea pe veci la o existență searbădă și solitară. Și totuși, îi venea greu să se hotărască să renunțe la ea.

Rămase mult timp cu capul sprijinit în mîini, reflectînd la propria-i situație. Apoi puse mîna pe stilou să scrie. Scrisoarea era lungă, sobră, binevoitoare și blîndă și îi spunea destul de simplu : *Mai întîi vino doar tu și vom discuta. Copiii pot veni după aceea.*

Cînd își mîzgăli numele în josul paginii, avu senzația că își semna propria condamnare la moarte. Împături scrisoarea, o închise în plic și o aruncă în cutia pentru corespondența de expediat. Apoi își puse cascheta și mantaua și ieși să se plimbe în amurgul rece și cenușiu ce începea să coboare pe sub pini.

CAPITOLUL 18

ÎN CAMERA SĂRĂCĂCIOASĂ, cufundată în umbră, din care se vedea cerul învăluit de lumina blîndă a amurgului și crestele întunecate ale munților, părintele Albertus și Johann Wikivill serveau cina. Aproape că nu se atingeau de mîncare, iar din vin sorbeau cu zgîrcenie și mult timp nu rostiră o vorbă. Liniștea acelor clipe era scumpă amîndurora. Vinul din care sorbeau, îndeplinind parcă o poruncă tainică, reprezenta cuminecătura pentru călătoria în care pleca discipolul și pentru veghea solitară a dascălului său...

Fața lui Wikivill era ascunsă în umbră, dar chipul bătrînului își păstra încă luminozitatea stranie, iar ochii erau plini de compasiune. În cele din urmă vorbi, vocea sa vibrînd grav în liniștea înserării.

— Nu mai e mult și trebuie să pleci.

Wikivill își înălță capul și bătrînul observă privirea lui calmă, reținută și conturul ferm al gurii.

— Sînt gata să plec.

— Nu regreți ?

— Nu. Am știut tot timpul că așa trebuia să se termine.

— Nu trebuie să-l urăști pe acest om.

— Singurul om pe care l-am urît vreodată am fost eu însumi.

— Nici chiar pe tine.

— Știu. Este lucrul pe care l-am învățat — să trăiesc împăcat cu mine însumi.

— Te temi ?

— Da.

Bătrînul se ridică în picioare, se duse la fereastră și privi îndelung peste valea înnegurată, într-acolo unde se înălța muntele, la primele stele care licăreau pe cerul calm. Apoi se întoarse ușor, o siluetă întunecată profilată pe fereastră, și începu să vorbească :

— Să-ți vorbesc despre Mark Hanlon. Dacă îl înțelegi nu-ți va mai fi teamă. Dacă te înfățișezi la el fără teamă, ai putea chiar să-l ajuți.

— Să-l ajut ? Glasul lui Wikivill răsună strident din cauza uimirii. Îmi vrea capul. I-l voi da. După asta nu-mi rămîne nimic.

Vocea gravă îl dojeni cu severitate :

— Ești un om care ai pășit prin valea morții. Ai îndurat atîtea suferințe și nimicirea speranțelor. Ai supraviețuit, căpătînd o speranță nouă. Lucru care te face bogat. Poți să-i insufli tărie acestui om care acum pășește, așa cum ai făcut-o și tu, prin tărîmul morților, pierdut în abisul disperării. În adîncul ființei sale este un om bun, fiindcă în el se găsește multă iubire și nimeni nu-i pierdut atîta timp cît nu izgonește iubirea din viața sa și nu se înverșunează împotriva ei. Cei pe care i-a iubit au fost îndepărtați de lîngă el încît acum vrea să se răzbune pe tine. Își închipuie că te urăște dar nu află nici o ușurare în asta. Se lasă în voia unei porniri pe care el însuși o disprețuiește. Este pustiit, rătăcit, solitar și

totuși mîndria nu-i îngăduie să-și mărturisească durerea. Chiar o mîndrie de acest fel nu-i pe de-a întregul dăunătoare, fiindcă nu-i va da voie să profite de un om neputincios aflat la discreția sa. Nu te lupta cu el. Nu-i arăta dispreț. Nu-ți opune propria mîndrie, mîndriei sale. Este mai neajutorat decît crede, iar tu, în ciuda pierderii suferite poți să-l ajuți. Să ții minte aceasta.

— Dar ce să-i spun ?

— Ce te îndeamnă inima.

— Încă mă tem.

— Dacă nu ți-ar fi teamă deloc, atunci n-ai avea nici un merit în ceea ce întreprinzi. Nici un sacrificiu nu există în afara unui risc.

— Dar îmi risc ultimul bun care mi-a mai rămas — libertatea. Vocea lui Wikivill se înălță într-o rugă stăruitoare. Nu înțelegi acest lucru ? Zidurile sînt acelea care mă fac să-mi fie teamă, lespezile care m-ar ține ferecat înăuntru. Ca să scap de ele am ajuns să ucid. Iar acum trebuie să mă întorc de bunăvoie la ele, purtat de propriii mei pași. Mi-e teamă să nu-mi pierd curajul la jumătatea drumului.

— Nu mai există ziduri, fiul meu. Părintele Albertus se îndreptă spre el în camera cufundată în întuneric.

Cu un gest straniu, patetic, Johann Wikivill se aplecă înainte și-și îngropă fața în palme, în timp ce bătrînul rămase în picioare, dominîndu-l. În cele din urmă, Wikivill își înălță

capul. Privirea lui era din nou liniştită şi faţa calmă.

*

Mark Hanlon şedea zgribulit de frig pe banca de piatră unde odată o urmărise pe Anna cum hrănea păsărelele şi se gîndea la situaţia în care se găsea.

Acum totul era clar. Atinsese hotarul cel mai îndepărtat al existenţei. Tot ceea ce iubise era definitiv pierdut pentru el. Tot ceea ce clădise se înălţa pe nisip. Speranţele sale erau simple focuri de artificii, înfăptuirile, doar un pumn de praf spulberat peste deşertul trecutului. Viitorul era şi el un pustiu dezolant. Nu putea să dea înapoi şi nimic nu-l îndemna să păşească înainte. Viaţa fusese oprită din mersul ei, iar el căzuse pradă abisului — o stare atemporală, încremenită, a deziluziei pure.

Era incapabil să mai gîndească coerent. Tot ce îi mai rămăsese era doar un şirag de imagini disparate, un caleidoscop încîlcit de oameni şi locuri, ireal, grotesc, ciudat de înspăimîntător : Willis zăcînd în drum, expresia de lup a individului din spatele armei, chipul luminat de extaz al Annei în clipele de iubire ; mîinile cu gheare ale părintelui Albertus ; ochii reci, sticloşi, ai lui Sepp Kunzli ; tainele obscene din catastiful lui Fischer ; Traudl în braţele lui şi freamătul trupului ei lipit de al său ; faţa slabă şi plăcută a lui Holzinger, iar în spate, faţa ofilită, cu trăsături estompate, a soţiei sale.

Imaginile se succedau ameţitor, mai repede, tot mai repede pînă cînd lăsă să-i scape un strigăt de groază şi-şi îngropă faţa în palme, să scape de obsesia lor. Îl durea tot corpul de parcă fusese bătut cu bastonul, faţa i se schimonosi iar dinţii începură să-i clănţăne involuntar. Îl pătrunsese un frig de moarte.

Se ridică în picioare şi începu să înainteze încet de-a lungul aleii, în direcţia oraşului. Copacii atîrnau negri şi nemişcaţi în aerul netulburat de nici o adiere. Murmurul apei curgătoare îl înfiora ca nişte voci de coşmar, iar cînd privi în sus la cer, îl întîmpină doar licăritul batjocoritor şi distant al stelelor.

Cînd ajunse în oraş, aspectul acestuia i se păru schimbat. Zidurile deveniseră munţi înalţi. Ferestrele galbene erau peşteri stăpînite de monştri care îşi băteau joc de el în tăcere. Vitrinele magazinelor reflectau imaginea siluetei sale încovoiate şi pricăjite, încît arăta ca un pitic sumbru.

Pe sub porticuri sălăşluiau duhuri. Măşti de ţapi se holbau la el înfiorător de după coşurile caselor, iar în urechi îi răsuna strigătul disperat al Annei acoperind zgomotul paşilor. Îşi iuţi pasul tot mai mult pînă cînd corpul îi fu lac de sudoare, iar coşul pieptului îi era încins într-un cerc de fier.

La intrarea în Sonnblick santinela se uită atentă la faţa lui galbenă, rătăcită şi întinse braţul să-l sprijine, dar se furişă pe lîngă ea şi intră precipitat în lift, trîntind uşile metalice. Apăsă înfrigurat pe buton într-un efort

disperat să ajungă cît mai repede la adăpostul reconfortant al camerei sale.

Gîfîind și căznindu-se în zadar să vomite, rămase aplecat deasupra chiuvetei pînă ce greața îi trecu, apoi își scoase vestonul, se spălă pe mîini și pe față și se întoarse cu pași nesiguri în birou să-și toarne ceva de băut. Alcoolul puse de îndată stăpînire pe el ; mai bău un pahar, încă unul și apoi se așeză la birou și-și aprinse o țigară. Se înecă de la primul fum și strivi țigara în scrumieră.

În momentul acela telefonul sună strident și înfiorător. Întinse în mod reflex mîna și ridică receptorul. Rosti în virtutea obișnuinței :

— Hanlon.

Îi răspunse vocea sergentului Jennings :

— Se află aici un individ care vrea să vă vadă, sir. Se numește Johann Wikivill. Spune că l-ați chemat.

— Trimite-l sus, singur.

— 'nțeles, domnule colonel.

Așeză receptorul în furcă și se lăsă la loc în fotoliu. Tragicomedia nu se sfîrșise încă. Mai rămăsese antistrofa, epilogul amar.

Cîteva clipe mai tîrziu, ușa se deschise și Johann Wikivill păși înăuntru. Imaginației înfierbîntate a lui Hanlon îi apărea ca un om înalt de trei metri. Era îmbrăcat în aceeași uniformă pe care o purtase în ziua în care s-au întîlnit prima dată — caschetă în patru colțuri, cu cozoroc, veston strîmt, pantaloni largi și o manta lungă, parcă luată din recuzita unui teatru, care îi ajungea aproape pînă la

călcîie. Ochii îi scînteiau ciudat în umbra pe care cozorocul caschetei o lăsa pe fruntea sa.

Dacă mantaua îi dădea impresia de înălțime, chipul său era acela care îi conferea înfățișarea unui vizitator din altă lume. Un obraz era aspru și întunecat de umbră. Celălalt obraz era neted, proaspăt și strălucitor.

Johann Wikivill se prezentă ceremonios.

— Sînt Johann Wikivill, domnule. Ați vrut să mă vedeți.

— Am vrut de mult timp, îngînă Hanlon. Spune-mi... de ce l-ai ucis pe Willis ?

— Din cauză că mă uram pe mine însumi.

— Asta e ! rosti Hanlon cu voce ridicată. Doamne ! Întotdeauna se întîmplă așa, nu ? Știu ce ai simțit, omule ! Același lucru îl simt și eu acum ! Spune-mi, ce vezi din punctul unde ai ajuns ? Cum arăt ?

— Ca mine. În glasul lui era căldură, un accent stăruitor de compasiune. Arătați obosit, hăituit, bolnav...

Hanlon își înălță brusc privirea.

— Cum să nu ! Doar ești doctor. Îmi amintesc acum. Și ce prescrii ?

— Un singur lucru.

— Care anume ?

— Speranță, spuse Johann Wikivill cu blîndețe. Gura lui Hanlon schiță un zîmbet crispat, mohorît.

— Părintele Albertus te-a învățat asta, nu ? Știu, m-a învățat și pe mine. Dar există o condiție — o condiție hotărîtoare. O știi ? Ca să speri trebuie să ai ceva la care să speri, o țintă, un scop ! Tu la ce speri, Wikivill ?

— Să fiu liber, cîndva. Să practic din nou medicina. Să ofer ceea ce ştiu şi să arăt puţină bunătate unor bieţi nenorociţi ca mine.

— Nu-ţi vor mulţumi pentru asta, spuse Hanlon cu ironie rece. Nu o fac niciodată.

— Îmi voi plăti datoria. Nu mulţumirile mă interesează.

— Ai o datorie faţă de mine. Zîmbetul lui Hanlon era amar. O viaţă pentru o viaţă.

— Sînt aici ca să o plătesc, îi răspunse liniştit Wikivill.

— N-o să poţi ! Hanlon ridică scrisoarea primită de la Klagenfurt şi i-o întinse. Uite, citeşte !

Wikivill păşi înainte şi luă scrisoarea. De îndată ce se apropie îşi recăpătă proporţiile pămîntene. De pe faţă îi dispărură umbrele, încît avea din nou un aspect simetric. Citi scrisoarea cu atenţie, apoi i-o dădu înapoi lui Hanlon. Privirea îi era blîndă, iar buzele desfăcute într-un zîmbet plin de bunătate.

— Se pare că am o datorie îndoită faţă de dumneavoastră, domnule colonel.

Hanlon îl concedie cu un gest dispreţuitor al mîinii.

— Nu-mi datorezi nimic. Eşti liber !

Wikivill nu schiţă nici o mişcare. Îl privi îndelung pe Hanlon, căutînd cuvintele potrivite pentru a-şi exprima recunoştinţa. Apoi adăugă foarte liniştit :

— Voi avea grijă de Anna, domnule colonel. Cînd îi va veni sorocul o voi asista eu însumi la naştere şi o să mă îngrijesc şi de copil. Vor

fi feriţi de orice pericol în mîinile mele, promit !

Capul lui Hanlon zvîcni înapoi de parcă primise o lovitură în faţă. Vocea i se prefăcuse într-o şoaptă răguşită.

— Ce spui ?

— Iertaţi-mă, rosti grav Johann Wikivill. Am crezut că ştiţi. Anna Kunzli va avea un copil, copilul dumneavoastră.

Hanlon se holbă o clipă la el fără să-i vină a crede, apoi toată suferinţa acumulată în el ani în şir se revărsă desferecată de un strigăt disperat.

— Doamne, Dumnezeule ! Nu !

Apoi îşi îngropă faţa în palme şi plînse ca un copil.

Johann Wikivill îşi scoase şapca şi mantaua şi rămase în picioare lîngă el, bătîndu-l pe umăr şi îmbărbătîndu-l cu vorbe mîngîietoare, de parcă ar fi fost doi fraţi care împărtăşeau o suferinţă comună.

— Trebuie să vă duceţi la ea, îl îndemnă cu hotărîre Wikivill. Indiferent de ceea ce v-a spus, mergeţi la ea. Explicaţi-i cum stau lucrurile între dumneavoastră şi soţie. Spuneţi-i că o iubiţi, că doriţi să faceţi totul pentru ea şi pentru copil. Astfel veţi înlătura orice amărăciune, orice regret.

Stăteau împreună în camera mare unde, cîndva, Hanlon punea la cale capturarea omului din spatele armei. Pe masă se aflau băuturi şi erau învăluiţi în rotocoale de fum de ţigară, leneşe şi prietenoase. Hanlon era încă năucit de pe urma şocului, dar încetul cu încetul

viaţa se furişa în el din nou, emanînd ca un flux de la omul înalt şi slab cu privire calmă şi voce blîndă din faţa lui.

Nu aceasta era capitularea pe care o plănuise, dar dacă nu descoperea în ea triumful dorit, nici nu încerca vreo părere de rău. Redeveniseră oameni, unul în faţa celuilalt, conştienţi de misiunile şi datoriile lor comune. Nu exista nici urmă de sfială între ei. Sentimentul de jenă care urmase victoriei fusese şters complet de demnitatea înfrîngerii. Umbra securii călăului fusese înlocuită de umbra datoriei comune.

Hanlon se aplecă înainte, punîndu-i stînjenit întrebări :

— Mă nelinişteşte soarta copilului. Ce se va întîmpla cu el ? Fără un nume, fără tată. Cum poate Anna să locuiască în continuare aici şi...

Wikivill îl întrerupse brusc cu un gest.

— Uitaţi felul de a fi al oamenilor noştri. Au un respect aparte pentru viaţă, oricum ar apărea ea. Copilul va fi binevenit şi înconjurat cu toată dragostea. Dealtfel, vor mai fi mulţi ca el pe aceste meleaguri unde atîţia bărbaţi au murit, iar femeile au rămas singure. Vom fi cu toţii recunoscători faţă de această nouă promisiune pentru viitor. O să vedeţi. Femeile vor pregăti scutece, tăietorii de lemne vor aduce jucării, iar la botez vor fi destule flori şi lumînări. O să am grijă să aibă o naştere uşoară. Dacă vor fi bolnavi, voi vedea de ei.

Hanlon era copleşit de simplitatea miracolului care se petrecea.

— Voiam să te văd mort. Şi acum...

— Acum trebuie să mîncaţi ceva, apoi să dormiţi şi mîine dimineaţă vă duceţi să o vedeţi pe Anna.

— Aş vrea să o văd în seara asta.

— S-a făcut tîrziu, îi spuse Wikivill cu simplitate. Aţi avut o zi grea, iar noaptea este plină de capcane pentru cei ce se iubesc.

Hanlon încuviinţă obosit.

— Ştiu. Ai dreptate, desigur. Voi aştepta. Dar nu pleca încă, adăugă el precipitat. Rămîi să mănînci cu mine. Mi-e teamă.

— Reacţia, aprecie Wikivill profesional. Mintea şi trupul pot suporta foarte multe, pînă la o anumită limită, dar orice trece dincolo de ea este respins cu violenţă.

— Asta mă sperie. Nu-i decît începutul. Am venit aici să muncesc. Pe deasupra am de rezolvat un noian de probleme personale complicate. Sînt... sînt groaznic de istovit, nu sînt sigur că le pot face faţă.

Wikivill se aplecă şi mai turnă băutură în paharele de pe masă. Fără să înalţe privirea spuse cu gravitate :

— Sînteţi mai puternic decît credeţi. Toţi sîntem. Dar avem nevoie de un umăr de care să ne sprijinim din cînd în cînd. Dacă mă veţi lăsa să fiu acest reazem pentru dumneavoastră, aş fi foarte fericit.

Hanlon îi răspunse cu un zîmbet obosit.

— Ca să-ţi plăteşti datoria ?

Wikivill îi aruncă o privire piezişă, scurtă.

— Nu către dumneavoastră.
— Atunci către cine ?
— Către părintele Albertus. Ridică paharul. *Prosit !*
Vechiul resentiment îl îmboldi din nou, făcîndu-l să se răzvrătească împotriva acestei aluzii fine.
— De data asta bea fără mine.
Şi Wikivill sorbi paharul pînă la fund.

CAPITOLUL 19

O GĂSI ÎN GRĂDINA de la Casa Păianjenului, arătînd ea însăși ca o floare multicoloră, îmbrăcată într-o rochie strînsă pe talie și în bluză țărănească. Pe chipul ei puteai observa ușor că sarcina progresase mult, iar cînd alergă să-l întîmpine, ochii îi străluceau de lacrimi de bucurie. Se sărutară strîngîndu-se în brațe, apoi se așezară pe o bancă rustică de sub învelișul de frunze arămiu al unui fag. Se ţineau de mîini și se priveau în tăcere, dar erau încîntați de această primă clipă a revederii după zilele lungi de despărţire.
Aerul acesta de inocență care îi aureola întreaga ființă îl impresionă încă o dată pe Hanlon. Pe unele femei pasiunea le înăsprea. Pe altele sarcina le făcea instabile și capricioase. Dar Anna Kunzli era calmă, ponderată și nu arăta nici o teamă. Viaţa nouă pe care o

zămislea părea să-i insufle putere în loc s-o istovească.
Cînd începu să-şi depene gîndurile ea îl ascultă atentă, încurajîndu-l cînd se poticnea, liniştindu-l cînd izbucnea aprins de mînie şi resentimente. Gingăşia ei acţiona asupra lui ca un balsam. Curajul ei îl făcea să se simtă ruşinat. Cînd termină de povestit, îi petrecu braţele în jurul gîtului şi-i trase capul la pieptul ei, încît îi simţi bătăile inimi şi mireasma caldă a trupului. Glasul ei părea să răzbată pînă la el din depărtări :
— Linişteşte-te acum, dragul meu. Ai vorbit destul. Între noi nu mai există nici o minciună — nici ruşine şi nici regret. Cînd se va naşte fiul tău — sînt sigură că va fi băiat — îl voi învăţa să fie mîndru de tatăl său. Cînd va fi destul de matur, îl voi trimite la tine şi atunci vei fi şi tu mîndru.
Lui Hanlon i se înceţoşară ochii de lacrimi fierbinţi şi nu îndrăzni să-şi înalţe privirea spre chipul ei de o gingăşie emoţionantă. Anna continuă :
— Din cînd în cînd îmi vei scrie, iar eu îţi voi răspunde ca să-ţi dau veşti despre fiul tău. Mai ştii, ai putea chiar să ne faci cîte o vizită — nu prea des şi nici pentru mult timp. Cred că nu aş putea suporta să te ştiu aproape de mine fără să te iubesc.
Hanlon se îndreptă şi se uită la ea. Chipul îi era tras şi palid. O întrebă contrariat :
— Cum poţi să accepţi totul cu atîta seninătate ? Nu te înspăimîntă ?

Pentru o clipă ochii i se înnegurară, dar îi răspunse firesc :

— Da, Mark, mă înspăimîntă. Ştiu că am să mă trezesc noaptea şi am să plîng după tine. Mă voi uita la celelalte femei însoţite de bărbaţii lor şi te voi jeli. Dar o să-mi pot păstra firea, Mark, pentru că te iubesc şi ştiu că în cele din urmă asta este calea cea mai bună pentru amîndoi.

— Aş vrea să pot gîndi şi eu la fel, Anna. Întinse mîinile, cuibărindu-le într-ale lui.

— Trebuie, Mark. Altminteri n-ai fi putut lua hotărîrea de a te întoarce la soţia ta.

— Am făcut-o călcîndu-mi pe inimă.

— O să-ţi treacă, dragul meu, îl dojeni ea blînd, şi într-o zi ne vom trezi că sîntem împăcaţi din nou cu soarta. Vocea îi tremura puţin, dar se stăpîni imediat. Hai să ne plimbăm prin grădină, Mark, aşa cum obişnuiam altădată.

Se ridicară. Hanlon o luă de braţ şi începură să se plimbe în susul şi în josul peluzei lungi dintre Casa Păianjenului şi pîlcul de pini din vale. Soarele le încălzea feţele ; aerul era impregnat de aroma pinilor şi păsărelele ciripeau vesele. Armonia tainică a verii îi înlănţui cu vraja ei iar conversaţia lor se desfăşură agale parcă în ritmul sobru al paşilor lor.

— Şi eu mă tem, spuse Mark.

— De ce ?

— De întîlnirea cu soţia mea. A trecut atîta vreme, ştii. E greu să-mi amintesc cînd am discutat ultima oară fără să fim în dezacord. Sîntem exact ca doi străini. Nu ştiu cum să încep.

— Cu tandreţe, Mark, spuse Anna blînd. Îţi va răspunde la fel, nu uita acest lucru. Nu are de unde să ştie cum o vei primi. Are nevoie de dragoste, însă a uitat cum să o ceară. Fii înţelegător cu ea, dragul meu.

— Despre noi ce să-i spun ?

— Adevărul, Mark. Dar nu în mod brutal, totul odată. Are nevoie de timp pentru a se pregăti să-l accepte. Timp pentru a învăţa să fie generoasă. Îngăduie-i acest răgaz şi ea îl va accepta, chiar dacă ar face-o doar de dragul de a-ţi arăta că te iubeşte.

— Crezi că mă iubeşte ?

— Nu ştiu, Mark. Pentru prima dată în vocea ei se făcu simţită o umbră de nemulţumire... Nu-i nevoie să mă întrebi pe mine, şi nici nu ţin să aflu.

— Îmi pare rău, Anna.

— Să nu-ţi pară rău, Mark. Îi adresă un zîmbet fugar, nesigur. Aminteşte-ţi doar că sînt femeie, încă geloasă pe bărbatul pe care îl iubesc.

— Te iubesc, Anna !

— Sînt sigură că mă iubeşti. Iar băiatul nostru va fi un copil plămădit din iubire, din fericire pentru el. Dar... ezită o clipă. Dacă tu şi soţia ta veţi convieţui în înţelegere, în cele din urmă veţi descoperi iubirea. Nu o iubire ca a noastră, totuşi un fel de iubire. Mai bine să nu mă gîndesc la asta.

— Şi dacă Lynn insistă să te cunoască ?

— Trimite-o la mine. Dar nu o aduce tu.

— Cum dorești tu.
— Mark !
— Da, Anna.
— Acum aş vrea să te rog să faci ceva pentru mine.
— Orice, doar ştii.
Se desprinse uşor şi se întoarse către el, părul ei auriu strălucind în soare, faţa înălţată spre el. Aşteptă o clipă, chibzuind cum să-şi formuleze rugămintea şi îi spuse apoi simplu :
— Mark, aş vrea să te împaci cu părintele Albertus.
Se uită la ea fix, jumătate supărat, jumătate uimit, apoi o întrebă :
— De ce ?
— Este bătrîn, Mark. A suferit atît de mult şi ne iubeşte pe amîndoi.
— Nu deţine nici un monopol asupra suferinţei sau iubirii, răspunse Hanlon sentenţios. În ce mă priveşte, i-am făcut numai concesii.
— Ţi-a părut rău de vreuna din ele, Mark ? L-ai regretat pe Johann Wikivill ?
— Te-am regretat pe tine, spuse Hanlon rece. Ai fost victoria lui cea mai măreaţă.
Anna clătină uşor din cap.
— Nu el m-a îndepărtat de tine, Mark. Mi-a arătat doar în ce credem amîndoi — şi a făcut-o călcîndu-şi pe inimă. Nu înţelegi, Mark ? Da, suferim. Dar şi el suferă. Ne consideră copiii lui, mai ales pe tine. Încearcă să-i arăţi puţină înţelegere, de dragul meu, de dragul copilului. Nu uita că trebuie să

trăim aici. Vom depinde de el în multe privinţe, iar tu ai putea să-l faci să se simtă atît de fericit.
Punea atîta suflet în vorbele ei, atîta căldură şi înţelepciune, încît Hanlon se simţi mişcat. Privirea i se lumină, iar de pe faţă îi pieri expresia de încordare. Întinse braţele şi o trase aproape de el, strîngînd-o la pieptul său, şi-i atinse cu buzele părul auriu, în timp ce stăteau în picioare sub frunzişul de bronz sclipitor al fagilor.
— Bine, *Liebchen*. Fie cum zici tu. O să mă împac cu el.
În acel moment stăpînirea de sine o trădă pentru prima oară şi, ghemuindu-se strîns lîngă el, izbucni într-un hohot de plîns prelung şi sfîşietor. În timp ce Mark Hanlon încerca să o liniştească şi să o îmbune cu vorbe în care nici el nu credea şi cu speranţe care ascundeau doar iluzii deşarte.
După ce, într-un tîrziu, îşi recăpătă calmul, se îndreptară amîndoi abătuţi spre poartă unde îşi luară rămas bun cu un sărut. Hanlon salută grav şi se întoarse cu faţa înspre oraş.

•

Următoarele zece zile Mark Hanlon le trăi ca un somnambul. Pe umeri apăsau parcă poveri nevăzute, iar inima îi era ferecată în lanţuri. Nu-l anima nici o dorinţă — avea doar nevoi : să mănînce, să trudească ca un ocnaş la galere şi să aţipească puţin spre sfîrşitul nopţilor albe, cînd se zvîrcolea la ne-

sfîrşit şi întindea bîjbîind mîinile să mîngîie ceva inaccesibil.

Trupul îi funcţiona ca un mecanism bine reglat. O parte a fiinţei sale acţiona cu luciditate şi precizie, dădea soluţii juste şi lua decizii prompte, dar cealaltă parte, partea emoţională, care zămislea dorinţele şi genera voinţa, era stăpînită de o stare cataleptică la hotarul dintre dezgustul faţă de viaţă şi izbăvirea prin moarte.

Îşi trata subordonaţii cu politeţe dar cu o severitate excesivă, încît aceştia răsuflau uşuraţi cînd se vedeau afară din biroul său. Cu Traudl se purta fără delicateţe, rece şi în pofida afecţiunii pe care i-o arăta, ea nu reuşea să-i intre deloc în voie. Cînd Holzinger sau Miller ori funcţionarii locali veneau să discute vreo problemă cu el, îi expedia cu atîta nerăbdare încît plecau întrebîndu-se nedumeriţi cu ce îi greşiseră.

Nici unul din prietenii săi mai apropiaţi nu izbuti să-i spulbere rezerva glacială. Avansurile stîngace ale căpitanului Johnson erau curmate fără menajamente. Invitaţiile din partea lui Huber rămîneau fără răspuns, iar în ce-l priveşte pe părintele Albertus, acesta nu se arăta defel. Hanlon ducea o existenţă solitară, închisă într-un vid absurd, insensibil la lumea din afară, dar înfricoşat de moarte.

În ciuda promisiunii pe care i-o făcuse Annei Kunzli nu întreprinsese nimic ca să se împace cu părintele Albertus. Odată cu speranţa se stinsese în el orice resentiment ; dar nu avea

putere nici măcar pentru un simplu gest de împăcare. Fărîma de energie de care mai dispunea trebuia să şi-o chibzuiască bine în vederea întîlnirii cu soţia sa.

Ea încă nu-i trimisese nici un răspuns la scrisoare, iar pe măsură ce zilele se scurgeau, parcă într-o succesiune chinuitoare, simţea cum i se clătina orice convingere şi de la o zi la alta îl năpădeau tot mai mult temerile. Începu să fie torturat de întrebări obsedante ca nişte păsări ţipînd strident : cum s-o întîmpine ? Să o sărute sau doar să-şi confecţioneze un zîmbet de bun venit, evitînd o atingere care i-ar trăda repulsia ? Cum ar trebui să-i vorbească despre Anna ? Şi dacă s-ar arăta geloasă, cum să-şi stăpînească mînia ? Mai avea disponibilă suficientă iubire pe care s-o împartă între copiii săi de drept şi fiul pe care îl aştepta ? Cum să înăbuşe şuşotelile localnicilor cînd îl vor zări plimbîndu-se la braţ cu Lynn şi-şi vor aminti de fata însărcinată de la Casa Păianjenului ?

Nici una din aceste întrebări nu-şi găsea răspuns, şi continuau să-l obsedeze zi şi noapte, subminîndu-i tăria convingerilor sale.

La capătul celor zece zile de frămîntare cumplită, era înfricoşat şi complet istovit. Fuma extrem de mult şi bea mai mult ca de obicei, iar aspectul său general îi surprindea pe toţi cei care îl cunoscuseră în mod direct.

Apoi, în a unsprezecea zi, îi fu pusă pe birou o scrisoare purtînd ştampila poştei londoneze. Degetele îi tremurau în timp ce tăia plicul şi

despăturea hîrtia groasă, parfumată, pe care o folosea Lynn :

Dragă Mark,

Nu pot să redau în cuvinte cît de profund m-a impresionat scrisoarea ta și nici recunoștința pe care o am față de tine. Poate n-am să fiu în stare să ți-o arăt nici chiar cînd te voi vedea. Știu că la început voi da dovadă de stîngăcie, dar, te rog, fii îngăduitor cu mine. Copiii sînt, desigur, extrem de încîntați, deși destul de îmbufnați că nu pot veni împreună cu mine.

Autoritățile de aici au aranjat să plec luni cu avionul la München. Ora sosirii este 3,30 p.m. Poți veni să mă întîlnești atunci? Nu pot să mai adaug nimic. Sînt prea emoționată și mi-e teamă să sper prea mult. Trebuie să aștept pînă cînd te voi revedea.

Soția ta care te iubește,
Lynn

Puse scrisoarea pe masă și rămase îndelung cu privirea pironită asupra ei, în timp ce Traudl îl urmărea curioasă din spatele biroului ei din capătul celălalt al încăperii.

Se simțea îmboldită să se ducă la el și să-l cuprindă strîns în brațe, ca altădată, și să-i alunge necazurile cu dezmierdările ei. O țintuia însă în loc suferința aprigă, atît de vizibilă, de pe fața lui. Îl văzu luînd o țigară pe care o aprinse cu mîini tremurătoare și trăgînd din ea cu aviditate. Apoi se îndreptă spre ușa de la balcon și ieși afară, unde rămase în

picioare sprijinit de balustradă, privind în jos, peste povîrnișurile muntelui, spre valea înverzită, unde casele stăteau adunate în jurul turlei ascuțite a bisericii degajînd o tihnă care îi făcea parcă în ciudă.

Cînd reveni în birou, ochii îi erau pustii iar vocea stinsă și nefirească.

— Trimite-i un bilet lui Johann Wikivill. Spune-i să vină la mine cît mai repede posibil.

Traudl mîzgăli la repezeală cîteva cuvinte în agenda ei, apoi, fără să vrea, se ridică în picioare și se îndreptă către el.

— Mark! Ești bolnav! Ce-i cu tine? N-ai putea să-mi spui și mie?

Se întoarse cu fața la ea și ochii săi pustii, expresia îndurerată a gurii îi tăie orice avînt.

— Mă simt destul de bine, mulțumesc. Nu mi s-a întîmplat nimic. O să-mi vină soția în vizită. Asta ar trebui să mă bucure, nu?

— Ah, bietul de tine, murmură blînd Traudl. Biet suflet nefericit.

Mai tîrziu își aminti că atunci fusese singura dată cînd o văzuse plîngînd.

*

Mark Hanlon și Johann Wikivill plecară din Bad Quellenberg luni, dis-de-dimineață, îndreptîndu-se spre München. Drumul o lua spre nord, coborînd din Carinthia în landul Salzburg, prin defileele muntoase, apoi se cățăra din nou în sus, șerpuind printre munții Bavariei înspre München. Hanlon conducea mașina precipitat și imprudent, luînd curbele

cu o viteză nebună, tăind direct prin fîşiile de pietriş de la piciorul muntelui, în timp ce pneurile scrîşneau prelung, îngînate scurt de ecourile slabe răsfrînte de terasamente şi zidurile de protecţie.

Johann Wikivill şedea lîngă el, calm şi nepăsător, fumînd ţigară după ţigară, povestind la nesfîrşit legende şi întîmplări, aparent netulburat de primejdie sau de tăcerea îndărătnică a lui Hanlon. Căpătase acea caracteristică bizară şi liniştitoare a omului care împărtăşea mulţumirea ascunsă că a văzut moartea prea mult ca să se mai teamă de ea şi cunoscuse viaţa deopotrivă de mult ca să-l mai poată dezamăgi ceva.

În ciuda tăcerii pe care o păstra, Hanlon îi era recunoscător lui Wikivill şi pe măsură ce şoseaua se derula rapid în urma lor, se lăsa tot mai mult stăpînit de plăcerea purificatoare a vitezei şi de tăria morală pe care i-o insufla omul care cîndva fusese urmărit de el.

Cînd se opriră la Salzburg pentru dejun şi ca să alimenteze maşina, cerul devenise plumburiu şi apăsător. Nici nu intrară bine în munţii Bavariei că şi începuse să cearnă o burniţă rece, iar cînd ajunseră la München vremea se strică de-a binelea avînd în ea ceva sinistru şi apăsător, în contrast cu strălucirea veselă a verii alpine.

Aeroportul arăta ca o bază militară. Un soldat american le controlă permisele de trecere şi cu un gest scurt le indică locul de parcare, unde camioane şi maşini de stat major erau înghesuite una lîngă alta, pe trei rînduri,

iar sub un şopron din tablă de aluminiu aşteptau plictisiţi conducătorii auto, mestecînd alene chewing gum. Hangarele erau înţesate de jur împrejur cu avioane de toate tipurile. Toate purtau însemne americane, iar sala de aşteptare era o babilonie de accente nenumărate, din Maine pînă la New Orleans.

Pentru Hanlon, proaspăt ieşit din izolarea liniştită a Bad Quellenbergului, priveliştea îi amintea dureros de războiul care abia se terminase şi de nesiguranţa păcii din oraşele Europei care mai păstrau încă urmele războiului. Verifică ora sosirii indicată pe tablourile de anunţare a curselor şi constată că avionul avea o întîrziere de douăzeci de minute, apoi îşi croi drum, împreună cu Wikivill, spre bufet să ia o cafea şi să bea ceva tare.

La capătul unei aşteptări atît de îndelungate, îşi recăpătă în sfîrşit calmul. Forfota uniformelor şi larma vocilor îi insuflau un sentiment plăcut de camaraderie şi de apartenenţă la o comunitate. Oamenii aceştia erau şi ei departe de casele lor. Ca şi el văzuseră moartea şi ruina. Mulţi dintre ei cunoscuseră iubirea în timpul războiului sau trăiau decepţiile care urmau după aceea. Erau fraţii săi, după cum îi era şi Wikivill. Nu era deosebit de ceilalţi şi nimic nu-l despărţea de ei. Făcea parte integrantă din familia umană şi, ca toţi ceilalţi, simţea intens nevoia de înţelegere şi iubire, de înţelepciune şi putere.

Îşi înălţă pe neaşteptate privirea şi întîlni ochii calmi ai lui Wikivill fixaţi asupra lui. Schiţă un zîmbet posomorît.

— Nu-ţi face griji, prietene, Sînt pregătit.

Wikivill încuviinţă din cap şi zîmbi grav.

— Ce v-am spus eu? Sînteţi mai puternic decît credeţi.

Hanlon înălţă din umeri trist şi-şi văzu mai departe de băutură. Era conştient şi el de sîmburele de putere dur care supravieţuia încă în el, dar ştia prea bine că trebuia să-l ocrotească cu grijă pentru clipa întîlnirii cu Lynn.

Din învălmăşeala de glasuri începeau să se desprindă frînturi de dialoguri inteligibile. Un caporal originar din Brooklyn vorbea despre o fată din Viena. Un maior comenta cu voce seacă politica celor patru puteri la nivel executiv.

Un funcţionar al Agenţiei de distribuire a ajutoarelor verifica o listă a livrărilor de medicamente, împreună cu o femeie ascuţită la faţă, îmbrăcată în uniforma Crucii Roşii. Un căpitan francez îi făcea ochi dulci domnişoarei din spatele tejghelei.

Hanlon trăgea cu urechea cînd la unul cînd la altul, mulţumit că-şi găsea o preocupare, în vreme ce acul ceasului electric de deasupra tabloului curselor marca scurgerea minutelor. Îşi înălţă involuntar privirea şi observă vag surprins că trecuse deja mult timp peste ora de sosire anunţată. Îl făcu atent şi pe Wikivill care îi zîmbi şi clătină din cap.

— Trebuie să fie groaznic să zbori pe o vreme ca asta de la Frankfurt la München. Probabil vor anunţa în curînd cauza întîrzierii.

— Cu cît mai repede, cu atît mai bine, spuse Hanlon morocănos. Nu eram pregătit pentru asta.

— Încă un pahar?

— De ce nu? Hanlon agită restul de băutură din pahar şi-l sorbi dintr-o înghiţitură. Curaj inspirat de băutură. N-am crezut nici o clipă pînă acum în aşa ceva.

— Curaj să fie, cui îi pasă? Wikivill surîse şi împinse paharul pe tejghea să-i fie umplut din nou. Înainte ca Hanlon să apuce să-i răspundă, difuzoarele prinseră viaţă cu un pocnet şi o voce clară şi impersonală anunţă:

— Atenţiune! Atenţiune! Persoanele care aşteaptă pasagerii de pe cursa 123, Londra-Frankfurt-München sînt invitate de urgenţă la biroul comandantului.

Mulţimea aflată în sala de aşteptare amuţi brusc şi oamenii se uitară neliniştiţi unii la alţii, în timp ce vocea metalică repeta anunţul. Apoi pîlcuri mici de oameni începură să se desprindă ici-colo prin mulţime, îndreptîndu-se indecise către uşa din sticlă mată de la capătul sălii de aşteptare.

După cîteva minute aflară că avionul care efectua cursa 123 se prăbuşise la optzeci şi cinci de kilometri vest de Frankfurt şi că nu exista nici un supravieţuitor.

Hanlon înţelese pe deplin ceea ce i se întîmplase abia după ce străbătuse, cu Johann Wikivill la volan, jumătate din drumul care traversa Bavaria.

CAPITOLUL 20

ERA ÎNTR-O SÎMBĂTĂ, la orele tîrzii ale după-amiezii, cînd totul zăcea toropit de zăpușeala miezului de vară.

Părintele Albertus ședea ghemuit și sleit de puteri într-o firidă strîmbă, ceva mai încăpătoare decît un coșciug dar fără să aibă dimensiunile unui mormînt. În fața sa atîrna o perdeluță de catifea, veche și mucezită din cauza transpirației oamenilor. De o parte și de alta era închisă de pereți din scînduri aspre de pin, înnegrite de vreme, fiecare străpuns de cîte un vizor peste care se închidea o ușiță cu zăvor. În spatele său se afla zidul cenușiu al bisericii.

Venea aici în fiecare săptămînă, sufocat de căldură sau înghețat de gerul iernii, așteptîndu-și enoriașii să vină pentru iertarea păcatelor. În fiecare săptămînă se perindau prin fața vizoarelor o sumedenie de chipuri întunecate, iar murmurul lor șovăitor socotea faptele bune și faptele rele pentru a fi judecați și iertați.

Glasuri de copii îi destăinuiau primele lor abateri mărunte. Flăcăi, cu voci răgușite și sfioase, povesteau rușinați despre amorurile lor de sub pini. Cei căsătoriți povesteau despre supărările și dușmăniile lor sau despre infidelitățile întîmplătoare. Treceau pe acolo risipitori și avari, bărbați îngîmfați și fete smerite, înțelepți și nechibzuiți, egoiști și cei aflați în necaz ; și asupra capului plecat al fiecăruia din

ei rostea cuvintele de iertare consacrate și sfaturile cele mai potrivite nevoilor lui.

Așa înțelegea el chemarea de preot — să accepte răstignirea pe viață. Uneori, așa cum se întîmpla azi, simpla înlănțuire și continuarea nebuniilor omenești îl aduceau în pragul disperării. În ciuda celor două mii de ani de răscumpărare, de martiriu și răstignire perpetue, păcatele nu păreau să scadă deloc. O mie de iertări erau urmate de zece mii de greșeli noi. Pînă și răbdarea Domnului era luată în derîdere.

Cînd aștepta în întunericul sufocant apariția vreunui alt pocăit, avea impresia că toți anii săi de celibat și austeritate fuseseră o irosire zadarnică.

Trecuseră mulți ani de cînd episcopul îl miruise lăsîndu-i în grijă toți oamenii pe care trebuia să-i considere propriii săi copii. Dar copiii îl părăsiseră, ademeniți de duhuri ciudate și chiar după ce el îi iertase, ei plecaseră din nou, ca niște cîini care adulmecă mirosuri grele, și nu putea să facă nimic decît să aștepte, rugîndu-se pentru întoarcerea lor.

Bătrînețea îl apăsa ca o cruce și adesea implora să fie eliberat de povara ei. Dar izbăvirea îi era refuzată, astfel încît continua să stea în cămăruța aceea ca un coșciug, așteptînd să apară următorul credincios venit să se spovedească.

Auzi scîrțîitul ușii de la confesional și foșnetul veșmintelor în lăcașul de spovedanie. Deschise ușița cu zăvor, își aplecă fața spre vizor fără să privească și așteptă. Atunci auzi glasul

lui Mark Hanlon rostind, domol dar ferm, cuvintele cerute de ritualul preambulului :

— Binecuvintează-mă părinte, căci am greșit.

Inima bătrînului tresări, dar continuă să-și țină fața întoarsă într-o parte și își înălță mîinile-i zdrobite pentru semnul binecuvîntării :

— *Benedico te, mi fili...* Cît timp a trecut de la ultima spovedanie ?

— Mult timp, părinte, cinci ani, poate șase.

— Spune-mi păcatele tale, fiul meu.

Fiecăruia din ei, clipa aceea îi aducea durere dar și alinare. Eșecurile elevului deveneau eșecurile dascălului.

Cînd își încheie spovedania sa lungă, părintele Albertus îl întrebă :

— Asta-i tot, fiul meu ?

— Atîta cît îmi pot aminti.

— Este destul.

Degetele zdrobite erau deja înălțate și Mark Hanlon își plecă în jos capul să primească iertarea.

— *Deinde ego te absolvo.* Te iert de păcate în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, Amin.

— Mulțumesc, părinte.

— Drept penitență vei recita Tainele triste din Rozariu.

De partea cealaltă a vizorului se auzi un chicot înăbușit, ironic și părintele Albertus își înălță surprins privirea, dar chipul lui Hanlon se întrezărea ca o pată nedeslușită în spatele plasei de sîrmă a vizorului.

— Atît de ușor, părinte ?

— Iertarea este întotdeauna ușoară, fiul meu, spuse părintele Albertus cu gravitate. Cel mai anevoie lucru însă este să o invoci trecînd peste propria-ți voință.

— Există, totuși, un lucru mai greu, spuse Mark Hanlon cu asprime în glas. Să trăiești cu amintirea trecutului.

— Morții cu morții, însă trebuie să te rogi pentru ei fiindcă îți aparțin încă, după cum și tu le aparții lor prin sfînta împărtășanie. Înțelegi ?

— Înțeleg.

— Mergi în pace, fiul meu.

Mark Hanlon se ridică și ușa scîrții din nou. După ce plecă, bătrînul preot rămase acolo încă mult timp rugîndu-se în tăcere și așteptînd următorul vizitator ; apoi, deoarece nu mai veni nici unul, se ridică și el, își întinse brațele amorțite și se strecură afară în naosul cufundat în umbră.

În biserică nu era nimeni în afară de Mark Hanlon.

Apoi ieșiră afară, pășind unul lîngă celălalt prin pădurea de plăci funerare, pe lîngă crucifixul de lemn, ajunseră în stradă trecînd pe sub bolta porții funerare după care o porniră în susul dealului îmbrăcat multicolor, spre Casa Păianjenului, unde îi aștepta Anna Kunzli.

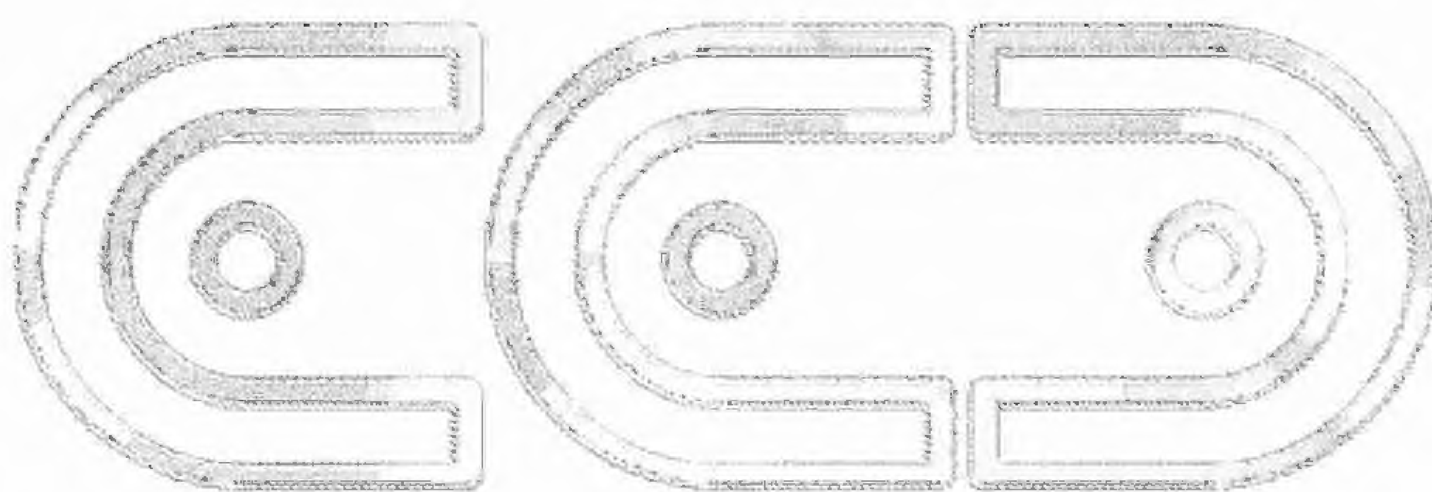
Lector: MARIANA BĂDAN
Tehnoredactor: ELENA BABY

*Tiraj 30.430 broşate. Bun de tipar 30.09.1975.
Coli tipar 11,37.*

Tiparul executat sub comanda
nr. 1357 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918"
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97,
Bucureşti,
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

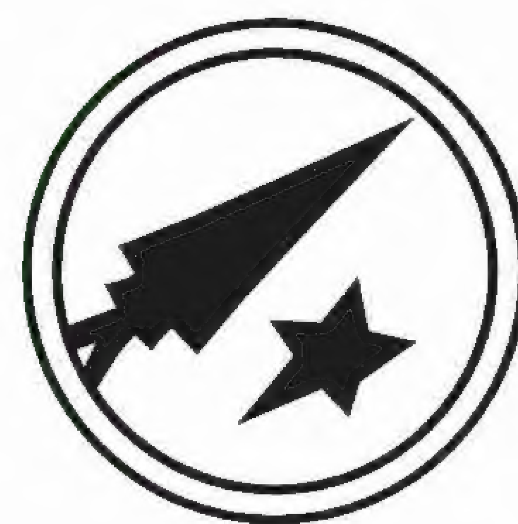
Anonim

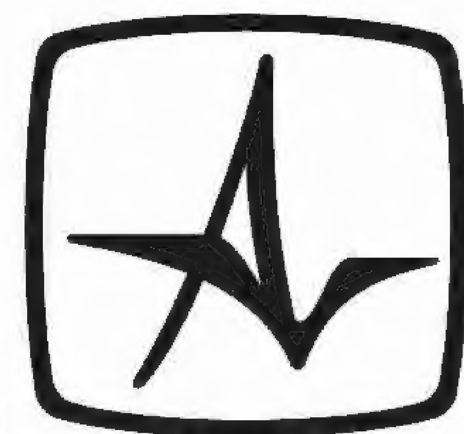

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

